

POLITECHNIKA ŚLĄSKA *1945-1970*

POLITECHNIKA ŚLĄSKA *1945-1970*

imienia
Wincentego
Pstrowskiego
w Gliwicach

37

KOMITET REDAKCYJNY

Antoni Bogucki, Edward Deszberg, Marian Janusz, Tadeusz Kiersznicki,
Franciszek Malcharczik, Leon Rowiński, Tadeusz Teodorowicz-Todorowski,
Jerzy Zarzycki (przewodniczący)

GLIWICE — KATOWICE 1970

378.662 (438.23)

37966

OPRACOWANIE REDAKCYJNE

Jerzy Dalek

WYKAZY

Janina Koppel, Krystyna Kruczała

INDEKS NAZWISK

Gertruda Duda

PROJEKT I OPRACOWANIE GRAFICZNE

Stanisław Kluska

OPRACOWANIE TECHNICZNE

Eugeniusz Krupa

ZDJĘCIA

Bogusław Młotkowski, Piotr Obracaj, Zofia Rydet,
Tadeusz Teodorowicz-Todorowski, archiwum

37 375/71

Wydawnictwo Artystyczno-Graficzne RSW „Prasa” Redakcja Wojewódzka w Katowicach
Pracownie Sztuk Plastycznych w Katowicach

Druk PZGraf. RSW „Prasa” Kce, zam. 2697/70 — L-12 — 2.000 + 100

Dla uczczenia 25-lecia
Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej
publikację niniejszą
w 25 rocznicę swej działalności
wydała
Politechnika Śląska
wspólnie
z Ministerstwem Przemysłu Chemicznego

W

ładza ludowa dekretem Krajowej Rady Narodowej z dnia 24 maja 1945 roku powołała do życia Politechnikę Śląską, by tu na ziemi Śląska i Zagłębia wyrównać wiekowe krzywdy i dać synom i córkom klasy robotniczej i wszystkich ludzi pracy możliwość zdobycia wiedzy.

Uczelnia powstała w regionie, który przez długie wieki był przedmiotem kolonialnego wyzysku, pozbawionym jakichkolwiek inwestycji naukowych czy kulturalnych. Powstała ona tam, gdzie eksterminacyjna i germanizacyjna polityka zaborcy z bezwzględną konsekwencją zamykała na eksploatowanym terenie dostęp do nauki i kultury przed miejscową ludnością polską, prawowitym i jedynym gospodarzem tej ziemi.

Politechnika Śląska powstała wśród ruin wojennych, rozpoczynała swoją działalność dosłownie z niczego. Dzięki inspiracji, pomocy oraz poparciu partii i rządu, kosztem niemałego trudu i licznych wyrzeczeń, jak też ofiarnym wysiłkom swoich oddanych pracowników, weszła do czołówki uczelni technicznych w kraju.

Rozpoczynając nowe dwudziestopięcioletnie wracamy wspomnieniami do tamtych pierwszych dni. Umocnieni wiarą i doświadczeniem przepracowanych lat, wzbogaceni dorobkiem ćwierćwiecza podejmujemy prace nad dalszym rozwojem i umocnieniem Politechniki Śląskiej. Wykształciła ona dotychczas na wszystkich rodzajach studiów łącznie ponad 25000 magistrów i inżynierów, a nadto blisko 600 doktorów nauk technicznych i 130 doktorów habilitowanych.

Wśród nich mamy nie tylko doświadczonych organizatorów oraz kierowników produkcji gospodarki narodowej, ale także licznych pracowników nauki, członków PAN, a również wybitnych działaczy politycznych.

Politechnika liczy obecnie jedenaście wydziałów, w tym — unikalne w kraju na uczelni technicznej — wydziały: matematyczno-fizyczny oraz organizacji produkcji. W studiach dziennych uczestniczy aktualnie około 9000 słuchaczy, a w studiach dla pracujących — około 8000.

Wstępne wytyczne ministra oświaty i szkolnictwa wyższego, skonfrontowane z potrzebami województwa katowickiego, przewidują do 1980 roku dalsze zwiększenie liczby studentów do 28000 słuchaczy studiów dziennych oraz studiów dla pracujących. Wzrostowi temu towarzyszyć będzie dalsze umocnienie i rozwój studiów podyplomowych oraz studiów doktoranckich.

Zadania, które stoją w najbliższych latach przed naszą uczelnią, jak i przed szkolnictwem technicznym w kraju, są więc olbrzymie. Obowiązek ich wykonania wynika z uchwał V Zjazdu naszej partii, z postanowień posiedzeń plenarnych Komitetu Centralnego jak i zadań wytyczonych przez KW PZPR w Katowicach. Ustalenia te szczególnie nas zobowiązują i wymagają opracowania takiego programu, by mogły być jak najlepiej spełnione.

Z początkiem roku akademickiego 1969/70 dokonaliśmy reorganizacji uczelni. Posiadamy mocne oparcie naszej działalności w dużych, dobrze przemyślanych jednostkach organizacyjnych, zdolnych zarówno do wykonania zadań wychowawczych, dydaktycznych jak i naukowych. Ale to jest dopiero etap wstępny, początek programu, który sobie nakreśliliśmy.

A program ten, wychodząc naprzeciw zadaniom i obowiązkom szkoły wyższej, zawiera w sobie szereg istotnych zamierzeń. Po pierwsze, chodzi o dopracowanie się we wszystkich kierunkach i specjalnościach takiego schematu nauczania, by odpowiadał on potrzebom nie tylko chwili obecnej, ale i tym, które wynikną za lat kilka. Musi to więc być program nowoczesny w swym podstawowym założeniu, przewidujący, rzetelny, a jednocześnie wyczerpujący w zakresie treści nauczania jak i stosowanych form. Największy niedostatek w obecnym kształceniu i wychowaniu inżynierów polega nie na tym, co się pominęło podczas nauczania, ile na tym, że nie zawsze potrafimy wpoić potrzebę stałego pogłębiania wiedzy. Minęły bowiem te czasy, kiedy inżynier mógł posługiwać się przez całe swoje życie wiadomościami zdobytymi podczas studiów. Szybkie tempo rozwoju nauki i techniki sprawia, że większość zdobytych wiadomości

bardzo prędko się dezaktualizuje, dlatego też człowiek naszych czasów powinien stale się dokształcać we wszystkich kierunkach, a szczególnie w tych, które związane są z jego zawodem. Program nasz przeto musi być znamieny odwagą przyjętej koncepcji nauczania a jednocześnie rzetelny doбором przedmiotów, ich treścią oraz proporcjami poszczególnych dziedzin i kierunków wiedzy.

Opracowując programy nauczania winniśmy jednocześnie dokonać generalnego zwrotu w stronę wprowadzania nowoczesnych specjalności wychodząc naprzeciw latom, które nadejdą, a które będą się charakteryzować jeszcze szybszym postępowaniem nauki i techniki.

Wiele jest jeszcze do zrobienia w zakresie rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej. Studia podyplomowe, studia doktoranckie wymagają nowego spojrzenia i dostosowania ich do potrzeb i zadań gospodarki narodowej. Sprawa pedagogizacji studiów, szczególnie w odniesieniu do młodej kadry, to również jeden z wielu ważnych problemów.

Specjalną troskę musimy okazać sprawom rozwoju badań naukowych, ze szczególnym uwzględnieniem ich efektywności oraz okresu wdrożenia. Wiele uwagi trzeba będzie poświęcić problemom teorii procesów realizacji wyników badań naukowych, inaczej mówiąc, metodom takiego układu sił, by każda praca naukowa mogła i była pracą potrzebną, pracą, na której rezultaty czeka się z niecierpliwością. Wszystko to wiąże się z zagadnieniem współpracy z przemysłem na wszystkich możliwych odcinkach, zarówno w układzie sił: pomoc nauki technice, jak i: pomoc techniki — nauce.

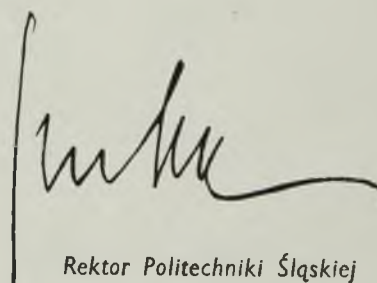
Pragniemy, więcej niż dotąd, sięgać do doświadczenia ludzi przemysłu gospodarki narodowej bardzo wysoko ceniąc ich praktykę oraz znajomość najnowszej techniki i technologii.

Uznając, że tylko w połączeniu nauki z dydaktyką i kształtowaniem specjalistycznej osobowości przyszłych absolwentów możemy spełnić w sposób właściwy obowiązki nauczycieli akademickich, nie zapomnimy o potrzebie szukania nowych bardziej racjonalnych i efektywnych działań z zakresu pracy ideowo-wychowawczej.

Politechnika Śląska całym swym potencjałem bazy i ludzi, a nade wszystko emocjonalnym zaangażowaniem, realizuje i jest gotowa do podjęcia i spełnienia tych wszystkich zadań, które wynikają z uchwał V Zjazdu naszej partii, z zadań postawionych przez II a szczególnie IV Plenum KC, a jakie są niezbędne, by zbliżający się plan pięcioletni był jak najlepiej przygotowany i w pełni wykonany dla pożytku naszej Ludowej Ojczyzny, dla umocnienia i zwycięstwa socjalizmu.

U progu nowego ćwierćwiecza Polski Ludowej nasze serca, wiedzę i siły, jak zawsze dotąd, oddajemy Socjalistycznej Ojczyźnie.

Gliwice, październik 1970 r.

Rektor Politechniki Śląskiej

Powstanie
i pierwsze lata
Politechniki

Działania wojenne miały jeszcze potrwać kilka miesięcy — aż do rozgromienia hitlerowskiego najeźdźcy — ale już powracały po wielowiekowej niewoli i zespały się z wyzwoloną po tragediach okupacji Macierzą prastare piastowskie ziemie.

Bohaterskie jednostki Armii Radzieckiej I Frontu Ukraińskiego, po zajęciu Krakowa w dniu 19 stycznia 1945 roku, a następnie 23 stycznia — Opola, wykonały zwycięskie operacje oskrzydlające, dzięki którym w ciągu kilku zaledwie dni, bo od 24 do 28 stycznia, oswobodzony został cały obszar Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego — bez większych zniszczeń i strat w jego bogactwach naturalnych. Miało to ogromne, podstawowe znaczenie dla przejęcia i uruchomienia przemysłu na wyzwolonej ziemi, a tym samym dla szybkiego rozwoju gospodarczego całego naszego kraju.

28 stycznia 1945 roku, tuż po przejściu oddziałów frontowych Armii Radzieckiej, przybył na Śląsk w charakterze pełnomocnika rządu gen. Aleksander Zawadzki, późniejszy — w okresie od 11 marca 1945 do października 1948 roku — wojewoda śląsko-dąbrowski.

Przed władzą ludową, którą na Śląsku reprezentował, stanęły ogromne, niezwykle trudne i skomplikowane zadania. Zabezpieczenie porządku publicznego, organizacja pokojowego, produkcyjnego życia, zbudowanie od podstaw nowej administracji wszelkich szczebli, uruchomienie śląskiego przemysłu — wszystko to należało tworzyć w warunkach poważnych trudności gospodarczych, repatriacji, różnych ruchów migracyjnych, niekiedy czynnych prób dywersji niemieckiej oraz destrukcyjnych poczynań ugrupowań reakcyjnych.

Wśród tych ważkich problemów, których właściwe rozwiązanie posiadało zasadnicze znaczenie dla wprowadzenia i ugruntowania nowych rewolucyjnych przeobrażeń, wiele uwagi poświęcono też sprawie nauki i oświaty.

W ówczesnym województwie śląsko-dąbrowskim po wyzwoleniu sytuacja na tym odcinku przedstawiała się wręcz katastrofalnie. W szczególnie trudnym okresie zespalania tych ziem w jedną całość trzeba było budować zupełnie od nowa, nie tylko na gruzach zniszczeń dokonanych przez działania wojenne i bezwzględną okupację. Trzeba było usuwać wiekowe zaległości, następstwa eksterminacyjnej polityki zaborców.

Stanowisko swe i program wobec problematyki oświaty i kultury władza ludowa określiła zdecydowanie i jednoznacznie. Oto jak je precyzował wojewoda Aleksander Zawadzki:

„Jeżeli tyle uwagi, wysiłku i środków poświęcamy tym sprawom, to czynimy tak w imię dobrze pojętego interesu budowanej przez nas od fundamentów nowej Polski oraz z uwagi na nasze trzeźwe, wyraźne i śmiałe widzenie kierunku dalszego rozwoju tej Polski.” Stwierdzał też, „że nauka, oświata i kultura, że nieograniczone udostępnienie tych wartości szerokim masom ludowym, a przede wszystkim naszej młodzieży — są nieodłączne od Polski Ludowej”.¹

Z tych idei i w tym klimacie rodziła się też koncepcja powołania do życia na Śląsku wyższej uczelni technicznej.

Uczelni takiej w przemysłowym sercu Polski wymagał jedynie słuszny, najgłębiej pojęty interes społeczny i narodowy.

Po obu stronach przedwojennej niesprawiedliwej granicy nie było tu wyższej uczelni technicznej. Eksterminacyjna i germanizacyjna polityka zaborcy z bezwzględną konsekwencją zamykała na eksploatowanym terenie przed miejscową ludnością polską dostęp do nauki i kultury. Potrzeba mu było tylko

siły roboczej, najwyżej w stopniu średnio kwalifikowanych robotników. Po drugiej stronie granicy nie zdobył się na taką uczelnię rząd Polski przedwrześniowej.

Obecnie — w zamierzeniach władzy ludowej — postulat społeczno-kulturalny wiązał się jak najściślej z palącym postulatem gospodarczym: chodziło o zapewnienie odpowiedniej ilości wysoko kwalifikowanych pracowników dla odbudowy życia gospodarczego Śląska i kraju oraz o kształcenie specjalistów, którzy by w niedalekiej już przyszłości podjęli się rozwiązywania skomplikowanych problemów przemysłu dnia jutrzejszego.

W niecały miesiąc po wyzwoleniu Górnego Śląska wystąpiono z inicjatywą utworzenia na Śląsku wyższej uczelni technicznej. 26 lutego 1945 roku powołana została Tymczasowa Komisja Organizacyjna Politechniki w Katowicach. W skład jej weszli: jako przewodniczący — inż. Stanisław Majewski, ówczesny dyrektor Szkoły Górniczej w Katowicach, jako członkowie: dr Franciszek Wasilkowski, b. profesor Politechniki Lwowskiej, dr Stefan Kaufman, naczelnik Wydziału Komunikacyjno-Budowlanego w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim, inż. Kazimierz Kutarba, przedstawiciel przemysłu oraz inż. Zygmunt Łabęcki, ówczesny dyrektor Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych w Katowicach.

Do zadań Komisji należało przygotowanie projektu lokalizacji i organizacji Politechniki. Rozpoczęto rejestrację wszystkich tych, którzy mogliby stanowić przyszłą kadre naukową uczelni, a więc pracowników nauki przebywających wówczas na Śląsku — czasem zatrudnionych już w zakładach produkcyjnych, a także praktyków, doświadczonych specjalistów z przemysłu.

Na tymczasową siedzibę Politechniki zaproponowano pomieszczenia Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych oraz obecnej Biblioteki Śląskiej.

W drugiej połowie kwietnia 1945 roku odbyła się w Katowicach konferencja członków Tymczasowej Komisji Organizacyjnej z ministrem oświaty Stanisławem Skrzeszewskim. Komisja opracowała memoriał uzasadniający konieczność utworzenia na Śląsku politechniki. Memoriał ten przedłożono rządowi i Prezydium Krajowej Rady Narodowej.

Od narodzin wielkiej idei do przekucia jej w czyn — w warunkach trwającej jeszcze wojny, na terenie bez żadnej w tym względzie tradycji, bez pomieszczeń, wyposażenia i księgozbioru, bez przygotowanej do podjęcia takich studiów młodzieży, a ponadto bez kadry zdecydowanej na ten wielki trud — była droga bardzo daleka. A przecież trzeba było zwalczać równocześnie obojętność jednych, niewiarę drugich i wrogie działania reakcji.

Wielką inicjatywę partii poparła gorąco klasa robotnicza Śląska i Zagłębia, postępową, demokratyczną inteligencją oraz sama bezpośrednio zainteresowana młodzież robotniczo-chłopska. Poparcie to znalazło swój, często nawet żarliwy, wyraz w rezolucjach podejmowanych na zebraniach oraz w wystąpieniach i artykułach zamieszczanych na łamach prasy śląskiej.

I tak na przykład w artykule pod tytułem „Stworzyć Politechnikę w Katowicach” opublikowanym w Trybunie Robotniczej czytamy:

„Tu właśnie, na Śląsku, w największym skupisku robotniczym, wychowywać i kształcić będziemy demokratyczne kadry oficerów przemysłu — demokratyczne kadry inżynierskie. Dostęp do wyższych uczelni musi być ułatwiony w pierwszym rzędzie tym, co w przemyśle pracują”. A dalej: „Klasa robotnicza Zagłębia i Śląska, idąc za wskazaniem swojej przodowniczką, Polskiej Partii Robotniczej, już nie raz pokazała, że umie przeprowadzać swoje postulaty

— takim postulatem jest powstanie wyższej uczelni technicznej w Katowicach.

Kultura Polski dworzęśniowej była kulturą szlachecką lub mieszczańską. My stworzyć musimy kulturę mas pracujących. Śląsk i Zagłębie muszą być bastionami kultury robotniczej, promieniującymi na cały kraj. Dlatego tu a nie gdzie indziej tworzyć będziemy wyższe uczelnie i wcale na to nie wpłyną biadolenia reakcyjnych «fachowców».²

Podobne postulaty zawierały rezolucje podejmowane na licznych wiecach organizowanych z inicjatywy Związku Walki Młodych.³ W jednej z nich, uchwalonej przez młodzież zebraną na wiecu w Nowym Bytomiu w dniu 8 kwietnia 1945 roku, czytamy między innymi:

„Celem udostępnienia nam studiów zawodowych, celem kształcenia nas na przyszłych kierowników przemysłu, celem zabezpieczenia demokratycznej Polsce należytej jej pozycji w świecie, celem uchwycenia w nasze dłonie robocze życia gospodarczego i przemysłowego Śląska — żądamy:

1. jak najszybszego utworzenia politechniki w Katowicach,
2. bezpłatnych i dostępnych szerszym rzeszom studiów wyższych,
3. jak największego rozbudowania sieci szkół rzemieślniczych i zawodowych“.⁴

Liczne wystąpienia publiczne i prasowe poparte zostały rezolucją podjętą 16 maja 1945 roku przez Wojewódzką Radę Narodową.

Energiczne starania rychło zaowocowały.

W dniu 24 maja 1945 roku ukazuje się dekret kreujący Politechnikę Śląską. Nastąpiło to — podkreślmy — zaledwie w dwa tygodnie po zakończeniu działań wojennych. Dekret ów⁵ postanawiał między innymi:

„Tworzy się Politechnikę Śląską z siedzibą w Katowicach. [...] Politechnika Śląska dzieli się na cztery wydziały: 1. mechaniczny, 2. elektryczny, 3. hutniczy, 4. inżynieryjno-budowlany [...].

W okresie organizacyjnym, trwającym do dnia 30 sierpnia 1946 r., rektor Politechniki Śląskiej ma kompetencje senatu akademickiego, dziekanów i rad wydziałowych“.

W sześć dni później powierzyło oficjalnie Ministerstwo Oświaty⁶ profesorowi Władysławowi Kuczewskiemu kierownictwo prac nad zorganizowaniem Politechniki Śląskiej w Katowicach.

Profesor Kuczewski — który poprzednio od stycznia do maja 1945 roku organizował w Lublinie Politechnikę Warszawską — po przybyciu na Śląsk zainstalował biuro rektoratu w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim w Katowicach, następnie zaś zajął się akcją organizacyjną na terenie Krakowa. Tam bowiem od wczesnej wiosny 1945 roku gromadzić się zaczęli z różnych stron kraju profesowie i inni pracownicy nauki. Było wśród nich również wielu znanych profesorów b. Politechniki Lwowskiej, jak Zygmunt Ciechanowski, Wiktor Jakób, Adolf Joszt, Marian Kamieński, Wacław Leśniański, Antoni Plamitzer, Edward Sucharda. Po przeżyciach faszystowskiej okupacji pragnęli wszyscy jak najszybciej znów podjąć swoją pracę naukową i dydaktyczną. W rozmowach i dyskusjach rozważano różne koncepcje organizowania — w nowych warunkach politycznych — warsztatu pracy zawodowej. Pociągał Kraków z bogatą historyczną tradycją uniwersytecką, z Akademią Górniczą istniejącą od 1919 r. Potem — był już przecież koniec wojny — może Wrocław lub Gdańsk... W Krakowie zawiązał się nawet w kwietniu 1945 roku, pod przewodnictwem profe-

sora Izydora Stella-Sawickiego Komitet Organizacyjny Wydziałów Politechnicznych przy Krakowskiej Akademii Górniczej. Ogłoszono wpisy; napływ młodzieży był ogromny; zajęcia rozpoczęto 1 czerwca 1945 roku.

Profesor Kuczewski przeprowadził w Krakowie szereg konferencji z Komitetem Organizacyjnym, pracownikami nauki i młodzieżą. Wyniki tych rozmów pozwoliły na ustalenie w Ministerstwie Oświaty, że rozpoczęte w Krakowie studia na wydziałach: Mechanicznym, Elektrycznym i Inżynieryjno-Budowlanym będą kontynuowane jako studia na Politechnice Śląskiej, a zamiast Wydziału Hutniczego zorganizowany zostanie Wydział Chemiczny. Wszystkie te wydziały pracować miały w Krakowie do czasu przygotowania odpowiednich pomieszczeń na Śląsku.

Po uporaniu się z trudnościami w Krakowie, po ustaleniu przejściowych form pracy Politechniki, należało pomyśleć o jej instalacji na Śląsku.

Organizator i zespół doradców wkrótce doszli do wniosku, że gmach Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych w Katowicach nie zapewni jednak nie tylko pełnego rozwoju uczelni, ale też nie zaspokoi dostatecznie potrzeb na okres tworzenia i organizacji. Brak było zaplecza na pomieszczenie od razu większej liczby studentów i pracowników i zapewnienie im możliwych warunków pracy. Dokonano więc lustracji innych miast na terenie województwa. Wybór padł na Gliwice.

W połowie czerwca 1945 roku odbyła się w Ministerstwie Oświaty konferencja — z udziałem organizatora Politechniki prof. Kuczewskiego, rektora Akademii Górniczej, prof. Goetla oraz członków b. Komisji Organizacyjnej Politechniki Śląskiej, prof. Wasilkowskiego i Kaufmana — w wyniku której propozycję lokalizacji Politechniki Śląskiej w Gliwicach zaakceptowano i postanowiono przenieść tam organizowane w Krakowie wydziały.

Nowe usytuowanie uczelni profesor Kuczewski motywował dużą rangą przemysłową miasta „słynnego w historii hutnictwa z założenia tutaj pierwszego na kontynencie Europy wielkiego pieca na paliwie mineralnym, w punkcie, gdzie zaczyna się kanał Górny Śląsk — Bałtyk”, gdzie powstają już instytuty naukowe, miasta „nęcącego swą zielenią i parkami”.⁷

Górowała jednak nad wszystkim i decydowała, tak istotna wówczas, potrzeba bliskiego skupienia całej społeczności akademickiej, konieczna dla zabezpieczenia właściwych efektów procesu dydaktycznego, wychowawczego i naukowego — koncepcja stworzenia „akademickiego miasta”.

Jakkolwiek w tym względzie Gliwice posiadały stosunkowo najbardziej korzystne warunki — nie było to jednak w ówczesnym, tuż powojennym okresie równoznaczne z przedstawieniem do dyspozycji uczelni pomieszczeń, w których by można było od razu uruchomić i rozwinąć pełną działalność dydaktyczno-naukową. Protokół z 21 czerwca 1945 roku o utworzeniu dzielnicy akademickiej, podpisany przez Zarząd miasta Gliwic i kierownictwo Politechniki Śląskiej, przydziałał wprawdzie uczelni kilka gmachów oraz szereg mieszkań, jednak dwa budynki były w stanie dużego zniszczenia i wymagały kapitalnych remontów, a jeden nawet przebudowy ściany frontowej. Pomieszczenia przeznaczone na mieszkania dla pracowników, na bursy i stołówki należało doprowadzić do stanu możliwej użyteczności, trzeba było więc zaopatrzyć się w materiał, narzędzia, zorganizować ekipy remontowe.

Jednocześnie obok tego trzeba było ściągać do Gliwic kadrę naukową i młodzież, zabezpieczyć jej warunki życia i pracy, wyposażyć uczelnię w podstawowe — na początek — laboratoria.

Przed organizatorami piętrzyły się więc bardzo ważne i trudne zadania. Pomoc i opieka władz, uporczywa energia organizatora uczelni, ofiarny wysi-

łek pracowników nauki i administracji, zapał młodzieży a także pomoc społeczeństwa czyniły jednak swoje: Politechnika Śląska powstawała i tworzyła się w szybkim tempie.

* * *

Oto kilka dat i faktów układających się w kronikę tych pierwszych dni uczelni.

26 czerwca rozpoczyna swoją pracę administracja Politechniki Śląskiej. Główne zadanie to, oczywiście, sprawy lokalowe, uruchomienie ekip rzemieślniczych, przeprowadzenie remontów. Rektorat znajduje pomieszczenie w budynku przy ulicy Częstochowskiej 19 (obecnie Gottwalda), administracja — przy tej samej ulicy pod numerem 12. W pobliżu, przy ulicy Moniuszki 13, hotel i stołówka dla pracowników nauki, tymczasowy azyl dla tych, którzy zaczynają zjeżdżać do Gliwic na stałe lub na wykłady z Krakowa, Wrocławia, Warszawy. Pierwsze bursy studenckie urządza się w budynkach przy ulicy Częstochowskiej, kwatery, nieraz odległe — w różnych punktach miasta; stołówkę studencką — przy ulicy Marcina Strzody. Zaczyna owocnie prosperować tak bardzo potrzebny dział zaopatrzenia. Wkrótce czynnych jest już pięć stołówek, z których korzysta około 2800 osób dziennie. Funkcjonuje własna piekarnia i sklep rozdzielczy. Pracuje pogotowie techniczne. Tworzy się zakłady i warsztaty.

4 lipca ogłasza rektorat — z terminem 1 sierpnia — konkurs na objęcie katedr na Politechnice Śląskiej w Gliwicach.⁸

8 sierpnia ukazują się adresowane do młodzieży komunikaty o organizowanym w Krakowie, Katowicach i Gliwicach kursie przygotowawczym do egzaminów na Politechnikę Śląską, o egzaminach konkursowych na wydziały: Chemiczny, Elektryczny, Inżynieryjno-Budowlany i Mechaniczny oraz o warunkach przyjęcia na wstępny rok studiów. Anons — ustalający termin i miejsce zapisów: 1 września 1945 roku w Gliwicach — kończy się apelem: „Młodzieży Śląska! Śpiesz do swojej Politechniki!”⁹

I młodzież nie tylko z całego Śląska, ale i z innych stron kraju zaczęła zdążać do Gliwic. Przychodzili młodzi powracając z frontu, partyzantki i obozów wojennych, przybywali od pług, z zakładów pracy, uruchamianych hut i fabryk. Szczęśliwi wolnością i zwycięstwem, mimo wyniszczeń pełni zapału i sił, przychodzili po naukę...

Oto jak znalazł miasto i uczelnię jeden z nich, pierwszych studentów, obecnie docent Politechniki Śląskiej, Henryk Kowalowski:

„Wiadomość o możliwości studiowania na Politechnice Śląskiej w Gliwicach dotarła do Paczkowa w pierwszych dniach lipca pamiętnego roku zakończenia straszliwej w dziejach naszego narodu drugiej wojny światowej. Wtedy miałem już za sobą prawie siedem miesięcy wolnego i pełnego życia, licząc od dnia oswobodzenia Krakowa przez wojska radzieckie, życia w tworzonym i organizowanym przez władzę ludową w sprawiedliwych granicach nowym państwie polskim. Miałem wtedy za sobą siedem miesięcy pracy i walki w krakowskiej i śląsko-opolskiej grupie operacyjnej Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej na terenie Krakowa i województwa krakowskiego oraz Katowic i Śląska Opolskiego. Tuż za linią frontu, jako pierwsi przedstawiciele władzy ludowej na odzyskiwanych terenach organizowaliśmy życie gospodarcze oraz zabezpieczali i uruchamiali obiekty przemysłowe [...].

Przeżywszy wojnę, miałem pasjonującą pracę, dyplom technika budowy maszyn w kieszeni i zupełnie sprecyzowane perspektywy. Jednak sygnał o możliwości studiowania i dalszego pogłębiania wiadomości w szkole wyższej

był ze wszech miar najbardziej pociągający. Decyzja o konieczności wyjazdu do Gliwic na dalsze studia zapadła szybko [...] i po wielu tarapatkach zeskoczyłem wreszcie z ciężarowego zisa przed dworcem gliwickim u celu mej podróży.

Miasto zrobiło na mnie bardzo przygnębiające wrażenie. Ulice opustoszałe. Wokół sporo wypalonych ruin domów. Większość rzadkich przechodniów to ludzie w radzieckich i polskich mundurach i wiekiem starsi cywile. Długo dopytywałem się o miejsce Politechniki Śląskiej. Wyobrażałem ją sobie zupełnie inaczej niż spotkaną rzeczywistość. Ówczesna Politechnika Śląska — były to dwa domy przy ulicy Częstochowskiej. [...] Chętnych do studiów było jeszcze wtedy niewiele, a uczelnia nie miała ani pomieszczeń własnych na wykłady, ani prawie żadnej kadry nauczającej. Dopiero później lwia część profesury i personelu pomocniczego Politechniki Lwowskiej zawitała do Gliwic.

Na pierwsze wykłady przygotowujące do egzaminów wstępnych z fizyki i matematyki chodziliśmy przez pół żywe miasto w grupie kilkudziesięciu osób pod transparentem „Politechnika Śląska” i ze śpiewem „Marsz, marsz Polonia...” na ustach. Pierwszą salą wykładową uczelni było dość oddalone pomieszczenie na najwyższym piętrze szkoły przy ulicy Górnych Wałów [obecne Liceum im. Andrzeja Struga — red.], a cała brać studencka mieszkała jeszcze wtedy na kwaterach przy ulicy Częstochowskiej. Gmachy obecnych wydziałów: Mechaniczno-Energetycznego, Chemicznego i Elektrycznego były wówczas zajęte na szpitale, a gmachy wydziałów Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego oraz Górniczego nie istniały, oczywiście nawet w projektach.

Wszystcyśmy bardzo chcieli studiować...¹⁰

Aby jednak te studia rozpocząć trzeba było najpierw uczelnię... zbudować. Z równym zapalem garnięto się więc do skryptu i zeszytu, jak i chwytano za młotek czy łopatę. Obraz i klimat tych dni tak oddaje ówczesny reporter: „Chłopaki zbierają się i radzą, jak przyjść rektorowi z pomocą. I wnet powstają sekcje: stolarzy, elektryków, malarzy, ślusarzy, wodociągowe itp. Nie wiadomo skąd wydostają narzędzia: nożyce, piłki, heble, obcęgi, siekiery. Wyruszają w teren. Wyszukują odpowiednie domy: każdy z nich opuszczony, zdewastowany, bez drzwi i okien, bez podłóg, bez mebli. Sieć elektryczna porwana, woda na korytarzach i w pokojach. Ale to zapaleńców nie zniechęca. Długie dni wre gorączkowa praca. Nawet wieczorami nie ma chwili wytchnienia — politechnika musi być jak najszybciej uruchomiona [...]. Mieszkania prywatne trzeba zamieniać na sale wykładowe, pracownie, laboratoria. Pali się w rękach robota. Jeden chce zdystansować drugiego, nie narzucony przez nikogo wyścig pracy, jakaś ogromna chęć tworzenia, budowania, organizowania.”¹¹

Pracy tej i uczelni należało w tym czasie także strzec i bronić. 10 sierpnia ukazuje się więc zarządzenie rektora powołujące do życia ochotniczą Milicję Akademicką. Zadaniem jej jest zapewnienie bezpieczeństwa na terenie dzielnicy, ochrona mienia obiektów uczelnianych i pomieszczeń gospodarczych, ochrona transportów żywności i materiałów kierowanych do uczelni. Zespół Milicji Akademickiej tworzyła młodzież rekrutująca się głównie z byłych uczestników ruchu oporu oraz zdemobilizowanych żołnierzy Wojska Polskiego. Służba, odpowiedzialna i nie pozbawiona ryzyka, nie zwalniała, oczywiście, studentów-milicjantów od żadnych obowiązków wynikających z konieczności realizacji programu studiów, ani też nie uprawniała do korzystania z żadnych przywilejów.

Że wypełniana była sumiennie i z ofiarnością świadczy późniejsze podziękowanie organów Milicji Obywatelskiej złożone w czerwcu 1946 roku na ręce rektora Politechniki na zakończenie działalności MA.¹²

* * *

Obok prac nad organizacją i uruchomieniem Politechniki poszukiwano rozwiązań mających na celu umożliwienie studiów młodzieży, która wczoraj tego przywileju była pozbawiona. 14 sierpnia 1945 roku odbywa się pod przewodnictwem Aleksandra Zawadzkiego konferencja Komisji Porozumiewawczej stronnictw politycznych poświęcona omówieniu sprawy udostępnienia wyższych studiów szerokim masom młodzieży robotniczej. Rektor Politechniki składa informację o tworzeniu przy uczelni roku wstępnego, zerowego. Na studia te przewiduje się przyjęcie około 700 kandydatów rekrutujących się z młodzieży, której wojna przerwała naukę lub której warunki finansowe nie pozwoliły otrzymać pełnego wykształcenia średniego. Podjęte decyzje wpływają w zasadniczy sposób na strukturę społeczną młodzieży rekrutowanej w nowych społecznych warunkach. Tym samym postulaty społeczeństwa, żądającego utworzenia uczelni dostępnej dla synów robotników i chłopów, otrzymują kształt i formę ostatecznej, praktycznej realizacji.

Od czerwca 1945 roku prowadzone były zajęcia na wydziałach Politechniki Śląskiej, organizowanych w Krakowie. Zapisano się tam blisko 3600 kandydatów, z których można było przyjąć 1200. Pozostała liczba nie spełniała warunków konkursu i została skierowana na kurs przygotowawczy do egzaminu na Politechnikę w październiku 1945 roku. Z powodu dużego napływu młodzieży na studia zastosowano niezwykle w normalnych warunkach tryb równoczesnego prowadzenia dwu semestrów na pierwszym roku wszystkich wydziałów Politechniki.¹³

„Młodzież z zapałem — informuje społeczeństwo organizator uczelni — w wielu wypadkach, nawiasem mówiąc, w bardzo ciężkich warunkach materialnych oddała się studiom i już po sześciu tygodniach pracy zaczęła tłumnie składać kolokwia sprawdzające i przygotowywać się do przeniesienia się z Krakowa do Gliwic.”¹⁴

Przeniesieniu temu nie przeszkodziły pogłoski, które zaczęto w tym czasie rozpowszechniać, jakoby miały ulec zmianie pierwotne projekty i w miejsce Politechniki zamierzano utworzyć w Gliwicach szkołę inżynierską. Ponowna stanowcza reakcja społeczeństwa na te sygnały, poparta publikacjami prasowymi¹⁵ oraz oficjalnymi petycjami do władz centralnych, jeszcze raz okazała się skuteczna.

Między 1 a 5 października 1945 roku odbyły się w Gliwicach pierwsze egzaminy wstępne, a 7 października rozpoczęto zasadniczą „przeprowadzkę” działających na terenie Krakowa wydziałów. Akcja przenosin przebiegała sprawnie; studentów, którzy przybywali z Krakowa i innych regionów Polski, kierowano z miejsca do przygotowanych już domów, a specjalne komisje dbały o ich zaopatrzenie.

29 października 1945 roku odbyła się inauguracja pierwszego roku akademickiego 1945/46 na Politechnice Śląskiej w Gliwicach.

Uroczystość zorganizowano w pomysłowo, choć prostymi środkami udekorowanej, nie opalanej jeszcze „auli” przy ulicy Marcina Strzody 21. Przybył na nią wojewoda Aleksander Zawadzki, uczestniczyli przedstawiciele władz miejscowych, szkolnictwa, instytutów naukowych i przemysłu z całego województwa. Tłumnie zapełniła salę młodzież oraz pracownicy uczelni. Wykład inauguracyjny powierzono prof. Wiktorowi Jakóbowi. Z przejęciem i wzru-

szeniem słuchano jego słów — mowy ojczystej szczególnie uroczyście brzmiącej na odzyskanej piastowskiej ziemi...

Z chwilą rozpoczęcia wykładów zakończony został pierwszy etap prac nad organizacją uczelni — stworzono elementarne podstawy egzystencji i nauki pracowników i młodzieży.

Ocenę tego okresu działalności zawiera przemówienie Aleksandra Zawadzkiego wygłoszone na posiedzeniu Wojewódzkiej Rady Narodowej — 29 stycznia 1946 roku:

„Wielkim naszym osiągnięciem w roku ubiegłym jest powstanie w Gliwicach Politechniki Śląskiej. Chciałbym z całym uznaniem podkreślić na tym rocznicowym posiedzeniu Wojewódzkiej Rady Narodowej szczególne zasługi rektora Kuczewskiego i wielu profesorów w pracy nad organizacją tej uczelni a także zasługi tych pierwszych zastępów młodych słuchaczy-pionierów, którzy swe studia zaczęli od młotka, kielni i dłuta, doprowadzając własnym trudem fizycznym gmachy, aule i bursy do stanu używalności.

Takie podejście do sprawy, wypływające ze zrozumienia trudności swego państwa w okresie powojennym, powinno na zawsze wejść w tradycję Politechniki Śląskiej, pozostać jej trwałą zdobyczą i sławą”¹⁶.

Dekret Krajowej Rady Narodowej o przeniesieniu siedziby Politechniki Śląskiej z Katowic do Gliwic nosi datę 20 marca 1946 roku.¹⁷

W tym też roku, 21 listopada, Prezydent Krajowej Rady Narodowej mianował profesora Władysława Kuczewskiego rektorem Politechniki Śląskiej w Gliwicach na lata akademickie 1945/46 i 1946/47.

Rozpoczął się okres drugi — równie ważny i trudny: tworzenia laboratoriów i zakładów naukowych, a więc warunków do uruchomienia i rozwinięcia działalności dydaktycznej i naukowej uczelni.

Początkowo Politechnika — dla celów dydaktycznych i naukowych — dysponowała jedynie trzema budynkami przy ulicy Marcina Strzody (nr 19, 21 i 23). Tutaj, po usunięciu poważnych zniszczeń wojennych i przeprowadzeniu kapitalnego remontu, ulokowano wszystkie cztery wydziały z 54 katedrami. Tu też odbywały się wykłady dla 2450 studentów.

O otwarciu jakichkolwiek, nawet najprymitywniejszych, pracowni dla naukowców, rzecz oczywista, nie mogło być mowy, gdyż należało myśleć wyłącznie i jedynie o zorganizowaniu pracy dydaktycznej. Brak było lokali, wyposażenia, instalacji, wobec czego zaczęto od ćwiczeń tablicowych lub improwizowanych zajęć w różnych zakładach przemysłowych. Młodzież słuchała wykładów często w salach nie ogrzewanych, stojąc lub siedząc na podłodze. Prace rysunkowe wykonywali studenci w bursach czy na kwaterach.

Laboratoria kompletowano własnym pomysłem i przemysłem. Zwożono do Gliwic materiały porzucone, a odnalezione nieraz zupełnie przypadkowo w terenie. Tak było, między innymi, z 641 tomami biblioteki, ze sprzętem laboratoryjno-chemicznym odkrytym w okolicach Prudnika.¹⁸

Pracownicy uczelni i studenci brali gremialny udział w ekipach transportowych, gotowi do akcji w dzień czy w nocy. Przekazywali do pracowni naukowych oraz zakładów sprzęt i różne eksponaty, nieraz z trudem zdobyte, pieczołowicie przechowywane.

Z pomocą spieszyło społeczeństwo — zarówno instytucje państwowe, spółdzielcze jak i osoby prywatne. Wreszcie — część wyposażenia i sprzętu udało się zakupić. A były to wówczas sprawy niełatwe. Oto jak je przedstawiał organizator uczelni:

„W obecnym położeniu finansowo-gospodarczym sprawa racjonalnego, zgodnego z wymogami rozsądku, wykorzystywania przydzielanych uczelniom akademickim skromnych kredytów państwowych urasta do zagadnienia o pierwszorzędym znaczeniu. Na tę sprawę powinna być zwrócona baczną uwaga naszych naukowców, tak jak to czynią niektórzy profesorowie Politechniki Śląskiej, urządzając «z niczego» własne laboratoria czy zakłady naukowe, a mianowicie: dr Wiktor Jakób, dr inż. Michał Affanasowicz, dr inż. Tadeusz Malarski, dr inż. Stanisław Ochęduszko, inż. Michał Paszkiewicz, inż. Władysław Śmiałowski, inż. Fryderyk Staub, inż. Stanisław Szerszeń, adiunkt inż. Jeremiasz Mołodecki, czy inż. Włodzimierz Kisielow i inni.

Tym pionierom nie idzie jedynie i wyłącznie o zdobywanie pierwszorzędnego, najbardziej nowoczesnego sprzętu naukowego, bo go w ogóle nie ma i nie stać nas na jego zakup. Natomiast wykorzystują oni «składy żelastwa» i rupieciarnie, skąd wydostają różne «trupy», ożywiają je drogą napraw i czasem mało kosztownych uzupełnień, wymiany brakujących lub zniszczonych części maszyn, przyrządów czy urządzeń. Gliwiczcy pionierzy-profesorowie rzadko utyskują na swój los¹⁹.

I tym sposobem już 29 stycznia 1946 roku profesor Wiktor Jakób uruchomił pierwsze laboratorium chemii nieorganicznej. Potem kolejno zorganizowano pracownie Wydziału Mechanicznego oraz Elektrycznego. Ogółem w latach 1947—1955 utworzono i wyposażono większość istniejących obecnie pracowni naukowych i laboratoriów, korzystając — obok kredytów budżetowych — z poważnych dotacji przemysłu.

Niektóre z tych zakładów służyły też czynną pomocą w zabezpieczeniu właściwego funkcjonowania samej uczelni. Tak było choćby ze sprawą transportu, którym zajął się „samowystarczalny skomercjonalizowany zakład” uruchomiony przy katedrze samochodów i ciągników Wydziału Mechanicznego. Obok celów dydaktycznych, zakład ten spełniał funkcję przedsiębiorstwa transportowego, wykonując za ściśle oznaczoną cenę wszystkie potrzebne Politechnice przewozy.

A dostawić sprawnie i na czas to wszystko, co zdobyło zaopatrzenie dla społeczności akademickiej — było już zadaniem nie byle jakim. Jego rozmiary ilustrują dane z grudnia 1945 roku: przeszło 1900 studentów zakwaterowanych w 17 bursach, 2278 żywionych w 4 stołówkach, co łącznie z rodzinami pracowników naukowych i administracyjnych daje 3800 żywionych przez Politechnikę. Samego chleba piekarnia Politechniki wypieka dziennie 1400 kg.²⁰ A jeśli przyjdzie dodać, że w tym samym czasie trzeba było zwozić i transportować meble, sprzęt, pomoce naukowe — otrzymamy pełny obraz pracy taboru samochodowego, administracji i — raz jeszcze — samej młodzieży.

Jesienią 1945 roku skupia się przy kierowniku — organizatorze uczelni grupa członków PPR. Byli wśród nich pracownicy nauki, administracji i studenci. Grupa ta stała się inspiratorką wielu tak potrzebnych, szczególnie wówczas, ideowych i organizacyjnych poczynań.

Powstają organizacje młodzieżowe: AZWM „Życie”, Związek Niezależnej Młodzieży Socjalistycznej, Związek Młodzieży Wiejskiej „Wici”, Związek Młodzieży Demokratycznej, Związek Harcerstwa Polskiego, Akademicki Związek Sportowy. Koordynatorem działalności tych organizacji była Bratnia Pomoc. Zaczęło wychodzić czasopismo Student, później — Życie Studenta. Wywiera to duży wpływ na kształtowanie świadomości i postawy ideowej młodzieży.

Pierwszy rok akademicki Politechniki Śląskiej zapisuje się w historii uczelni — obok ogromu prac organizacyjnych — również poważnymi osiągnięciami dydaktyczno-naukowymi. Zakończono pierwsze przewody doktorskie

i habilitacje. Potrzeba kadry naukowej, tak bardzo wyniszczonej przez wojnę i zbrodniczą działalność okupanta, była najpilniejsza.

Studentom oddano bezpłatne mieszkania w 18 domach akademickich i na kwaterach, zabezpieczono bezpłatne wyżywienie,²¹ zorganizowano — również bezpłatną — pomoc lekarską. Poważnym wsparciem finansowym były bezwrotne stypendia Ministerstwa Oświaty wypłacone studentom na kwotę 393 600 zł; tytułem dotacji na skrypty wydano z sum budżetowych 282 534 zł.²²

Podczas inauguracji drugiego roku akademickiego, 14 października 1946, podsumowując dorobek uczelni, rektor Kuczewski stwierdzał:

„Politechnika Śląska nie jest jeszcze urządzona; daleko, by wszystkie jej potrzeby zostały zaspokojone. Nie ulega jednak wątpliwości, że otrzymała wszystkie dane po temu, aby mogła stać się uczelnią akademicką robotniczej ludności województwa śląsko-dąbrowskiego, dorównując swym poziomem i wyposażeniem naukowym pozostałym politechnikom krajowym. Mamy ambicję stać się pod pewnymi względami i w wytyczonym przez dekret erekcyjny kierunku uczelnią przodującą i wydajną.

Przy układaniu programów naukowych mieliśmy i stale mieć będziemy na oku więź, jaka istnieć powinna pomiędzy Politechniką Śląską a przemysłem śląskim. Pragniemy, by doświadczenia i badania przemysłu były bodźcem dla naszych prac naukowo-dydaktycznych i odwrotnie, by prowadzone w Politechnice badania i prace naukowo-dydaktyczne służyły jak najlepiej aktualnym potrzebom przemysłu śląskiego. Zdajemy sobie sprawę z olbrzymiego braku sił technicznych w przemyśle i szkolnictwie technicznym, zwłaszcza akademickim, jaki powstał w Polsce w wyniku prawie sześćoletniego biologicznego niszczenia narodu polskiego przez zwyrodniały faszyzm i imperializm niemiecki. Dlatego właśnie ściśle koordynowanie prac badawczych oraz projektowanie urządzeń i zakładów przemysłowych w Politechnice Śląskiej — z jednej strony — a w przemyśle śląskim — z drugiej — stało się potrzebą regionu śląskiego, stało się stylem pracy Politechniki Śląskiej, położonej w najbliższej zaludnionej w Polsce i najbardziej uprzemysłowionym ośrodku robotniczo-inteligenckim.”²³

Rok akademicki 1946/47 upłynął pod znakiem wzmożonych prac nad zwiększeniem ilości pomieszczeń i pomocy naukowych. Organizowano dalsze laboratoria — na Wydziale Chemicznym i Mechanicznym. Powoli rozwijała się Biblioteka Główna.

W dniu 12 czerwca 1947 roku delegacja profesorów Politechniki Śląskiej została przyjęta w Belwederze przez Prezydenta Rzeczypospolitej Bolesława Bieruta. „Delegacja przedłożyła wyniki dotychczasowej pracy zespołu profesorskiego w postaci pierwszego drukowanego, całkowicie zrealizowanego programu Politechniki Śląskiej wraz z jej najbardziej palącymi potrzebami materialnymi. Dzięki życzliwości i poparciu Obywatela Prezydenta Rzeczypospolitej Politechnika Śląska będzie mogła podjąć niektóre badania i publikacje naukowe.”²⁴

Uroczystość inauguracji kolejnego roku akademickiego, 1947/48, która odbyła się w dniu 1 października 1947 roku, w auli Wydziału Mechanicznego przy ulicy Konarskiego 22, połączona była z otwarciem Studium Nauki o Polsce i Świecie Współczesnym. Studium to „zostało powołane do życia rozporządzeniem ministra oświaty jako jedno z czterech tego rodzaju studiów w Rzeczypospolitej. Zaszczytne wyróżnienie Politechniki Śląskiej nałożyło na nią wielkie obowiązki w zakresie zdemokratyzowania polskich kadr technicznych” — podkreślił w swoim przemówieniu rektor Kuczewski,²⁵

Dalszy rozwój uczelni wymagał stałej pomocy. Nie szczędzili jej studenci, którzy, aby zadokumentować, jak bardzo leży im na sercu ta sprawa, zobowiązali się poświęcić 100 tysięcy godzin roboczych w roku na prace przy wyposażeniu i rozbudowie Politechniki. Bratnia Pomoc zorganizowała Komisję Wydawniczą, której przydzielono pomieszczenia przy ulicy Częstochowskiej nr 14 i 18. Tu mieściły się biura, introligatornia i księgarnia. Zaczęto drukować skrypty. W roku 1947 na liście wydawniczej było już 18 tytułów, w tym 14 nowych, a 4 powtarne wydania.

* * *

W tymże roku akademickim, 1947/48, zakwalifikowano na Rok Wstępny Politechniki Śląskiej pierwszą grupę młodzieży, absolwentów tzw. „Kursu przygotowawczego”.

Kursy te, organizowane od roku 1946 w większych ośrodkach akademickich przez Związek Walki Młodych, pozostawały pod kierownictwem Towarzystwa Przygotowawczych Kursów Uniwersyteckich w Warszawie. Kandydatami kierowanymi na nie byli młodzi robotnicy z produkcji, aktywiści organizacji młodzieżowych, często zdemobilizowani żołnierze, którzy w szeregach wojska wstąpili jako uczniowie szkół średnich. Była to młodzież dojrzała politycznie, zahartowana w walce frontowej, czy z różnego rodzaju bandami tuż po wojnie, świadoma przemian, jakie zachodziły w kraju. Siedzibę kursu przygotowawczego w Gliwicach stanowił budynek przy ulicy Rybnickiej 27. Po upływie roku pierwsi absolwenci w liczbie 80 zostali skierowani na Rok Wstępny Politechniki Śląskiej.

Rok Wstępny przekształcony został z początkiem roku akademickiego 1948/49 na Studium Wstępne. We wrześniu 1949 roku nastąpiło połączenie kursów przygotowawczych i studiów wstępnych w dwuletnie studia przygotowawcze do szkół wyższych. Od roku 1951 stały się one organizacyjnie wydziałami uczelni.

Studium Przygotowawczym przy Politechnice Śląskiej kierował Andrzej Przywara. Zajęcia odbywały się w godzinach popołudniowych i wieczornych w budynku liceum przy ulicy Górnych Wałów 29. Od samego początku powstała w Studium Przygotowawczym organizacja partyjna. Ponad 50 procent wykładowców i słuchaczy było członkami partii. Jeden z wychowanków i działaczy młodzieżowych Studium, późniejszy dyrektor administracyjny Politechniki Śląskiej, obecnie dyrektor ZREMB-u w Gliwicach, Józef Zachara, wspomina: „Już na kursie selekcyjnym tworzone grupy organizacyjne ZMP. Grupy te natychmiast powoływały swoje zarządy, swoich przewodniczących. Nie było o nich trudno, gdyż wielu — to dowódcy oddziałów partyzanckich. Sami zaprowadzili żelazną dyscyplinę pracy i nauki. [...] Studium trwało dwa lata. Rok pierwszy obejmował program nauczania z zakresu dawnej małej matury. Rok drugi, już specjalistyczny, przygotowywał do podjęcia studiów w politechnikach, uniwersytetach, akademiach medycznych i innych szkołach wyższych. Czy dadzą radę, czy dwa lata starczą na opanowanie materiału? Takie pytania zadawali sobie liczni organizatorzy szkolnictwa, liczni postronni obserwatorzy poczynąń władzy ludowej, a również i sami słuchacze Studium. Już pierwsze miesiące wykazały, że dadzą radę. Upewnili ich w tym przekonaniu znakomici, troskliwie dobrani wykładowcy, którzy oddawali tej młodzieży całe swoje serce i wszystkie swoje umiejętności.

Zmieniali się słuchacze. Z każdym rokiem byli inni — młodzi, mniej doświadczeni. To już nie wiarusy frontowe. Ludzie, którzy jednak przekonawali się, że mają duże szanse uczyć się i zdobywać wysokie kwalifikacje. Z pierwszymi rocznikami łączył ich patriotyzm i upór. Służyła zaś im ta sama, jeszcze bardziej doświadczona kadra.”²⁶

Przeciętna liczba absolwentów Studium Przygotowawczego w Gliwicach wahała się od 200 do 260 osób rocznie. Słuchacze tego Studium poważnie przyczyniali się do zasadniczej zmiany składu socjalnego młodzieży studenckiej, kształtowali jej nastroje i sympatie społeczno-polityczne. „Wielu absolwentów po ukończeniu studiów wyższych, dzięki właściwemu przygotowaniu do życia, upartej pracy i zdolnościom, zajmuje dziś odpowiedzialne, kierownicze stanowiska w aparacie politycznym, w administracji, w różnych dziedzinach gospodarki narodowej, w wojsku, w instytucjach naukowych.”²⁷

Studia przygotowawcze spełniły bardzo konstruktywną rolę w dziele demokratyzacji szkolnictwa wyższego, a gdy z biegiem lat zaczęli napływać do wyższych uczelni absolwenci zdemokratyzowanej szkoły średniej, ulegały powolnej likwidacji. Studium Przygotowawcze Politechniki Śląskiej zostało zlikwidowane z dniem 31 sierpnia 1956 roku. List ministra szkolnictwa wyższego do rektora Politechniki Śląskiej i dyrekcji Studium wyraził pełne uznanie dla pracowników tej placówki w dziedzinie budownictwa socjalizmu w Polsce Ludowej.²⁸

Podobne osiągnięcia w kształceniu nowej inteligencji posiada Rok Wstępny i Studium Wstępne. Łącznie przekazały one na poszczególne wydziały w okresie lat 1946—1956 ponad trzy tysiące wychowanków.²⁹

Pierwsi absolwenci, którzy zaczęli studiować na Politechnice Śląskiej od I semestru, uzyskali dyplomy w lecie i jesieni 1949 roku. Żegnał ich rektor Kuczewski — na specjalnym spotkaniu-konferencji z udziałem przedstawicieli przemysłu, gdzie mieli nazajutrz rozpocząć swą pracę — słowami: „od was zależy opinia, celowość, sens istnienia i przyszłość naszej uczelni. Będziemy wam zawsze pomagać i opiekować się wami, a wy, jako inżynierowie, roznośćcie dobrą sławę naszej uczelni, pracujcie i uczcie -się po proletariacku”.³⁰

Trzon kadry Politechniki Śląskiej od pierwszych lat jej istnienia stanowili pracownicy Politechniki Lwowskiej, a wśród nich profesorowie: Stanisław Brzozowski, Włodzimierz Burzyński (uczestnik III powstania śląskiego), Zygmunt Ciechanowski, Władysław Derdacki, Stanisław Fryze, Wiktor Jakób, Adolf Joszt, Marian Kamieński, Wacław Leśniański, Stanisław Łukasiewicz, Tadeusz Malarski, Stanisław Ochęduszko, Edward Sucharda, Franciszek Wasilkowski, Antoni Wereszczyński; do nich dołączył w późniejszym okresie, po powrocie z zagranicy, sędziwy już fizyk, Zygmunt Klemensiewicz; był Eustachy Żyliński z Uniwersytetu Lwowskiego i kilku pracowników nauki z innych uczelni. Kadre tę w krótkim okresie paru lat zasiliło wielu wybitnych specjalistów z przemysłu, którzy do treści procesu dydaktycznego wnieśli swoje, niejednokrotnie bogate doświadczenie zawodowe, szczególnie potrzebne w katedrach konstrukcyjnych i technologicznych. Grupowali się i wyrastali w gliwickiej uczelni i młodszy pracownicy nauki.

Po latach wojny i okupacji stawali wszyscy do pokojowej pracy; wielu po ciężkich nieraz przeżyciach w obozach koncentracyjnych, jak b. więzień nr 1000 z obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu, profesor Władysław Płaskura, odznaczony w 1959 roku za zasługi w odbudowie przemysłu chemicznego Orderem Budowniczych Polski Ludowej; b. więzień obozów koncentracyjnych w Buchenwaldzie, Mauthausen i Gusen, profesor Tadeusz Laskowski, współorganizator Wydziału Górniczego i późniejszy rektor uczelni; uczestnik akcji konspiracyjnej i Powstania Warszawskiego, b. więzień obozów z Lamsdorf, Sandbostel oraz oflag X C, profesor Jerzy Szuba, obecny rektor Politechniki. Wielu walczyło w partyzantce i na różnych frontach.

Profesor Władysław Kuczewski, znalazłszy się na terenie Związku Radzieckiego, rozpoczął działalność w 1943 roku w Związku Patriotów Polskich, następnie w kraju, w PKWN pełnił funkcję pełnomocnika Resortu Gospodarki Narodowej i Finansowej (w Lublinie i Rzeszowie), a potem był organizatorem i p.o. rektora Politechniki Warszawskiej z tymczasową siedzibą w Lublinie, by od czerwca 1945 poświęcić się pracy nad tworzeniem Politechniki Śląskiej.

„Był tytanem pracy. [...] Mimo olbrzymiego obciążenia obowiązkami rektora-organizatora uczelni, aktywny członek PPR, a potem PZPR — brał wydatny udział w pracach KM i KW; był posłem do Krajowej Rady Narodowej i na Sejm Ustawodawczy. Często wypowiadał się w publicystyce na tematy dotyczące szkolnictwa, głosząc — w żarliwych nieraz sformułowaniach — idee demokratyczne. Opiekował się młodzieżą jako gorący jej przyjaciel i nauczyciel. Wymagał od niej bardzo wiele, ale też dawał od siebie bardzo dużo. Zainteresowywał studentów problemami i wdrażał do samodzielnej pracy w przemyśle hutniczym, z którym stale utrzymywał bardzo ścisłe kontakty. [...] Pozostawił po sobie wiele wartościowych prac mających na celu jak najkorzystniejszą współpracę naukowca z przemysłem. Opiekował się racjonalizatorami, włączając się również w opracowywanie zespołowych wynalazków i usprawnień. Był człowiekiem na wskroś nowoczesnym, stając niejednokrotnie bezkompromisowo w obronie poglądów. Był jednak zawsze uczynnym kolegą; pomagał tym, którzy na to zasługiwali.”³¹

* * *

Kiedy dziś, z perspektywy dwudziestopięciolecia, patrzymy na rozwój naszego regionu i osiągnięcia uczelni, przychodzą na myśl tak aktualne, oddające głęboko warunki i istotę przemian, słowa ówczesnego Przewodniczącego Rady Państwa PRL, tow. Aleksandra Zawadzkiego:

„Droga, jaką od tamtego czasu przebyliśmy, jest ogromna. Dla jej zilustrowania przypomnę jeden szczegół: kiedy otwieraliśmy Politechnikę Śląską w Gliwicach, inauguracyjny wykład odbywał się w na pół zniszczonej — z wielką dziurą na świat — sali. Spójrzmy dziś na gmachy i pracownie Politechniki i innych wyższych uczelni Śląska, a uzyskamy właściwy miernik postępu i rozwoju. Jeżeli dziś w województwie katowickim — które jako pierwsze w kraju zostało tak zaszczytnie wyróżnione Orderem Budowniczych Polski Ludowej — tak energicznie rozwija się działalność wytwórcza, życie umysłowe i kulturalne, to wynika to z woli i pracy ludu tej ziemi i jego kierowniczej siły, Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, a także z działań podjętych od pierwszych dni po wyzwoleniu”...³²

Ostatnie lata przyniosły dalszy rozwój instytucji naukowych w naszym regionie. Dzięki usilnym staraniom i opiece kierownictwa Komitetu Wojewódzkiego PZPR oraz dzięki pomocy Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej — Śląsk przekształcił się w prawdziwe „zagłębie naukowe”, w którym jedna z czołowych ról przypadła naszej uczelni.

Przed tym potencjałem wiedzy i doświadczenia, zdobytym w dwudziestopięcioleciu Polski Ludowej, stoi obecnie nowe, wielkie zadanie: jego wysiłek musi być skierowany na jeszcze bardziej dynamiczny rozwój gospodarki narodowej, taki rozwój, ażeby dla pełnego zaspokojenia wszystkich potrzeb społecznych zespolicz rewolucję socjalistyczną z rewolucją naukowo-techniczną.

„W ciągu minionych 25 lat — powiedział tow. Edward Gierek — zdobyliśmy się na niespotykaną przedtem eksplozję twórczych sił, odrobiliśmy wiekowe zacofanie. Ale w tej chwili, jeżeli chcemy w naszym rozwoju poruszać się z nową prędkością, musimy uruchomić dźwignię, która da nam nowe zapasy sił. Tą dźwignią jest nauka“.

PRZYPISY

- 1 A. Zawadzki: Notatki; Przemówienia 1945—1948 na Śląsku i Zagłębiu Dąbrowskim. Tekst autoryzowany Wybór, przedmowa i objaśnienia W. Janiurek, W. Szewczyk, Katowice 1964, s. 233.
- 2 Trybuna Robotnicza, 12 III 1945, nr 18.
- 3 por. J. Kantyka: Niektóre problemy rozwoju organizacyjnego oraz udziału ZWM w życiu gospodarczym i działalności kulturalno-oświatowej w województwie śląsko-dąbrowskim. [W:] Studia i materiały z dziejów Śląska, T. 6, Wrocław 1964, s. 383.
- 4 Trybuna Robotnicza, 12 IV 1945, nr 48.
- 5 Dziennik Ustaw nr 21, 1945.
- 6 pismo z dnia 30 maja 1945 roku (Nr IP-7009/45).
- 7 W. Kuczewski: Jak urządzamy Politechnikę Śląską. (Skrót na podstawie odczytu wygłoszonego w Instytucie Śląskim w dniu 28 XI 1945 r.) [W:] Kalendarz Górniczy, Katowice 1946, s. 242-247.
- 8 Trybuna Robotnicza, 4 VII 1945, nr 129.
- 9 Trybuna Robotnicza, 8 VIII 1945, nr 164.
- 10 H. Kowalowski: Wspomnienia z pierwszych dni życia Politechniki Śląskiej w Gliwicach, rkps.
- 11 Trybuna Robotnicza, 16 X 1945, nr 233.
- 12 MA rozwiązana została w czerwcu 1946; Z. Gregorowicz: Działalność Milicji Akademickiej Politechniki Śląskiej w Gliwicach (wrzesień 1945 — czerwiec 1946), rkps.
- 13 W. Kuczewski: Jak urządzamy... jw.
- 14 Trybuna Robotnicza, 20 IX 1945, nr 207.
- 15 Trybuna Robotnicza, 21 IX 1945, nr 208.
- 16 A. Zawadzki: Notatki; Przemówienia..., s. 152-153.
- 17 Dziennik Ustaw nr 13, poz. 91, 1946 r.
- 18 Wspomnienia profesorów. [W:] Politechnika Śląska 1945—1955, Gliwice 1957, s. 17—18.
- 19 W. Kuczewski: Rzeczywistość a biadolenie nad stanem nauki polskiej, Ogniwa, 30 III 1947, nr 13.
- 20 W. Kuczewski: Jak urządzamy... jw.
- 21 Od roku akademickiego 1946/47 wprowadzono częściowe opłaty.
- 22 Program Politechniki Śląskiej na rok akademicki 1946/47, Gliwice 1947, s. 14.
- 23 Tamże, s. 15.
- 24 Program Politechniki Śląskiej na rok akademicki 1947/48, Gliwice 1948, s. 10—11.
- 25 Tamże, s. 10.
- 26 J. Zachara: Studia Przygotowawcze, rkps.
- 27 M. Furman: Działalność Studium Przygotowawczego Politechniki Śląskiej, rkps.
- 28 Tamże
- 29 J. Zarzycki: Rok Wstępny — Studium Wstępne — Studium Przygotowawcze Politechniki Śląskiej, rkps.
- 30 Trybuna Robotnicza, 10 VI 1949, nr 151.
- 31 F. Staub: Wspomnienie o prof. zw. dr inż. Władysławie Kuczewskim, Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej nr 94, Mechanika 1963, z. 20, s. 5—7.
- 32 A. Zawadzki: Notatki; Przemówienia..., s. 20—21.

PROF. DR. INŻ. WŁADYSŁAW KUCZEWSKI
ORGANIZATOR I PIERWSZY REKTOR UCZELNI (1945-1951)

PROF. DR INŻ. MICHAŁ ŚMIAŁOWSKI
REKTOR W ROKU AKADEMICKIM 1951-1952

PROF. MGR INŻ. GABRIEL KNIAGININ
REKTOR W LATACH 1952-1954

PROF. DR INŻ. ZBIGNIEW JASICKI
REKTOR W LATACH 1954-1956

PROF. DR INŻ. STANISŁAW OCHĘDUSZKO
REKTOR W LATACH 1956-1959

PROF. DR INZ. TADEUSZ ŁASKOWSKI
REKTOR W LATACH 1959-1965

PROF. DR INZ. JERZY SZUBA
OBECNY REKTOR UCZELNI

D E K R E T

z dnia 24 maja 1945 r.

o utworzeniu Politechniki Śląskiej

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. Tworzy się Politechnikę Śląską z siedzibą w Katowicach.

Art. 2. Politechnika Śląska jest państwową szkołą akademicką.

Art. 3. (1) Politechnika Śląska dzieli się na cztery wydziały: 1) mechaniczny, 2) elektryczny, 3) hutniczy, 4) inżynieryjno-budowlany.

(2) Minister Oświaty może w drodze rozporządzenia powołać do życia nowe wydziały i oddziały.

Art. 4. (1) Pierwszego rektora i pierwszy skład profesorów Politechniki Śląskiej mianuje Prezydent Krajowej Rady Narodowej na wniosek Ministra Oświaty.

(2) W okresie organizacyjnym, trwającym do dnia 30 sierpnia 1946 r., rektor Politechniki Śląskiej ma kompetencje senatu akademickiego, dziekanów i rad wydziałowych.

(3) Minister Oświaty może w drodze rozporządzenia ograniczyć kompetencje rektora, określone w ust. (2).

Art. 5. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Oświaty.

Art. 6. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:
Edward Osóbka-Morawski

Minister Oświaty:
Stanisław Skrzaszewski

Politechnika Śląska

Wywiad z rektorem prof. Kuczewskim

Już 15 października r. b. Politechnika Śląska rozpocznie normalną pracę w Gliwicach. Na użytek uczelni; jej zakładów; pracowni; laboratoriów; domów dla profesorów i słuchaczy przeznaczono czwartą część tego 100 - tysięcznego miasta, całą piękną, pełną zieleni, wspaniałą zabudowaną dzielnicę. Politechnika Śląska będzie największą terenowo uczelnią akademicką w Polsce.

Dlaczego wybrano Gliwice? Jakie możliwości daje to miasto uczelni? Jak postępują prace organizacyjne? — z tymi pytaniami zwrócił się do urzędującego w Katowicach rektora Politechniki Śląskiej prof. inż. Władysława Kuczewskiego.

Akt erekcyjny Politechniki Śląskiej — mówi rektor Kuczewski za siedzibę jej wyznaczył Katowice; jednak uważałem za konieczne sprawę tę poddać rozważeniu. Od razu stwierdziłem, że Katowice nie będą odpowiadały wytycznym pracy naukowo - wychowawczej uczelni akademickiej. Politechnika Śląska musi dysponować 6 kompleksami gmachów, bursą dla co najmniej 1.000 studentów i kolonią dla 100 rodzin profesorów i 50 rodzin urzędników. Skupienie tych zabudowań w jednej dzielnicy da szereg poważnych korzyści. Wymienię tylko możliwość prowadzenia pracy wychowawczej w ten sposób, by zdemokratyzować uczelnię na wszystkich jej szcze-

blach i odcinkach; możliwość zbliżenia studentów do profesora i profesora do studenta; stałą kontrolę nad postęпами studenta — zapewnię mu skrócenia czasu studiów do przewidzianych 4 lat, no i wreszcie łatwiejsze udzielanie pomocy materialnej zarówno studentom jak profesorom. Wziąwszy za podstawę te założenia, zbadaliśmy możliwość założenia uczelni w Zabrze i w Gliwicach. Wybór padł na Gliwice.

— Jak przedstawia się sprawa budynków i urządzeń?

— Budynki odpowiadają nam w zupełności. Główny gmach budowany specjalnie dla wyższej uczelni, może pomieścić trzy tysiące słuchaczy, poszczególne sale po 500. Urządzeń właściwie brak, ale je skompletujemy. Istnieją możliwości wprowadzenia niektórych urządzeń z Wrocławia. Poza tym Ministerstwo Przemysłu i sam przemysł idą nam bardzo na rękę.

— A pomieszczenia dla słuchaczy?

— Są już upatrzone trzy gmachy na bursy. Pomieszczą one 1.200 studentów. Ogółem Politechnika Śląska będzie liczyła narazie 1.500 słuchaczy. Ze względu na bliskość stadionów, boisk, basenów pływackich i zieleńców, słuchacze będą mieli możliwość uprawiania po pracy wszelkiego rodzaju sportów.

Na biurku rektora dzwoni telefon. W porzekalni orzeka na przyjeździe kilkunastu interesantów. Prof. Kuczewski wrzoraż wrócił z Krakowa, jutro samolotem jedzie do Wrocławia. Ale mimo nawet pracy nie przestaje się pogodnie rozmawiać. Tworzy wielkie dzieło: organizuje pierwszą polską Politechnikę na Śląsku.

REKTOR PROF. DR. W. KUCZEWSKI
PODZAS UROCZYSTOŚCI ROZPOCZĘCIA BUDOWY
ZESPOŁU GMACHÓW WYDZIAŁU GÓRNICZEGO W 1950 R.

MILICJA AKADEMICKA UCZESTNICZY W ŚWIĘCIE MO (PAŹDZIERNIK 1945 R.)

PREZYDENT
KRAJOWEJ RADY NARODOWEJ

Warszawa, dn 25 listopada 1946 r.

Obywatel
inż. Władysław KUCZEWSKI,
profesor zwyczajny, p.o. Rektora
Politechniki Śląskiej

w Gliwicach

Na podstawie art.4 pkt 1 dekretu z dnia 24 maja
1945 r. o utworzeniu Politechniki Śląskiej (Dz.U.R.P.
Nr 21, poz.118/, mianuję Obywatela Rektorem Politechni-
ki Śląskiej w Gliwicach na lata akademickie 1945/46 i
1946/47.-

PREZYDENT
KRAJOWEJ RADY NARODOWEJ

119
PREZES RADY MINISTROW

MINISTER OSWIATY

Wyczy.

ZAPROSZENIE Nr. 43

W niewymienionych oświadczeniach warunkach osobiście profesor dr inż. Wiktor Jakób uruchomił w dniu wczorajszym laboratorium chemiczne. To pierwszą pracą prof. dr. Jakób dobrze założył się, Politechnice i Kraje- wi. Sąsiedzi, to będą wyrażnikami opinii młodzieży i Ke- legów-profesorów, jeśli nie, to za ten wielki wysiłek organizacyjny publicznie podziękujemy w dowód uznania jego osobistych zasług dla Politechniki Śląskiej; w Gli- wicach, inż. profesora dr. inż. Wiktor Jakób powinien być znany każdemu studentowi Politechniki Śląskiej obok imion jego najbliższych współpracowników, którzy w aparacie się, siebie, co, to o głodzie i chłodzie zdobywali we Wrocławiu, Krakowie i terenach podsupekcyjnych przyrody i odczynników chemicznych. Niech, obok imienia profesora dr. Jakób każdy student chemik pamięta, iż zdolność zastąpienia się, w laboratorium uzyskał dzięki ofiarnej i pełnej samoposzczerdliwości pracy szeregu współpracow- ników, w szczególności wymienić należy: inż. T. R. S. K. i. e. w. i. c. a. ó. w. a. C. a. s. l. a. w. y, za gorliwą dopil- nowanie budowy przewidywanych pracowni, inż. F. u. k. a. s. Tadeusza działającego kierownika wypraw szepczących i technicznego ekspedienta, inż. S. l. o. n. e. i, a obok niego asy- stentów U. r. a. c. i. u. s. a. k. e. Kasimiera, oraz innych pracujących przy parafkowaniu i innych materiałów, asystentów: inż. J. e. d. k. e. Czesława, inż. K. o. s. a. k. a. J. i. a. d. y. s. t. a. w. a, inż. M. a. s. s. a. k. i. s. Tadeusza, inż. K. u. l. e. s. i. e. w. a. H. a. r. i. e., asystentów: K. a. j. s. e. r. a. T. y. m. o. t. e. u. s. a, S. t. e. p. a. k. a. S. t. a. n. i. s. l. a. w. a i laboranta B. a. l. a. s. a. A. d. a. m. a.

Tylko dzięki harmonijnej i ofiarnej współpracy wszystkich tu wymienionych zostały osiągnięte tak nieprawdopodobne wy-niki, jak zorganizowanie na grunach w ciągu trzech miesięcy nowoczesnej pracowni chemicznej.

Prof. inż. Wiktor Jakób
W. JAKÓB

PROF. DR. INŻ. WIKTOR JAKÓB NA BUDOWIE AUDYTORIUM WYDZIAŁU CHEMICZNEGO

JEDNODNIÓWKA

ŻYCIE

CENA 5 ZŁ

STUDENTA

CZASOPISMO STUDENTÓW POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ

ROK I (1945/46)

GLIWICE, 7. IV. 46

NUMER 1 (3)

REFORMA STUDIÓW

Okres powojenny jest szczególnie trudny dla uczącej się młodzieży, nie ze względu na warunki materialne, bo te są takie o jakich i marzyć nie mógł student w Polsce przedwojennej, lecz z przyczyn, których źródeł szukać trzeba w minionym właśnie okresie.

Każdy z nas przeszedł przez piekło hitlerowackie i zatarcie piętna tych przeżyć jest trudne, jeśli nie niemożliwe. Ołbrzymia większość tych studentów odbiegła myślami rodzajem zajęć przez całe ciężkie lata okupacji od systematycznej nauki. To też nie dziwnego, że dziś tak trudno niejednemu nagiąć się do niej... Bo nauka i sposób jej podania pozostała taką jaką była. Nauka Polska, jak to każdemu wiadomo, straciła olbrzymi odselek swych przedstawicieli. Uczelnie subożały, gdyż brak podręczników i innych pomocy naukowych co niewątpliwie wpływa bardzo ujemnie na szybkość przyswajania nauki. Stąd to mimo wielokrotnie większego wysiłku, entuzjazmu i przeznaczanego na naukę czasu niż przed wojną — rezultaty nie są zadawalające. Toteż zrozumiałym jest, że zainteresowano się żywo tymi problemami na naszej uczelni i że właśnie tej sprawie poświęcił swój odczyt ob. rektor Kuczewski na poranku niedzielnym w dniu 31. III. hr. Stwierdzając, że młodzież garnie się chętnie do nauki, że pragnie szybko ukończyć studia, podkreślił on równocześnie istnienie wielu niedomogów i bolączek. Ujawnienie i dokładna analiza wszystkich niedociągnięć są konieczne dla ich zlikwidowania. W tym celu właśnie podjęto usiłowania dla przeprowadzenia między studentami ankiety. Wypełnienie jej przez nich szczerze i obiektywnie pozwoli na dokładne poznanie gdzie tkwią braki, gdzie trzeba coś

zmienić, gdzie trzeba wprowadzić nowe formy w miejsce starych, zwietrzałych.

W interesie tak dziś uczącej się młodzieży

Studenci Politechniki Śląskiej do tow. Wiesława

My, słuchacze Politechniki Śląskiej w Gliwicach, członkowie P.P.R. donosimy Ci, Towarzyszu, że mimo ciężkich warunków, w jakich jeszcze młodzież w naszym ośrodku się znajduje, pracujemy z zapałem dla zdobycia niezbędnej wiedzy. Pamiętamy zawsze, że potrzeba Polsce dobrych inżynierów, którzy oprócz wiedzy fachowej posiadac będą głęboką wiedzę społeczną, kwalifikującą ludzi na dobrych budowniczych Demokracji.

Dlatego też postanawiamy przez usilną pracę nad pogłębieniem ideowym w tej samej mierze stać się dobrymi członkami Partii i dobrymi inżynierami. Doceniając wagę naszej pracy nad ugruntowaniem ideowym, wybrałiśmy Ciebie, Towarzyszu, Wiesławie, Honorowym Przewodniczącym naszego inauguracyjnego zebrania.

Służymy Ci, Towarzyszu, że zgodnie z uchwałami naszego zebrania walczyć będziemy o P. P. R.-owskie oblicze naszej uczelni.

Koło P. P. R.

przy Politechnice Śląskiej

Gliwice w listopadzie 1946 r.

2 kwiecień 1946

PPR-owcy Politechniki Śląskiej w Gliwicach przy pracy

Dnia 16 b. m. odbyło się na Politechnice Śląskiej inauguracyjne zebranie Koła PPR. Licznie zebranych członków partii powitał sekretarz koła tow. Sienkiewicz. Następnie wśród burzliwych oklasków przyjęto uchwałę po-

wołującą na honorowego przewodniczącego Koła generalnego sekretarza KC PPR tow. Gomułkę Wiesława. W skład prezydium weszli przedstawiciele WK PPR, rektor tow. Kuczewski, przedstawiciele młodzieży i pracownicy fizycznych Politechniki.

Referat polityczny wygłosił tow. Jarosiński.

Następnie zabrał głos tow. Berak, który podkreślił zadania Koła PPR na Politechnice. Demokratyczna Polska potrzebuje fachowców, ale ludzie ci, prócz wiedzy fachowej, muszą posiadać jeszcze odpowiednie wyrobienie społeczne i polityczne. Młodzież musi usilną pracę nad pogłębieniem ideowym, stworzyć nowy typ uspołecznionego fachowca. Zadanie Koła PPR na Politechnice polega na kierowaniu pracą ideową oraz promieniowaniu na masę młodzieży w tymże kierunku.

Rektor tow. Kuczewski zwrócił uwagę na ataki, z jakimi członkowie naszej partii stale się spotykają ze strony reakcji, starającej się zojdyzić Partię i jej członków. My, wiedząc o tym, na ataki odpowiedzieć musimy pracą PPR-owca. Profesor musi być najsumienniejszym pracownikiem w dziedzinie badań i na polu nauczania, zaś PPR-owiec słuchacz musi się wykazać najlepszymi osiągnięciami w nauce. Nasz plan pracy, którego wytyczne mamy dziś ustalić, streszcza się w jednym słowie czyli Praca nasza zjedna nam nowe szeregi członków i sympatyków, oraz przyczyni się do budowy Polski Demokratycznej.

Po przemówieniu sekretarza Powiatowego Komitetu PPR w Gliwicach tow. Bobka, przedyskutowano program pracy na najbliższy okres, nad na zakończenie uchwalono wysłać telegram do tow. Wiesława. W telegramie tym ubranaj donoszą tow. Wiesławowi o swęd pracy, służąc, że dołota wszelkich sił, aby Politechnika Śląska, wynikiem młodzieży, przyczyniła się do partii nowych kadr wysoko kwalifikowanych fachowców, którzy pod naszymi sztandarami budować będą Demokratyczną Polskę. (b)

MILICJA AKADEMICKA PO ĆWICZENIACH

"Dyplom uznania" dla koła PPR przy Politechnice Śl. w Gliwicach

Dnia 23 bm. w sali Miejskiego Komitetu PPR odbyło się zebranie Koła Partii przy Politechnice Śląskiej. Kulminacyjnym punktem zebrania było odezwanie „Dyplomu uznania”, nadanego Kołu przez KC PPR. Z entuzjazmem przyjęli zebrani słowa uznania, w których tow. Wiesław w imieniu Komitetu Centralnego, w imieniu całej Partii dziękują studentom Politechniki Śląskiej, zorganizowanym w PPR, za ofiarną pracę nad spotęgowaniem siły i wpływów Partii wśród ogółu studentów, wśród mas pracujących, wśród całego społeczeństwa za czynny i pełny poświęcenia udział w kampanii wyborczej, uwieńczonej zwycięstwem demokracji ludowej w wyborach do Sejmu Ustawodawczego w Odrodzonej Polsce. Jednocześnie obecni na zebraniu studenci jednogłośnie oświadczyli, że wyróżnienie, które ich spotkało, stanie się dla nich bodźcem do bardziej jeszcze wyczerpanej pracy nad pogłębianiem i ugruntowaniem, szczególnie wśród szerokich warstw młodzieży studiującej, zdrowych zasad demokracji i postępu.

Warto nadmienić, że Koło PPR przy Politechnice Śląskiej liczące w ubiegłym roku zaledwie kilkunastu członków, stało się dzisiaj organizacją, skupiającą w swych szeregach ponad dwustu członków, organizacją, wykazującą tendencje

stałego rozwoju. Swój wzrost zawdzięcza Koło przede wszystkim głębokiemu wczuciu się w istotne interesy studentów i bezinteresownej pracy, mającej na celu usunięcie tych wszystkich bolączek, które istnieją jeszcze na wyższych uczelniach w trudnym powojennym okresie. Bardzo ważnym czynnikiem, który wpływa na stały liczebny wzrost członków Koła, jest popularyzowanie wśród rzesz akademickich dialektycznej myśli marksistowskiej, myśli, która coraz bardziej jest rozumiana i doceniana przez studentów, jako wyraz trzeźwego światopoglądu, niezbędnego dla konsekwentnej, skoordynowanej zorganizowanej pracy i nauki.

J. KISZKO

Studenci Politechniki Śląskiej dziękują PZPR i Rządowi za umożliwienie im - synom robotników i chłopów ukończenia studiów

(hz) 7 bm. na Politechnice Śląskiej w Gliwicach przeprowadzone zostały przez rektorat, dziekanaty i profesorów konferencje ze studentami, poszczególnych wydziałów, którzy ukończyli 4-letnie studium. Konferencje te miały na celu zaznajomienie studentów z przepisami, obowiązującymi przy uzyskiwaniu absolutorium i przystąpieniu do egzaminu dyplomowego, jak też z możliwościami otrzymania pracy w przemyśle. W konferencjach udział wzięli także przedstawiciele przemysłu.

Przemysł zainteresowany jest sprawą ukończenia studiów oraz uzyskaniem dyplomów przez słuchaczy Politechniki, którzy korzystali w okresie nauki z jego stypendiów, a obecnie będą robić prace dyplomowe na tematy związane z określonymi życzeniami przemysłu. Tematy te wpływają już do poszczególnych dziekanatów i przyniosą podwójną korzyść — przemysłowi z rozwiązania bolących go zagadnień, a studentom w postaci wynagrodzenia za przeprowadzone prace.

W związku z zakończeniem czteroletniej nauki rektor KLUCZEWSKI, dziekani oraz profesoria złożyli studentom najlepsze życzenia pomyślnego uzyskania dyplomu i owocnej pracy dla dobra Polski Ludowej.

Rektor Kuczewski powiedział do zebranych: „od was zależy opinia, celowość, sens istnienia i przyszłość naszej uczelni. Będziemy wam zawsze pomagać i opiekować się wami, a wy jako inżynierowie roznośćcie dobrą sławę naszej uczelni, pracujcie i uczcie się po proletariacku“.

Na zakończenie konferencji uchwalono następującej treści rezolucję:

Absolwenci wydziałów: Chemicznego, Elektrycznego, Inżynierijnego - Budowlanego, Mechanicznego. Politechniki Śląskiej w Gliwicach zwracają się z prośbą do Jego Magnificencji Rektora Politechniki Śląskiej o przekazanie Polsce Zjednoczonej Partii Robotniczej i Rządowi Rzeczy-

pospolitej - Polsce najgorętszych słów podziękowania za umożliwienie nie ukończenia studiów synom robotników, chłopów i inteligencji pracującej.

Fakt możliwości uzyskania dyplomu zawdzięczamy w całości zdobyciom Polski Ludowej, dążącej do socjalizmu, a przede wszystkim bardzo pozytywnemu ustosunkowaniu Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej i Rządu Rzeczypospolitej Polskiej do młodego pokolenia.

Z wdzięcznością głęboką oceniając te wysiłki przyrzekamy nie zawieść pokładanych w nas nadziei i zasłużyć w swej pracy na miano czołowej kadry w drodze ku lepszemu jutru całej postępowej ludzkości.

Studenci Politechniki Śląskiej dziękują PZPR i Rządowi za umożliwienie im synom robotników i chłopów ukończenia studiów

(Hz) 7 bm. na Politechnice Śląskiej w Gliwicach przeprowadzone zostały przez rektorat, dziekanaty i profesorów konferencje ze studentami, poszczególnych wydziałów, którzy ukończyli 4-letnie studium. Konferencje te miały na celu zaznajomienie studentów z przepisami, obowiązującymi przy uzyskiwaniu absolutorium i przystąpieniu do egzaminu dyplomowego, jak też z możliwościami otrzymania pracy w przemyśle. W konferencjach udział wzięli także przedstawiciele przemysłu.

Przemysł zainteresowany jest sprawą ukończenia studiów oraz uzyskaniem dyplomów przez słuchaczy Politechniki, którzy korzystali w okresie nauki z jego stypendiów, a obecnie będą robić prace dyplomowe na tematy związane z określonymi życzeniami przemysłu. Tematy te wpływają już do poszczególnych dziekanatów i przyniosą podwójną korzyść — przemysłowi z rozwiązania bolących go zagadnień, a studentom w postaci wynagrodzenia za przeprowadzone prace.

W związku z zakończeniem czteroletniej nauki rektor KUCZEWSKI, dziekani oraz profesoria złożyli studentom najlepsze życzenia pomyślnego uzyskania dyplomu i owocnej pracy dla dobra Polski Ludowej.

Rektor Kuczewski powiedział do zebranych: „od was zależy opinia, celowość, sens istnienia i przyszłość naszej uczelni. Będziemy wam zawsze pomagać i opiekować się wami, a wy jako inżynierowie rozność dobrą sławę naszej uczelni, pracujcie i uczcie się po proletariacku“.

Na zakończenie konferencji uchwalono następującej treści rezolucję:

Absolwenci wydziałów: Chemicznego, Elektrycznego, Inżynierijnego - Budowlanego, Mechanicznego. Politechniki Śląskiej w Gliwicach zwracają się z prośbą do Jego Magnificencji Rektora Politechniki Śląskiej o przekazanie Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej i Rządowi Rzeczypospolitej Polskiej do

spolnej Polsce najgorętszych słów podziękowania za umożliwienie ukończenia studiów synom robotników, chłopów i inteligencji pracującej.

Fakt możliwości uzyskania plomu zawdzięczamy w całości zdobyciom Polski Ludowej, żącej do socjalizmu, a przede wszystkim bardzo pozytywnemu ustosunkowaniu Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej i Rzeczypospolitej Polskiej do

dzięły.
Z wdzięcznością głęboką nahlając te wysiłki przyrzekamy zawieść pokładanych w nas dzieł i zasłużyć w swej pracy miano czołowej kadry w droku lepszemu jutru całej postęwej ludzkości.

Rozwój uczelni
w okresie
dwudziestopięciolecia

W poszukiwaniu najbardziej właściwej struktury, zabezpieczającej wykonanie zadań dydaktyczno-naukowych, oraz w wyniku dostosowywania się do aktualnych potrzeb i warunków społeczno-ekonomicznych regionu — Politechnika Śląska ulegała wielu kolejnym przeobrażeniom.

System studiów dziennych i wieczorowych, przejściowa forma studiów wstępnych i przygotowawczych, rozwój kształcenia zaocznego, sukcesywny wzrost liczby wydziałów i nowych specjalizacji, wreszcie tworzenie filii uczelni, obejmujących swym zasięgiem coraz większy teren województwa — oto główne formy i kierunki działalności dydaktycznej Politechniki, równie żywo reagującej na zadania nowoczesnej industrializacji kraju, jak i na społeczne potrzeby środowiska, w którym wiedzę i naukę starała się udostępnić wszystkim — jak najszerzej.

Dekret Krajowej Rady Narodowej z dnia 24 maja 1945 roku tworzył Politechnikę Śląską z wydziałami: Mechanicznym, Elektrycznym, Hutniczym i Inżynierijno-Budowlanym. I faktycznie rozpoczęły pracę cztery wydziały z tym, że zamiast Wydziału Hutniczego uruchomiono Wydział Chemiczny.

W końcu roku akademickiego 1968/69 kształcono kadry techniczne na ośmiu wydziałach: Automatyki, Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego, Chemicznym, Elektrycznym, Górniczym, Inżynierii Sanitarnej, Mechaniczno-Technologicznym i Mechaniczno-Energetycznym.

O ile w roku 1945 działalność dydaktyczna uczelni koncentrowała się na systemie stacjonarnych studiów dziennych — to w roku 1970 o dorobku jej w równej mierze stanowią także szeroko rozbudowane studia dla pracujących.

Wstępne prace nad utworzeniem Wydziału Chemicznego rozpoczęto jeszcze w Krakowie.

Z momentem instalacji uczelni w Gliwicach przystąpiono niezwłocznie i bardzo energicznie do organizacji podstawowego warsztatu pracy. Zapał i pełna poświęcenia postawa pracowników Politechniki, stosunek i opieka władz, pomoc i ofiarność zakładów pracy, społeczeństwa i młodzieży uczyniły, że w styczniu 1946 roku uruchomiono na Wydziale Chemicznym pracownię analityczno-badawczą.

Jednocześnie — od samego początku — wszczęto intensywną pracę dydaktyczno-naukową. O jej rozmiarach, a zarazem i o randze Wydziału, może świadczyć fakt, że już w pierwszym roku akademickim kreowano na nim jedenaście katedr.

Wkrótce też rozpoczęto kształcenie inżynierów w takich specjalnościach, jak: technologia produktów przemysłu nieorganicznego (związków azotowych, siarkowych oraz nawozów fosforowych), technologia podstawowej syntezy organicznej (związki alifatyczne i aromatyczne), chemiczna technologia węgla (ciekłe produkty odgazowania, koksownictwo, gazownictwo), chemiczna technologia ropy i gazu ziemnego, elektrochemia i elektrotermia, inżynieria chemiczna. W roku 1960 wprowadzono ponadto — technologię organiczną powłok ochronnych.

Działalność dydaktyczna Wydziału wsparta jest poważną oraz czynną pracą naukową. Znalazła ona swój wyraz w reaktywowaniu Przeglądu Chemicznego, czasopisma techniczno-naukowego o zasięgu ogólnokrajowym, którego redagowanie i wydawanie podjęli pracownicy Wydziału już w roku 1945.

Nawiązana również w pierwszych latach istnienia Wydziału współpraca z przemysłem rozwija się z czasem coraz skuteczniej. Dla potrzeb przemysłu

podejmuje Wydział kształcenie inżynierów w najbardziej deficytowych specjalnościach. Ponadto katedry biorą czynny udział w uruchamianiu technologii produkcji poszczególnych zakładów przemysłowych, a także w określaniu perspektyw budowy oraz organizowaniu nowych wielkich zakładów polskiej chemii.

Do końca 1969 roku Wydział Chemiczny Politechniki Śląskiej promował 186 doktorów nauk technicznych oraz 48 doktorów habilitowanych różnych dyscyplin chemicznych; w liczbie tej 75 doktorów i 20 doktorów habilitowanych — to pracownicy instytutów i zakładów przemysłowych. W tym samym czasie ukończyło studia 3478 absolwentów uzyskując 2431 dyplomów magisterskich i 1047 dyplomów inżynierów.

Kształcenie młodych kadr inżynierów chemików, rozwijanie twórczej myśli naukowo-badawczej oraz prowadzenie ścisłej współpracy z przemysłem chemicznym — uczyniło z Wydziału Chemicznego w minionym dwudziestopięcioletniu jedną z najpoważniejszych placówek dydaktyczno-naukowych w skali krajowej, wpływając decydująco na ogólny rozwój i dorobek chemicznego środowiska naukowo-technicznego w Gliwicach i w województwie katowickim. Osiągnięcia te oraz efektywny rozwój postępu technicznego w dziedzinie technologii i inżynierii chemicznej — wzbudzają poważne zainteresowanie oraz ożywienie kontaktów naukowych z ośrodkami zagranicznymi.

W najbliższych latach przed Wydziałem — który ostatnio, od roku akademickiego 1969/70, zgodnie z profilem swej działalności dydaktycznej i naukowej, został przemianowany na Wydział Technologii i Inżynierii Chemicznej — otwierają się możliwości dalszego, jeszcze bardziej intensywnego rozwoju. Umożliwi to podjęta, w postaci budowy zespołu gmachów dydaktycznych i laboratoryjnych, działalność inwestycyjna, realizowana dzięki pomocy finansowej Ministerstwa Przemysłu Chemicznego.

Początki Wydziału Elektrycznego były nie mniej trudne niż Wydziału Chemicznego. Podobne też były i bolączki spowodowane głównie brakiem pomieszczeń, sprzętu i wyposażenia. W okresie trzech pierwszych lat zachodziła konieczność korzystania z laboratoriów Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych w Katowicach, a nawet częściowo — z laboratoriów Politechniki Wrocławskiej.

Z chwilą uzyskania przez Wydział w roku 1946 własnego budynku (przy ulicy Katowickiej 10) rozpoczęto wspólnym wysiłkiem pracowników katedr przy wydatnej pomocy zakładów przemysłowych przeprowadzanie adaptacji pomieszczeń i stopniowe organizowanie własnych pracowni.

Początkowo profil Wydziału i program nauczania kształtowano na wzór Politechniki Lwowskiej. Wydział, składający się z dwunastu katedr, prowadził dwie zasadnicze specjalności: energetykę (pełny zakres techniki prądów silnych) oraz telekomunikację (problematykę prądów słabych).

Od roku akademickiego 1948/49 następują istotne przeobrażenia, mające na celu dostosowanie działalności dydaktyczno-naukowej do potrzeb śląskiego przemysłu. Powołano nowe katedry: Elektroautomatyki Przemysłowej oraz Elektroniki Przemysłowej, a w miejsce zlikwidowanej ostatecznie w 1954 r. specjalności telekomunikacji uruchomiono automatykę oraz telemechanikę. Decyzje te wynikały z coraz wyraźniej rysującej się potrzeby modernizacji przemysłu i wprowadzania doń nowoczesnych technologii, wymagających dokładnej kontroli, automatycznej regulacji oraz sterowania. Tym samym dokonany został pionierski krok w kierunku utworzenia późniejszego Wydziału Automatyki.

Kreowanie innych katedr: Sieci Elektrycznej, Budowy Maszyn Elektrycznych oraz Wysokich Napięć poważnie wzmocniło specjalność — elektroenergetykę, pozwalając na uzupełnienie dotychczasowej luki w kształceniu w tej dziedzinie.

Obecnie Wydział Elektryczny kształci magistrów inżynierów następujących specjalności: elektrotechnika przemysłowa, elektrownie ciepłone, sieci i układy elektroenergetyczne, miernictwo elektryczne i przyrządy oraz maszyny elektryczne. Z początkiem roku akademickiego 1968/69 rozpoczęto ponadto kształcenie w trybie dziennych studiów inżynierskich.

W działalności badawczo-naukowej pracownicy Wydziału koncentrują się na tematyce gospodarczo najbardziej aktualnej. Prowadzą ją w ścisłym kontakcie z zakładami przemysłowymi i energetycznymi Polski południowej.

Dorobek Wydziału w dziedzinie kształcenia naukowego wyraża się liczbą 68 zakończonych przewodów doktorskich oraz 10 przewodów habilitacyjnych; wśród nich — 19 doktoratów nauk technicznych oraz 5 doktoratów habilitowanych nadano pracownikom przemysłu. W okresie od 1945 do 1970 roku 1561 absolwentów uzyskało dyplomy ze stopniem magistra-inżyniera a 2291 — dyplomy inżynierskie. Przeważająca większość absolwentów znalazła zatrudnienie na terenie województwa katowickiego, podejmując pracę w hutnictwie, górnictwie, energetyce i biurach projektowych.

Warto przy tym dodać, że spora część wychowanków Wydziału poważnie zasiłała kadrę naukową uczelni macierzystej, a wielu innych prowadzi działalność dydaktyczno-badawczą w wyższych uczelniach technicznych w Opolu i Częstochowie.

Uzyskaniu przedstawionych efektów pracy dydaktycznej sprzyja nowoczesne wyposażenie Wydziału Elektrycznego. Dzięki wydatnej pomocy rzeczowej i finansowej, okazanej przez zainteresowane współpracą z Wydziałem zakłady przemysłowe — dysponuje on dziś dobrze urządzonymi laboratoriami i pracowniami.

Pomieszczenia Wydziału zlokalizowano obecnie w budynku kompleksu gmachów Wydziału Górniczego. Zarysowany w planach perspektywicznych dalszy rozwój Wydziału Elektrycznego wymagać będzie jednak poszerzenia bazy lokalowej. Wszczęto więc starania o podjęcie działalności inwestycyjnej umożliwiającej budowę odrębnego gmachu oraz hali technologicznej.

Wydział Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego rozpoczął działalność w roku 1945 jako Wydział Inżynieryjno-Budowlany. W jego skład wchodziło wówczas czternaście katedr prowadzących jednolite studia dzienne o następujących specjalnościach: konstrukcje budowlane, mosty oraz architektura i urbanistyka.

Program ich, wzorowany początkowo na przedwojennym modelu studiów Politechniki Lwowskiej, rychło musiał ulec modyfikacjom — zarówno w konsekwencji dokonywanych przeobrażeń społeczno-ekonomicznych jak i w rezultacie zmian oraz wzrostu zadań inwestycyjnych. Realizowana na dużą skalę rozbudowa istniejących i budowa nowych zakładów przemysłowych, istotne przemiany robót budowlanych i organizacji budowy powodowały potrzebę kształcenia inżynierów w coraz bardziej zawężonych specjalnościach. Sytuacja ta stała się też przyczyną wielokrotnych korekt modelu organizacyjnego Wydziału.

Początkowo rozszerzono Wydział o nowe katedry: Budownictwa Przemysłowego, Organizacji i Mechanizacji Budowy, Technologii Wody i Ścieków oraz Konstrukcji Prefabrykowanych.

W roku 1953 wyłączono z Wydziału dziesięć katedr i utworzono z nich nowy Wydział — Budownictwa Przemysłowego. Jednocześnie zamknięto istniejący Oddział Architektury i kreowano dwa nowe oddziały: Budownictwa Lądowego i Inżynierii Sanitarnej.

Po dwu latach dokonano dalszej reorganizacji. Po wyłączeniu z Wydziału Budownictwa Przemysłowego katedr instalacyjnych (które weszły w skład nowo utworzonego Wydziału Inżynierii Sanitarnej) przemianowano go na Wydział Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego.

Późniejsze zmiany miały już na ogół charakter rozwojowy. W roku 1963 po usilnych staraniach — popartych stanowiskiem Komitetu Wojewódzkiego PZPR i Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej — reaktywowano Oddział Architektury. W roku akademickim 1965/66 utworzono katedrę Budowy Kolei podejmując kształcenie w zakresie nowej specjalności — dróg żelaznych. W dwa lata później otwarto dzienne inżynierskie studia zawodowe o specjalnościach: technologia robót i organizacja budowy oraz budowa dróg. Wreszcie z rokiem akademickim 1969/70 rozpoczęto kształcenie w zakresie specjalności budowy kolei.

Decyzje te podyktowane zostały z jednej strony potrzebą zabezpieczenia realizacji inwestycji komunikacyjnych podejmowanych na terenie województwa katowickiego, z drugiej zaś mają dopomóc w likwidacji deficytu kadry inżynieryjno-kierowniczej przedsiębiorstw budowlano-montażowych. Powiązanie działalności dydaktyczno-naukowej Wydziału z konkretnymi potrzebami środowiska ujawnia się również w formie podejmowania przydatnych gospodarczo prac naukowo-badawczych oraz w bezpośredniej współpracy katedr z zakładami badań i doświadczeń zjednoczeń budowlanych, z instytutami techniki budowlanej oraz organizacji i mechanizacji budownictwa a także z katowickim Ośrodkiem Postępu Technicznego Komitetu Nauki i Techniki.

Studia ukończyło do końca 1969 roku — 3970 osób; 1930 z dyplomem magistra, 2040 z dyplomem inżyniera.

Wydział Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego legitymuje się 63 zakończonymi przewodami doktorskimi oraz 8 habilitacjami. W liczbie tej — nadano stopień doktora 12 osobom z przemysłu a 2 habilitacje uzyskały osoby z innych uczelni.

Rozbudowa Wydziału, poszerzającego sukcesywnie zakres prowadzonych specjalności, spowodowała, że z rokiem akademickim 1969/70 przemianowany zostaje na Wydział Budownictwa i Architektury z zadaniem przygotowywania kadr specjalistów wszystkich dziedzin budownictwa lądowego.

Dużym ułatwieniem w realizacji tych zadań będzie zbudowanie dwóch nowych gmachów: pawilonu dydaktycznego oraz hali laboratorium badawczego Wydziału. Realizację tej inwestycji — dzięki poparciu Przewodniczącego PWRN, Jerzego Ziętka, a także pomocy finansowej resortów: budownictwa i przemysłu materiałów budowlanych oraz komunikacji — rozpoczęto w roku 1969.

Wydział Mechaniczny rozpoczął działalność w roku 1945 z dziewięcioma katedrami i prowadził wówczas dwie specjalności: technologiczną i konstrukcyjną.

W roku akademickim 1946/47 liczba katedr zwiększa się do dziewiętnastu, a w roku następnym — do dwudziestu jeden.

W wielu z nich, już w pierwszym okresie działalności, zorganizowano laboratoria i zakłady naukowo-badawcze. Niektóre — miały charakter zakładów

wydzielonych i nawiązały bardzo żywą współpracę z przemysłem. Były to: Zakład Obrabiarek, Zakład Samochodów i Ciągników (przekształcony potem w Zakład Silników Spalinowych), Zakład Badania Materiałów, Zakład Odlewnictwa oraz Instytut Projektowania Zakładów Przemysłowych (zlikwidowany później z chwilą utworzenia państwowych biur projektów).

W roku 1953 wydzielono z Wydziału Mechanicznego szereg katedr (pozostawiając dwanaście) i utworzono nowy wydział: Mechaniczno-Energetyczny. W następnym roku uległ likwidacji Oddział Hutniczy a Katedrę Metalurgii przeniesiono do Politechniki Częstochowskiej, by ją z powrotem reaktywować na Politechnice Śląskiej w roku akademickim 1967/68.

W tymże roku otwarto inżynierskie studia dzienne metalurgiczne, zlokalizowane w Katowicach. Stały się one zaczątkiem filii Politechniki w Katowicach, kreowanej w 1968 roku oraz Wydziału Metalurgicznego, otwartego w roku 1969.

Narastająca przewaga dyscyplin technologicznych spowodowała, że w roku akademickim 1965/66 przemianowano Wydział Mechaniczny na Mechaniczno-Technologiczny.

Na magisterskich studiach dziennych Wydziału Mechaniczno-Technologicznego prowadzone są obecnie następujące specjalizacje: obrabiarki, narzędzia i technologia budowy maszyn, maszyny i technologia przeróbki plastycznej, metaloznawstwo i obróbka cieplna, urządzenia i technologia odlewnictwa, urządzenia i technologia spawalnictwa oraz maszyny robocze ciężkie.

Mimo występujących nadal trudności lokalowych, Wydział posiada poważny dorobek dydaktyczny — tak w zakresie kształcenia własnej kadry jak i pracowników przemysłu oraz instytutów naukowo-badawczych. Zajmuje drugie miejsce po Wydziale Chemicznym, co do ilości promowanych doktorów nauk technicznych; liczba ich na koniec 1969 roku wyniosła 94, z czego 40 — to pracownicy spoza uczelni. Wśród 18 doktorów habilitowanych — było 6 pracowników przemysłu.

Studia w ciągu dwudziestopięciolecia ukończyło łącznie 5897 absolwentów, którym wydano 2191 dyplomów magisterskich i 3706 — inżynierskich.

O randze Wydziału świadczy również duże zainteresowanie zagranicznych ośrodków naukowych, z którymi utrzymywane są ścisłe kontakty w formie stałej wymiany doświadczeń i coraz częstszych obustronnych wizyt.

Konieczność utworzenia Wydziału Górniczego narzuciły oczywiste potrzeby regionu. Brak wyższych studiów górniczych na Śląsku, będącym bezspornie centrum krajowego górnictwa węglowego, dotkliwie hamował rozwój tej tak ważnej dla gospodarki narodowej gałęzi przemysłu. Utrudniona była też tym samym bardzo poważnie możliwość wyższego kształcenia młodzieży śląskiej w tak przecie popularnym dla niej zawodzie. Jedyne wydział, szkolący inżynierów górników w Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, nie był w stanie rozwiązać narastającego problemu. Okoliczności te oraz zmieniająca się technika wydobywcza spowodowały, że w roku akademickim 1950/51 utworzono Wydział Górniczy w Politechnice Śląskiej w Gliwicach. W pierwszym okresie Wydział, składający się początkowo z dwunastu katedr, podjął zadanie kształcenia kadr przede wszystkim dla potrzeb kopalń węgla kamiennego. Jednocześnie na drugim i trzecim roku Wydziału Mechanicznego otwarto specjalizację w zakresie mechanizacji górnictwa węglowego, a na Wydziale Elektrycznym — w zakresie elektryfikacji kopalń.

Wydział Górniczy prowadzi cztery specjalności: eksploatacji złóż, elektryfikacji górnictwa, maszyn górniczych oraz mechanicznej przeróbki kopalin.

Już w roku 1954 opuściła Wydział pierwsza grupa 314 inżynierów górników. Odtąd rozwija się on szybko do rozmiarów największego Wydziału uczelni.

Równocześnie z uruchomieniem działalności dydaktycznej rozpoczęto w 1950 roku budowę zespołu gmachów wraz z halą technologiczną. Dla przyspieszenia inwestycji powołano specjalny komitet kuratorski. Podpisana 24 lutego 1956 roku umowa — pomiędzy ministrami górnictwa i energetyki oraz przemysłu ciężkiego z jednej strony, a ministrem szkolnictwa wyższego oraz rektorami Akademii Górniczo-Hutniczej i Politechniki Śląskiej z drugiej strony — miała na celu okazanie bezpośredniej pomocy przemysłu w rozwoju wyższego szkolnictwa górniczego i hutniczego w latach 1956-1960. Na czele Komitetu stanął przewodniczący Państwowej Rady Górnictwa, prof. Bolesław Krupiński. Zainicjowana wówczas forma pomocy kontynuowana jest nadal i pozwala na bardziej intensywną realizację przedsięwzięć inwestycyjnych Ministerstwa Oświaty i Szkolnictwa Wyższego.

Budowę kompleksu gmachów Wydziału Górniczego, o łącznej kubaturze zespołu 250 tysięcy metrów sześciennych, zakończono ostatecznie w roku 1967. Służy on zresztą obecnie nie tylko potrzebom samego Wydziału. Jeden z budynków oddano do dyspozycji Wydziału Elektrycznego, a z pomieszczeń dydaktycznych korzystają również inne — przede wszystkim Chemiczny, Elektryczny i Automatyki. Ponadto zlokalizowano tu czasowo także Bibliotekę Główną, Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych oraz Kwesturę. Katedry Wydziału podejmują liczne prace naukowo-badawcze, zwłaszcza z zakresu zastosowania postępu technicznego w górnictwie.

W roku akademickim 1968/69 działalność dydaktyczna Wydziału uległa znacznemu poszerzeniu przez otwarcie filii Politechniki w Dąbrowie Górniczej i w Rybniku. Rozpoczęto w nich kształcenie inżynierów górników w trybie dziennych studiów inżynierskich. Obecnie w filiach tych organizowane są pracownie naukowe, które, poza wykorzystaniem ich do celów dydaktycznych, staną się nowymi, nowoczesnymi warsztatami pracy naukowo-badawczej. I w tym przypadku, podobnie jak w Gliwicach, odbywa się to dzięki wydatnej, rzeczowej i finansowej pomocy Ministerstwa Górnictwa i Energetyki.

Pierwszą rozprawę doktorską przeprowadzono na Wydziale Górniczym w roku 1951, natomiast kolokwium habilitacyjne — w roku 1961. Do końca grudnia 1969 roku stopień doktora nadano 75 osobom (w tym 47 spoza uczelni) a stopień doktora habilitowanego uzyskało 21 osób (w tym 10 spoza uczelni). W tym samym czasie wykształcił Wydział ogółem 4483 absolwentów. Wśród nich: 2222 uzyskało tytuł magistra, a 2261 — inżyniera górnika.

Rozwój energetyki polskiej, warunkujący bezpośrednio uprzemysłowienie gospodarki narodowej, spowodował podjęcie decyzji o utworzenie w Politechnice Śląskiej Wydziału M e c h a n i c z n o - E n e r g e t y c z n e g o. Utworzony w 1953 roku Wydział, dysponujący w chwili założenia dziesięcioma katedrami, podjął kształcenie w takich kierunkach, jak: energetyka cieplna, maszyny i urządzenia energetyczne oraz aparatura i urządzenia przemysłu chemicznego. Specjalność: energetyka cieplna przygotowuje fachowców z dziedziny gospodarki cieplnej w siłowniach parowych, w hutnictwie, w gazownictwie oraz w koksownictwie. Kierunek: maszyny i urządzenia energetyczne kształci specjalistów w zakresie: kotłów parowych, ciepłych maszyn wirnikowych, ciepłych maszyn tłokowych i maszyn hydraulicznych.

Rozwój nauki i techniki oraz wzrastające potrzeby gospodarki krajowej i regionu powodują konieczność stałego uzupełniania listy kształconych fachowców.

W roku akademickim 1957/58 utworzono więc nową specjalizację: energetyki jądrowej — odkryte zaś w ostatnich latach zasoby gazu ziemnego podyktowały potrzebę kreowania Oddziału Energetyki Gazowej.

Oddział ten — zlokalizowany w filii uczelni w Dąbrowie Górniczej — rozpoczął swą działalność dydaktyczną w roku 1968. Warto tu odnotować, że dotychczas żadna z wyższych uczelni technicznych w Polsce nie kształciła energetyków gazownictwa. Program nauki opracowano więc w ścisłej współpracy ze Zjednoczeniem Gazownictwa, a Oddział korzysta z wydatnej pomocy rzeczowej i finansowej resortu górnictwa i energetyki.

W roku akademickim 1969/70 rozpoczyna Wydział przygotowanie kadr dla potrzeb komunikacji: kolejnictwa, transportu przemysłowego, Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego i innych zakładów transportowych. Działalność dydaktyczna w tym zakresie — realizowana w trybie dziennych studiów inżynierskich — prowadzona jest w Oddziale Komunikacyjno-Transportowym filii Politechniki w Katowicach. Planuje się przy tym powołanie ośrodka naukowo-badawczego, który zajmie się zaniechaną poważnie dotychczas dziedziną technicznych dyscyplin komunikacyjnych.

Ścisłe kontakty Wydziału z przemysłem przejawiają się w bezpośredniej współpracy naukowo-technicznej z takimi instytucjami, jak: Zjednoczenie Przemysłu Maszyn Górniczych w Katowicach, Zakłady Konstrukcyjno-Mechanizacyjne Przemysłu Węglowego w Gliwicach, Centralny Ośrodek Badawczo-Koordynacyjny Pomp w Warszawie.

Efektom tej współpracy jest wyposażenie Wydziału Energetycznego w aparaturę badawczą i dydaktyczne stanowiska laboratoryjne uzyskane w dużej mierze dzięki pomocy rzeczowej zakładów przemysłowych. Główną bazą laboratoryjną Wydziału jest laboratorium Automatyki Urządzeń Energetycznych. Ponadto istotną funkcję dydaktyczną spełnia kotłownia Politechniki, pozostająca pod nadzorem naukowym Katedry Kotłów i Maszyn Ciepłych. Pod względem wyposażenia Wydział Energetyczny wyróżnia się wydatnie spośród innych wydziałów uczelni.

Pierwsza promocja doktorska odbyła się w roku 1955. Do końca grudnia 1969 roku Rada Wydziału Mechaniczno-Energetycznego nadała 57 osobom stopień doktora nauk technicznych. W liczbie tej znajdowało się 16 doktorantów spoza uczelni. Stopień naukowy doktora habilitowanego uzyskało 19 osób, w tym — 8 spoza uczelni. Ogółem do roku 1970 Wydział Mechaniczno-Energetyczny ukończyło łącznie 940 wysoko kwalifikowanych specjalistów.

Wydział Inżynierii Sanitarnej powstał w roku 1955 w wyniku wspomnianej już reorganizacji dwóch wówczas istniejących wydziałów budowlanych. Wprawdzie zagadnienia inżynierii sanitarnej uwzględniane były w pierwotnych programach nauczania Wydziału Inżynieryjno-Budowlanego, ale ujmowane były w zakresie dość wąskim — niezbędnym dla inżynierów budownictwa lądowego. Tymczasem szybki rozwój budownictwa pociągał za sobą konieczność poszerzenia i rozbudowy dyscyplin specjalizujących się w zaopatrywaniu w wodę, utrzymywaniu czystości środowiska, oczyszczaniu wody i ścieków, w konstruowaniu i zakładaniu instalacji ciepłych, wentylacyjnych i klimatyzacyjnych. Zwłaszcza wysoce zurbanizowany region województwa katowickiego wymagał wnikliwych, kompleksowych rozwiązań, zajęcia się nimi w sposób naukowo-badawczy oraz zabezpieczenia doływu odpowiednio przygotowanych kadr inżynierskich.

W rezultacie szeregu przeprowadzonych zmian organizacyjnych Wydział Inżynierii Sanitarnej kształci obecnie specjalistów w zakresie następujących

dyscyplin: urządzeń cieplnych i zdrowotnych (ze specjalizacjami: ogrzewnictwa i wentylacji oraz techniki odpylania), wodociągów i kanalizacji, technologii wody i ścieków (z dodatkową specjalizacją utrzymania czystości środowiska) oraz inżynierii komunalnej.

Wydział nie posiada dotychczas oddzielnego budynku dla swoich potrzeb. Większość jednostek mieści się w gmachu Wydziału Budownictwa i Architektury, część z nich zlokalizowano w pomieszczeniach wydziałów: Chemicznego i Górniczego. Na rok 1970 przewiduje się zakończenie budowy pierwszego własnego obiektu Wydziału — hali laboratoryjnej. Zwiększenie bazy laboratoryjno-badawczej wpłynie niewątpliwie na bardziej intensywny rozwój Wydziału.

Działalność naukowa pracowników Wydziału Inżynierii Sanitarnej, analogicznie jak i innych Wydziałów uczelni, wiąże się również ściśle z aktualną problematyką gospodarczą kraju i potrzebami regionu. Wyrazem tego był bezpośredni udział pracowników przy ustalaniu koncepcji budowy nowej części miasta Tych, czy przy opracowywaniu problemów ogrzewnictwa nowych osiedli mieszkaniowych w Katowicach-Ligocie i w Częstochowie. Podobny charakter noszą też prowadzone badania nad ochroną powietrza przed nadmiernym zapyleniem, nad oczyszczaniem ścieków przemysłowych, czy wreszcie koncepcyjne opracowanie gospodarki wodnej i ściekowej Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego tudzież innych regionów kraju.

Wydział Inżynierii Sanitarnej uzyskał prawo nadawania stopnia doktora nauk technicznych 28 lipca 1964 roku. Dotychczas Rada Wydziału nadała ten stopień 11 osobom, w tym 6 — spoza uczelni. Do roku 1970 Wydział wykształcił 1242 absolwentów, 947 z dyplomem magistra, a 295 z dyplomem inżyniera.

Wydział Automatyki Politechniki Śląskiej, kreowany — jako pierwszy w kraju — zarządzeniem ministra szkolnictwa wyższego z dnia 30 grudnia 1963 roku, rozpoczął swą samodzielną działalność od 15 lutego 1964 roku. Jednakże zainteresowania pracowników uczelni tą nową dziedziną techniki wyprzedzają o wiele lat decyzję jego powołania. Umożliwiły one bowiem już w 1961 roku utworzenie Oddziału Automatyki na ówczesnym Wydziale Elektrycznym.

Zlokalizowanie Wydziału Automatyki w Politechnice Śląskiej stanowi zaповідź nieodzownej modernizacji polskiego przemysłu, a w szczególności przemysłu województwa katowickiego. Opracowywanie nowych technologii produkcji, intensyfikacja przemysłu, postęp techniczny i organizacyjny we wszystkich dziedzinach współczesnego życia wiąże się dziś ściśle z rozwojem automatyki i elektroniki.

Młody Wydział rozpoczął swą działalność przede wszystkim od kształcenia pracowników naukowo-dydaktycznych. Sprzyja zresztą temu posiadanie największej w stosunku do innych wydziałów uczelni — liczby stażystów oraz stypendystów naukowych.

W ciągu pięcioletniej działalności dydaktycznej liczba studentów wzrosła niemal dziesięciokrotnie, bo z 90 do 862. Od dwu lat Wydział Automatyki prowadzi też studia podyplomowe dla inżynierów, pracowników tych gałęzi przemysłu, które wprowadzają szeroko pojętą automatyzację procesów technologicznych.

Do roku 1965/66 kształcono na dziennych studiach magisterskich specjalistów w dziedzinie automatyki przemysłowej. W roku następnym urucho-

miono dwie dalsze specjalizacje: elektronicznych urządzeń automatyki oraz systemów kompleksowego sterowania. Jednocześnie automatykę przemysłową wprowadzono na zlokalizowane w Gliwicach wieczorowe studia inżynierskie.

Z początkiem roku akademickiego 1969/70 rozpoczyna działalność dydaktyczną nowa jednostka Wydziału — Oddział Elektroniczny Aparatury Medycznej z zadaniem przygotowania inżynierów zawodowych w trybie studiów dziennych. Zlokalizowanie Oddziału w Zabrze sprzyjać będzie rozpoczętej współpracy z Śląską Akademią Medyczną. Uzyskano zresztą już jej pierwsze efekty w postaci prototypowej aparatury sztucznego płuco-serca — zaprojektowanego przez pracowników Wydziału Automatyki w oparciu o założenia naukowców Akademii Medycznej i wykonanego w Zakładzie Optyki i Mechaniki Precyzyjnej Politechniki Śląskiej. Analogiczne płuco-serce wykonano już także dla Akademii Medycznej w Białymstoku.

Poza projektowaniem i wykonaniem szeregu innych, unikalnych urządzeń i aparatury medycznej, Wydział Automatyki rozpoczął w roku akademickim 1967/68 także prace nad budową elektronicznych maszyn uczących i egzaminacyjnych. Skonstruowano ich już dziesięć (różnego typu), przy czym część — wykorzystano do przeprowadzenia próbnych egzaminów wstępnych na rok 1968/69.

Intensywny rozwój Wydziału znajduje potwierdzenie w uzyskanych rezultatach działalności dydaktycznej. Na przestrzeni lat 1965-1969 Wydział Automatyki opuściło 274 absolwentów. W roku 1965 odbyła się pierwsza publiczna rozprawa doktorska, a do końca 1969 roku nadano 24 osobom stopień doktora nauk technicznych, w tym 11 pracownikom przemysłu i instytutów naukowo-badawczych.

Rozpoczęta budowa gmachu, wyposażonego w kompleksowo zorganizowane laboratoria dydaktyczne oraz naukowo-badawcze, a także nowoczesne sale dydaktyczne, z pewnością ułatwi dalszy rozwój Wydziału.

Od roku akademickiego 1969/70 rozpoczęły działalność dwa nowe wydziały: Matematyczno-Fizyczny i Metalurgiczny, a od roku 1970/71 — Wydział Organizacji Produkcji.

Lokalizacja Politechniki na Śląsku, będącym bezsprzecznie centrum przemysłowym kraju, sprawia, że niemal połowa zadań działalności dydaktycznej uczelni koncentruje się nad formami kształcenia i pogłębiania wiedzy technicznej ludzi czynnych zawodowo. O wiodącej roli, jaką w tym względzie spełnia Politechnika w skali krajowej, świadczy fakt utworzenia przy niej centralnego Ośrodka Metodycznego Wyższych Studiów Technicznych dla Pracujących.

Koncepcja umożliwienia studiów technicznych na poziomie inżynierskim, bez konieczności odrywania od wykonywanej pracy zawodowej, powstała na terenie Śląska i Zagłębia już w pierwszych latach po wyzwoleniu. Zrodziła się wówczas zarówno w wyniku ostro występującego deficytu kadry inżyniersko-technicznej jak i z faktu istnienia wielu ludzi o dużym doświadczeniu praktycznym, którym, bądź to przedwojenna sytuacja społeczno-ekonomiczna, bądź też trudne powojenne warunki bytowe, uniemożliwiły zdobycie wyższego wykształcenia.

Pierwszą w kraju Wieczorową Szkołę Inżynierską, organizowaną z inicjatywy i pod auspicjami Naczelnej Organizacji Technicznej, utworzono w Warszawie w 1948 roku.

W dwa lata później, w rezultacie starań Oddziału Śląsko-Dąbrowskiego NOT oraz wojewódzkich władz partyjnych i państwowych, uzyskano zgodę Ministerstwa

STUDIA
DLA
PRACUJĄCYCH

Oświatę na otwarcie podobnej uczelni w Katowicach. Zainstalowana w pomieszczeniach Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych Wyższa Szkoła Inżynierska NOT w Katowicach rozpoczęła działalność (opartą na trzyletnim programie studiów) z siedmioma najbardziej reprezentatywnymi dla środowiska przemysłowego wydziałami. Pięć z nich — budowlany, elektryczny, górniczy, hutniczy i mechaniczny — zlokalizowano w Katowicach, natomiast pozostałe: chemiczny — w Gliwicach a włókienniczy — w Bielsku.

W okresie lat 1951—1955 Wieczorowa Szkoła Inżynierska prowadziła też kurs przygotowawczy, umożliwiając zdolnym i wyróżniającym się pracownikom przemysłu uzyskanie świadectwa maturalnego i rozpoczęcie studiów wyższych.

Po pięciu latach działalności Szkoły przejęła ją w roku akademickim 1955/56 Politechnika Śląska jako swoje Studium Wieczorowe w Katowicach.

Rok wcześniej, bo z początkiem roku akademickiego 1954/55, kreowano też w Politechnice Śląskiej studia zaoczne dla pracujących.

Zarówno studia wieczorowe, jak i zaoczne, zostały podporządkowane odpowiednim wydziałom uczelni, a zajęcia dydaktyczne prowadzone są przez katedry w zakresie reprezentowanych przez nie dyscyplin naukowych. Obie formy studiów prowadzone były do roku 1959 jako sześcioletnie studia magisterskie.

W roku akademickim 1959/60 następuje połączenie Studium Wieczorowego w Katowicach i Studium Zaocznego w Gliwicach w jedno Studium dla Pracujących. Jednocześnie obu rodzajom kształcenia pracujących, wieczorowemu i zaocznemu, nadano wówczas charakter studiów zawodowych (inżynierskich). Rozpoczęto też w tym czasie tworzenie terenowych ośrodków studiów zaocznych Politechniki Śląskiej w postaci punktów konsultacyjnych. Do roku 1969 powstało ich sześć — służą one pomocą przede wszystkim słuchaczom pierwszego i drugiego roku tzw. studiów ogólnotechnicznych.

W roku akademickim 1968/69, studia dla pracujących prowadzono na wszystkich ośmiu wydziałach Politechniki Śląskiej, w tym również w trzech filiach uczelni: w Katowicach, Rybniku i Dąbrowie Górniczej.

Współczesne tempo rozwoju przemysłu i unowocześnianie procesu produkcji, warunkowane wprowadzaniem zasad postępu technicznego, zrodziło potrzebę znalezienia nowej formy dokształcania i aktualizacji wiedzy dla czynnej zawodowo kadry inżynierjno-technicznej.

W płaszczyźnie dydaktycznej zadanie to powierzono wyższym uczelniom w drodze tworzenia specjalistycznych s t u d i ó w p o d p l o m o w y c h. Jakkolwiek nie posiadają one dłuższej tradycji na gruncie krajowym — forma ich wzbudza coraz powszechniejsze zainteresowanie pracowników przemysłu i absolwentów uczelni.

Jako pierwsze uruchomiono w Politechnice Śląskiej studium podyplomowe z zakresu automatyki przemysłowej. Powstało ono w roku 1962 i prowadzone było początkowo przez Wydział Elektryczny, potem zaś przejęte przez nowo kreowany Wydział Automatyki.

W dalszej kolejności — tworzone następne. I tak do 1969 roku powołano studia podyplomowe następujących specjalności: elektrotechniki — przy Wydziale Elektrycznym; techniki odpylania i ochrony powietrza atmosferycznego przed zanieczyszczeniami — przy Wydziale Inżynierii Sanitarnej przetwarzania i stosowania tworzyw sztucznych — przy Wydziale Chemicznym teorii konstrukcji przy Wydziale Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego.

Od roku akademickiego 1969/70 rozpoczęto dalsze poszerzanie tej formy dokształcania: na Wydziale Budownictwa i Architektury — studium technologii prefabrykacji; na Wydziale Mechanicznym Technologicznym — studia podyplomowe w zakresie metaloznawstwa i obróbki cieplnej, odlewnictwa, przeróbki plastycznej metali oraz spawalnictwa, a na Wydziale Górniczym — w dziedzinach badań operacyjnych w organizacji produkcji górniczej, organizacji i zarządzania zmechanizowanymi i zautomatyzowanymi procesami górniczymi, gospodarki złożem oraz przeróbki mechanicznej kopalin.

W roku akademickim 1969/70 rozpoczęło też działalność — międzywydziałowe Studium Pedagogiki Szkolnictwa Zawodowego. Uczestnicy rekrutują się z tych słuchaczy ostatnich dwu lat studiów, którzy zamierzają, po wyjściu z uczelni, poświęcić się pracy pedagogicznej. Równolegle prowadzi się studium pedagogiczne dla młodych pracowników naukowo-dydaktycznych Politechniki Śląskiej.

Ponadto w planach uczelni przewiduje się dalszy rozwój studiów podyplomowych z zakresu tych specjalności, które wynikać będą z aktualnych i przyszłych potrzeb gospodarki narodowej.

Drugim rodzajem studiów dla absolwentów wyższych uczelni są, również od niedawna uruchomione, studia doktoranckie. Podejmować je mogą kandydaci wyróżniający się uzdolnieniami i dociekliwością naukowo-badawczą.

Dotychczas prace doktorskie były prowadzone jedynie w oparciu o konsultacje promotora. Uzpełnienie niezbędnej wiedzy musiał uzyskiwać dyplomant samodzielnie, w drodze własnych studiów, co poważnie wydłużało proces zakończenia pracy. Forma studiów doktoranckich, która pozwala obecnie na pogłębienie wiedzy i prowadzenie pracy badawczej w sposób zorganizowany, pod stałą opieką doświadczonych pracowników nauki, z pewnością wpłynie na skrócenie czasu przewodów doktorskich i ułatwi wzrost naukowy szerszym kręgom, zwłaszcza pracownikom koncepcyjnym spoza uczelni.

Politechnika Śląska jest upoważniona do prowadzenia studiów doktoranckich w zakresie następujących dyscyplin naukowych: technologii ropy naftowej i petrochemii (na Wydziale Technologii i Inżynierii Chemicznej), automatyki (na Wydziale Automatyki), podstaw konstrukcji maszyn (na Wydziale Górniczym) oraz energetyki cieplnej (na Wydziale Mechaniczno-Energetycznym).

Studia doktoranckie z dalszych dyscyplin będą tworzone w zależności od potrzeb zainteresowanych resortów.

Filie Politechniki Śląskiej powstały w wyniku realizacji wieloletniego programu rozwoju szkolnictwa wyższego nakreślonego przez wojewódzką instancję partyjną. Program ten przewiduje budowę i rozwój uczelni w oparciu o dobrze zorganizowane terenowe jednostki naukowo-dydaktyczne. W miejsce rozbudowy szkoły-giganta w jednym mieście planuje się tworzenie filii o niezbędnych dla danego regionu specjalnościach, zbliżając tym samym uczelnię i do przemysłu, i do kandydatów. Uczelnia macierzysta stanowić ma w takim układzie bazę, mózg organizacyjny, ma kształcić kadrę dla filii, krzewić postęp i myśl naukową, pomagać, aby filie, stanowiąc jednolity organizm z uczelnią macierzystą, miały podstawy samodzielnego naukowego i dydaktycznego rozwoju i działania.

W odpowiedzi na podjętą przez władze partyjne w dniu 12 marca 1968 roku uchwałę, postulującą rozbudowę wyższych uczelni technicznych w województwie katowickim, ukazały się zarządzenia ministra oświaty i szkolnictwa wyż-

FILIE
UCZELNI

szezo: z dnia 22 kwietnia 1968 roku — tworzące filie Politechniki Śląskiej w Katowicach i Rybniku i z dnia 21 maja 1968 — otwierające filię uczelni w Dąbrowie Górniczej.

Prace organizacyjne oraz adaptacja pomieszczeń przekazanych do użytkowania w średnich szkołach technicznych Ministerstwa Górnictwa i Energetyki oraz Ministerstwa Przemysłu Ciężkiego trwały zasadniczo cztery miesiące. W tym krótkim czasie, dzięki wspólnemu wysiłkowi Zjednoczenia Hutnictwa Żelaza i Stali, Rybnickiego i Dąbrowskiego Zjednoczenia Przemysłu Węglowego oraz pracowników Politechniki Śląskiej, stworzono warunki do przyjęcia z początkiem roku akademickiego 1968/69 — 320 adeptów zawodu inżynierskiego w zakresie metalurgii, górnictwa oraz energetyki gazowej.

Filię w Katowicach zlokalizowano w gmachu Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych, który — poddawany obecnie adaptacji dla celów dydaktycznych i naukowych uczelni wyższej — w przeciągu kilku najbliższych lat zostanie całkowicie przekazany Politechnice Śląskiej do wyłącznego użytkowania. Patronat nad tą placówką sprawuje Zjednoczenie Hutnictwa Żelaza i Stali udzielające dużej pomocy rzeczowej i finansowej.

Filia Politechniki Śląskiej w Rybniku otrzymała pomieszczenia w nowym budynku, przewidzianym pierwotnie dla technikum górniczego. Rybnickie Zjednoczenie Przemysłu Węglowego dokonało niezbędnej adaptacji lokali i wyposażyło w podstawowy sprzęt laboratoryjny i dydaktyczny, potrzebny do rozpoczęcia zajęć na pierwszym i drugim roku studiów. Dalsze pracownie są w trakcie przygotowywania i pozwolą na sukcesywne uruchamianie kolejnych, wyższych lat studiów. Poza kształceniem inżynierów górnictwa, z początkiem roku akademickiego 1969/70 rozpoczyna się w Rybniku przygotowywanie nowych kadr w zakresie budownictwa miejskiego i przemysłowego.

Wielka pomoc władz i społeczeństwa ziemi rybnickiej oraz wodzisławskiej przy jednoczesnym patronacie Ministerstwa Górnictwa i Energetyki rysują rybnickiej placówce Politechniki Śląskiej duże perspektywy rozwojowe.

Filia w Dąbrowie Górniczej otrzymała siedzibę w zespole budynków Technikum Górniczego im. Stanisława Staszica — historycznej „Szttygarce”, posiadającej półtorawiekowe tradycje pierwszej polskiej szkoły górniczej, zasłużonej również w walce o polskość, prawa narodowe i wyzwolenie społeczne.

W filii w Dąbrowie Górniczej rozpoczęła Politechnika kształcenie młodych kadr inżynierskich dla górnictwa węglowego oraz rozwijającej się nowej dziedziny techniki — energetyki gazowej. Placówka ma zatem zaspokajać potrzeby kadrowe resortu górnictwa i energetyki, który z kolei odwzajemnia się pomocą rzeczową oraz finansową przy przystosowywaniu jej do zadań i działalności dydaktyczno-naukowej wyższej uczelni technicznej.

Z momentem uruchomienia filii — sześć wydziałów Politechniki Śląskiej rozpoczęło systematyczną działalność dydaktyczną w trybie dziennych studiów inżynierskich (zawodowych). W roku akademickim 1968/69 były to wydziały: Górniczy, Mechaniczno-Technologiczny i Mechaniczno-Energetyczny — prowadzące kształcenie w ramach filii Politechniki oraz: Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego, Elektryczny i Inżynierii Sanitarnej — działające w siedzibie uczelni macierzystej. Dzięki temu na pierwszy rok studiów w roku akademickim 1968/69 można było przyjąć o 500 osób więcej niż w roku poprzednim.

W Politechnice Śląskiej utworzone zostało Zespołowe Gospodarstwo Pomocnicze w marcu 1956 r. W roku 1967 uległa zmianie nazwa Zespołowego Gospodarstwa Pomocniczego na gospodarstwo pomocnicze typu D — Zakłady Doświadczalne, natomiast zakres badań pozostał bez zmian.

Działalność Politechniki Śląskiej, polegająca na odpłatnym opracowywaniu dla potrzeb przemysłu prac naukowo-badawczych oraz naukowo-usługowych, rozwija się z roku na rok, szczególnie od roku 1962, po którym każdy kolejny rok przynosił siedem do ośmiu milionów złotych wzrostu wartości wykonanych prac.

W roku 1968 przy wykonaniu prac zleconych przez przemysł uczestniczyły 102 jednostki uczelni (katedry oraz zakłady) oraz trzy gospodarstwa pozostałych typów. W ogólnym sprecyzowaniu problematyka prac Zakładów Doświadczalnych typu D obejmuje: badania i opracowania nowych urządzeń, nowych technologii, budowę prototypów aparatów pomiarowych, automatyzację procesów przemysłowych, badania, ekspertyzy oraz prototypowe opracowania projektowe dla budownictwa, wytwarzanie odczynników chemicznych wysokiej czystości, badania materiałów, zagadnienia naukowej organizacji pracy, zagadnienia bezpieczeństwa i higieny pracy, poszukiwania nowych źródeł surowcowych, zabezpieczenia przeciwkorozyjne.

Prace są wykonywane dla wszystkich resortów gospodarki narodowej, a w szczególności dla: górnictwa, hutnictwa, przemysłu chemicznego, budownictwa, energetyki oraz przemysłu elektrotechnicznego. Współpraca uczelni z przemysłem nie ogranicza się tutaj jedynie do terenu województwa katowickiego, lecz obejmuje jednostki gospodarki uspołecznionej całego kraju.

Wypracowywane przez Zakłady Doświadczalne nadwyżki, doliczane w formie narzutów do ponoszonych kosztów bezpośrednich, w bardzo istotnej mierze umożliwiają wyposażenie jednostek uczelni w aparaturę naukową i urządzenia.

Z każdym rokiem wzrasta wartość produkcji Zakładu Doświadczalnego Optyki i Mechaniki Precyzyjnej, który wyspecjalizował się w produkcji unikalnej aparatury. Dzięki współpracy Zakładu z innymi jednostkami uczelni powstają nowe, prototypowe, bardzo często „antymportowe” urządzenia. Podstawowym odbiorcą Zakładu Optyki i Mechaniki Precyzyjnej jest zjednoczenie „Mera”, eksporter produkcji Zakładu. Ciekawsze urządzenia wykonane przez Zakład w roku 1969, to trzy maszyny analogowe typ MA 5, symulator PT 2 (urządzenie do kontroli prawidłowości pracy maszyny cyfrowej), przyrząd do kontroli prawidłowości połączeń w maszynach cyfrowych, urządzenie do kontroli pracy pamięci taśmowej w matematycznych maszynach cyfrowych, trzy typy maszyn dydaktycznych zaprojektowanych przez zespół pracowników katedry Elektroniki Przemysłowej, płuco-serce wykonane w czynie społecznym dla Śląskiej Akademii Medycznej i wiele innych unikalnych urządzeń.

Oprócz gospodarstwa pomocniczego typu D działają następujące gospodarstwa usługowe: Zakład Graficzny (gospodarstwo pomocnicze typu H), Zakład Remontowo-Budowlany (gospodarstwo pomocnicze typu E) oraz Administracja Domów Mieszkalnych i Elektrociepłownia (gospodarstwa pomocnicze typu F). Wykonują one prace usługowe dla potrzeb uczelni i Ministerstwa Oświaty i Szkolnictwa Wyższego.

Warto tu odnotować, że z końcem roku 1969 w administracji Politechniki Śląskiej znajdowało się 27 budynków dydaktycznych o kubaturze użytkowej 783 614 m³ i powierzchni użytkowej 138 454 m² oraz 15 budynków administracyjno-gospodarczych o kubaturze użytkowej 70 224 m³ i powierzchni użytkowej 17 353 m². Dział Domów i Stołówek Studenckich administruje 15 domami studenckimi, 7 stołówkami, Studenckim Domem Kultury, Zakładem Leczniczo-Profilaktycznym oraz pólśanatorium.

Dwudziestopięciolecie działalności rozpoczęła Politechnika Śląska w nowej strukturze organizacyjnej. Przeszło dwukrotnie zmniejszyła się liczba katedr. Nowo utworzone katedry reprezentują nie poszczególne dyscypliny naukowe, lecz grupy dyscyplin, tworzące przeważnie zespół pracowników określonej specjalizacji lub nawet specjalności. W katedrach nowego typu pracuje obecnie kilkudziesięciu pracowników, w tym nie mniej niż trzech profesorów lub docentów. Posiadają więc one silny naukowy kolektyw, który jest w stanie bardziej właściwie, niż poprzednio, wykonywać obowiązki dydaktyczne i wychowawcze, prowadzić prace badawcze oraz współpracować z przemysłem. W nowym układzie prace naukowo-badawcze i współpraca z przemysłem uzyskują wymiar szerszy, bardziej kompleksowy, zastępując dotychczasową, nadmiernie liczną, przyczynkową działalność tematami, których rozwiązanie dawać będzie wysoką efektywność.

Zasadniczym organem, który ma wyznaczać kierunki działalności katedry jest jej rada naukowa. W skład rady wchodzi profesorowie, docenci oraz pracownicy katedry ze stopniem doktora, a także wybitni specjaliści spoza uczelni, reprezentujący dyscypliny objęte działalnością naukową katedry lub im pokrewne. W skład rady mogą ponadto wchodzić profesorowie i docenci innych katedr.

Katedry prowadzą swoje prace za pośrednictwem zespołów — przedmiotowych i problemowych. W przypadkach występowania w ramach specjalności danej katedry wyraźnie wyodrębniającej się problematyki naukowej utworzono — w kilku katedrach — zakłady.

Zespół przedmiotowy ma charakter stały i reprezentuje jedną lub kilka pokrewnych dyscyplin naukowych; prowadzi z ich zakresu zajęcia dydaktyczne oraz prace naukowo-badawcze. Natomiast zespół problemowy formowany jest na czas oznaczony do rozwiązania konkretnego, kompleksowego tematu naukowego. W celu właściwego wykorzystania aparatury naukowej oraz umożliwienia prowadzenia szerszych prac badawczych, na dwóch wydziałach — Budownictwa i Architektury oraz Mechanicznym Energetycznym — otwarto laboratoria wydziałowe. W przyszłości, w miarę dalszej poprawy warunków lokalowych, analogiczne laboratoria zakładane będą również i na innych wydziałach.

Przy dokonywaniu zmian organizacyjnych utworzone zostały trzy nowe wydziały: Matematyczno-Fizyczny, Metalurgiczny oraz Organizacji Produkcji. Powołanie Wydziału Matematyczno-Fizycznego ma na celu uzyskanie szeregu istotnych efektów, które nie były możliwe przy rozproszeniu kadry matematyków oraz fizyków na kilku wydziałach. Należy tu przede wszystkim wymienić:

- możliwość kształcenia magistrów inżynierów matematyki stosowanej oraz magistrów inżynierów fizyki technicznej (już od pierwszego roku studiów);
- zapewnienie dogodniejszych warunków do wzrostu naukowego pracowników naukowo-dydaktycznych przez uzyskanie możliwości nadawania stopnia doktora z zakresu nauk matematyczno-fizycznych;
- bardziej ekonomiczne, niż dotychczas, wykorzystanie specjalistów w zakresie deficytowych dyscyplin matematyki, fizyki i geometrii wykreślnej.

Wydział Matematyczno-Fizyczny ze swymi trzema katedrami: Matematyki Stosowanej, Fizyki Technicznej oraz Geometrii Wykreślnej — obsługuje w zakresie dydaktycznym wszystkie wydziały i wszystkie rodzaje studiów.

Nieodzowna potrzeba wszechstronnego wykorzystania osiągnięć fizyki w działalności gospodarczej oraz konieczność zapewnienia współpracy fizyków

i matematyków z technikami, podyktowały decyzję szkolenia specjalistów z pogranicza fizyki i techniki oraz matematyki i techniki. W skali praktyki zagranicznej nie jest to precedens, bowiem specjaliści tacy już od kilku lat są kształceni w Związku Radzieckim, Czechosłowacji oraz Stanach Zjednoczonych. Olbrzymie tempo rozwoju nauk narzuca konieczność szkolenia magistrów inżynierów fizyki technicznej i matematyki stosowanej — właśnie na politechnikach. Absolwenci tych specjalności będą dysponowali bowiem odpowiednią kulturą i mentalnością techniczną, uzyskaną dzięki studiom przedmiotów technicznych w środowisku technicznym.

Hutnictwo województwa katowickiego, dające ponad połowę wartości produkcji towarowej w skali krajowej, czołowy producent polskiego koksu, surowki, stali oraz wyrobów walcowanych — stoi w przededniu szeroko zakrojonej modernizacji. Wynikiem jej będzie przechodzenie istniejących zakładów na nowe, uszlachetnione asortymenty produkcji. Realizacja tego programu wymaga w konsekwencji utworzenia odpowiedniej placówki naukowo-dydaktycznej.

Zgodnie z dyrektywami wojewódzkich władz partyjnych kształcenie młodych kadr inżynierskich dla potrzeb hutnictwa rozpoczęła Politechnika Śląska w roku akademickim 1967/68. Początkowo, w okresie dwóch lat, były to dzienne studia inżynierskie Wydziału Mechaniczno-Technologicznego; od roku akademickiego 1968/69 prowadzone są w nowo utworzonej filii Politechniki w Katowicach. Szybki rozwój filii spowodował, że w trakcie przeprowadzanych ostatnio zmian organizacyjnych uczelni utworzono odrębny Wydział Metalurgiczny Politechniki z siedzibą w Katowicach.

Ten kolejny, dziesiąty już, wydział Politechniki Śląskiej podejmuje kształcenie specjalistów z zakresu metalurgii szlachtetnej, ze szczególnym uwzględnieniem metalurgii odlewniczej, próżniowej, przetopowej, metalurgii proszków oraz, związanych z nimi, sposobów obróbki i przetwarzania. Studia dotyczyć zatem będą: odlewnictwa precyzyjnego, formowania z proszków metalicznych, ceramicznych i metalo-ceramicznych oraz metod galwanicznych powierzchniowej obróbki wyrobów.

Wskazany zakres kształcenia dyktują więc znów konkretne względy gospodarcze. Potwierdzeniem tego jest duże zainteresowanie Wydziałem i zaangażowanie w jego powołaniu, okazane ze strony Zjednoczenia Hutnictwa Żelaza i Stali w Katowicach. Uruchomienie zaś budowanego obecnie, nowoczesnego zakładu metalurgicznego o charakterze produkcyjno-doświadczalnym, tzw. „mikrohuty”, stanowić będzie praktyczny sprawdzian uzyskanych efektów działalności dydaktyczno-badawczej uczelni także i w tej dziedzinie życia gospodarczego.

Od roku akademickiego 1970/71 rozpoczął też działalność jedenasty wydział Politechniki Śląskiej: Organizacji Produkcji z trzema katedrami: Badań i Organizacji Pracy, Projektowania Organizacji Procesów Produkcji, Organizacji i Ekonomiki Przedsiębiorstw.

* * *

Dokonując analizy działalności i rozwoju Politechniki Śląskiej na przestrzeni ćwierćwiecza, charakteryzując tę działalność w różnorodnych aspektach, wyodrębnić można trzy zasadnicze okresy rozwoju uczelni:

lata 1945 - 1956 — okres stałego, równomiernego rozwoju,

lata 1957 - 1964 — okres stabilizacji,

i od roku 1964 — okres ponownego, bardziej dynamicznego wzrostu zadań oraz efektów działalności dydaktycznej i naukowej.

Układ taki należy uznać za pewną prawidłowość, a jednocześnie za odbicie wewnętrznych stosunków gospodarczych i demograficznych — zarówno w skali krajowej, jak i regionalnej, wojewódzkiej.

Po okresie intensywnej odbudowy gospodarki zniszczonej przez wojnę i okupację przystąpiono do realizacji uprzemysłowienia. W tym przedziale czasu (1945 – 1956) Politechnika Śląska w każdym kolejnym roku akademickim zwiększała liczbę swych studentów, zwiększała się też, szczególnie od roku 1950, liczba absolwentów odchodzących z uczelni z dyplomem ukończenia studiów.

Lata 1957–1964 — to okres pewnej stabilizacji, która wynikała przede wszystkim wskutek czynników obiektywnych, bo demograficznych. Do wieku studiów wyższych dorastała wówczas młodzież urodzona w latach wojny i okupacji, a więc roczniki najmniej liczne; zmniejszyła się zatem baza rekrutacyjna.

Okres trzeci, który obejmuje lata sześćdziesiąte i rozciąga na lata dalsze, charakteryzuje się wszechstronną rozbudową i modernizacją przemysłu. Na uczelnię spadł więc obowiązek zwiększenia liczby studiujących, wprowadzenia bardziej różnorodnych specjalizacji, przygotowania dla gospodarki nowoczesnych technologów oraz organizatorów i kierowników produkcji. Zadaniom tym sprzyja w sposób wydatny układ demograficzny: jest liczna i zdolna rzesza młodzieży.

Jednocześnie pojawia się potrzeba przekazywania i aktualizacji wiedzy na coraz wyższym poziomie. Politechnika Śląska prowadzi więc i z każdym rokiem będzie rozszerzać studia podyplomowe, uzupełniając kwalifikacje zawodowe pracowników inżynierskich o najbardziej nowe treści wiedzy naukowo-technicznej. Ponadto w roku 1969 rozpoczęto kształcenie na studiach doktoranckich, których rozwój również rokuje duże nadzieje.

Politechnika Śląska, która wyrosła na robotniczej glebie Śląska i Zagłębia, w sposób trwały wtopiła się w jego przemysłowy pejzaż. Dzięki stałemu zainteresowaniu, opiece i wydatnej pomocy władz partyjnych i państwowych, kierownictw resortów, zakładów przemysłowych i społeczeństwa — staje się jednym z podstawowych ogniw organizmu gospodarczego województwa katowickiego, istnym kombinatem dydaktyczno-wychowawczym oraz cennym ośrodkiem twórczej myśli techniczno-naukowej.

Dorobek
naukowy
Politechniki

Układ taki należy uznać za pewną prawidłowość, a jednocześnie za odbicie wewnętrznych stosunków gospodarczych i demograficznych — zarówno w skali krajowej, jak i regionalnej, wojewódzkiej.

Po okresie intensywnej odbudowy gospodarki zniszczonej przez wojnę i okupację przystąpiono do realizacji uprzemysłowienia. W tym przedziale czasu (1945 - 1956) Politechnika Śląska w każdym kolejnym roku akademickim zwiększała liczbę swych studentów, zwiększała się też, szczególnie od roku 1950, liczba absolwentów odchodzących z uczelni z dyplomem ukończenia studiów.

Lata 1957-1964 — to okres pewnej stabilizacji, która wynikała przede wszystkim wskutek czynników obiektywnych, bo demograficznych. Do wieku studiów wyższych dorastała wówczas młodzież urodzona w latach wojny i okupacji, a więc roczniki najmniej liczne; zmniejszyła się zatem baza rekrutacyjna.

Okres trzeci, który obejmuje lata sześćdziesiąte i rozciąga na lata dalsze, charakteryzuje się wszechstronną rozbudową i modernizacją przemysłu. Na uczelnię spadł więc obowiązek zwiększenia liczby studiujących, wprowadzenia bardziej różnorodnych specjalizacji, przygotowania dla gospodarki nowoczesnych technologów oraz organizatorów i kierowników produkcji. Zadaniom tym sprzyja w sposób wydatny układ demograficzny: jest liczna i zdolna rzesza młodzieży.

Jednocześnie pojawia się potrzeba przekazywania i aktualizacji wiedzy na coraz wyższym poziomie. Politechnika Śląska prowadzi więc i z każdym rokiem będzie rozszerzać studia podyplomowe, uzupełniając kwalifikacje zawodowe pracowników inżynierskich o najbardziej nowe treści wiedzy naukowo-technicznej. Ponadto w roku 1969 rozpoczęto kształcenie na studiach doktoranckich, których rozwój również rokuje duże nadzieje.

Politechnika Śląska, która wyrosła na robotniczej glebie Śląska i Zagłębia, w sposób trwały wtopiła się w jego przemysłowy pejzaż. Dzięki stałemu zainteresowaniu, opiece i wydatnej pomocy władz partyjnych i państwowych, kierownictw resortów, zakładów przemysłowych i społeczeństwa — staje się jednym z podstawowych ogniw organizmu gospodarczego województwa katowickiego, istnym kombinatem dydaktyczno-wychowawczym oraz cenionym ośrodkiem twórczej myśli techniczno-naukowej.

Dorobek
naukowy
Politechniki

Dorobek naukowy Politechniki Śląskiej minionego dwudziestopięciolecia stanowi równocześnie odzwierciedlenie charakterystycznych etapów rozwoju uczelni. Znamioną, wspólną ich cechą było konsekwentne dążenie do pełnej realizacji tych zadań, które precyzowały kolejne narodowe plany gospodarcze.

Ogromna skala zadań dzieli, oczywiście, pierwsze lata odbudowy kraju od realizowanego obecnie programu włączenia Polski Ludowej w rewolucję naukowo-techniczną współczesnego świata. Podobna jest też skala rozpiętości zadań stawianych uczelni na przestrzeni ćwierćwiecza jej istnienia.

W pierwszych latach swej działalności Politechnika położyła główny nacisk na kształcenie kadr inżynierskich. Zadanie to było podyktowane potrzebami szybko odbudowującego i rozwijającego się przemysłu.

Niezmiernie ważna działalność dydaktyczna nie mogła jednak przesłonić równoczesnej potrzeby prowadzenia prac naukowo-badawczych, a przede wszystkim kształcenia młodej kadry naukowej. Realizacji tych zadań podjęła się nieliczna wówczas grupa pracowników naukowych uczelni, uzupełniona wybitnymi fachowcami z przemysłu. Główną przeszkodę w rozwijaniu prac naukowo-badawczych stanowił dotkliwy brak odpowiednich laboratoriów. Dlatego też szczególny wysiłek organizacyjny skierowano na budowę pracowni i ich wyposażenia w niezbędną a dostępną aparaturę. Ogrom włożonej pracy można w pełni docenić dopiero wtedy, gdy się go porówna z obrazem powojennych zniszczeń oraz jeśli się zważy, że bazę laboratoryjną tworzone w pustych, zdewastowanych budynkach.

Te pierwsze poczynania miały więc na celu nie tylko zaspokojenie najkonieczniejszych potrzeb dydaktycznych uczelni; organizatorom chodziło równocześnie o zapoczątkowanie w tym środowisku myśli naukowej oraz współpracy ze śląskim przemysłem.

W miarę rozbudowy laboratoriów zaczęły ukazywać się pierwsze prace naukowe, poświęcone poszukiwaniom rozwiązań teoretycznych i praktycznych. Wyniki ich były w większości publikowane na łamach czasopism technicznych.

Efektom pracy naukowej i rozwoju kadry naukowej tego okresu stają się też pierwsze doktoraty i habilitacje. Politechnika Śląska już w pierwszym roku swego istnienia — w roku akademickim 1945/46 — wydała trzy dyplomy doktora nauk technicznych i przeprowadziła cztery przewody habilitacyjne. W roku następnym 1946/47 wydano dwa dyplomy doktora nauk technicznych.

Rok 1947 stanowił początek realizacji trzyletniego narodowego planu odbudowy gospodarki kraju. Naczelne zadanie, jakie stawiał on przed Politechniką Śląską, to intensywne szkolenie fachowców, rozwój badań naukowych i zastosowanie rezultatów tych badań w produkcji. Wzrastające potrzeby przemysłu górno-śląskiego i całej gospodarki narodowej postulowały wprowadzenie znacznych zmian organizacyjnych i programowych, narzucających strukturę uczelni na szereg najbliższych lat. Widomą oznaką wprowadzanych przemian było tworzenie nowych kierunków i specjalności. Poczynania te wymagały równocześnie przygotowania odpowiedniej bazy materialnej dla rozszerzenia działalności dydaktycznej i naukowej, zabezpieczenia dalszej rozbudowy i modernizacji istniejących laboratoriów oraz tworzenia nowych pracowni. Wymagało to ze strony pracowników naukowych katedr ogromnego wkładu pracy i poświęcenia. Dużą usługę oddał wówczas uczelni — zorganizowany z inicjatywy ówczesnego wojewody śląsko-dąbrowskiego, gen. Aleksandra Zawadzkiego — Komitet Pomocy dla Politechniki Śląskiej. Pomoc Komitetu — poza popularyzowaniem Politechniki i jej potrzeb — przejawiała się także w postaci

Dorobek naukowy Politechniki Śląskiej minionego dwudziestopięcioletnia stanowi równocześnie odzwierciedlenie charakterystycznych etapów rozwoju uczelni. Znamioną, wspólną ich cechą było konsekwentne dążenie do pełnej realizacji tych zadań, które precyzowały kolejne narodowe plany gospodarcze.

Ogromna skala zadań dzieli, oczywiście, pierwsze lata odbudowy kraju od realizowanego obecnie programu włączenia Polski Ludowej w rewolucję naukowo-techniczną współczesnego świata. Podobna jest też skala rozpiętości zadań stawianych uczelni na przestrzeni ćwierćwiecza jej istnienia.

W pierwszych latach swej działalności Politechnika położyła główny nacisk na kształcenie kadr inżynierskich. Zadanie to było podyktowane potrzebami szybko odbudowującego i rozwijającego się przemysłu.

Niezmiernie ważna działalność dydaktyczna nie mogła jednak przestąpić równoczesnej potrzeby prowadzenia prac naukowo-badawczych, a przede wszystkim kształcenia młodej kadry naukowej. Realizacji tych zadań podjęła się nieliczna wówczas grupa pracowników naukowych uczelni, uzupełniona wybitnymi fachowcami z przemysłu. Główną przeszkodę w rozwijaniu prac naukowo-badawczych stanowił dotkliwy brak odpowiednich laboratoriów. Dlatego też szczególny wysiłek organizacyjny skierowano na budowę pracowni i ich wyposażenia w niezbędną a dostępną aparaturę. Ogrom włożonej pracy można w pełni docenić dopiero wtedy, gdy się go porówna z obrazem powojennych zniszczeń oraz jeśli się zważy, że bazę laboratoryjną tworzone w pustych, zdewastowanych budynkach.

Te pierwsze poczynania miały więc na celu nie tylko zaspokojenie najkonieczniejszych potrzeb dydaktycznych uczelni; organizatorom chodziło równocześnie o zapoczątkowanie w tym środowisku myśli naukowej oraz współpracy ze śląskim przemysłem.

W miarę rozbudowy laboratoriów zaczęły ukazywać się pierwsze prace naukowe, poświęcone poszukiwaniom rozwiązań teoretycznych i praktycznych. Wyniki ich były w większości publikowane na łamach czasopism technicznych.

Efektom pracy naukowej i rozwoju kadry naukowej tego okresu stają się też pierwsze doktoraty i habilitacje. Politechnika Śląska już w pierwszym roku swego istnienia — w roku akademickim 1945/46 — wydała trzy dyplomy doktora nauk technicznych i przeprowadziła cztery przewody habilitacyjne. W roku następnym 1946/47 wydano dwa dyplomy doktora nauk technicznych.

Rok 1947 stanowił początek realizacji trzyletniego narodowego planu odbudowy gospodarki kraju. Naczelne zadanie, jakie stawiał on przed Politechniką Śląską, to intensywne szkolenie fachowców, rozwój badań naukowych i zastosowanie rezultatów tych badań w produkcji. Wzrastające potrzeby przemysłu górno-śląskiego i całej gospodarki narodowej postulowały wprowadzenie znacznych zmian organizacyjnych i programowych, narzucających strukturę uczelni na szereg najbliższych lat. Widomą oznaką wprowadzanych przemian było tworzenie nowych kierunków i specjalności. Poczynania te wymagały równocześnie przygotowania odpowiedniej bazy materialnej dla rozszerzenia działalności dydaktycznej i naukowej, zabezpieczenia dalszej rozbudowy i modernizacji istniejących laboratoriów oraz tworzenia nowych pracowni. Wymagało to ze strony pracowników naukowych katedr ogromnego wkładu pracy i poświęcenia. Dużą usługę oddał wówczas uczelni — zorganizowany z inicjatywy ówczesnego wojewody śląsko-dąbrowskiego, gen. Aleksandra Zawadzkiego — Komitet Pomocy dla Politechniki Śląskiej. Pomoc Komitetu — poza popularyzowaniem Politechniki i jej potrzeb — przejawiała się także w postaci

konkretnych świadczeń finansowych, przekazywania maszyn i urządzeń, aparatury pomiarowej oraz książek.

Wobec dotkliwie odczuwanego wówczas braku aparatury i trudności w jej uzyskaniu zorganizowała Politechnika Śląska już w roku 1946 specjalny Zakład Optyki i Mechaniki Precyzyjnej. Zakład ten — obok obsługi katedr w zakresie budowy oraz konserwacji aparatury naukowej i dydaktycznej — podjął również pionierskie prace w dziedzinie budowy szeregu prototypów przyrządów pomiarowych nie tylko dla potrzeb Politechniki, ale i dla innych uczelni oraz przemysłu. Wytworzone prototypy precyzyjnej aparatury pomiarowej i naukowo-badawczej z dziedziny miernictwa elektrycznego i cieplnego spotkały się z pełnym uznaniem i wskutek dużego zapotrzebowania spowodowały konieczność uruchomienia przez Zakład ich małoseryjnej produkcji. Dodać wypada, że na niektórych rozwiązaniach technologicznych oparła się później produkcja tych przyrządów w skali krajowej.

Inną formą powiązania pracy naukowo-badawczej uczelni z gospodarką narodową, ściślej zaś z konkretnymi zakładami przemysłowymi, stanowiło utworzenie przy Politechnice specjalnej Poradni Racjonalizatorskiej. Założona w 1949 roku z inicjatywy Trybuny Robotniczej placówka naukowa rychło rozwinęła szeroką i energiczną działalność: otoczyła opieką 49 istniejących klubów racjonalizatorskich, wydała setki opinii, organizowała odczyty i pokazy w laboratoriach uczelni — słowem: inspirowała i wspierała intensywny rozwój wynalazczości. Zorganizowanie pięciu brygad roboczo-inżynierskich, opracowujących propozycje unowocześnienia procesów produkcyjnych oraz bezpośrednie szkolenie racjonalizatorów — zacieśniły więź klasy robotniczej Śląska z pracownikami naukowymi Politechniki.

Prace naukowe o tematyce związanej z aktualnymi potrzebami przemysłu prowadziły również poszczególne katedry uczelni. Wykonywane prace badawcze: uruchamianie nowych produkcji, poprawianie wydajności przez lepsze poznanie przebiegu procesów technologicznych, opracowywanie nowych urządzeń, aparatów itp. — dotyczyły problemów szczególnie ważnych dla rozwoju gospodarki narodowej. Inicjowane one były na ogół przez kierowników katedr, którzy przykładając wielką wagę do tych zagadnień starali się jednocześnie o wychowanie młodej kadry naukowej. Niektóre katedry zaczynają już wtedy tworzyć własne szkoły, skupiając wybitnych, coraz szerzej znanych specjalistów. Wyrazem uznania wkładu pracy oraz uzyskanych rezultatów stały się nagrody państwowe przyznane pracownikom naukowym Politechniki Śląskiej. Jako jeden z pierwszych otrzymał w 1949 roku indywidualną nagrodę pierwszego stopnia w dziale postępu technicznego — prof. Tadeusz Hobler.

Rezultaty prac naukowo-badawczych zaczęły coraz liczniej pojawiać się na łamach czasopism naukowych i technicznych. O aktywności badawczej pracowników naukowych świadczy też fakt obrony w latach 1947—1949 pięciu prac doktorskich i dwóch habilitacyjnych.

Nakreślony w kolejnym — sześcioletnim planie uprzemysłowienia kraju dalszy intensywny rozwój gospodarki narodowej nakładał na uczelnię obowiązek dostarczenia jeszcze liczniejszej kadry inżynierskiej i ściślejszego powiązania badań naukowych z potrzebami przemysłu. W okresie tym ranga i rola Politechniki Śląskiej, działającej przecież w centrum przemysłu krajowego, wyraźnie wzrasta.

Najważniejszym wydarzeniem, które w sposób decydujący wpłynęło na rozwój uczelni i jej związek z regionem śląskim było utworzenie w 1950 roku Wydziału Górniczego. W 1953 roku powstaje Wydział Mechaniczno-Energetyczny,

kształcący inżynierów w zakresie gospodarki cieplnej zakładów przemysłowych, a także w zakresie projektowania urządzeń i aparatury przemysłu chemicznego. W roku 1955 utworzono Wydział Inżynierii Sanitarnej, który kształci, między innymi, specjalistów z dziedziny gospodarki wodnej i komunalnej. Aktem tym towarzyszy szybki rozwój bazy materialnej uczelni dla potrzeb dydaktycznych i naukowych. Buduje się nowe gmachy, tworzy laboratoria i wyposaża je w nowoczesną aparaturę.

Szczególnie palący staje się problem liczebnego wzrostu kadry naukowej. W celu zlikwidowania niedoboru kadr władze partyjne organizują w latach 1949—1951 ZAMP-owski zaciąg młodych absolwentów uczelni, którzy zaczęli studia już w Politechnice Śląskiej. Ci młodzi wówczas inżynierowie z pełnym zaangażowaniem przystąpili do organizacji i modernizacji zaplecza naukowo-technicznego. Pod kierownictwem swych profesorów szybko włączyli się w aktualny nurt prac naukowych. Wyrazem tej aktywności był duży, czynny udział w konferencjach i zjazdach, sympozjach oraz seminariach, organizowanych przez uczelnię i inne ośrodki naukowe w kraju. Wzrasta też liczba publikacji na łamach czasopism naukowo-technicznych. W roku 1954 zainicjowano wydawanie Zeszytów Naukowych uczelni.

W pierwszych dziesięciu latach swego istnienia Politechnika Śląska przyznała 28 osobom stopień naukowy doktora nauk technicznych oraz przeprowadziła sześć przewodów habilitacyjnych. Aby umożliwić młodym pracownikom szybsze zdobycie stopni naukowych utworzono aspiranturę krajową. W latach 1951—1955 studia aspiranckie kontynuowało 28 pracowników uczelni. Oprócz tego tylko w jednym roku akademickim — 1954/55 — otwarto 26 przewodów doktorskich (wówczas kandydackich). W ten sposób uczelnia weszła w nowy okres intensywnego kształcenia wysoko kwalifikowanej kadry nie tylko dla własnych potrzeb, ale również dla zaspokojenia zapotrzebowania rosnącego zaplecza naukowego przemysłu.

Politechnika Śląska może poszczycić się w latach 1951—1955 dużym dorobkiem w wielu dziedzinach nauki i gospodarki narodowej. Za szczególne osiągnięcia wyróżnieni zostali wtedy nagrodami państwowymi profesorowie: Stanisław Ochęduszek, Stefan Kaufman, Tadeusz Laskowski, Zdzisław Ficki, Władysław Plaskura, Władysław Kołek, Lucjan Nehrebecki, Jan Zyzak oraz docenci: Marcei Baran, Władysław Paszek, Jerzy Kubek, Ludwik Sobolewski. Wyniki prac naukowo-badawczych zostały nie tylko wykorzystane na wielkich budowach sześciolatki, które stanowiły wówczas symbole socjalistycznego uprzemysłowienia, ale i w innych, intensywnie rozbudowujących się zakładach przemysłowych, jak np.: w Zakładach Przemysłu Azotowego w Kędzierzynie i Tarnowie, Zakładach Chemicznych w Oświęcimiu oraz w wielu kopalniach, hutach i elektrowniach.

Wielki rozwój bazy materialnej uczelni, jaki nastąpił w czasie realizacji planu sześcioletniego, stworzył realne podstawy do wykonania zadań, które przed Politechniką Śląską sformułował następny pięcioletni plan gospodarczy. Uczelnia w tym okresie konsekwentnie zmierzała do stworzenia nowoczesnego potencjału badawczego, przywiązując nadal szczególną wagę do rozwoju młodej kadry naukowej. Dostosowując się do zadań planu gospodarczego, Politechnika koncentrowała swe wysiłki nie tylko na bieżącej współpracy z przemysłem; podjęła się również długofalowych prac naukowo-badawczych. Badania te miały na celu uzyskanie całkowicie nowych rozwiązań technologicznych i konstrukcyjnych. Doceniając w pełni znaczenie koncentracji sił i środków, Politechnika Śląska nawiązała ściśle kontakty z wieloma przemysłowymi placówkami naukowymi, a między innymi z instytutami: Metalurgii,

Spawalnictwa, Obrabiarek i Obróbki Skrawaniem, Chemii Przemysłowej, Syntezy Chemicznej, Górnictwa oraz Energetyki.

Klimat pracy twórczej, będący efektem wieloletnich wysiłków wybitnych profesorów, sprzyjał wyraźnie wzrostowi naukowemu młodej kadry. W latach 1956—1960 Politechnika Śląska wydała 73 dyplomy doktora nauk technicznych oraz otworzyła 244 przewody doktorskie i 17 habilitacyjnych. Tematyka prac, w swej znacznej większości, nawiązywała do aktualnych i perspektywicznych potrzeb gospodarki narodowej. Ogólne uznanie i wysoką pozycję w kraju oraz za granicą zdobyły sobie „szkoły naukowe”, stworzone przez takich profesorów, jak: Tadeusz Hobler, Stanisław Ochęduszko, Stanisław Fryze, Fryderyk Staub, Stefan Pawlikowski, Tadeusz Laskowski.

Dorobek naukowy uczelni ilustruje także wzrastająca stale liczba publikacji. Do roku 1960 ogłoszono ponad 3500 prac, przy czym wiele z nich opublikowano w 21 Zeszytach Naukowych wydawanych przez Politechnikę Śląską. Obok tego szereg prac naukowych ukazuje się w postaci oddzielnych książek. Spośród nich pozycje: „Ruch ciepła i wymienniki” Tadeusza Hoblera oraz „Teoria maszyn cieplnych” Stanisława Ochęduszki — uzyskują nagrody honorowe wydawcy Państwowego Wydawnictwa Technicznego. Jednocześnie na przestrzeni dziesięciolecia 1950—1960 przekazano gospodarce narodowej wyniki 1340 prac naukowo-badawczych, wykonanych nieodpłatnie lub na zlecenie zakładów przemysłowych.

W uznaniu wybitnych zasług na polu naukowym, dydaktycznym i organizacyjnym odznaczony został w roku 1957 orderem Sztandaru Pracy I klasy prof. Zygmunt Ciechanowski, nestor pracowników naukowych Politechniki Śląskiej. W tym samym roku senat Politechniki Gdańskiej nadał prof. Ciechanowskiemu doktorat honoris causa.

Kolejny etap rozwoju naukowego Politechniki Śląskiej wiąże się z następnym pięcioletnim planem gospodarczym 1961—1965, planem „równomiernego, szybkiego i harmonijnego rozwoju gospodarki narodowej i postępu technicznego”.

Realizację zadania jeszcze pełniejszego wykorzystania potencjału naukowego uczelni w interesie rozwoju gospodarki naukowej postanowiono zabezpieczyć przez utworzenie przy Politechnice Śląskiej — jako pierwszej uczelni technicznej w Polsce — specjalnego stałego Komitetu Współpracy z Przemysłem.

Węzłowym problemem stało się teraz zagadnienie sprawnej informacji: dostarczanie zakładom produkcyjnym wiadomości o prowadzonych i zakończonych pracach naukowych i o możliwościach świadczenia usług na rzecz przemysłu. W tym celu Politechnika Śląska wydała 8 zeszytów zawierających informacje bibliograficzne oraz 3 „Informatory dla przemysłu”. Zawarte w zeszytach informacje bibliograficzne przyczyniły się do znacznego poszerzenia i pogłębienia współpracy Politechniki Śląskiej z placówkami przemysłowymi województwa oraz całego kraju.

Ważnym osiągnięciem tego okresu było też zwiększenie ilości prac badawczych długofalowych i kompleksowych. Ponadto rozwinęła się szczególnie skuteczna forma współpracy Politechniki z przemysłem przez bezpośredni udział pracowników uczelni w radach naukowych, komitetach doradczych, placówkach koordynujących, komitetach Polskiej Akademii Nauk, zespołach Komitetu Nauki i Techniki itp. W ten sposób Politechnika mogła wpływać na tok i kierunek prac prowadzonych w zakładach i instytutach według resortowych planów badawczych. Podjęto także zupełnie nową formę współdziałania, polegającą na nieodpłatnym wykonywaniu prac naukowo-badawczych w ra-

BUDOWA GMACHU WYDZIAŁU INŻYNIERYJNO-BUDOWLANEGO W 1949 R.
(OBECNIE WYDZIAŁ BUDOWNICTWA I ARCHITEKTURY)

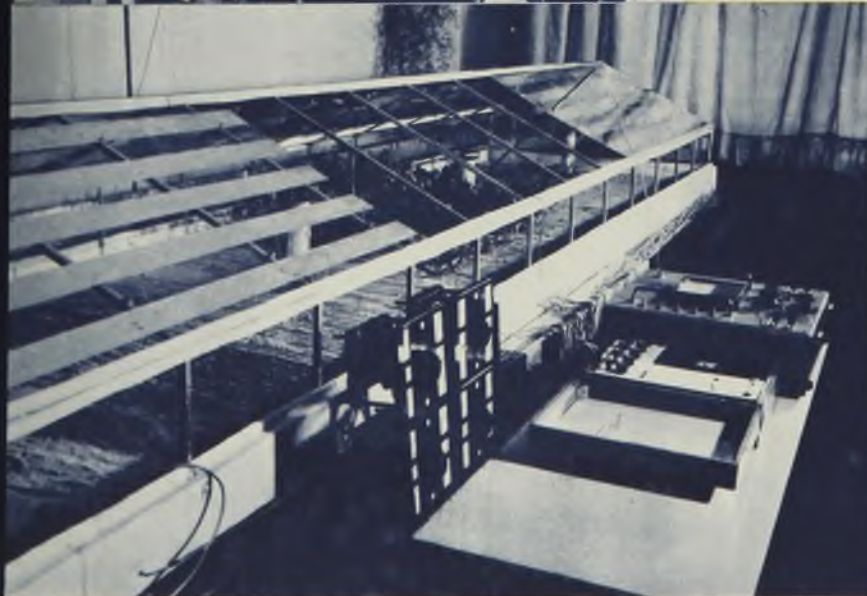
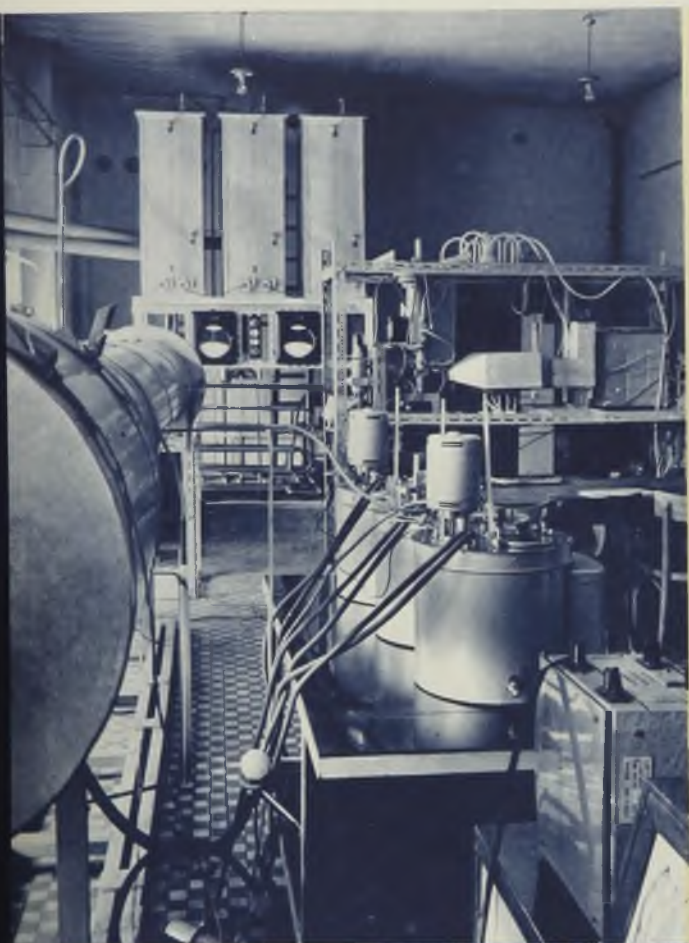
GMACH WYDZIAŁU BUDOWNICTWA I ARCHITEKTURY
(AUTOR: ARCH. T.T. TODOROWSKI)

WYSTAWA PRAC STUDENTÓW ODDZIAŁU ARCHITEKTURY W 1968 R.

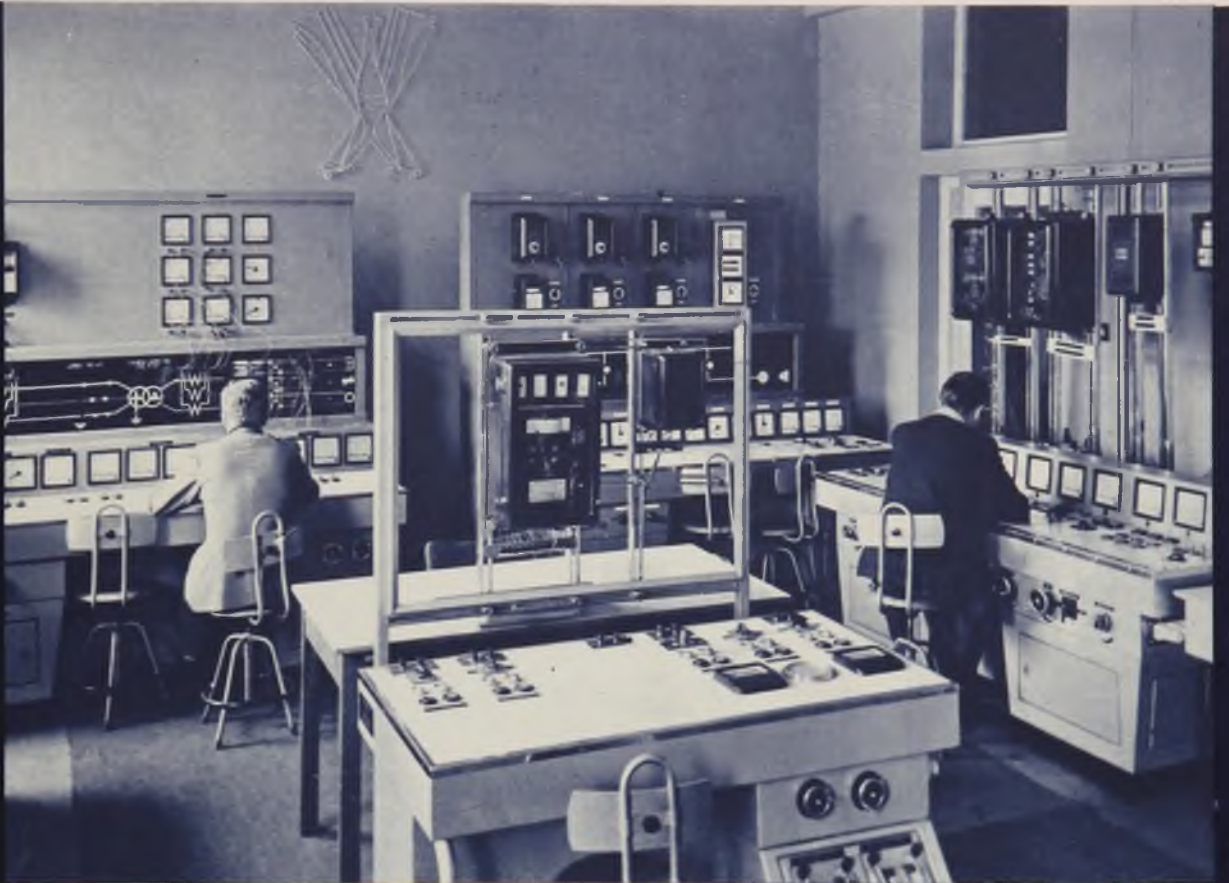
FRAGMENT GMACHU I WNĘTRZA WYDZIAŁU GÓRNICZEGO
(AUTORZY: ARCH. ARCH. J. DUCHOWICZ I Z. MAJERSKI)

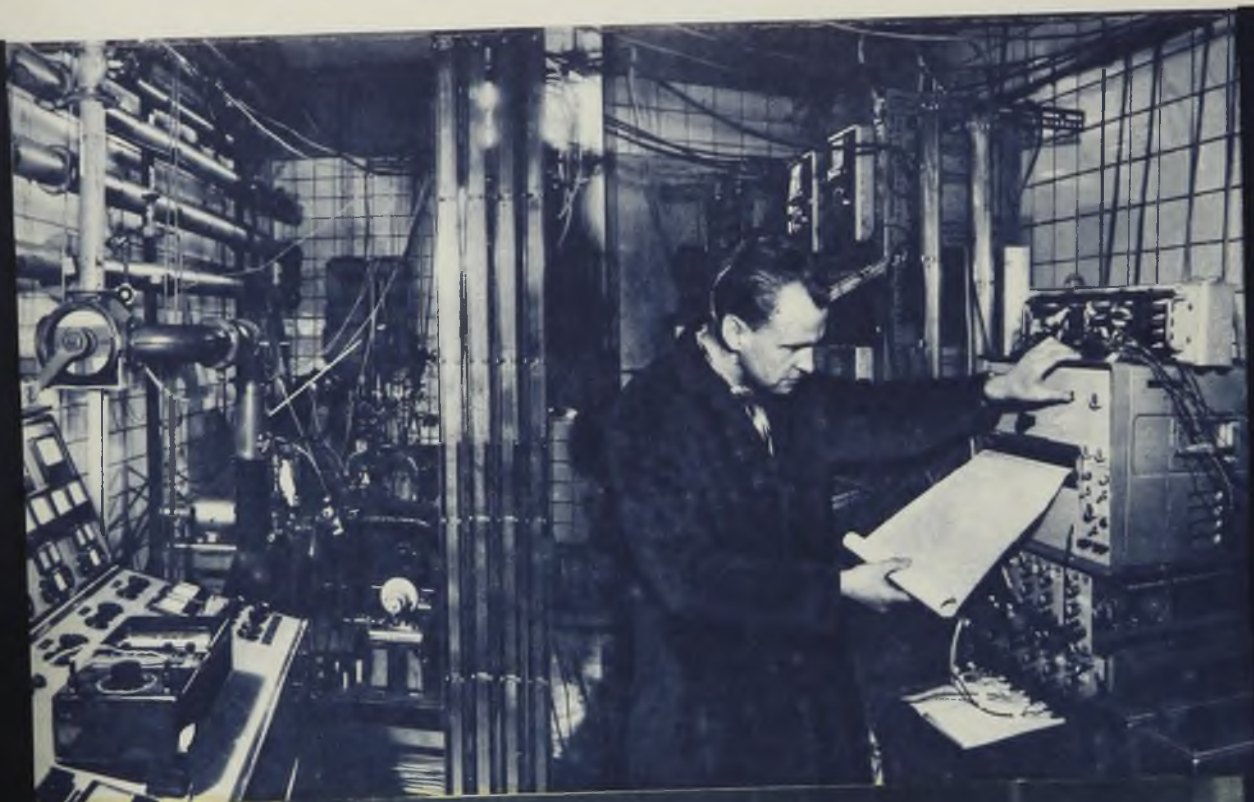
WYDZIAŁOWE LABORATORIUM MIERNICTWA I AUTOMATYKI PROCESÓW ENERGETYCZNYCH

FIZYKALNY MODEL SZKLARNI DO BADAŃ URZĄDZEŃ OGRZEWANIA POWIETRZNEGO
WYKONANY W KATEDRZE OGRZEWNICTWA I WENTYLACJI

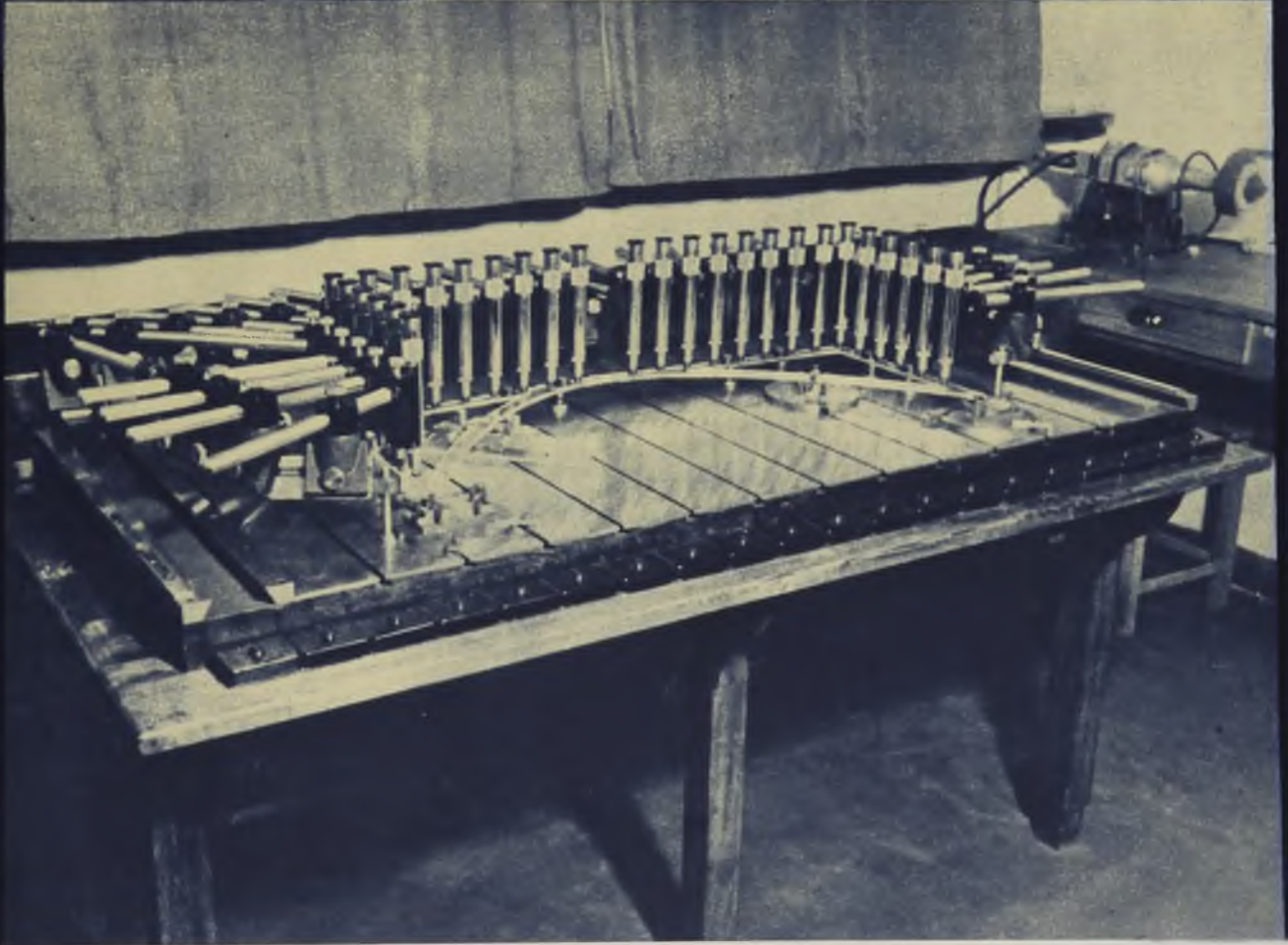
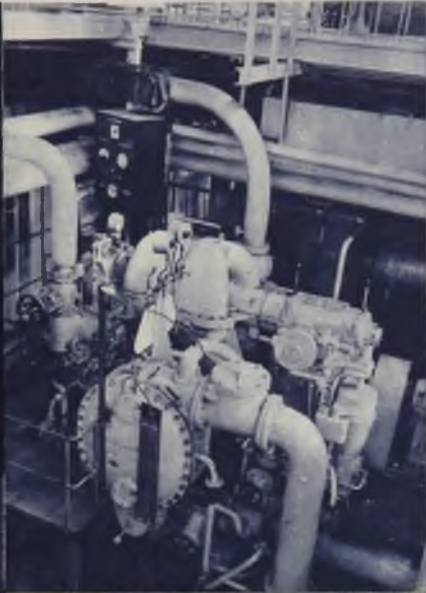
MODELE ROBOTÓW „NETI” I „ZOSIA” — SYMBOL WSPÓŁPRACY
INSTYTUTU ELEKTROTECHNICZNEGO W NOWOSYBIRSKU I POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ

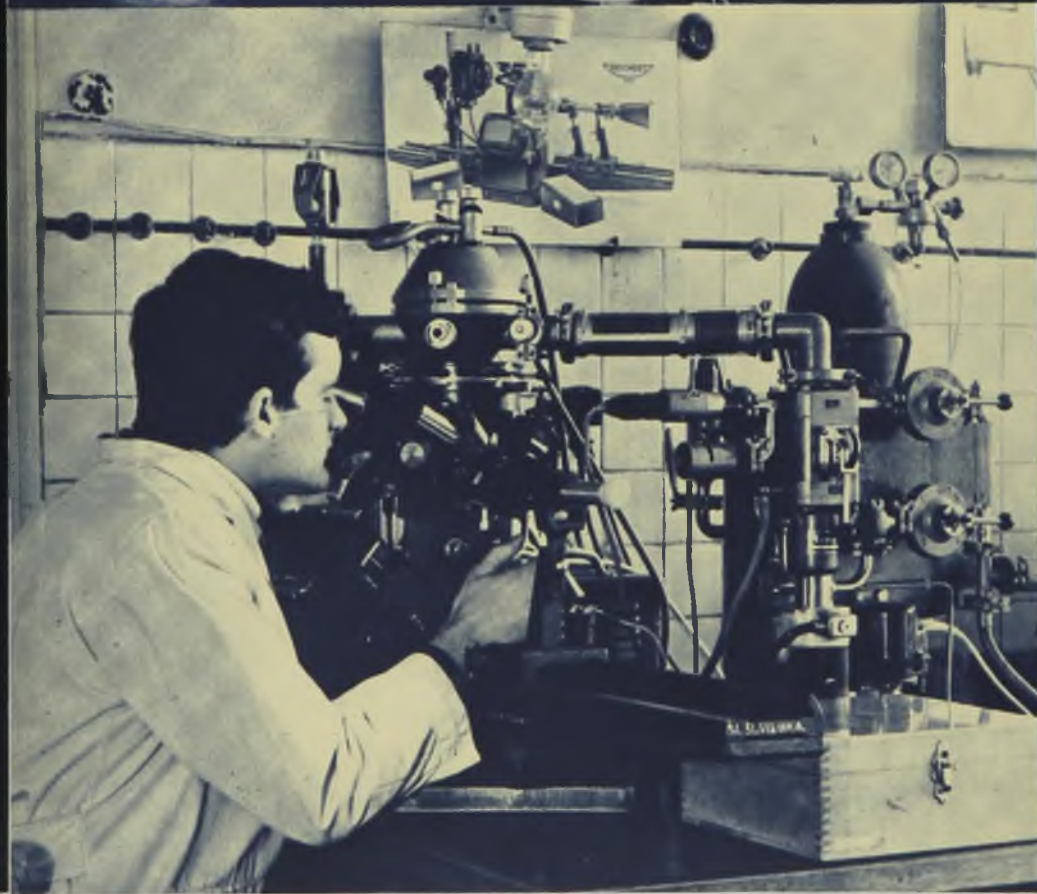
LABORATORIUM KATEDRY SIECI I UKŁADÓW ELEKTROENERGETYCZNYCH
FRAGMENT HALI MASZYN CIEPLNYCH

LABORATORIUM KATEDRY CIEPLNYCH MASZYN WIRNIKOWYCH
STUDIUM PRAKTYCZNEJ NAUKI JĘZYKÓW OBCYCH

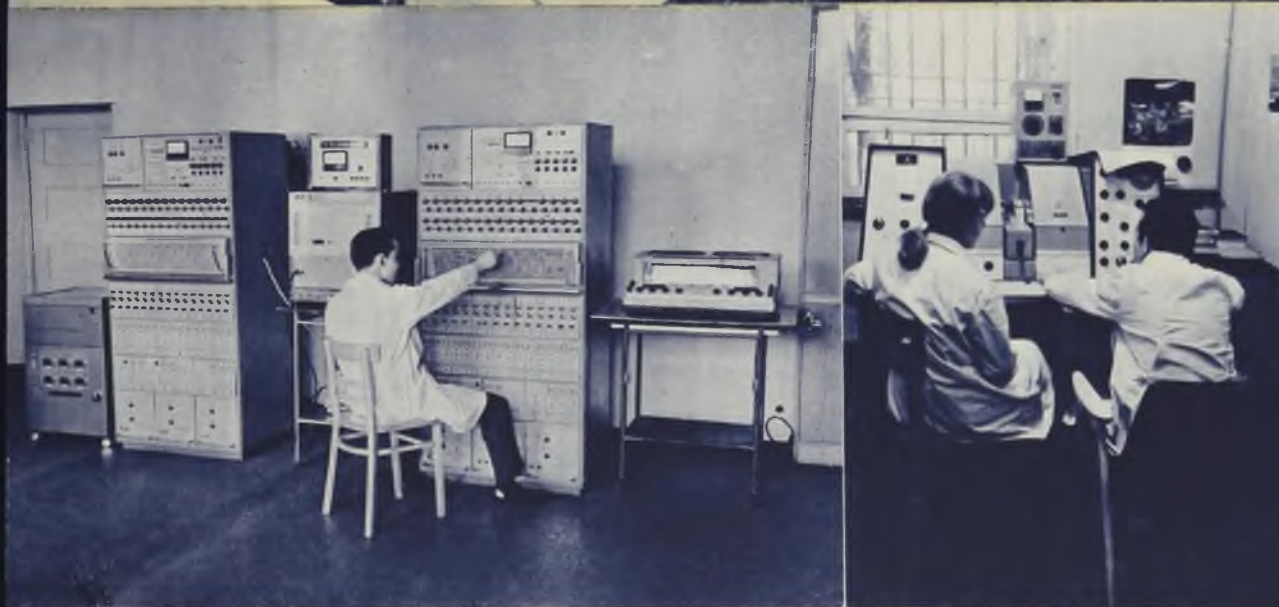

FRAGMENT HALI MASZYN CIEPLNYCH
LABORATORIUM TECHNIKI JĄDROWEJ
LABORATORIUM KATEDRY MECHANIKI I WYTRZYMAŁOŚCI MATERIAŁÓW

LABORATORIUM KATEDRY CHEMII SANITARNEJ

LABORATORIUM KATEDRY METALOZNAWSTWA

LABORATORIUM KATEDRY CHEMII ORGANICZNEJ
LABORATORIUM KATEDRY TEORII REGULACJI
LABORATORIUM KATEDRY TECHNOLOGII POLIMERÓW

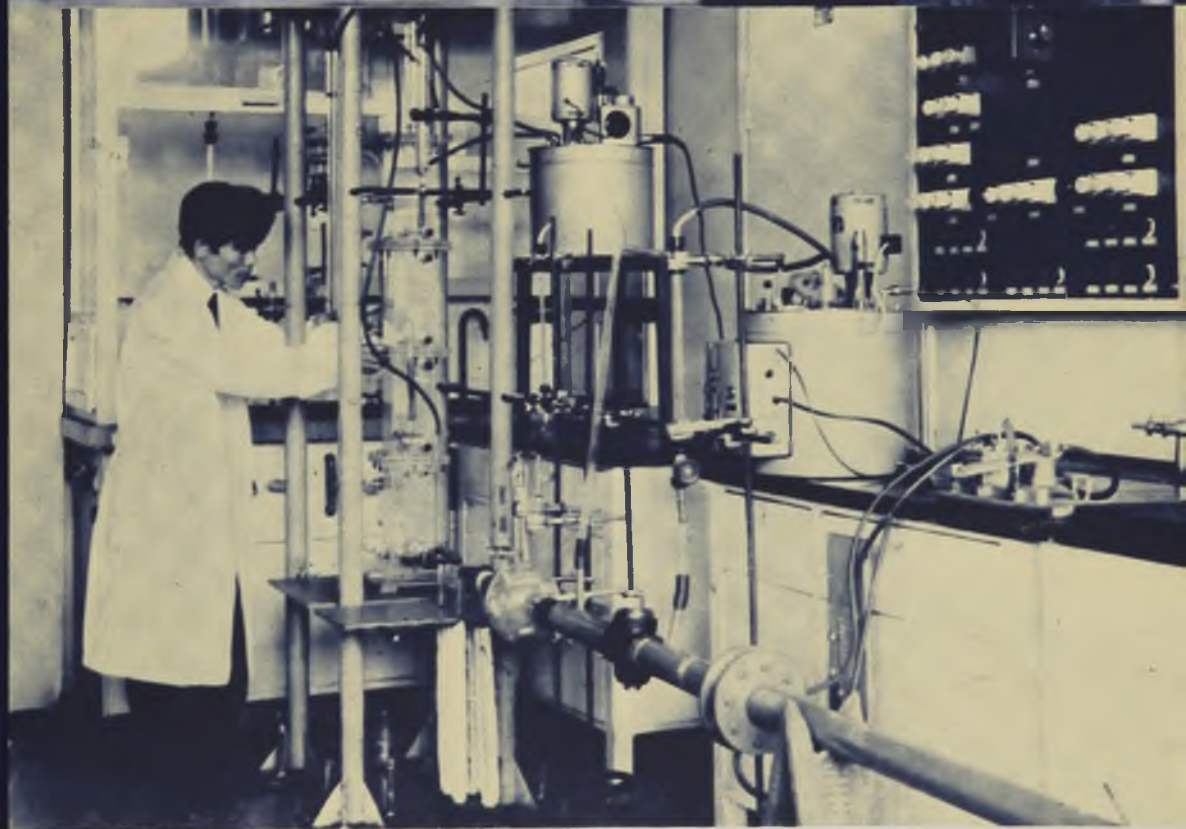
CZYTEL尼亚 OGÓLNA BIBLIOTEKI GŁÓWNEJ
EGZAMIN WSTĘPNY Z RYSUNKU

DOM AKADEMICKI „BARBARA“

FRAGMENT HALI MASZYN CIEPLNYCH
LABORATORIUM KATEDRY TECHNOLOGII CHEMICZNEJ WĘGLA

LABORATORIUM KATEDRY TECHNOLOGII CHEMICZNEJ WĘGLA

JEAN CHARLES GILLE

PROFESOROWI WYŻSZEJ SZKOŁY LUTYCEZJEI ENNA W PARYŻU
PROFESOROWI UNIWERSYTETU W QUÉBECU

**POLITECHNIKA ŚLĄSKA
IM WINCENTEGO PSTROWSKIEGO
W GLIWICACH**

NA MOCY USTAW POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

W UZNANIU JEGO ZASŁUG DLA ROZWOJU
TEORII REGULACJI
W SZCZEGÓLNOŚCI TEORII STABILNOŚCI I ORGAN NIELINIOWYCH

TITUL HONORARI

DOKTORA HONORIS CAUSA

GLIWICE, DNIA 24 MAJAJ 1967 ROKU

SENAT

POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ W GLIWICACH

UCHWAŁĄ POWZIĘTA W DNIU 24 MAJAJ 1967 ROKU

REKTOR
PROF. DR. INŻ. JERZY SZYBA

DEKAN WYDZIAŁU AUTOMATYKI
PROF. DR. INŻ. TADEUSZ SZCZEPANOWICZ

PROFESOR
PROF. DR. INŻ. STYPAŃ WOLCZYŃSKI

SADAM

**PIOTROWI GRIGORIEWICZOWI
ROMANKOWOWI**

CZŁONKOWI BIUREAU CENTRALNEGO AKADEMIEI NAUK ZSRR
DOKTOROWI NAUK TECHNICZNYCH
PROFESOROWI PRZEMISŁOWYCH IZDZIAŁU NAUK
W LENINGRADZKIM UNIWERSYTECIE TECHNOLOGICZNYM I ENERGETYCZNYM
DOKTOROWI HONORIS CAUSA POLITECHNIKI BUDAPESTENSKIEJ
I WYŻSZEJ SZKOŁY TECHNICZNEJ W LENOBAKOROWIE

**POLITECHNIKA ŚLĄSKA
IM WINCENTEGO PSTROWSKIEGO
W GLIWICACH**

NA MOCY USTAW POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

W UZNANIU JEGO ZASŁUG DLA ROZWOJU
INŻYNIERII CHEMICZNEJ

TITUL HONORARI

DOKTORA HONORIS CAUSA

GLIWICE, DNIA 24 MAJAJ 1967 ROKU

SENAT

POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ W GLIWICACH

UCHWAŁĄ POWZIĘTA W DNIU 24 MAJAJ 1967 ROKU

REKTOR
PROF. DR. INŻ. JERZY SZYBA

DEKAN WYDZIAŁU CHEMICZNEGO
PROF. DR. INŻ. STYPAŃ WOLCZYŃSKI

PROFESOR
PROF. DR. INŻ. STYPAŃ WOLCZYŃSKI

SADAM

mach umów o socjalistycznej współpracy, zawieranych bezpośrednio między katedrami i zakładami produkcyjnymi. W latach 1961—1965 zawarto 76 takich umów.

Widomą oznaką włączenia się uczelni w program unowocześnienia przemysłu — zgodnie ze współczesnymi postulatami rewolucji naukowo-technicznej — było utworzenie w roku 1964 w Politechnice Śląskiej pierwszego w Polsce Wydziału Automatyki. Równocześnie, aby sprostać rosnącym wymaganiom, wprowadzono odpowiednie zmiany w niektórych specjalnościach na Wydziale Elektrycznym i Wydziale Mechaniczno-Energetycznym przez szersze uwzględnienie zagadnień związanych z automatyzacją.

Realizacja tych przedsięwzięć wpływa też na dalszą aktywizację i ożywienie naukowe Politechniki. W okresie omawianego pięciolecia uczelnia nadała 252 stopnie doktora nauk technicznych, przeprowadziła 56 przewodów habilitacyjnych i otworzyła 491 przewodów doktorskich. Rozwijają się i powstają nowe „szkoły naukowe”; wzrasta liczba publikacji, zwłaszcza ogłaszanych w Zeszytach Naukowych uczelni, których wydano w tym czasie 120 numerów, reprezentujących 10 kierunków specjalistycznych.

Potwierdzeniem uznania osiągnięć naukowych uczelni oraz zasług oddanych dla gospodarki narodowej jest wyróżnienie kilkudziesięciu pracowników Politechniki Śląskiej wysokimi odznaczeniami państwowymi oraz odznakami wojewódzkimi. Podobną ocenę zyskują też wyniki prac na polu naukowym, w dziedzinie autorstwa podręczników akademickich jak również prac habilitacyjnych i doktorskich, czego wyrazem jest przyznanie wielu pracownikom naukowym Politechniki nagród ministra szkolnictwa wyższego.

Obecny plan pięcioletni, 1966—1970, kładzie specjalny nacisk na unowocześnienie przemysłu i zwiększenie jego zdolności eksportowej, na rozwijanie tych gałęzi produkcji, które mają największy wpływ na nowoczesną strukturę i oblicze ekonomiczne kraju. Postulaty nowej sytuacji gospodarczej, a w szczególności koncepcja modernizacji przemysłu śląskiego, opracowana pod kierownictwem Komitetu Wojewódzkiego PZPR, w sposób pełny i jednoznaczny określiły zadania i kierunki dalszej działalności Politechniki Śląskiej. Podjęty przez władze uczelni długofalowy plan jej rozwoju zapowiada osiągnięcie oczekiwanych rezultatów. W samym tylko okresie lat 1966—1968 Politechnika Śląska wydała 159 dyplomów doktorskich, przeprowadziła 53 przewody habilitacyjne oraz otworzyła dalszych 299 przewodów doktorskich.

Bogaty jest bilans osiągnięć Politechniki Śląskiej w zakresie kształcenia młodych kadr naukowych. W czasie ćwierćwiecza (do końca 1969 roku) uczelnia wydała 578 dyplomów doktora nauk technicznych oraz przeprowadziła 126 przewodów habilitacyjnych. Godna jest podkreślenia znaczna liczba pracowników przemysłu wśród promowanych doktorów. Wynosi ona obecnie około 40 procent i wykazuje stale tendencję rosnącą. Politechnika Śląska stała się więc w całym tego słowa znaczeniu kuźnią wysoko kwalifikowanych kadr, realizując w ten sposób jedno z węzłowych zadań postawionych przed uczelnią przez wojewódzkie władze partyjne.

Wartym odnotowania jest fakt poważnego zwiększenia kadry naukowo-dydaktycznej uczelni. Z końcem 1969 roku zatrudnionych było na Politechnice 1151 osób personelu naukowego i dydaktycznego, w tym 175 profesorów i docentów. Mimo że w stosunku do roku 1966 przyrost ilościowy kształtował się w granicach 30 procent, potrzeby uczelni nie zostają w pełni zaspokojone. Dlatego też dla rozwiązania tego problemu władze Politechniki opracowały perspektywiczny (do 1975 roku) plan doboru i rozwoju kadry naukowej, poświęcając szczególną uwagę systemowi studiów doktoranckich. Czynnikiem,

który dodatkowo stymuluje kształcenie nowych kadr jest także duży ich deficyt wykazywany przez przemysł i produkcję.

Politechnika Śląska zasila swoją kadrą również inne uczelnie i placówki naukowe w kraju. Tylko na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat prawie 40 profesorów i docentów przeszło do pracy w politechnikach: Poznańskiej, Częstochowskiej, Szczecińskiej, Wrocławskiej; do Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie oraz wyższych szkół inżynierskich w Opolu, Białymstoku, Rzeszowie i Kielcach.

Szczególnie wydatnej pomocy udzieliła Politechnika Śląska Wyższej Szkole Inżynierskiej w Opolu oraz Politechnice Częstochowskiej, którą w okresie wielu lat kierowali jako rektorzy profesorowie Politechniki Śląskiej: Władysław Kuczewski i Waław Sakwa. Widowym znakiem tej pomocy jest chociażby Wydział Elektryczny Politechniki Częstochowskiej, którego trzon kadry naukowej stanowi sześciu docentów, wychowanków Wydziału Elektrycznego Politechniki Śląskiej.

Znaczny jest też wkład pracowników naukowych Politechniki w organizację i rozwój placówek naukowych Polskiej Akademii Nauk. Wymienić tu należy działalność profesorów: Michała Śmiałowskiego, Tadeusza Hoblera, Stefana Węgrzyna, Jana Palucha, Zbigniewa Jedlińskiego i doc. Andrzeja Burghardta. Na szczególne podkreślenie zasługuje bezpośredni udział pracowników uczelni w organizacji Centrum Badań Naukowych PAN w Zabrze.

Wyrazem uznania wkładu pracowników Politechniki w rozwój nauki polskiej jest powołanie siedmiu profesorów — Stanisława Fryzego, Waław Cybulskiego, Tadeusza Hoblera, Stanisława Ochęduszki, Michała Śmiałowskiego, Stefana Węgrzyna i Tadeusza Zagajewskiego — w skład członków Polskiej Akademii Nauk. Pracownicy Politechniki Śląskiej uczestniczą czynnie i systematycznie w pracach różnych komitetów PAN, w sympozjach i konferencjach naukowych organizowanych wspólnie przez uczelnię i Polską Akademię Nauk.

O aktywności naukowej pracowników Politechniki Śląskiej świadczy wreszcie olbrzymi dorobek w dziedzinie publikacji. Bilans 25 lat wyraża się tu liczbą 12 000 pozycji. Wiele prac opublikowano w Zeszytach Naukowych Politechniki Śląskiej, których do końca 1969 roku wyszło — w dziesięciu seriach — 266 numerów. Ów bilans wydawniczy uzupełnia też lista opracowanych książek i podręczników akademickich. O ich wartości świadczy fakt wielokrotnego wznawiania nakładów krajowych oraz wydania kilkunastu pozycji przez zagraniczne firmy edytorskie w językach: rosyjskim, angielskim i niemieckim. Opinię tę potwierdza ponadto wyróżnienie kilkudziesięciu autorów — pracowników Politechniki nagrodami ministra oświaty i szkolnictwa wyższego oraz honorowymi nagrodami wydawnictw.

Aktywny jest też udział pracowników Politechniki w zjazdach i konferencjach naukowych, organizowanych zarówno przez samą uczelnię jak i przez inne ośrodki naukowe, krajowe i zagraniczne. Nie sposób rejestrować wszystkich konferencji i wygłaszanych referatów; pewne wyobrażenie dorobku uczelni w tej dziedzinie może dać wszakże fakt, iż tylko podczas jednego, 1968 roku, pracownicy jej wygłosili 283 referaty na blisko 120 konferencjach oraz zgłosili tematy 400 referatów na sesje naukowe organizowane przez Politechnikę Śląską z okazji jubileuszu dwudziestopięciolecia.

Wielostronną działalność przejawia również uczelnia we współpracy z zagranicznymi ośrodkami naukowymi. Szczególnie ścisłe więzy łączą ją z Instytutem Elektrotechnicznym w Nowosybirsku. Ponadto stałe i systematyczne kontakty utrzymuje z uczelniami technicznymi w Budapeszcie, Veszprem, Moskwie, Leningradzie, Bratysławie, Pilźnie, Freibergu, Ilmenau, Dreźnie i Magdeburgu.

Uznaniem dorobku naukowego oraz osobistego wkładu włożonego w zacieśnienie współpracy między Politechniką Śląską a Bergakademie we Freibergu jest nadanie przez tę uczelnię doktoratu honoris causa prof. Oktawianowi Popowiczowi.

Dokonywana wymiana doświadczeń w bardzo poważnym stopniu wpływa na efekty badań naukowych i działalność dydaktyczną współpracujących uczelni. Temu samemu celowi służy wzrastająca, zwłaszcza w ostatnich latach, ilość wyjazdów pracowników Politechniki na staże naukowe do placówek zagranicznych.

Na odrębne podkreślenie zasługuje dorobek uczelni w dziedzinie wynalazczości. Twórczy wkład pracowników Politechniki w minionym ćwierćwieczu wyraża się liczbą 452 zarejestrowanych wynalazków krajowych, 18 patentów zagranicznych oraz 4 wzorów użytkowych. W liczbie patentów krajowych — 82 zostały udzielone na rzecz Politechniki Śląskiej jako właściciela, pozostałe zaś — jako zgłoszone przez pracowników poza uczelnią — zostały przyznane na rzecz zakładów przemysłowych lub samych twórców.

I w tej dziedzinie zatem ujawniają się konkretne efekty stale pogłębianej współpracy uczelni z przemysłem. Kontakty te w poważnym stopniu wpływają na zwiększenie nakładów finansowych na zakup aparatury naukowo-badawczej. W latach 1960—1968 wysokość uzyskanych przez Politechnikę na ten cel środków osiągnęła kwotę około 140 milionów złotych. W ten sposób pracownicy uczelni, prowadząc badania naukowe dla potrzeb przemysłu, przyczyniają się jednocześnie do rozbudowy zaplecza naukowo-technicznego Politechniki. Stanowi to ewidentny przykład obopólnych korzyści współpracujących partnerów.

Władze uczelni w trosce o zapewnienie większej sprawności i efektywności podejmowanych badań naukowych, poświęciły w ostatnich latach wiele uwagi należytemu doborowi tematów i koncentracji wysiłków na rzecz prac kompleksowych, długofalowych oraz dążących do uzyskania całkowicie nowych rozwiązań technologicznych i konstrukcyjnych. Głównym kierunkiem prowadzonej polityki naukowej staje się obecnie właściwy wybór zadań badawczych — z uwzględnieniem nade wszystko założeń selektywnego rozwoju poszczególnych gałęzi gospodarki narodowej.

Realizacja takiej polityki wiąże się z koniecznością koncentracji wysiłku i środków materialnych. Dlatego uczelnia wprowadza nową strukturę organizacyjną, dostosowując ją już obecnie do realizacji zadań, jakie wytyczał będzie kolejny plan gospodarczy kraju.

Dorobek naukowy Politechniki i efekty jej współpracy z przemysłem zostały wysoko ocenione przez władze województwa katowickiego. Poświadczą to fakt przyznania uczelni Złotej Odznaki Zasłużonemu w Rozwoju Województwa Katowickiego. Jednocześnie wyrazem uznania szczególnych zasług, oddanych zarówno na polu naukowym jak i dla rozwoju regionu, jest wyróżnienie nagrodami wojewódzkimi profesorów: Jerzego Szuby, Tadeusza Laskowskiego, Wacława Sakwy, Stefana Węgrzyna i Tadeusza Zagajewskiego.

Działalność
organizacji
partyjnej
oraz
organizacji
społecznych

W tworzeniu Politechniki Śląskiej, a później w jej rozwoju, ważną rolę odegrała uczelniana organizacja partyjna. Dziś razem z uczelnią obchodzi swe dwudziestopięciolecie, jako że działalność polityczna partii oraz jej udział w pracach organizacyjnych sięga pierwszych dni narodzin Politechniki.

Już w sierpniu 1945 roku powstało przy Komitecie Miejskim Polskiej Partii Robotniczej w Gliwicach Koło PPR skupiające członków partii — organizatorów i współtwórców uczelni. Początkowo była to grupa dwudziestu towarzyszy. Wobec dużego ówczesnego zróżnicowania politycznego i klasowego społeczności akademickiej praca Koła PPR była szczególnie trudna i odpowiedzialna. Zapał, entuzjazm i ofiarność peperowców stanowiły jednak dobry przykład dla innych. Potwierdzeniem tego był fakt, że już w końcu 1946 roku Koło PPR zwiększyło swą liczebność niemal dziesięciokrotnie.

Sojusznikiem Koła PPR w działalności politycznej na terenie Politechniki była — powstała także w 1945 roku — uczelniana organizacja PPS. Aktyw jej współdziałał czynnie i zgodnie z członkami PPR wpływając na kształtowanie socjalistycznego oblicza uczelni.

Rychło też zaczęły rozwijać się pomyślnie organizacje młodzieżowe. Szczególnie dotyczyło to — inspirowanej i kierowanej przez członków PPR — wiodącej organizacji młodzieżowej Akademickiego Związku Walki Młodych „Życie”.

Pierwsze dni tworzenia i uruchamiania działalności Politechniki to okres nie tylko wytężonej, ofiarnej pracy, twórczego entuzjazmu nielicznej jeszcze wówczas kadry pracowników naukowych i administracyjno-technicznych, ale również dni burzliwego życia politycznego. Życia organizowanego na nowo odzyskanych piastowskich ziemiach, na których — co trzeba dziś przypomnieć — dawały znać o swym istnieniu jeszcze ujawniające się tu i ówdzie niemiecko-faszystowskie niedobitki czy też wrogie elementy rodzimej reakcji. Były to więc jeszcze czasy niespokojne, zakłócanie nieraz nocną strzelaniną i jawnymi antypolskimi reakcyjnymi ekscesami. Zaistniała zatem potrzeba utworzenia własnych sił, które by wspomogły MO w zabezpieczeniu ładu, porządku i bezpieczeństwa „dzielnicy akademickiej”. Obowiązek ten wzięli na siebie studenci organizując oddziały Milicji Akademickiej, która działała od września 1945 do czerwca 1946. Do jej powstania walnie przyczynił się aktyw partyjny Koła PPR, którego członkowie brali czynny udział w pracy MA.

Dni tamte to również porywający czas przywracania Gliwicom polskości, do czego w coraz większym stopniu przyczyniają się przybywający tu coraz liczniej studenci, profesorowie i inni pracownicy. Młodzież w godzinach wolnych od nauki własnymi rękami porządkuje i adaptuje przyszłe budynki uczelniane stopniowo przekazywane przez wojska radzieckie, a zajęte dotychczas głównie na szpitale polowe.

Zorganizowano kurs dla kandydatów na pierwszy rok studiów. Przejście studentów kursu do sal wykładowych i powrót odbywał się w zwartej kolumnie ze śpiewem piosenek patriotycznych i wojskowych, co stwarzało niepowtarzalny klimat tamtych dni i stanowiło element jednoczący tę różnorodną grupę byłych żołnierzy frontowych i partyzantów, jeńców i więźniów niemieckich obozów koncentracyjnych, reemigrantów i przesiedleńców. Oni stanowili większość tych, którzy przyjechali do Gliwic, aby studiować na Politechnice, a sami stali się jej współtwórcami i obrońcami.

W takich warunkach działało rozwijające się Koło PPR. U podstaw tego rozwoju leżał fakt głębokiego zaangażowania się organizacji partyjnej w istotne problemy uczelni i całej zróżnicowanej społeczności akademickiej. Wpływał na to w poważnym stopniu również przykład ofiarnej, bezinteresownej pracy

jego członków nad usunięciem tych wszystkich bolączek, których nie brakowało w życiu i działalności szkoły w trudnym, powojennym okresie odbudowy. Istotne znaczenie miała też okoliczność, że szeroko popularyzowana wśród rzeszy studenckiej dialektyczna myśl marksistowska stawała się coraz lepiej rozumiana i doceniana, jako wyraz światopoglądu niezbędnego dla prawidłowej pracy i nauki.

Dzięki takiej postawie i wytworzonej atmosferze ideowej mogli członkowie Koła PPR rozwinąć intensywną i owocną działalność w szeregu ważnych politycznie akcjach, jak: referendum ludowym, wyborach do Sejmu Ustawodawczego, uroczystościach święta 1 Maja, rocznicach powstań śląskich i innych.

Znamiennym wyrazem rozwoju i wzrostu rangi Koła PPR było utworzenie na uroczystym zebraniu organizacji partyjnej w dniu 16 listopada 1946 roku samodzielnego organizacyjnie Koła PPR przy Politechnice Śląskiej. Na zebraniu tym, na którego honorowego przewodniczącego wybrano wśród powszechnego entuzjazmu sekretarza generalnego KC PPR, towarzysza Wiesława, podjęto również uchwałę wysłania następującego telegramu:

„My, słuchacze Politechniki Śląskiej w Gliwicach, członkowie PPR, donosimy Ci, Towarzyszu, że mimo ciężkich warunków, w jakich młodzież w naszym ośrodku się znajduje, pracujemy z zapałem dla zdobycia niezbędnej wiedzy. Pamiętamy zawsze, że potrzeba Polsce dobrych inżynierów, którzy oprócz wiedzy fachowej posiadać będą głęboką wiedzę społeczną, kwalifikującą ludzi na dobrych budowniczych demokracji.

Dlatego też postanawiamy przez usilną pracę nad pogłębieniem ideowym w tej samej mierze stać się dobrymi członkami partii i dobrymi inżynierami. Doceniając wagę naszej pracy nad ugruntowaniem ideowym, wybraliśmy Ciebie, Towarzyszu Wiesławie, honorowym przewodniczącym naszego inauguracyjnego zebrania.

Ślubujemy Ci, Towarzyszu, że zgodnie z uchwałami naszego zebrania walczyć będziemy o PPR-owskie oblicze naszej uczelni”.

Podjęta uchwała stała się dla organizacji partyjnej Politechniki Śląskiej drogowskazem pracy do dziś w pełni aktualnym i obowiązującym.

Działalność Koła PPR przy Politechnice Śląskiej, wielki wysiłek aktywnego walczącego zgodnie z duchem ślubowania o socjalistyczne oblicze i treść życia uczelni, o jej rangę ideową i naukową spotkał się z serdeczną i pozytywną oceną najwyższych instancji partyjnych.

Niezwykle zaszczytnym tego wyrazem był Dyplom Uznania nadany Kołu PPR przy Politechnice Śląskiej przez Komitet Centralny PPR. W dyplomie tym — który odczytano na uroczystym zebraniu w dniu 23 maja 1947 roku — tow. Wiesław w imieniu Komitetu Centralnego PPR dziękuje za ofiarną pracę nad spotęgowaniem siły i wpływów partii wśród ogółu studentów, wśród mas pracujących i całego społeczeństwa. Dziękuje za czynny i pełny poświęcenia udział w kampanii wyborczej, uwieńczonej zwycięstwem demokracji ludowej w wyborach do Sejmu Ustawodawczego w Odrodzonej Polsce.

Było to wielkie wyróżnienie peperowców Politechniki Śląskiej, uznanie dla ich ofiarnej i owocnej działalności.

Tymczasem w całym kraju dojrzywały warunki do zjednoczenia ruchu robotniczego i połączenia PPR i PPS w jedną partię klasy robotniczej. Przygotowawcze prace zjednoczeniowe prowadzone były również w obu organizacjach robotniczych uczelni, a także przez Komisję Porozumiewawczą Ideowo-Wychowawczych Organizacji Studenckich w ruchu młodzieżowym.

Dnia 15 grudnia 1948 roku rozpoczął swe obrady Kongres Zjednoczeniowy PPR i PPS, a w jego wyniku i w naszej uczelni, na 4 istniejących ówczesnie wydziałach: Inżynieryjno-Budowlanym, Chemicznym, Elektrycznym i Mechanicznym odbyły się zebrania zjednoczeniowe działających już tam wówczas organizacji wydziałowych PPR i PPS.

Powstała w Politechnice Śląskiej Podstawowa Organizacja Partyjna Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej.

Przyjęła ona w początkowym okresie swego istnienia trzy zasadnicze kierunki i formy działania:

- pracę ideowo-polityczną i wychowawczą, w szczególności ze studentami,
- wewnątrzpartyjną pracę organizacyjną, mającą na celu intensywny rozwój organizacji partyjnej i zasięgu jej oddziaływania,
- działalność zmierzającą do pełnego współdziałania w doskonaleniu organizacyjnym szkoły oraz form i metod jej pracy.

Na wszystkich tych odcinkach, do dzisiaj w pełni aktualnych, uczelniana organizacja partyjna PZPR notuje znaczne sukcesy. Rozwija się więc i pracuje aktywnie organizacja ZAMP-owska (później ZMP-owska) stając się szkołą politycznego działania dla wielu dziesiątek i setek młodych ludzi, studentów naszej Politechniki. Duże zasługi, szczególnie w zakresie socjalno-bytowym, ma Bratnia Pomoc, w której pracuje ofiarnie wielu towarzyszy. Rozwija się AZS, powstają branżowe koła naukowe. Rozwój ruchu studenckiego prowadzi do utworzenia w 1949 roku — przy pomocy uczelnianej organizacji partyjnej, która oddelegowała do pracy w organizacjach młodzieżowych wielu swych aktywistów — Federacji Polskich Organizacji Studenckich. Powstało z niej później Zrzeszenie Studentów Polskich.

Obok tego aktyw partyjny POP PZPR bierze intensywny udział w życiu społeczno-politycznym miasta i całego regionu. Nie ma kampanii politycznej czy akcji propagandowej lub gospodarczej, gdzie brak byłoby aktywistów partyjnych uczelni. Tradycja ta utrzymała się po dzień dzisiejszy.

Przykładem takiej postawy jest zwołanie z inicjatywy Komitetu Uczelnianego PZPR — już 17 stycznia 1949 roku — pierwszej w Polsce Konferencji Profesorów i Studentów. Celem jej było przedyskutowanie istniejącego programu nauczania oraz form i metod jego realizacji ze szczególnym uwzględnieniem prac dyplomowych. Wysłunięto wówczas po raz pierwszy w kraju postulat powiązania prac dyplomowych z praktycznymi potrzebami gospodarki narodowej i — tym samym — ścisłego zespolenia działalności naukowo-badawczej z przemysłem i produkcją.

Mijały lata a wraz z nimi krzepła i rozwijała się organizacja partyjna uczelni. Nadszedł doniosły w wydarzenia dla całego kraju i naszej partii rok 1956. I z tej ważkiej próby organizacja partyjna PZPR Politechniki Śląskiej wyszła zwycięsko — zwarta i zahartowana politycznie. W owych dniach weryfikacji postaw odeszli z partii ci, którzy znaleźli się w niej przypadkowo lub nie nadążyli za rozwojem wydarzeń, pozostali — pomyślnie zdali egzamin politycznej dojrzałości stanowiąc oddaną siłę ideowo-polityczną uczelni.

Zaistniałe zmiany form i metod działania POP PZPR Politechniki Śląskiej wpłynęły na dalsze wzmocnienie steru politycznego kierowania uczelnią, jej życiem i rozwojem. Wszędzie tam, gdzie miały zapaść decyzje w istotnych sprawach uczelni, nie brakło głosu jej organizacji partyjnej.

Tradycje te Podstawowa Organizacja Partyjna Politechniki Śląskiej kontynuuje, rozwija i doskonali po dzień dzisiejszy.

POP PZPR liczy obecnie ponad 900 członków i kandydatów. O jej sile politycznej i ideowo-moralnej świadczyć może dyscyplina i postawa pezetperowców w tzw. wydarzeniach marcowych, w których organizacja partyjna uczelni — według słów towarzysza Edwarda Gierka, członka Biura Politycznego KC naszej Partii i I Sekretarza KW w Katowicach, wygłoszonych na zebraniu POP PZPR w dniu 3 kwietnia 1968 — okazała się godną kontynuatorką bojowych tradycji partii w Politechnice Śląskiej. Stąd też, obserwowany szczególnie w ostatnich latach, stały wzrost wstępujących w szeregi PZPR, zarówno zasłużonych pracowników, jak i w coraz większym stopniu młodzieży studenckiej.

ORGANIZACJE
MŁODZIEŻOWE
POLITECHNIKI
ŚLĄSKIEJ

Już w sierpniu 1945 roku powołano do życia Komitet Organizacyjny Związku Studentów Politechniki Śląskiej „Bratnia Pomoc” w Krakowie, a następnie Komitet Organizacyjny Samorządu Koleżeńskiego w Gliwicach. Oba komitety zostały następnie, zarządzeniem rektora nr 229 z dnia 1 listopada 1945 roku, połączone i utworzyły jednolity Zarząd Tymczasowy Związku Studentów Politechniki Śląskiej „Bratnia Pomoc”.

Pierwszą organizacją młodzieżową o skryształizowanym obliczu ideowym był Akademicki Związek Walki Młodych „Życie”. Organizacja ta stanowiła naturalną bazę rekrutacji przyszłych członków PPR, tak jak Związek Niezależnej Młodzieży Socjalistycznej — kuźnię kadr PPS, ZMW „Wici” — Stronnictwa Ludowego, a Związek Młodzieży Demokratycznej — Stronnictwa Demokratycznego.

Początki zorganizowanej działalności społeczno-politycznej młodzieży akademickiej nie obiecywały późniejszych sukcesów, bo w roku 1945 do wszystkich organizacji młodzieżowych należało zaledwie 5 procent ogółu studentów, ale już w 2 lata później 25 procent, a pod koniec 1948 roku — 38 procent studentów. Tak dynamiczny rozwój liczebny organizacji młodzieżowych szedł w parze ze zmianą orientacji politycznej zdecydowanej większości na bardziej lewicową, zaangażowaną w budowę Polski Ludowej. Procesowi temu towarzyszyło ściąganie się poglądów i ideologii tych organizacji, przy czym wart podkreślenia jest fakt, że zwycięstwo nurtu lewicowego było wynikiem ewolucji poglądów, jako następstwa dobrze prowadzonej, rzetelnej propagandy. Propaganda ta nie ograniczała się do słów i haseł bez pokrycia. Łączyła się z nią konkretna zaangażowana praca najaktywniejszych lewicowców.

Głównym celem AZWM „Życie” — organizacji utworzonej i wspieranej przez PPR, skupiającej najbardziej aktywną, postępową awangardę młodzieży studiującej — było wciągnięcie studentów w proces demokratyzacji oraz do walki o utrwalenie władzy ludowej.

W ZNMS natomiast początkowo można było wyodrębnić dwa nurty: prawicowy i lewicowy, co obrazuje ówczesną politykę PPS. Ostatecznie jednak górę wzięli sympatycy lewicy.

Na zewnątrz wszystkie organizacje występowały wspólnym frontem, mimo pewnych różnic istniejących w łonie samej uczelni. Te różnice niwelowała zresztą współpraca wszystkich organizacji młodzieżowych w ramach „Bratniej Pomocy”. Formalnie zajmowała się ona sprawami socjalno-bytowymi studentów, musiała zatem w ówczesnych warunkach rozwijać bardzo intensywną działalność. Szczupłość pozostawianych do dyspozycji funduszy państwowych powodowała, że wszystkie osiągnięcia zależały w dużym stopniu od operatywności organizacji i podejmowania przez nią właściwych inicjatyw. „Bratnia Pomoc” była dobrą szkołą dla późniejszych działaczy Federacji Polskich Organizacji Studenckich, a od roku 1950 — Zrzeszenia Studentów Polskich.

Jednak „Bratnia Pomoc” — to nie tylko rozwiązywanie trudności socjalno-bytowych. To także — określona działalność polityczna. Tu właśnie ścierały się poglądy polityczne aktywu organizacji. W ten sposób zadania i cele „Bratniej Pomocy”: koncentracja sił studenckiego aktywu, stworzenie możliwości konfrontacji poglądów — stanowiły zarazem jej największą zaletę.

Mimo wewnętrznych różnic organizacje młodzieżowe osiągnęły platformę porozumienia, ale wcześniej jeszcze studenci widoczni byli w życiu miasta jako jednolita grupa — dzięki podejmowaniu licznych akcji i czynów społecznie użytecznych. Pomagając przy uruchamianiu komunikacji tramwajowej, przy odgruzowywaniu czy odśnieżaniu miasta, pracowali studenci nie tylko na swoim terenie. Dzisiejszego pojęcia czynu społecznego wówczas nie używano: trzeba było — to się robiło, nie liczyło się godzin. Uważano po prostu, że jeśli się żyje w tym mieście, jest to oczywisty obowiązek obywatelski, wynikający z określonej sytuacji politycznej i ekonomicznej.

Liczne wydarzenia i fakty jednoznacznie określały stanowisko młodzieży w sprawie odzyskanych Ziem Zachodnich. Na przykład w marcu 1949 roku studenci zdecydowanie zaprotestowali przeciwko listowi papieskiemu, skierowanemu do biskupów niemieckich, utwierdzającemu ich w odwetowym stanowisku wobec Polski. Każdy student czuł się związany z tą ziemią. Studenci pomagali przy pracach rolnych w województwie opolskim. W pochodach pierwszomajowych w Opolu zawsze brała udział delegacja Politechniki Śląskiej. Poważny był udział gliwickich studentów w repolonizacji tego regionu.

Dużą rolę w tamtych latach odgrywał również Związek Harcerstwa Polskiego, działający w ramach uczelni od listopada 1945 roku do grudnia 1947 roku. Nawiązując do tradycji ZHP młodzież studencka, która bądź należała przed wojną do tej organizacji, bądź też działała w konspiracyjnych „Szarych Szeregach”, zawiązała z początkiem roku akademickiego 1945/46 cztery starszoharcerskie drużyny, skupiające około 120 studentów i studentek.

Połączenie w 1948 roku organizacji zrzeszających młodzież studencką: AZWM „Życie”, OMTUR i ZMW „Wici” dało początek Związkowi Akademickiej Młodzieży Polskiej, działającemu jako sekcja Związku Młodzieży Polskiej.

Zniesienie po pierwszym kongresie w 1950 roku autonomii ZAMPu spowodowało, że studenci również stali się członkami ZMP.

W latach 1950–1956 była to organizacją masową, zrzeszającą aż 95 procent słuchaczy uczelni.

ZMP realizował określony, zaangażowany program pracy ideowo-politycznej. Koordynacją szkolenia zajmowała się Katedra Podstaw Marksizmu-Leninizmu. Zajęcia seminaryjne w grupach prowadzone były przez studentów, ale pod opieką profesorów. Szkolenia obejmowały wówczas wszystkich studentów. ZMP rekomendowało też swych członków wstępujących w szeregi partii.

Kontynuowano także prace społecznie użyteczne — nie tylko na rzecz miasta będącego siedzibą uczelni. Wyjeżdżały na wieś hufce żniwne, pomagano przy naprawach maszyn rolniczych i elektryfikacji wsi, organizowano w terenie występy zespołów artystycznych uczelni. Żywe były kontakty z zakładami przemysłowymi Śląska i Zagłębia.

W listopadzie 1957 roku dziesięcioosobowa grupa studentów i asystentów dała początek organizacji Związku Młodzieży Socjalistycznej w Politechnice. Na początku 1958 roku zgłoszono oficjalnie organizację uczelnianą ZMS liczącą 25 osób. Mimo iż praca w pierwszej kadencji była trudna, szczupłe grono aktywistów skutecznie broniło ideowych pozycji określonych w statucie

ZMS i deklaracji ideowej. W pierwszym rządzie przygotowywano aktywistów mających podjąć działalność na poszczególnych wydziałach.

W 1959 roku organizacja liczyła już 200 członków. Powstały grupy działania na wydziałach: Chemicznym, Elektrycznym, Mechanicznym i Górniczym; zorganizowano kurs przygotowawczy dla kandydatów na pierwszy rok studiów, nawiązano także bezpośrednie kontakty z zakładami pracy, jak np. z kopalnią „Gliwice” oraz Zakładami Mechanicznymi „Łabędy”.

Wyteżona praca organizacyjna przyniosła w dalszych latach kolejne efekty. W 1961 roku powstały już grupy działania na wszystkich wydziałach. Nawiązano ścisłą współpracę z kołami naukowymi, biorąc czynny udział w konferencjach naukowych w Gdańsku i Łodzi. Za podstawę działania przyjęto wówczas zwiększenie udziału organizacji ZMS w walce o podniesienie dyscypliny i sprawności nauczania oraz wzmoczenie oddziaływania polityczno-wychowawczego i aktywizację społeczną studentów. W roku 1964 osiągnięto już liczbę 1300 członków.

Od następnej kadencji rozwój organizacji postępuje coraz szybciej. Sprzyja mu okres wewnętrznego umacniania ZMS w uczelni oraz wzrost systematyczności pracy kół. W roku 1964/65 po raz pierwszy zorganizowano trzy obozy naukowo-badawcze; po raz pierwszy też — w porozumieniu z kuratorium okręgu szkolnego w Katowicach — podjęto akcję „drzwi otwartych” i „dwójek wyjazdowych”, z których skorzystały tysiące uczniów szkół średnich województwa katowickiego.

W roku następnym osiągnięcia te wzbogaca rozwój kontaktów z uczelniami zagranicznymi. Odbywa się wówczas w Gliwicach specjalne seminarium poświęcone współpracy z uczelniami krajów obozu socjalistycznego.

Jednocześnie stan liczebny organizacji nadal systematycznie wzrasta osiągając kolejno w latach akademickich: 1964/65 — 1700, 1965/66 — 2200, 1966/67 — 2500 a w 1967/68 — 3000 członków.

Towarzyszy temu rozszerzenie działalności politycznej przez urządzenie co-miesięcznych szkoleń na tematy aktualnej polityki i zadań ideowo-wychowawczych organizacji.

W klubie „Forum” prowadzonym przez Studencki Ośrodek Dyskusyjny odbywają się spotkania z przedstawicielami KC PZPR, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Ministerstwa Spraw Zagranicznych i Ministerstwa Handlu Zagranicznego. Kontynuuje się, w większym zakresie, współpracę ze środowiskiem pozauczelnianym, zakładami pracy i szkołami średnimi.

W kadencji 1967/68 powstają organizacje w filiach uczelni: w Rybniku, Dąbrowie Górniczej i Katowicach. W 40 kołach prowadzi się pracę szkoleniową. Studencki Ośrodek Dyskusyjny powiększa się o dalsze 4 oddziały w domach studenckich, nawiązując równocześnie współpracę z Katedrą Ekonomii Politycznej. ZU ZMS wspólnie ze Studium Wojskowym organizuje studencką spartakiadę sportów obronnych. Studenci wyjeżdżają na 11 obozów naukowo-badawczych. Nowością jest akcja spotkań najlepszych studentów z władzami wydziałowymi i kierownikami katedr. ZMS ogłasza i przeprowadza konkursy na najlepszych studentów w grupach. Organizacja uczelniana włącza się w duży stopniu w ogólnopolską akcję ZMS — rozmów z niezrzeszonymi. Szczególną opieką otacza się uczestników kursu przygotowawczego pochodzących z rodzin robotniczych i chłopskich.

W obecnej kadencji organizacja uczelniana liczy ponad 3000 osób. SOD posiada już dzisiaj filie we wszystkich domach studenta. Na wyższy poziom

podniesiono szkolenie w kołach. Liczy się poważnie głos organizacji przy opiniowaniu podań o stypendia, głównie naukowe. Działalność kulturalna ZMS koncentruje się w klubie „Forum”. ZU ZMS wydaje dwutygodnik Nasze Sprawy. Stopień zorganizowania studentów w ZMS oscyluje wokół 50 procent, wykazując ciągłą tendencję zwyżkową.

Zrzeszenie Studentów Polskich utworzone zostało decyzją Krajowego Zjazdu ZSP z dnia 18 kwietnia 1950 roku. Głównym zadaniem nowo utworzonej organizacji była mobilizacja studentów, nie tylko w zakresie nauki, ale i przygotowania społecznego i obywatelskiego. Zrzeszenie zajęło się więc całokształtem życia studenckiego. Na przełomie lat 1953/54 otwarto Studencki Dom Kultury. W tym czasie duże sukcesy zanotowano w podejmowaniu i realizacji czynów społecznych.

Drugi zjazd ZSP wpłynął na ożywienie działalności organizacji, jednak bezpośrednio potem nastąpił ogólny kryzys organizacji młodzieżowych, który dotknął również Zrzeszenie. ZSP mimo to przejmując wkrótce — poza sprawami ekonomicznymi — również działalność naukową i kulturalną, realizuje więc określony program wychowawczy. Jednakże działalność ta nabiera właściwej treści dopiero w latach 1957-1958. W końcu lat pięćdziesiątych ZSP przy Politechnice Śląskiej osiąga liczbę ponad 3000 członków. Gliwickie kluby „Gwarek” i „Spirala” zalicza się do najaktywniejszych w Polsce. Powstaje klub „Pro musica”. W tym czasie wprowadza się w życie zasady samorządowego rozdziału zapomóg przez rady wydziałowe. Wiele wysiłku poświęcono spopularyzowaniu stypendiów fundowanych.

Po VI Kongresie następują zmiany w strukturze organizacyjnej, powstają rady roku, wzrasta znaczenie rad wydziałowych. W grudniu 1960 roku powstaje Akademicki Klub Turystyczny, rozwija się istniejący od roku 1958 Akademicki Klub Żeglarski. Kluby te propagują masową turystykę górską, kajakową i żeglarską. Turystyka zagraniczna obejmuje coraz to szersze grono studentów; corocznie na wycieczki, bądź wymiany zdecentralizowane wyjeżdża za granicę ponad 200 osób. W roku 1962 rada uczelniana organizuje po raz pierwszy sesję naukową studenckich kół naukowych, imprezę, która stała się tradycją i jest odtąd urządzana corocznie. Zaczyna rozwijać się akcja obozów naukowo-badawczych, zapoczątkowana przez studentów wydziałów: Inżynierii Sanitarnej i Mechaniczno-Energetycznego. W działalności kulturalnej, rok 1962 i następne, przynoszą nowe inicjatywy środowiska: powstaje Studencki Teatr Poezji „Step”, który udanymi spektaklami zdobywa sobie duży rozgłos oraz nagrodę ministra kultury i sztuki. Zainteresowaniem studentów cieszy się także działalność Dyskusyjnego Klubu Filmowego.

W latach 1963-1966 ugruntowują się dotychczasowe formy działalności Zrzeszenia. Wzrasta rola rad wydziałowych. Liczba członków ZSP kolejno przekracza stan 4000 (w roku 1963), 5000 (w roku 1964) i wreszcie 6000 (w roku 1966), co stanowi więcej niż 90 procent studentów.

Podczas dwudziestej inauguracji roku akademickiego Politechniki Śląskiej, dnia 1 października 1964 roku, otrzymuje Rada Uczelniana ZSP sztandar, ufundowany przez władze partyjne i miejskie Gliwic.

W roku 1964 powstają regionalne ośrodki studenckie w Tarnowskich Górach i Rybniku. Otwarty też został Studencki Klub Prasy „Kropka”. W tym samym roku powstaje Studencka Spółdzielnia Pracy „Kajtuś” jako jednostka samodzielna, a z czasem uruchomione zostają jej punkty usługowe w Katowicach, Zabrze i Opolu. Rośnie znaczenie samorządów studenckich na terenie domów studenckich.

W tym okresie zostają nawiązane serdeczne stosunki z zagranicznymi organizacjami studenckimi, w tym głównie z KISZ (Węgry), Komsomołem (Bułgaria), Chaluers Studentkar (Szwecja), a w latach następnych z Casa dello Studente (Włochy), z wieloma uczelniami ZSRR (Baku, Wilno, Leningrad). Zorganizowany w ramach VII Igrów międzynarodowy meeting studentów był okazją do zaprezentowania gościom z pięciu krajów Europy dorobku gliwickiego ZSP. Dużą aktywność wykazuje środowiskowe koło Studenckiego Stowarzyszenia Przyjaciół ONZ.

W latach 1967 - 1968 notujemy dalsze zagraniczne wojaże zespołów artystycznych. Studencki Teatr „Gliwice” bierze udział w Międzynarodowym Festiwalu Teatrów Studenckich — Zagrzeb 67 (Jugosławia), Akademicki Chór Politechniki Śląskiej wyjeżdża w roku 1967 do Zwickau (NRD), a w lecie 1968 roku zajmuje czwarte miejsce w kategorii chórów na festiwalu w Middlesborough (Wielka Brytania). Wielkim sukcesem było zdobycie pierwszego miejsca na śląskim Festiwalu Pieśni Zaangażowanej w 1968 roku.

W działalności kulturalnej na uwagę zasługują sukcesy STG „Gliwice”, zwłaszcza dotyczy to spektaklu „Wiosna” wg Brunona Schulza, a następnie „Rzeczy listopadowej” Ernesta Brylla. Powstają nowe zespoły sceniczne: Teatrzyk Małych Form „Przylepiec” oraz kabaret „Zza płota”. W filiach uczelni — w Katowicach, Rybniku i Dąbrowie Górniczej — zostają powołane wydziałowe organizacje ZSP. W listopadzie 1968 roku Politechnika Śląska staje się miejscem II Metodycznego Zjazdu Studenckich Kół Naukowych Uczelni Technicznych.

Działalność organizacji obejmuje praktycznie wszystkie dziedziny życia studenckiego. W świetle Uchwały V Zjazdu PZPR oraz Uchwały VII Kongresu ZSP szczególnie mocno eksponowana jest działalność ideowo-wychowawcza. Przedstawiciele organizacji zasiadają w organach samorządowych szkoły, współdecydują o wielu istotnych dla środowiska akademickiego sprawach. Dziś organizacja liczy ponad 7500 członków, z czego około siedmiuset osób — to ścisły aktyw, pracujący w komisjach stołowych, radiostudiach, agendach i radach mieszkańców.

Akademicki Związek Sportowy przy Politechnice Śląskiej rozpoczął działalność w sekcjach: motorowej, piłki koszykowej, piłki siatkowej, pływackiej, szachowej, szermierczej, tenisa stołowego i żeglarskiej. Życie sportowe koncentrowało się na boisku w Parku Chrobrego i w salach oddanych do dyspozycji przez władze uczelni. Od początku istnienia klub odnosił sukcesy i to w kilku dziedzinach sportu. W roku 1947 szachiści zostali drużynowymi mistrzami Śląska, motorowcy wygrali V i VI Rajd Tatrzański, siatkarze i tenisiści zdobyli brązowe medale na Akademickich Mistrzostwach Polski. W roku 1949 szachiści zdobywają drużynowe mistrzostwo Polski. W roku 1959 zajmują drugą lokatę w kraju, powtarzając ten sukces w dwa lata później. Bardzo silna była też w tym czasie sekcja motorowa, która należała do ścisłej czołówki krajowej; członkowie jej zdobywali tytuł mistrzów i wicemistrzów Polski. Rok 1960 przynosi duże osiągnięcia drużynowe. Gimnastycy zdobywają II miejsce na Akademickich Mistrzostwach Polski. Dwóch zawodników AZS Gliwice wyjeżdża na Olimpiadę do Rzymu. W roku 1963 wskutek trudności finansowych zostają zlikwidowane sekcje gimnastyczna i narciarska. Pływacy przestawiają się na działalność rekreacyjną, a szermierze łączą się z szermierzami AZS Rokitnica. Duże sukcesy zanotowali wówczas tenisiści, zdobywając mistrzostwo Śląska. Od 1968 roku Klub prowadzi działalność w sekcjach: tenisa stołowego (I liga), koszykówki (II liga), strzelectwa sportowego (II liga), siatkówki mężczyzn (liga wojewódzka), siatkówki kobiet (A klasa), tenisa ziemnego (liga awansująca), piłki ręcznej (A klasa).

W lipcu 1946 roku powstała przy Politechnice Śląskiej pierwsza organizacja związkowa. Obejmowała ona pracowników zakładów wydzielonych, w większości mechaników i metalowców, w związku z czym oparta była o Związek Zawodowy Metalowców. Utworzona nieco później Sekcja Pracowników Administracyjnych Związku Nauczycielstwa Polskiego zaczęła swym wpływem ogarniać pozostałe grupy pracowników uczelni, w tym również personel dydaktyczno-naukowy, tak że z końcem 1947 roku powołano Zakładową Organizację Związkową (ZOZ) obejmującą swoją działalnością ogół pracowników Politechniki Śląskiej.

W latach 1947 – 1949 działalność związkowa skupiała się głównie wokół spraw bytowych: zaopatrywano swych członków w artykuły żywnościowe, uzyskiwano przydziały odzieży, zabezpieczano organizację wczasów pracowniczych.

Poczynając od roku 1950, organizacja związkowa zakresem swych zainteresowań objęła również podstawowe dziedziny życia uczelnianego, takie jak: dydaktykę, prace naukowe i szkolenie ideologiczne. Rozwinięto współpracę z opiekunami lat i grup studenckich wszystkich wydziałów. Coraz znaczniejszy stawał się udział ZOZ w rozwiązywaniu problemów pedagogicznych kadry nauczającej. Nawiązano kontakty z nauczycielstwem szkół średnich; zainicjowano społeczną kontrolę realizacji planów naukowo-badawczych. Dużą aktywność przejawiała ZOZ w organizowaniu dyskusji nad przygotowaniem wniosków do nowej ustawy akademickiej.

Uzyskanie praw uczestnictwa w posiedzeniach i pracach senatu uczelni, rad wydziałowych oraz poszczególnych komisji problemowych zapewniało stały wpływ ZOZ na rozwój i formowanie Politechniki Śląskiej.

Celem poprawy warunków pracy ZOZ powołała do życia Komisję BHP oraz instytucję Społecznego Inspektora Pracy. Wynikiem ich działalności było zorganizowanie systemu kontroli stanu bhp we wszystkich jednostkach uczelni oraz wprowadzenie zasad przyznawania dodatku za prace w warunkach szkodliwych dla zdrowia.

Nie zaniedbywano również spraw socjalno-bytowych. Chcąc poszerzyć szczerłą pulę miejsc otrzymywanych z Funduszu Wczasów Pracowniczych ZOZ organizowała własne domy wypoczynkowe w Krynicy, Wiśle, Lisim Jarze a ostatnio w Jastrzębiej Górze. Przy materialnej i organizacyjnej pomocy ZOZ powstały przyzakładowe Pracownicze Ogródki Działkowe „Reneta”. Jednocześnie nie zaniechano doraźnej pomocy materialnej, którą w różnorodnych formach świadczoneo pracownikom uczelni, znajdującym się w trudnych sytuacjach losowych.

Z inicjatywy ZOZ powołano do życia w 1959 roku Pracowniczą Spółdzielnię Mieszkaniową. Kwoty przekazane jako bezzwrotne dotacje na spółdzielcze budownictwo mieszkaniowe sięgają kilku milionów złotych.

Zorganizowana przez ZOZ w 1949 roku Pracownicza Kasa Zapomogowo-Pożyczkowa, systematycznie rozwijając się, doszła do stanu poważnego rozkwitu grupując około 2100 członków oraz dysponując obecnie wkładami ponad 2,5 miliona złotych. Dzięki staraniom ZOZ objęto grupowym ubezpieczeniem w PZU ponad 1800 pracowników uczelni. W ostatnich latach stworzono z dobrowolnych składek Fundusz Pomocy Koleżeńskiej — dla zwiększenia środków finansowych na rzecz emerytów, wdów i sierot. Powołano do życia instytucję opiekunów społecznych celem udzielania pomocy osobom chorym, starym i samotnym. Opieka nad emerytami znalazła wyraz w postaci organizowania dla nich bezpłatnych wczasów, leczyń sanatoryjnych oraz zapewnienia bezpłat-

nych posiłków dla najbardziej potrzebujących. W 1968 roku uzyskała Komisja Socjalno-Bytowa nową zdobycz: zapewnienie opieki zdrowotnej dla wszystkich grup pracowników uczelni. Staraniem władz uczelnianych i związkowych, na podstawie decyzji Wydziału Zdrowia, Przychodnia Studencka Politechniki Śląskiej objęła opieką lekarską wszystkich pracowników.

Szczególny wysiłek ZOZ skierowany jest na opiekę nad dziećmi pracowników. Wyraża się on inicjowaniem pomocy dla przedszkola i świetlicy, współpracą w organizowaniu imprez z okazji Dnia Dziecka, pomocą w organizowaniu kolonii i obozów letnich. Rada Zakładowa stara się stworzyć warunki wszechstronnego rozwoju młodzieży również w innych kierunkach. Przedmaturalne kursy dokształcające z przedmiotów objętych egzaminem wstępnym na studia techniczne, kursy rytmiki i tańca, corocznie organizowane „szkółki”: pływacka i tenisowa, lodowisko naturalne, obozy tenisowe i narciarskie — w dużym stopniu spełniają te założenia.

W 1966 roku w miejsce dotychczas istniejącego skromnego Klubu Pracowników, organizuje ZOZ Dom Związkowy w obszernym budynku przy ulicy Rugijskiej. Dom ten staje się wkrótce ważnym — nie tylko dla uczelni, ale i dla miasta — ośrodkiem życia kulturalnego. Urozmaicony program imprez zapewnia Komisja Kulturalno-Oświatowa, z inicjatywy której odbywają się tu często recitale, spotkania z literatami, działaczami kulturalnymi, gospodarczymi i politycznymi. Placówka posiada swoich stałych bywalców korzystających z biblioteki, czytelni czasopism i kawiarni, z sali brydżowej, bilardowej, tenisa stołowego. Komisja Turystyki również rozwija szeroką działalność. Każdy dzień wolny od pracy wykorzystuje dla organizowania wycieczek — krajoznawczych bądź turystycznych. Trasy ich prowadzą do najpiękniejszych zakątków kraju a nawet i za granicę. Zainicjowane w ostatnich latach wycieczki niedzielne, głównie w tereny beskidzkie, cieszą się dużym powodzeniem. Wielką pomocą w rozwinięciu tej formy rekreacji było uzyskanie własnego autokaru. Inne możliwości wypoczynku po pracy zapewnia Komisja Sportowa, która organizuje wiele ciekawych imprez, korzystając z boisk sportowych i sal gimnastycznych, basenu pływackiego, lodowiska, ośrodka żeglarskiego w Giżycku i nad jeziorem Dzierżno.

Oczywiście, nie wszystko, co zostało przez ZOZ zamierzone, zakończyło się pełnym sukcesem. Wiele spraw oczekuje jeszcze rozwiązania. Do nich należeć będą starania o wprowadzenie do planów inwestycyjnych Politechniki budownictwa sportowego. Pozwoli to na większą popularyzację sportu rekreacyjnego wśród pracowników uczelni. Dążeniem ZOZ jest również stworzenie własnego, czynnego przez cały rok, ośrodka wczasowego. Dotychczasowe rezultaty działalności organizacji związkowej pozwalają sądzić, że plany te zostaną pomyślnie zrealizowane. Rękojmią tego jest oddany i doświadczony aktyw grupujący się wokół ZOZ, którego działalność w roli współgospodarza uczelni stale i systematycznie wzrasta.

SZTANDAR POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ

SALA SENATU POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ
(AUTORZY: ARCH. ARCH. Z. MAJERSKI I T. PFÜTZNER)

UROCZYSTA INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO 1969/70
W 25-LECIE POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ — PRZEMAWIA TOWARZYSZ EDWARD GIEREK

ZARZĄD GŁÓWNY
TOWARZYSTWA PRZYJACIŃ POLSKO-RADZIECKI

nadeje

**POLITECHNICE ŚLĄSKIEJ
IM. W. PSTROWSKIEGO W GLIWICACH**

**ZŁOTĄ
ODZNAKĘ
HONOROWĄ**

za zasługi w krzewieniu
przyjaźni i braterstwa
między narodami Polski
i Związku Radzieckiego

WYDZIAŁ PRACY I ZWIĄZKÓW
PROF. DR. HENRYK
KURCZYŃSKI

Warszawa, dnia 20 października 1967

UCHWAŁA PREZYDIUM WOJEWÓDZKIEJ
RADY NARODOWEJ W KATOWICACH

Z DNIA 16 LIPCA 1968 R.

NADANO

POLITECHNICE ŚLĄSKIEJ IM. WINCENTEGO PSTROWSKIEGO
W GLIWICACH

ZŁOTĄ ODZNAKĘ

ZASŁUŻONEMU W ROZWOJU WOJEWÓDZTWA
KATOWICKIEGO

ZA WYBITNE ZASŁUGI W DZIELE WYCHOWANIA I PRZYGOTOWANIA
WYSOKOKWALIFIKOWANYCH SPECJALISTÓW DLA POTRZEB
PRZEMYSŁU ŚLĄSKIEGO

PREZYDIUM
RADY NARODOWEJ
WOJEWÓDZTWA KATOWICKIEGO

JERZY ZIĘTEK

KATOWICE DNIA 20 LIPCA 1968 R.

NE 9

OGÓLNOPOLSKI
KOMITET FRONTU JEDNOŚCI NARODU
nadeje

ODZNAKĘ TYSIĄCLECIA

*Politechnice Śląskiej
im. W. Pstrowskiego w Gliwicach*

AM
DZIAŁALNOŚĆ SPOŁECZNA
W OKRĘGACH
TYSIĄCLECIA
PAŃSTWA POLSKIEGO

29-10-1968

Henryk Kurczyński

2-129

KONCEPCJA UKŁADU PRZESTRZENNEGO DZIELNICY AKADEMICKIEJ
(AUTOR: ARCH. T.T.-TODOROWSKI)

CENTRUM GLIWIC (PRACA DYPLOMOWA STUDENTKI BEATY KUCZERY;
WYKONANA POD KIERUNKIEM PROF. ARCH. T.T.-TODOROWSKIEGO W 1968 R.)

GMACH WYDZIAŁU BUDOWNICTWA I ARCHITEKTURY
(AUTOR: ARCH. T.T.-TODOROWSKI)

SKRZYDŁO WYDZIAŁU ELEKTRYCZNEGO
W ZESPOLE GMACHÓW WYDZIAŁU GÓRNICZEGO
(AUTORZY: ARCH. ARCH. J. DUCHOWICZ I Z. MAJERSKI)

ZESPÓŁ GMACHÓW WYDZIAŁU GÓRNICZEGO
(AUTORZY: ARCH. ARCH. J. DUCHOWICZ I Z. MAJERSKI)

AULA POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ W GMACHU WYDZIAŁU GÓRNICZEGO
(AUTORZY: ARCH. ARCH. Z. MAJERSKI I T. PFÜTZNER)

AULA POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ

BIBLIOTEKA GŁÓWNA — CZYTELNIĄ PRACOWNIKÓW NAUKI

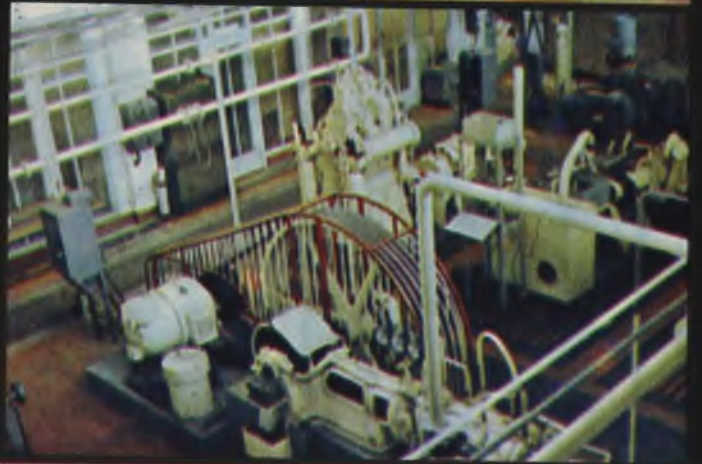

KINOTEATR „X” — FRAGMENTY
(AUTOR: ARCH. T.T. TODOROWSKI)

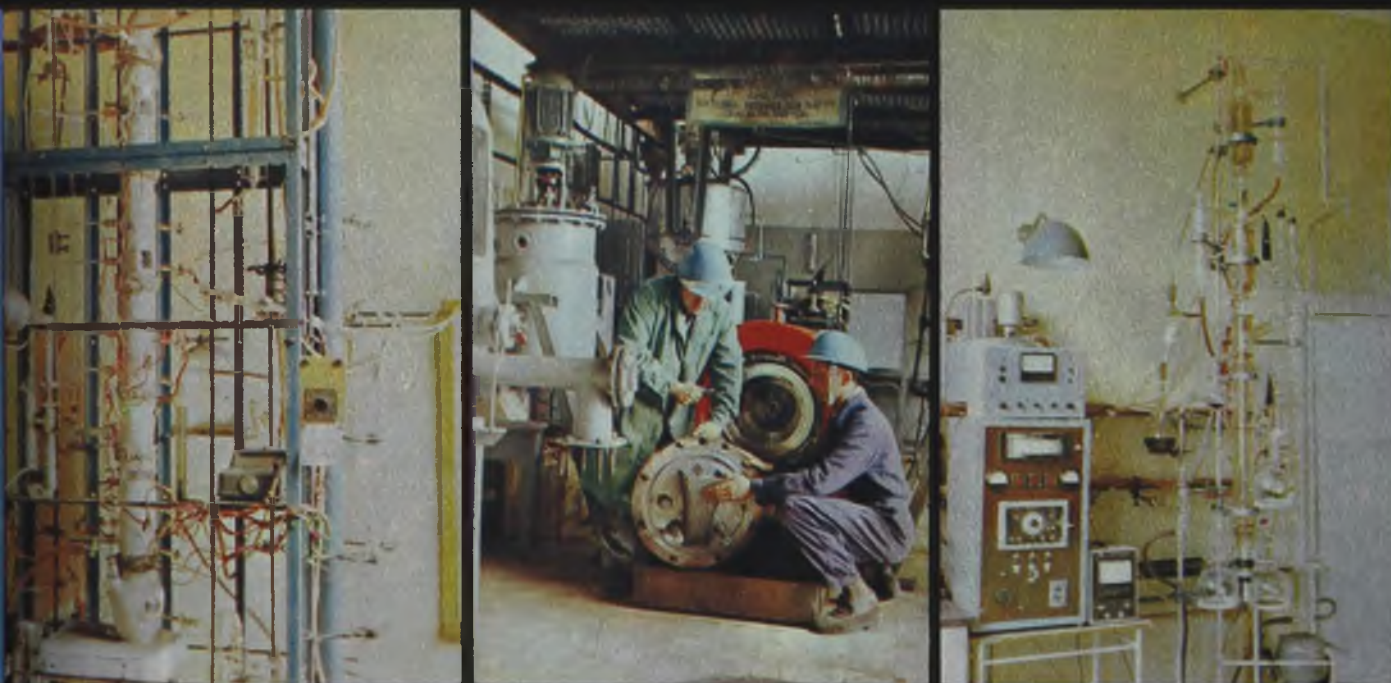
JEDEN Z KLUBÓW STUDENCKICH

LABORATORIUM KATEDRY WYSOKICH NAPIĘĆ

LABORATORIUM KATEDRY ELEKTROTECHNIKI TEORETYCZNEJ

HALA MASZYN CIEPLNYCH

LABORATORIUM KATEDRY TECHNOLOGII CHEMICZNEJ WĘGLA

LABORATORIUM KATEDRY TECHNOLOGII NAFTY I PALIW PŁYNNYCH

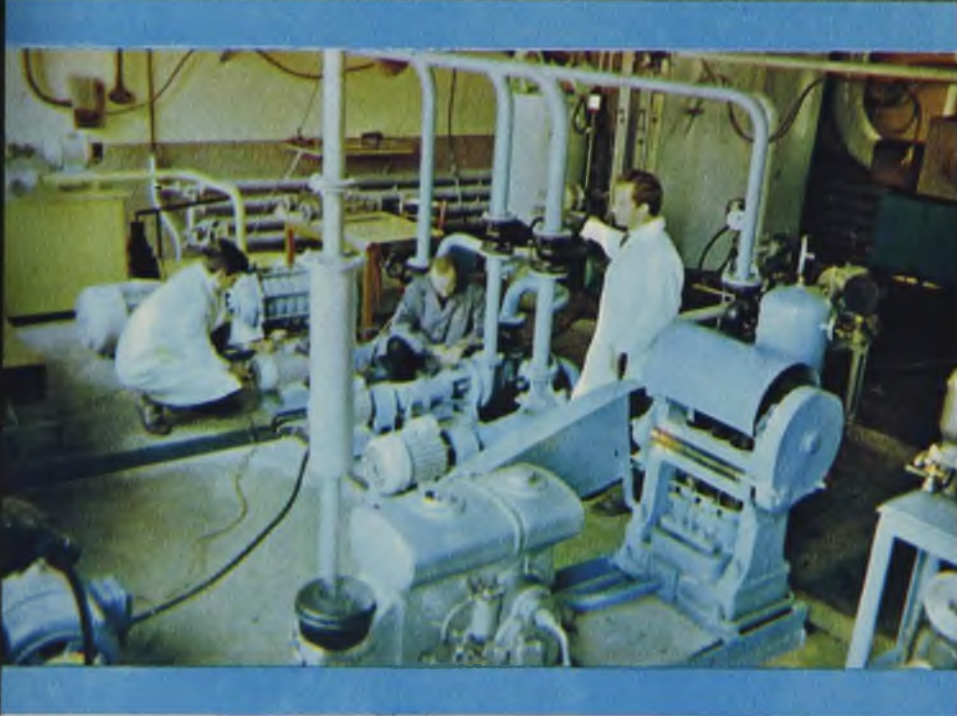
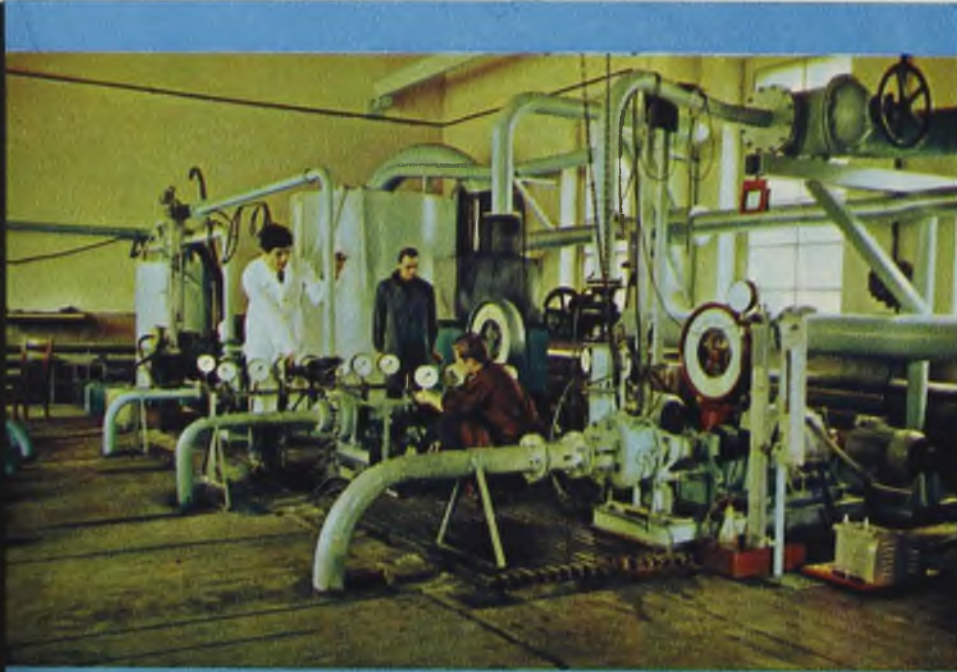
LABORATORIUM KATEDRY TECHNOLOGII NAFTY I PALIW PŁYNNYCH

LABORATORIUM KATEDRY MECHANIKI GRUNTÓW I FUNDAMENTOWANIA

LABORATORIUM KATEDRY MASZYN ELEKTRYCZNYCH

LABORATORIUM KATEDRY URZĄDZEŃ I UKŁADÓW AUTOMATYKI

LABORATORIUM MASZYN HYDRAULICZNYCH KATEDRY POMP I SILNIKÓW WODNYCH

ZREALIZOWANY PAWILON ZESPOŁU GMACHÓW OBECNEGO WYDZIAŁU TECHNOLOGII I INŻYNIERII CHEMICZNEJ
(AUTORZY: ARCH. ARCH. J. DUCHOWICZ I Z. MAJERSKI)

Dzielnica
akademicka
w Gliwicach

W czerwcu 1945 roku, w Ministerstwie Oświaty zapadła, sugerowana przez organizatorów Politechniki Śląskiej, decyzja umiejscowienia uczelni w Gliwicach. O lokalizacji szczegółowej dzielnicy akademickiej zdecydował z kolei fakt skupienia w rejonie ulic: Marcina Strzody, Katowickiej i Konarskiego kilku budynków szkół średnich różnego typu i licznych domów mieszkalnych.

Zaczątek zasobów kubatury dydaktycznej uczelni stanowiły trzy gmachy szkolne, przy ulicy Marcina Strzody 19, 21 i 23, w których została ulokowana Politechnika Śląska, licząca w tym okresie 54 katedry i 2450 słuchaczy. Kolejno uczelnia uzyskuje dalsze budynki szkolne i mieszkalne, które po koniecznych remontach zostały przystosowane do różnorodnych potrzeb rozwijającej się od podstaw Politechniki Śląskiej.

Główna koncentracja tych budynków występuje w części miasta, położonej między ulicą Dworcową a parkiem Bolesława Chrobrego. Obszar ten, znajdujący się w izochronie piętnastominutowego dojścia pieszego od dworca kolejowego i Rynku, zaczynający się w odległości 250 m od głównej osi śródmiejskiej — ulicy Zwycięstwa, wiążącej Rynek z dworcem PKP, a więc bardzo korzystnie położony zarówno w stosunku do śródmieścia, jak i komunikacji kolejowej — posiada szereg innych zalet, jak:

- korzystne usytuowanie względem istniejących zakładów przemysłowych i wiatrów dominujących;
- duża rezerwa terenów wolnych od zabudowy, w rejonie ulicy Katowickiej i placu Krakowskiego oraz w rejonie ulicy Zimnej Wody, między starym kanałem (obecnie zasypany) a rzeką Kłodnicą;
- krajobrazowe walory doliny rzeki, parku i znajdujących się w nim założeń sportowych.

Już w protokole „komisyjnego zbadania jednej z dzielnic miasta Gliwic pod siedzibę Politechniki Śląskiej w dniu 21 czerwca 1945 roku” znajdujemy określenie „dzielnica akademicka”, lecz bliższe jej sprecyzowanie jako obszaru o ustalonych granicach znajdujemy dopiero w szkicowym planie zagospodarowania przestrzennego z grudnia 1948 roku wraz z terminem skrótowym: „dzielnica A”, który stosowany był odąd często w artykułach prasowych, zarządzeniach i nagłówkach projektów.¹

Przemiany planu urbanistycznego dzielnicy A w Gliwicach — w okresie 25-lecia Politechniki Śląskiej — można odnieść do następujących przedziałów czasowych:

- okres pionierski: 1945–1948
- okres krystalizacji planu: 1949–1950
- okres planu szczegółowego: 1951–1955
- okres dezaktualizacji planu: 1956–1963
- okres uwspółcześnienia planu: 1964–1970

W okresie pierwszych trzech lat zarysowywania się kształtu organizacyjnego Politechniki Śląskiej, a więc w okresie par excellence pionierskim, uczelnia uzyskuje dla swych potrzeb kubaturę budynków, położonych głównie w części Gliwic, dla której stopniowo utrwała się nazwa: dzielnica akademicka.

Głównym momentem, który zaważył na wyborze tego obszaru, były dające się zaadaptować zasoby kubaturowe oraz — co specjalnie należy podkreślić — otwarte przestrzenie w rejonie placu Krakowskiego, ulicy Katowickiej i ulicy Zimnej Wody, sugerujące łatwą rozbudowę uczelni.

OKRES
PIONIERSKI
1945 - 1948

W związku z szybkim rozwojem Politechniki Śląskiej zaczyna się zaznaczać coraz ostrzejszy niedobór pomieszczeń i nie sprzyjające twórczej pracy zagęszczenie w uzyskanych przez uczelnię budynkach. Wyłania się więc problem budowy nowych obiektów, a utworzone przy rektoracie biuro inwestycyjne miało za zadanie regulację spraw związanych z rozbudową. Chronologicznie pierwszą, całkowicie nową inwestycją uczelni, oddaną do użytku z końcem 1949 roku, było audytorium Wydziału Chemicznego, dobudowane do gmachu przy ulicy Marcina Strzody 23, z amfiteatralną salą dla 150 słuchaczy, pomieszczeniami przygotowawczymi, dygestorium i hallem, o kubaturze około 2000 m³, według projektu arch. Tadeusza Teodorowicz-Todorowskiego.

Jednakże obiektem, którego usytuowanie, wielkość i architektura wywarły zdecydowany wpływ na kształtowanie się dzielnicy A, stał się dopiero nowy gmach Wydziału Inżynieryjno-Budowlanego, mieszczącego się dotychczas głównie w budynkach przy ulicy Marcina Strzody 19 i 21, przeznaczonych dla Wydziału Chemicznego. Z historią tego gmachu wiążą się bowiem ściśle: początek krystalizowania się funkcjonalno-przestrzennego dzielnicy A i pierwsze opracowania planów zagospodarowania.

W wykonanym przez arch. Zbigniewa Rzepeckiego pierwszym projekcie szkicowym gmach Wydziału Inżynieryjno-Budowlanego usytuowany został na działce, leżącej poza gmachem Wydziału Elektrycznego, przy ulicy Redena (obecna Parkowa). Projekt ten został zatwierdzony we wrześniu 1948 roku przez Ministerstwo Odbudowy, pod warunkiem sporządzenia planu zagospodarowania przestrzennego dzielnicy akademickiej, z uwzględnieniem wszystkich planowanych inwestycji.

Klauzula ta, w pełni uzasadniona, stała się stymulatorem podjęcia prac urbanistycznych, mających na celu prawidłową organizację przestrzeni dzielnicy A, przy uwzględnieniu planowanych inwestycji o kubaturze około 650 000 m³. Sporządzony przez arch. T. Teodorowicz-Todorowskiego drugi szkicowy projekt zagospodarowania przestrzennego dzielnicy A (rys. 2), uwzględniający gabaryty poziome projektowanych przez niego budynków Wydziału Inżynieryjno-Budowlanego oraz Instytutu Energetycznego Wydziału Mechanicznego (rys. 1), rozpatrzony został w październiku 1949 roku przez komisję rzeczoznawców, powołaną przez katowicki Oddział Centralnego Biura Projektów Architektonicznych i Budowlanych (CBPAiB). Komisja oceniła pozytywnie cechy lokalizacyjne dzielnicy A, zaakceptowała proponowany podział funkcjonalny terenu i uznała za prawidłowy zasadniczy układ kompozycyjny, oparty na dwóch prostopadłych kierunkach ulic: Katowickiej i Bolesława Krzywoustego.

Fakt uruchomienia na Politechnice Śląskiej w roku akademickim 1950/51 studiów górniczych stał się kolejnym czynnikiem, który wywarł zdecydowany wpływ na przemiany planu urbanistycznego dzielnicy A, powodując konieczność rewizji dotychczasowych opracowań w kierunku usytuowania na terenie dzielnicy zespołu gmachów Wydziału Górniczego, o kubaturze około 200 000 m³. Dla szczegółowego ujęcia koncepcyjnego zabudowy całości terenu, zostały przygotowane programy budowy poszczególnych zespołów i gmachów uczelni.

Na kolegium CBPAiB w dniach 15 i 16 kwietnia 1950 roku rozpatrzono opracowania alternatywne koncepcji urbanistyczno-architektonicznej dzielnicy A, przedłożone przez zespoły architektów w następującym składzie: Kazimierz Wejchert, Włodzimierz Gierałtowski, Krystyn Olszewski i Ernest Szary

(rys. 3), Julian Duchowicz i Zygmunt Majerski (rys. 4) oraz Tadeusz Teodorowicz-Todorowski (rys. 5 i 6). Kolegium uznało za właściwą lokalizację nowego Wydziału Górniczego, potraktowaną identycznie we wszystkich trzech pracach i stwierdziło, że pomimo krótkiego terminu wykonania stoją one na dobrym poziomie i stanowią cenny porównawczy materiał. W wyniku orzeczenia kolegium, szczegółowe opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego dzielnicy A powierzone zostało zespołowi arch. K. Wejcherta. Zmiany wprowadzone w usytuowaniu budynków Wydziału Mechanicznego spowodowały z kolei wstrzymanie dalszego opracowywania projektów Instytutu Energetycznego, którego funkcjonalny, dynamiczny i asymetryczny układ nie odpowiadał kanonom nowego kierunku².

Projekt planu szczegółowego zagospodarowania przestrzennego dzielnicy A, wykonywany od połowy 1950 roku przez zespół arch. K. Wejcherta, poddawany był kilkakrotnie ocenom kolegiów rzeczoznawców, by znaleźć w końcu wyraz w uprawomocnionym w marcu 1952 roku opracowaniu, będącym wynikiem koordynacji projektu urbanistycznego z architektonicznymi projektami wstępnymi poszczególnych zespołów i budynków, sporządzanymi przez różnych autorów³.

W wyniku takiej współpracy plan urbanistyczny dzielnicy A (rys. 7), opracowany został z uwzględnieniem szczegółowej konfiguracji zabudowy całości. Przy zachowaniu pierwotnej koncepcji zielonego wnętrza wzdłuż ulicy Katowickiej oraz nie zmienionych sytuacji wydziałów: Chemicznego, Elektrycznego, Inżynieryjno-Budowlanego i Mechanicznego, pojawia się Wydział Górniczy, którego zespół stanowi jedną pierzeję placu Krakowskiego, otwartego w kierunku ulicy Wrocławskiej. Architektura rektoratu, Biblioteki Głównej i Wydziału Chemicznego została opracowana przez autorów projektu zespołu Wydziału Górniczego, architektów J. Duchowicza i Z. Majerskiego. W okresie późniejszym została zarzucona koncepcja usytuowania biblioteki przy placu Krakowskim, a na jej miejscu zrealizowany został w 1969 roku jedenastokondygnacyjny budynek mieszkalny, nie należący jednak do zasobów mieszkaniowych uczelni.

Za najważniejsze czynniki, które wpłynęły w decydujący sposób na stosunkowo szybką dezaktualizację planu urbanistycznego dzielnicy A, uważać należy:

— zbyt wolne tempo realizacji inwestycji Politechniki Śląskiej, która, zgodnie z pierwszymi planami rozbudowy, stanowić miała z końcem planu sześciolatniego sprawnie funkcjonujący organizm, przystosowany do kształcenia 5000 studentów studium dziennego;

— szybki i wynikający z potrzeb rozwijającej się gospodarki narodowej oraz postępu nauki i techniki wzrost liczby studentów, idący w parze z tworzeniem się nowych wydziałów uczelni;

— opracowywanie planu w okresie supremacji obowiązującego kierunku twórczości architektonicznej, który wycisnął silne piętno na szczegółach planu, tak że po zmianie kierunku w połowie 1955 roku stały się one problematyczne.

Nieadekwatność szczegółów planu w stosunku do zmieniających się warunków i potrzeb Politechniki Śląskiej powoduje w konsekwencji zaniechanie proponowanych w nim układów przestrzennych w poszczególnych rejonach dzielnicy A, a nawet naruszenie jej zasad funkcjonalnych, czego przykładem może być realizacja domów mieszkalnych dla pracowników uczelni na terenach przeznaczonych na domy akademickie.

OKRES
PLANU
SZCZEGÓŁOWEGO
1951 - 1955

OKRES
DEZAKTUALIZACJI
PLANU
1956 - 1963

Czynnikami, który w sposób istotny wpłynął na dalsze metamorfozy planu dzielnicy A, były, opracowane w Katedrze Planowania Miast i Osiedli i zatwierdzone w grudniu 1967 roku, założenia generalne rozwoju Politechniki Śląskiej do roku 1980, na ogólną kubaturę wynoszącą pełny milion metrów sześciennych. Za pierwszą ilustrację koncepcyjną nowych potrzeb przestrzennych uczelni można uważać makietę dzielnicy A, wykonaną przez pracowników Katedry Planowania Miast i Osiedli w czynie społecznym, z okazji dwudziestolecia PRL i Politechniki Śląskiej, w lipcu 1964 roku (rys. 8). Od kwietnia 1965 roku opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego dzielnicy A przejmuje wymieniona wyżej katedra, zaś w styczniu 1966 roku zostaje opublikowana koncepcja perspektywicznego układu przestrzennego, która miała stanowić podstawę dalszych prac projektowych (rys. 9).

Jako szczególny walor koncepcji należy podkreślić całkowitą eliminację ruchu kołowego z wnętrza dzielnicy A, przy czym warto przypomnieć, że już pierwszy szkicowy plan dzielnicy A z 1948 roku zakładał nieprzelotowość ulicy Katowickiej.

W ten sposób zielone forum dzielnicy A staje się wyłącznie domeną ruchu pieszego, także ogólnomiejskiego, który szczególnie się nasila w dniach imprez sportowych rozgrywanych na stadionie. W koncepcji zaproponowano również usytuowanie Biblioteki na zamknięciu osi głównej dzielnicy, od strony parku Bolesława Chrobrego, jako przeciwstawienie kompozycyjne budynku rektoratu, stanowiącego wysokością dominantę placu Krakowskiego i wizualny sygnał dzielnicy od strony śródmieścia (rys. 10). Warto również podkreślić próbę zasłonięcia niekorzystnego widoku zabudowań przy ul. Łużyckiej projektowanym budynkiem Wydziału Elektrycznego, ustawionym poprzecznie do ulicy Bolesława Krzywoustego.

Z końcem maja 1966 roku dalsza praca nad planem w Katedrze Planowania Miast i Osiedli zostaje przerwana wskutek choroby jej kierownika, zaś w sierpniu tegoż roku opracowanie planu zostaje powierzone Katedrze Architektury Przemysłowej. W maju 1967 roku opracowanie przechodzi z kolei do Gliwickiego Biura Projektów Budownictwa Przemysłowego, skąd w lutym 1968 roku powraca do kilkunastokrotnie zespołu, koordynowanego przez głównego projektanta planu, arch. Włodzimierza Bucia.

Będący w końcowej fazie opracowania miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dzielnicy A (rys. 11) obejmuje zasięgiem czasowym rok 1985, zaś zasięgiem terytorialnym około 140 ha i proponuje znaczne rozszerzenie areалу dzielnicy w stosunku do obszaru zawartego w granicach ustalonych w 1963 roku.

W uzgodnieniu z Miejską Pracownią Urbanistyczną w planie przyjęto zasadę rozdziału ruchu pieszego od kołowego, stanowiącą istotną cechę koncepcji z 1966 roku. Tym samym zostaje wprowadzona do układu komunikacyjnego Gliwic korekta, mająca dla funkcjonowania dzielnicy A i uczelni podstawowe znaczenie, zapewnia bowiem tysięcznym rzeszom studentów i pracowników bezpieczeństwo wewnątrzdzielnicowego ruchu pieszego, zaś gmachom potrzebną ciszę⁴.

W nowym planie zagospodarowania przestrzennego dzielnicy A, autorzy wprowadzili, obok gabarytów budynków istniejących, gabaryty wynikające bądź z dokumentacji już opracowanej i będącej częściowo w realizacji, bądź aktualnie opracowywanej, bądź wreszcie propozycje ukształtowania gabarytów i brył budynków pozostałych, przy równoczesnym podjęciu kompozycyjnego wiązania całości układu za pomocą jedenastokondygnacyjnych taflowych

budynków dydaktycznych, ustawionych prostopadle do głównej osi kompozycyjnej (rys. 12).

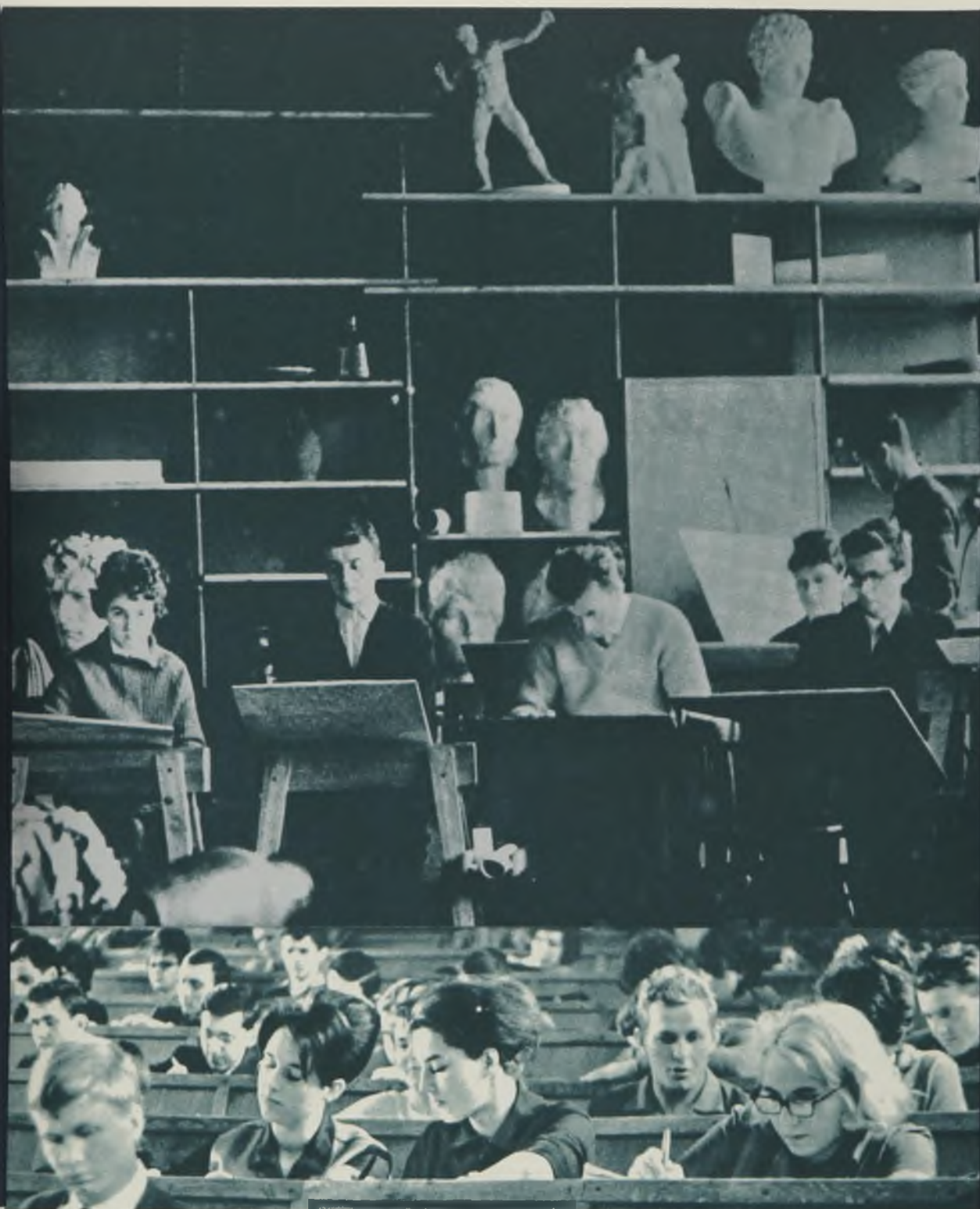
W związku ze znacznym wzrostem liczby studentów nowa wersja planu proponuje włączenie do dzielnicy A bloku zawartego między ulicami Pszczyńską i Kochanowskiego, z przystosowaniem go do powiększenia obszaru domów studenckich, przy równoczesnym przeznaczeniu terenów między ulicami: Kujawską, Parkową, Katowicką i terenami sportowymi dla funkcji rekreacji i wychowania fizycznego studentów.

Kończąc ten krótki opis przemian planu i układu przestrzennego dzielnicy A w okresie ćwierćwiecza egzystencji Politechniki Śląskiej, należy wyrazić nadzieję, że dalsze pogłębienia planu uwzględnią w sposób optymalny obecne i perspektywiczne potrzeby uczelni, w celu uzyskania w ostatecznym efekcie zharmonizowanego funkcjonalnie i przestrzennie organizmu, w ścisłej korelacji z miastem, dla którego stała się ona istotnym czynnikiem twórczym.

PRZYPISY

- ¹ Aktem prawnym, porządkującym stosunki własnościowe Politechniki Śląskiej, stała się uchwała nr 17/63 Miejskiej Rady Narodowej w Gliwicach z dnia 21 grudnia 1963 roku, nadająca terenom wraz z kompleksem budynków zajmowanych dotychczas przez Politechnikę Śląską w Gliwicach nazwę: Dzielnica Akademicka. Uchwała określiła granice tej dzielnicy: „od północy nasyp Starego Kanału Kłodnickiego, od wschodu — granica zabudowy Miejskiego Ośrodka Sportowo-Wypoczynkowego, od południa — ulica Panewnicka, a następnie linia prowadzona środkiem bloku między ulicą Pszczyńską a Łużycką — do ulicy Wrocławskiej, od zachodu — ulicami: Wrocławską, Gottwalda — z wyjątkiem niezabudowanej parceli narożnej między ulicami: Łużycką i Na Wołku”.
- ² Ostatecznie w miejsce Instytutu Energetycznego zrealizowano halę maszyn ciepłych według projektu architektów J. Duchowicza i Z. Majerskiego oraz oddaną do użytku w 1967 roku centralną ciepłownię, projektowaną przez mgr inż. Jana Skoczenia.
- ³ Opracowanie całości zabudowy dzielnicy A zostało ujęte w obszernym elaboracie projektu wstępnego rozbudowy Politechniki Śląskiej, opracowanym na podstawie założeń zatwierdzonych przez Komisję Oceny Projektów Inwestycyjnych PKPG w dniu 17 VIII 1950 r.
- ⁴ W przeprowadzonym w 1967 roku zamkniętym konkursie na projekt koncepcyjny centrum Gliwic, zespół Katedry Planowania Miast i Osiedli Politechniki Śląskiej w pracy swej zaproponował prostopadłą do ulicy Zwycięstwa oś ruchu wyłącznie pieszego, począwszy od projektowanego przy placu Bohaterów Stalina — teatru, poprzez ulicę Marcina Strzody i forum dzielnicy A (ulica Katowicka), aż do terenów stadionu. Powstaje w ten sposób ścista więź centrum miasta z jego dzielnicą akademicką o szczególnie intensywnym ruchu pieszym, mającym również charakter przelotowy: dojścia do urządzeń sportowych i stadionu. Wyznaczenie ulicy Marcina Strzody roli szerokiej arterii ruchu pieszego ułatwia możliwość przerzucenia ruchu kołowego na ulicę biegnącą wzdłuż naturalnego koryta rzeki Kłodnicy.

ĆWICZENIA Z RYSUNKU NA ODDZIALE ARCHITEKTURY

STUDENCI WYDZIAŁU GÓRNICZEGO NA ĆWICZENIACH W KOPALNI
PRACA SPOŁECZNA STUDENTÓW

CHÓR POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ

ĆWICZENIA Z RYSUNKU

IGRY STUDENTÓW POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ

RYS. 1. MAKIETA INSTYTUTU ENERGETYCZNEGO WYDZIAŁU MECHANICZNEGO

RYS. 2. SZKICOWY PROJEKT ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DZIELNICY AKADEMICKIEJ — 1949 R.
(AUTOR PROJEKTÓW: ARCH. T.T.-TODOROWSKI)

TECHNICA AKADEMICKA - GLIWICE

GLIWICE
CENTRALNY FRAGMENT DZIELNICY AKADEMICKIEJ POL. 51
1:4000

RYS. 3. CENTRALNY FRAGMENT DZIELNICY „A” — ROZWIĄZANIE ALTERNATYWNE Z 1950 R.
(AUTORZY: ARCH. ARCH. K. WEJCHERT, W. GIERAŁTOWSKI, K. OLSZEWSKI, E. SZARY)

RYS. 4. CENTRALNY FRAGMENT DZIELNICY „A” — ROZWIĄZANIE ALTERNATYWNE Z 1950 R.
(AUTORZY: ARCH. ARCH. J. DUCHOWICZ I Z. MAJERSKI)

GLIWICE

WZGLĘDNY
A

ПЛАН ЗАДАТРАЖАВАЊА ПОВРТИКА, 1:1000

- 1. ПЛОШТА ЗА ПАРКОВАНЈЕ
- 2. ПЛОШТА ЗА ПАРКОВАНЈЕ
- 3. ПЛОШТА ЗА ПАРКОВАНЈЕ
- 4. ПЛОШТА ЗА ПАРКОВАНЈЕ
- 5. ПЛОШТА ЗА ПАРКОВАНЈЕ
- 6. ПЛОШТА ЗА ПАРКОВАНЈЕ
- 7. ПЛОШТА ЗА ПАРКОВАНЈЕ
- 8. ПЛОШТА ЗА ПАРКОВАНЈЕ
- 9. ПЛОШТА ЗА ПАРКОВАНЈЕ
- 10. ПЛОШТА ЗА ПАРКОВАНЈЕ

RYS. 5. MAKIETA DZIELNICY „A” — ROZWIĄZANIE ALTERNATYWNE Z 1950 R.

RYS. 6. CENTRALNY FRAGMENT DZIELNICY „A” ROZWIĄZANIE ALTERNATYWNE Z 1950 R. (AUTOR: ARCH. T.T. TODOROWSKI)

PLAN ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO
DZIELNICY AKADEMICKIEJ
POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ W GLIWICACH

PARK BOL. CHROBREGO

- 1 Rektorat
- 2 Biblioteka
- 3 Wydz. Górniczy
- 4 --- Chemiczny
- 5 --- Inż.-Budowlany
- 6 --- Inż.-Sanitarnej
- 7 --- Elektryczny
- 8 Pralnia koflawnia
- 9 Dom społeczny studenta
- 10 Kryty ośrodek sportowy
- 11 Bursy studentów
- 12 Wydz. Mechaniczny
- 13 --- Chemiczny
- 14 Akad. ośrodek zdrowia
- 15 Kier. ośrodek zdrowia
- 16 Domy kolonii prof.
- 17 Hala obrabiarek
- 18 Przedszkole - żłobek
- 19 Stadion sportowy AZS
- 20 Pływalnia otw.
- 21 Boisko sportowe
- 22 Bloki mieszk. pracowników
- 23 Centralna ciepłownia

RYS. 7. PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DZIELNICY „A” Z 1952 R.
(AUTOR. ARCH. K. WEJCHERT Z ZESPOŁEM)

RYS. 8. MAKIETA DZIELNICY „A” — WYKONANA SPOŁECZNIE
PRZEZ PRACOWNIKÓW KATEDRY PLANOWANIA MIAST I OSIEDLI W 1964 R.

RYS. 9. KONCEPCJA PERSPEKTYWICZNEGO UKŁADU PRZESTRZENNEGO DZIELNICY „A” Z 1966 R.
 RYS. 10. MAKIETA KONCEPCJI PERSPEKTYWICZNEGO UKŁADU PRZESTRZENNEGO DZIELNICY „A” Z 1966 R.
 (AUTOR: ARCH. T.T.-TODOROWSKI)

POLITECHNIKA ŚLĄSKA

MIKROPLAN SZCZEGÓŁOWY ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO DZIELNICY AKADEMICKIEJ W GLIWICACH
PERSPEKTYWA 1965 R.

1:2000

OZNACZENIA

- OBIEKTY OŚWIATLOWE
- OBIEKTY MIASTOWE
- MIEJSCOWOŚĆ STUD.
- TEATR
- BIBLIOTEKA
- WYDZIAŁ ARCHITECTURY
- WYDZIAŁ INŻYNIERII
- WYDZIAŁ MECH. I ENERGETYKI
- WYDZIAŁ TECH. CHEM.
- WYDZIAŁ MATEMATYKI
- STUDIUM WILKOWE
- ZAPLECZE TECHNICZNE

POLITECHNIKA ŚLĄSKA, GOSPODARSTWO ARCHITECTURY I PLANOWANIA
KATEDRA ARCHITECTURY I PLANOWANIA
PROF. DR. HENRYK W. BUĆ
1965 R.

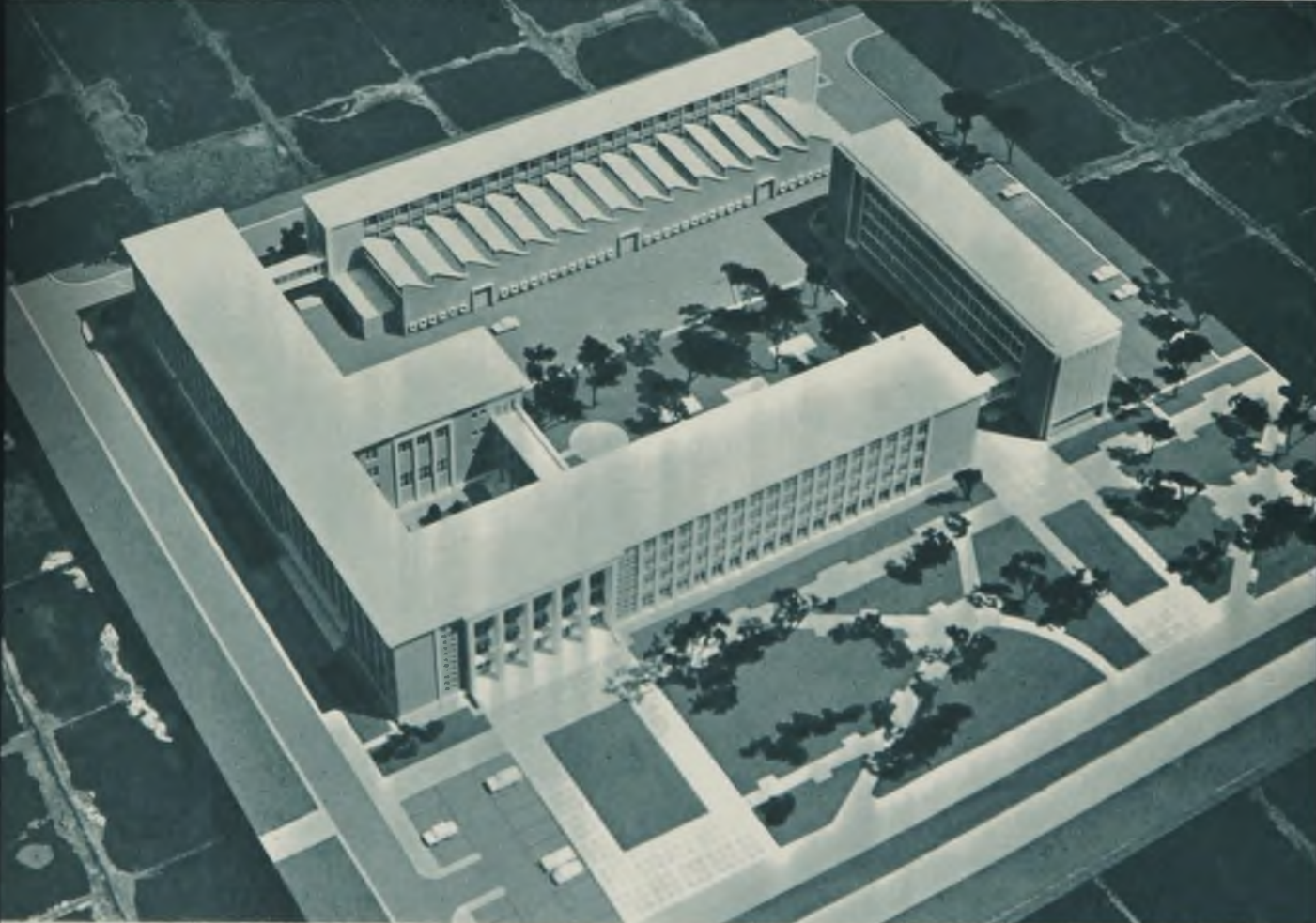
RYS. 11. PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DZIELNICY „A” Z 1969 R.

RYS. 12. MAKIETA DZIELNICY „A” Z 1969 R.
(AUTOR: ARCH. W. BUĆ Z ZESPOŁEM)

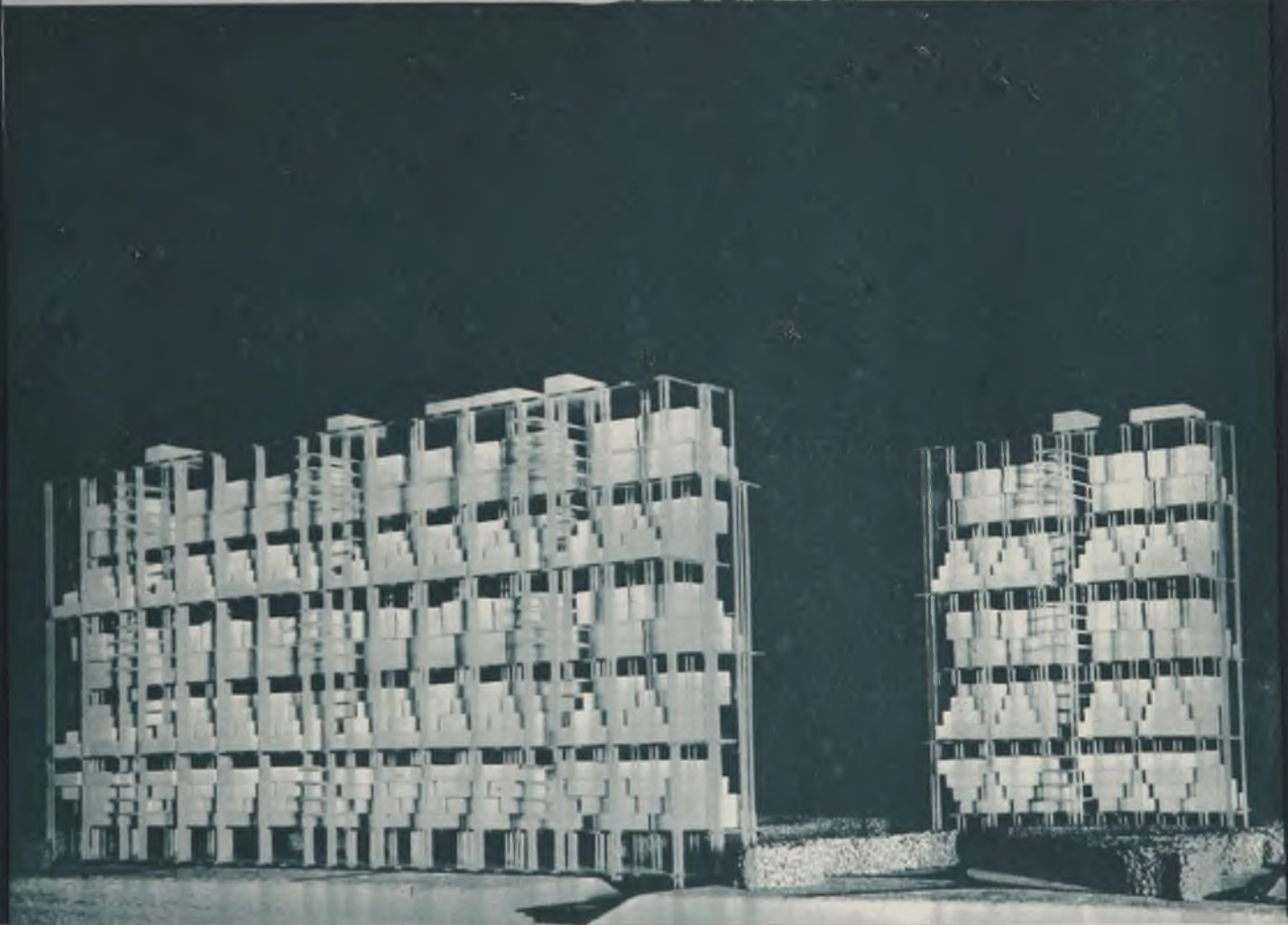
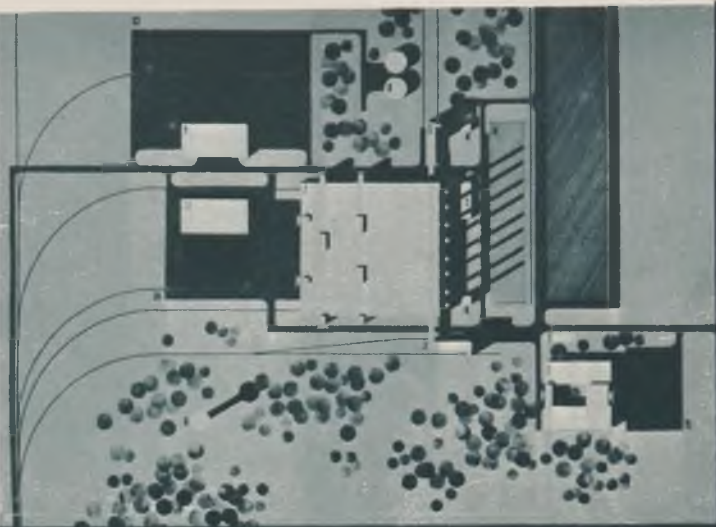

BUDOWA ZESPÓŁU GMACHÓW OBECNEGO WYDZIAŁU TECHNOLOGII I INŻYNIERII CHEMICZNEJ
(AUTORZY: ARCH. ARCH. J. DUCHOWICZ I Z. MAJERSKI)

RYS. 13. MAKIETA DZIELNICY „A” Z 1969 R.
(AUTOR: ARCH. W. BUĆ Z ZESPOŁEM)

RYSUNEK BĘDĄCEJ W BUDOWIE HALI TECHNOLOGICZNEJ WYDZIAŁU INŻYNIERII SANITARNEJ
MAKIETA (ROZPOCZĘTEJ W 1969 R.) ROZBUDOWY OBECNEGO WYDZIAŁU BUDOWNICTWA I ARCHITEKTURY
(AUTOR PROJEKTÓW: ARCH. T.T.-TODOROWSKI)

HUTA SZKŁA OKIENNEGO — SYTUACJA
(PRACA DYPLOMOWA STUD. RENATY HEYDA, WYKONANA POD KIERUNKIEM DOC. DRA B. LISOWSKIEGO,
WYRÓŻNIONA NA KONKURSIE DOROCZNEJ NAGRODY ARCHITEKTONICZNEJ
IM. ARCHITEKTÓW S. NOWICKIEGO I S. SKRYPIJA W 1968 R.)

STUDIALNY PROJEKT MIESZKAŃ I ICH ZESPOŁÓW — ZDJĘCIE Z MAKIETY
(PRACA DYPLOMOWA STUD. JANINY KRÓL, WYKONANA POD KIERUNKIEM PROF. ARCH. Z. MAJERSKIEGO,
NAGRODZONA NA KONKURSIE DOROCZNEJ NAGRODY ARCHITEKTONICZNEJ
IM. ARCHITEKTÓW S. NOWICKIEGO I S. SKRYPIJA W 1969 R.)

Wykazy

UŻYTE SKRÓTY I OZNACZENIA

SKRÓTY OGÓLNE

czł.	— członek czynny, rzeczywisty, zwyczajny
czł. krs.	— członek korespondent
czł. tyt.	— członek tytularny
dr	— doktor
dyr.	— dyrektor
Dz. U.	— Dziennik Ustaw
Dz. Urz. MO	— Dziennik Urzędowy Ministerstwa Oświaty
Dz. Urz. MOiSzW	— Dziennik Urzędowy Ministerstwa Oświaty i Szkolnictwa Wyższego
Dz. Urz. MSzW	— Dziennik Urzędowy Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego
dziek.	— dziekan
em.	— emerytowany
hab.	— habilitacja
k.	— katedra
M. P.	— Monitor Polski
op.	— opuścić
opk.	— opiekun
p.o.	— pełniący obowiązki kierownika
poł.	— połączona, połączony
prof. nadzw.	— profesor nadzwyczajny
prof. zw.	— profesor zwyczajny
przekoszt.	— przekształcona, przekształcony
przem.	— przemianowana, przemianowany
ur.	— urodzony
utw.	— utworzona, utworzony
wł.	— włączona, włączony
zm.	— zmarł
zw.	— zwinięta

SKRÓTY NAZW WYDZIAŁÓW POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ

A	— Automatyki
BA	— Budownictwa i Architektury
BP	— Budownictwa Przemysłowego
BPiO	— Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego
Ch	— Chemiczny
E	— Elektryczny
G	— Górniczy
IB	— Inżynierijno-Budowlany
IS	— Inżynierii Sanitarnej
M	— Mechaniczny
ME	— Mechaniczno-Energetyczny, od 15 VI 69 Mechaniczny Energetyczny
MF	— Matematyczno-Fizyczny
MT	— Mechaniczno-Technologiczny, od 15 VI 69 Mechaniczny Technologiczny
Met	— Metalurgiczny
TlCh	— Technologii i Inżynierii Chemicznej

SKRÓTY NAZW INSTYTUCJI I TOWARZYSTW NAUKOWYCH

AGH	— Akademia Górniczo-Hutnicza
ANT	— Akademia Nauk Technicznych
GIG	— Główny Instytut Górnictwa
PAN	— Polska Akademia Nauk
PAU	— Polska Akademia Umiejętności
PGd.	— Politechnika Gdańska
PKr.	— Politechnika Krakowska
PSzcz.	— Politechnika Szczecińska
PŚl.	— Politechnika Śląska
PW	— Politechnika Warszawska
PWr.	— Politechnika Wrocławska
SGPiS	— Szkoła Główna Planowania i Statystyki
TNW	— Towarzystwo Naukowe Warszawskie
UAM	— Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
UJ	— Uniwersytet Jagielloński
UMCS	— Uniwersytet im. Marii Curie-Skłodowskiej
UŚl.	— Uniwersytet Śląski
UW	— Uniwersytet Warszawski
UWr.	— Uniwersytet Wrocławski
WSE Kr.	— Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Krakowie
WSE Kt.	— Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Katowicach
WSE Wr.	— Wyższa Szkoła Ekonomiczna we Wrocławiu
WSP Kt.	— Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Katowicach
WSR Kr.	— Wyższa Szkoła Rolnicza w Krakowie
WSR Ol.	— Wyższa Szkoła Rolnicza w Olsztynie

SKRÓTY UMOWNE TYTUŁÓW NAUKOWYCH

ch	— doktor nauk chemicznych
e	— doktor nauk ekonomicznych
f	— doktor nauk fizycznych
h	— doktor nauk humanistycznych
mf	— doktor nauk matematyczno-fizycznych
m	— doktor nauk matematycznych
p	— doktor nauk prawnych
b	— doktor nauk przyrodniczych
rl	— doktor nauk rolno-leśnych

JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE DZIAŁALNOŚCI PODSTAWOWEJ POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ IM. WINCENTEGO PSTROWSKIEGO W GLIWICACH

według zarządzenia ministra oświaty i szkolnictwa wyższego z dnia 13 czerwca 1969 roku

WYDZIAŁY, KATEDRY, FILIE, ODDZIAŁY, JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE MIĘDZYWYDZIAŁOWE

WYDZIAŁY:

Wydział Automatyki z katedrami:

- automatyzacji procesów przemysłowych,
- elektroniki,
- kompleksowych systemów sterowania,
- informatyki,
- technologii urządzeń automatyki.

Wydział Budownictwa i Architektury z katedrami:

- dróg i mostów,
- konstrukcji budowlanych,
- technologii i organizacji budownictwa,
- teorii konstrukcji,
- projektowania architektonicznego.

Wydział Elektryczny z katedrami:

- elektroenergetyki,
- elektrotechniki przemysłowej,
- elektrotechniki teoretycznej i ogólnej,
- technologii i metrologii elektrycznej.

Wydział Górniczy z katedrami:

- budownictwa podziemnego kopalń,
- eksploatacji złóż,
- elektryfikacji górnictwa,
- geodezji i ochrony powierzchni,
- geologii złóż surowców mineralnych,
- mechanizacji górnictwa,
- organizacji i ekonomiki górnictwa,
- przeróbki mechanicznej kopalnin.

Wydział Inżynierii Sanitarnej z katedrami:

- ogrzewnictwa i ochrony atmosfery,
- technologii wody i ścieków,
- wodociągów i kanalizacji.

Wydział Metalurgiczny z katedrami:

- materiałoznawstwa i technologii materiałów,
- metalurgii surowcowej,
- stali, stopów i przeróbki plastycznej.

Wydział Matematyczno-Fizyczny z katedrami:

- fizyki technicznej,
- geometrii wykreślnej,
- matematyki stosowanej.

Wydział Mechaniczny Energetyczny z katedrami:

- eksploatacji pojazdów,
- inżynierii ruchu,
- kotłów i maszyn cieplnych,
- maszyn hydraulicznych i powietrznych,
- ogólnych podstaw konstrukcji maszyn,
- organizacji i ekonomiki transportu,
- podstaw techniki cieplnej.

Wydział Mechaniczny Technologiczny z katedrami:

- konstrukcji maszyn roboczych,
- metaloznawstwa,
- odlewnictwa,
- technologii budowy maszyn.

Wydział Technologii i Inżynierii Chemicznej z katedrami:

- chemii i technologii organicznej,
- chemii i technologii nieorganicznej,
- chemii analitycznej,
- fizykochemii i technologii polimerów,
- inżynierii chemicznej i budowy aparatury,
- technologii chemicznej węgla i ropy naftowej.

FILIE ZLOKALIZOWANE:

w Dąbrowie Górniczej z oddziałami:

- Górniczym — Wydziału Górniczego,
- Mechanicznym Energetycznym — Wydziału Mechanicznego Energetycznego,
- Energetyki Gazowej — Wydziału Mechanicznego Energetycznego;

w Katowicach z Wydziałem Metalurgicznym oraz oddziałami:

- Budownictwa i Architektury — Wydziału Budownictwa i Architektury,
- Górniczym — Wydziału Górniczego,
- Inżynierii Sanitarnej — Wydziału Inżynierii Sanitarnej,
- Mechanicznym Technologicznym — Wydziału Mechanicznego Technologicznego,
- Mechanicznym Energetycznym — Wydziału Mechanicznego Energetycznego,
- Transportowo-Komunikacyjnym — Wydziału Mechanicznego Energetycznego;

w Rybniku z oddziałami:

- Budownictwa i Architektury — Wydziału Budownictwa i Architektury,
- Górniczym — Wydziału Górniczego,
- Elektrycznym — Wydziału Elektrycznego,
- Mechanicznym Technologicznym — Wydziału Mechanicznego Technologicznego.

ODDZIAŁ

Elektronicznej Aparatury Medycznej Wydziału Automatyki

JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE MIĘDZYWYDZIAŁOWE:

- Instytut Elementów Maszyn Górniczych,
- Instytut Energetyki,
- Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych,
- Studium Nauk Społeczno-Politycznych,
- Studium Wojskowe,
- Studium Wychowania Fizycznego,
- Studium Pedagogiczne w zakresie szkolnictwa zawodowego,
- Zakład Nowych Technik Nauczania,
- Ośrodek Maszyn Matematycznych,
- Biblioteka Główna.

STUDIA PODYPLOMOWE:

W ramach Wydziału Automatyki — w zakresie automatyki przemysłowej.

W ramach Wydziału Budownictwa i Architektury:

- w zakresie teorii konstrukcji,
- w zakresie technologii prefabrykacji.

W ramach Wydziału Elektrycznego:

- w zakresie elektroenergetyki,
- w zakresie elektrotechniki przemysłowej.

W ramach Wydziału Górniczego:

- w zakresie stosowania badań operacyjnych w organizacji produkcji górniczej,
- w zakresie gospodarki złożem,
- w zakresie organizacji i zarządzania zmechanizowanymi i zautomatyzowanymi górnictwami procesami produkcyjnymi.

W ramach Wydziału Inżynierii Sanitarnej:

- w zakresie techniki odpylania i ochrony powietrza atmosferycznego przed zanieczyszczeniem,
- w zakresie projektowania urządzeń do oczyszczania wody i ścieków.

W ramach Wydziału Mechanicznego Energetycznego:

- w zakresie energetyki cieplnej,
- w zakresie maszyn i urządzeń energetycznych.

W ramach Wydziału Mechanicznego Technologicznego:

- w zakresie hutnictwa,
- w zakresie spawalnictwa.

W ramach Wydziału Technologii i Inżynierii Chemicznej:

- w zakresie przetwarzania i stosowania tworzyw sztucznych,
- w zakresie elektrochemii technicznej,
- w zakresie ochrony przed korozją,
- w zakresie katalizy i kinetyki chemicznej.

REKTORZY I PROREKTORZY

LATA	REKTORZY	PROREKTORZY
1945/46—1949/50	Władysław Kuczewski	—
1950/51	Władysław Kuczewski	Gabriel Kniaginin
1951/52	Michał Śmiałowski	Gabriel Kniaginin Stanisław Szerszeń
1952/53	Gabriel Kniaginin	Stanisław Szerszeń Tadeusz Zarański
1953/54	Gabriel Kniaginin	Stanisław Szerszeń Czesława Trostkiewicz
1954/55	Zbigniew Jasicki	Kazimierz Kutarba Stanisław Szerszeń Czesława Trostkiewicz
1955/56	Zbigniew Jasicki	Marian Janusz Kazimierz Kutarba Jerzy Szymański Czesława Trostkiewicz
1956/57	Stanisław Ochęduszko	Marian Janusz Kazimierz Kutarba p.o. Jerzy Szymański Tadeusz Zagajewski
1957/58—1958/59	Stanisław Ochęduszko	Marian Janusz Kazimierz Kutarba Tadeusz Mazoński Tadeusz Zagajewski
1959/60—1961/62	Tadeusz Laskowski	Kazimierz Kutarba Henryk Radwański Fryderyk Staub
1962/63—1964/65	Tadeusz Laskowski	Kazimierz Kutarba Józef Ledwoń Jerzy Szuba
1965/66—1967/68	Jerzy Szuba	Andrzej Grossman Wacław Regulski Leon Rowiński

LATA	REKTORZY	PROREKTORZY
1968/69	Jerzy Szuba	Józef Pilarczyk Wacław Regulski Leon Rowiński Maciej Zarzycki Marian Kozdrój Z-ca Rektora ds. Filii w Rybniku Jerzy Pakleza Z-ca Rektora ds. Filii w Dąbrowie Górniczej Stanisław Tochowicz Z-ca Rektora ds. Filii w Katowicach
1969/70	Jerzy Szuba	Antoni Bogucki Wacław Regulski Leon Rowiński Maciej Zarzycki Marian Kozdrój Z-ca Rektora ds. Filii w Rybniku Jerzy Pakleza Z-ca Rektora ds. Filii w Dąbrowie Górniczej Stanisław Tochowicz Z-ca Rektora ds. Filii w Katowicach

W okresie organizowania Politechniki Śląskiej na terenie Krakowa p. o. prorektora: Izydor Stella-Sawicki (zarządzenie p. o. rektora Politechniki Śląskiej nr 2 z dnia 11 czerwca 1945).

DZIEKANI

1945/46	Wydział Chemiczny Wydział Elektryczny Wydział Inżynieryjno-Budowlany Wydział Mechaniczny	Adolf Joszt Wacław Günther (do 31 VII 46) Franciszek Wasilkowski Władysław Rubczyński
1946/47 —1947/48	Wydział Chemiczny Wydział Elektryczny Wydział Inżynieryjno-Budowlany Wydział Mechaniczny	Adolf Joszt Stanisław Fryze Michał Paszkiewicz Bartłomiej Tokarski
1948/49	Wydział Chemiczny Wydział Elektryczny Wydział Inżynieryjno-Budowlany Wydział Mechaniczny	Stanisław Bretsznajder Zygmunt Gogolewski Michał Paszkiewicz Bartłomiej Tokarski
1949/50	Wydział Chemiczny Wydział Elektryczny Wydział Inżynieryjno-Budowlany Wydział Mechaniczny	Ludwik Wasilewski Zygmunt Gogolewski Michał Paszkiewicz Bartłomiej Tokarski
1950/51	Wydział Chemiczny Wydział Elektryczny Wydział Górniczy Wydział Inżynieryjno-Budowlany Wydział Mechaniczny	Ludwik Wasilewski Zygmunt Gogolewski Józef Wąsowski Michał Paszkiewicz Kazimierz Kutarba
1951/52	Wydział Chemiczny Wydział Elektryczny Wydział Górniczy	Kazimierz Gostkowski Zygmunt Gogolewski Józef Galanka
1951/52	Wydział Inżynieryjno-Budowlany Wydział Mechaniczny	Michał Paszkiewicz Kazimierz Kutarba

1952/53	Wydział Budownictwa Przemysłowego (utw. 1 I 53) Wydział Chemiczny Wydział Elektryczny Wydział Górniczy Wydział Inżynieryjno-Budowlany Wydział Mechaniczny	Edmund Szczepaniak Kazimierz Gostkowski Zbigniew Jasicki Roman Dykacz Marian Janusz Kazimierz Kutarba
1953/54	Wydział Budownictwa Przemysłowego Wydział Chemiczny Wydział Elektryczny Wydział Górniczy Wydział Inżynieryjno-Budowlany Wydział Mechaniczno-Energetyczny Wydział Mechaniczny	Edmund Szczepaniak Kazimierz Gostkowski Zbigniew Jasicki Roman Dykacz Marian Janusz Stanisław Ochęduszek Jerzy Szyrajew
1954/55	Wydział Budownictwa Przemysłowego (od 1 I 55 Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego) Wydział Chemiczny Wydział Elektryczny Wydział Górniczy Wydział Inżynieryjno-Budowlany (od 1 I 55 Inżynierii Sanitarnej) Wydział Mechaniczno-Energetyczny Wydział Mechaniczny	Edmund Szczepaniak Kazimierz Gostkowski Antoni Plamitzer Roman Dykacz Marian Janusz Stanisław Ochęduszek Jerzy Szyrajew
1955/56	Wydział Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego Wydział Chemiczny Wydział Elektryczny Wydział Górniczy Wydział Inżynierii Sanitarnej Wydział Mechaniczno-Energetyczny Wydział Mechaniczny	Michał Paszkiewicz Tadeusz Mazoński Tadeusz Zagajewski Roman Dykacz Eugeniusz Zaczyński Maciej Zarzycki Fryderyk Staub
1956/57	Wydział Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego Wydział Chemiczny Wydział Elektryczny Wydział Górniczy Wydział Inżynierii Sanitarnej Wydział Mechaniczno-Energetyczny Wydział Mechaniczny	Władysław Śmiałowski Tadeusz Mazoński Edmund Piotrowski Roman Dykacz Jan Paluch Maciej Zarzycki Fryderyk Staub
1957/58	Wydział Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego Wydział Chemiczny Wydział Elektryczny Wydział Górniczy Wydział Inżynierii Sanitarnej Wydział Mechaniczno-Energetyczny Wydział Mechaniczny	Władysław Śmiałowski Stefan Pawlikowski Edmund Piotrowski Roman Dykacz Jan Paluch Maciej Zarzycki Miroslaw Mochnacki
1958/59	Wydział Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego Wydział Chemiczny Wydział Elektryczny Wydział Górniczy Wydział Inżynierii Sanitarnej Wydział Mechaniczno-Energetyczny Wydział Mechaniczny	Stefan Kaufman Włodzimierz Kisielow Edmund Romer Roman Dykacz Jan Paluch Maciej Zarzycki Henryk Radwański
1959/60	Wydział Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego Wydział Chemiczny Wydział Elektryczny Wydział Górniczy Wydział Inżynierii Sanitarnej Wydział Mechaniczno-Energetyczny Wydział Mechaniczny	Stefan Kaufman Włodzimierz Kisielow Edmund Romer Roman Dykacz Jan Paluch Maciej Zarzycki Jerzy Szyrajew

1960/61 —1961/62	Wydział Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego Wydział Chemiczny Wydział Elektryczny Wydział Górniczy Wydział Inżynierii Sanitarnej Wydział Mechaniczno-Energetyczny Wydział Mechaniczny	Józef Ledwoń Jerzy Szuba Mieczysław Pluciński Roman Dykacz Jan Paluch Jan Szargut Władysław Augustyn
1962/63 —1963/64	Wydział Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego Wydział Chemiczny Wydział Elektryczny Wydział Górniczy Wydział Inżynierii Sanitarnej Wydział Mechaniczno-Energetyczny Wydział Mechaniczny	Zbigniew Budzianowski Zbigniew Jedliński Mieczysław Pluciński Tadeusz Zarański Jan Paluch Maciej Zarzycki Władysław Augustyn
1964/65	Wydział Automatyki (utw. 15 II 64) Wydział Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego Wydział Chemiczny Wydział Elektryczny Wydział Górniczy Wydział Inżynierii Sanitarnej Wydział Mechaniczno-Energetyczny Wydział Mechaniczny	Tadeusz Zagajewski Józef Głomb Czesława Troszkiewicz Mieczysław Pluciński Wacław Regulski Józef Bartoszewski Maciej Zarzycki Stanisław Koncewicz
1965/66	Wydział Automatyki Wydział Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego Wydział Chemiczny Wydział Elektryczny Wydział Górniczy Wydział Inżynierii Sanitarnej Wydział Mechaniczno-Energetyczny Wydział Mechaniczny (od 1 III 66 Mechaniczno- -Technologiczny)	Tadeusz Zagajewski Józef Głomb Czesława Troszkiewicz Mieczysław Pluciński Witold Parysiewicz Józef Bartoszewski Maciej Zarzycki Stanisław Koncewicz
1966/67	Wydział Automatyki Wydział Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego Wydział Chemiczny Wydział Elektryczny Wydział Górniczy Wydział Inżynierii Sanitarnej Wydział Mechaniczno-Energetyczny Wydział Mechaniczno-Technologiczny	Tadeusz Zagajewski Zygmunt Majerski Czesława Troszkiewicz Mieczysław Pluciński Witold Parysiewicz Zbigniew Gregorowicz Maciej Zarzycki Stanisław Koncewicz
1967/68	Wydział Automatyki Wydział Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego Wydział Chemiczny Wydział Elektryczny Wydział Górniczy Wydział Inżynierii Sanitarnej Wydział Mechaniczno-Energetyczny Wydział Mechaniczno-Technologiczny	Tadeusz Zagajewski Zygmunt Majerski Czesława Troszkiewicz Mieczysław Pluciński Tadeusz Lasek Zbigniew Gregorowicz Maciej Zarzycki Stanisław Koncewicz
1968/69	Wydział Automatyki Wydział Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego (od 15 VI 69 Budownictwa i Architektury) Wydział Chemiczny (od 15 VI 69 Technologii i In- żynierii Chemicznej) Wydział Elektryczny Wydział Górniczy Wydział Inżynierii Sanitarnej Wydział Mechaniczno-Energetyczny (od 15 VI 69 Mechaniczny Energetyczny) Wydział Mechaniczno-Technologiczny (od 15 VI 69 Mechaniczny Technologiczny)	Henryk Kowalowski Zygmunt Majerski Czesława Troszkiewicz Zygmunt Nowomiejski Tadeusz Lasek Zbigniew Gregorowicz Marceli Baran Stanisław Koncewicz

1969/70	Wydział Automatyki	Henryk Kowalowski
	Wydział Budownictwa i Architektury	Zygmunt Majerski
	Wydział Elektryczny	Zygmunt Nowomiejski
	Wydział Górniczy	Tadeusz Lasek
		od 1 IV 70 Mirosław Chudek
	Wydział Inżynierii Sanitarnej	Tadeusz Chlipalski
	Wydział Matematyczno-Fizyczny	Aleksander Opilski
	Wydział Metalurgiczny	Tadeusz Lamber
	Wydział Mechaniczny Energetyczny	Marceli Baran
	Wydział Mechaniczny Technologiczny	Stanisław Koncewicz
	Wydział Technologii i Inżynierii Chemicznej	Czesława Troszkiewicz

W okresie organizowania Politechniki Śląskiej na terenie Krakowa p.o. dziekanów wydziałów: Chemicznego — Edward Sucharda, Elektrycznego — Kazimierz Idaszewski, Inżynieryjno-Budowlanego — Antoni Plamitzer, Mechanicznego — Zygmunt Ciechanowski (zarządzenie p. o. rektora Politechniki Śląskiej nr 2 z dnia 11 czerwca 1945).

WYDZIAŁY

Wykaz sporządzono w oparciu o akta prawne o utworzeniu, podziale, czy zmianie nazwy danego wydziału, ogłaszane w dziennikach urzędowych.

Automatyki utw. 15 II 64

Budownictwa i Architektury przem. 15 VI 69 z Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego

Budownictwa Przemysłowego utw. 1 I 53 z podziału Inżynieryjno-Budowlanego; przem. 1 I 55 na Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego

Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego przem. 1 I 55 z Budownictwa Przemysłowego; przem. 15 VI 69 na Budownictwa i Architektury

Chemiczny utw. 1 X 45; przem. 15 VI 69 na Technologii i Inżynierii Chemicznej

Elektryczny utw. 11 VI 45

Górniczy utw. 1 IX 50

Inżynierii Sanitarnej przem. 1 I 55 z Inżynieryjno-Budowlanego

Inżynieryjno-Budowlany utw. 11 VI 45; 1 I 53 podzielony na Budownictwa Przemysłowego i Inżynieryjno-Budowlany; przem. 1 I 55 na Inżynierii Sanitarnej

Matematyczno-Fizyczny utw. 15 VI 69

Mechaniczno-Energetyczny utw. 1 X 53 z podziału Mechanicznego; przem. 15 VI 69 na Mechaniczny Energetyczny

Mechaniczno-Technologiczny przem. 1 III 66 z Mechanicznego; przem. 15 VI 69 na Mechaniczny Technologiczny

Mechaniczny utw. 11 VI 45; 1 X 53 podzielony na Mechaniczno-Energetyczny i Mechaniczny; przem. 1 III 66 na Mechaniczno-Technologiczny

Mechaniczny Energetyczny przem. 15 VI 69 z Mechaniczno-Energetycznego

Mechaniczny Technologiczny przem. 15 VI 69 z Mechaniczno-Technologicznego

Metalurgiczny utw. 15 VI 69

Organizacji Produkcji utw. 17 IV 70

Technologii i Inżynierii Chemicznej przem. 15 VI 69 z Chemicznego

KATEDRY

Wykaz przedstawia stan katedr oraz zmiany, jakie zaszły w tych jednostkach organizacyjnych na mocy odpowiednich aktów prawnych w okresie od powstania uczelni w 1945 r. do reorganizacji dokonanej na podstawie zarządzenia ministra oświaty i szkolnictwa wyższego z dnia 13 czerwca 1969 r.

Jako datę utworzenia, zwińnięcia, zmiany nazwy, przekształcenia, przeniesienia katedry przyjmowano datę, od której zarządzenie ogłoszone w dzienniku urzędowym uzyskiwało moc obowiązującą.

Utworzenie pierwszych katedr w 1945 r. — w okresie organizacyjnym — określono datą roczną.

Nie uwzględniono wyraźnych pomyłek w aktach prawnych.

Po nazwach katedr w nawiasach podano nazwiska kierowników, p.o. kierowników, względnie opiekunów katedr.

Aerologii Górniczej utw. 1 V 54 G (Stefan Barczyk do 21 I 63, p.o. Andrzej Frycz 22 I 63 — 31 I 69, Andrzej Frycz od 1 II 69); poł. 15 VI 69 z k. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy w Górnictwie G, k. Eksploatacji Złóż G, k. Górnictwa Ogólnego G, k. Pyłów i Gazów w Kopalniach G i przekszt. na k. Eksploatacji Złóż G

Aparatury Chemicznej przekszt. 1 X 63 z k. Maszynoznawstwa Chemicznego Ch (p.o. Władysław Plaskura do 31 XII 64, Władysław Plaskura od 1 I 65); poł. 15 VI 69 z k. Inżynierii i Konstrukcji Aparatury Chemicznej Ch, k. Podstaw Inżynierii Chemicznej Ch i przekszt. na k. Inżynierii Chemicznej i Budowy Aparatury TlCh

Architektury Przemysłowej przem. 1 I 53 z k. Form Architektonicznych i Projektowania IB; 1 I 53 BP; 1 I 55 BPIŃ (Czesław Thullie 1 I 53 — 30 IX 60, opk. Władysław Śmiałowski 1 X 60 — 29 II 62, p.o. Włodzimierz Buć 1 III 62 — 30 IX 67, Włodzimierz Buć od 1 X 67); poł. 15 VI 69 z k. Historii Architektury BPIŃ, k. Planowania Miast i Osiedli BPIŃ, k. Projektowania Budynków Mieszkalnych i Usługowych BPIŃ i przekszt. na k. Projektowania Architektonicznego BA

Automatyki Procesów Przemysłowych utw. 15 II 64 A (Jerzy Siwiński) poł. 15 VI 69 z k. Urządzeń i Układów Automatyki A i przekszt. na k. Automatyzacji Procesów Przemysłowych A

Automatyzacji Procesów Przemysłowych utw. 15 VI 69 z k. Automatyki Procesów Przemysłowych i k. Urządzeń i Układów Automatyki A (Jerzy Siwiński)

Bezpieczeństwa i Higieny Pracy utw. 1 IX 56 IS (Franciszek Górski); przem. 1 X 63 na k. Ochrony Pracy IS

Bezpieczeństwa i Higieny Pracy w Górnictwie przem. 1 III 66 z k. Bezpieczeństwa Pracy w Górnictwie G (Tadeusz Lasek); poł. 15 VI 69 z k. Aerologii Górniczej G, k. Eksploatacji Złóż G, k. Górnictwa Ogólnego G, k. Pyłów i Gazów w Kopalniach G i przekszt. na k. Eksploatacji Złóż G

Bezpieczeństwa Pracy przem. 4 IV 49 z k. Społecznej Ochrony Pracy oraz Higieny i Bezpieczeństwa Pracy E (Mieczysław Rzęcki); przem. 1 IX 51 na k. Bezpieczeństwa Pracy w Górnictwie E

Bezpieczeństwa Pracy w Górnictwie przem. 1 IX 51 z k. Bezpieczeństwa Pracy E (Wacław Cybulski); przem. 1 III 66 na k. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy w Górnictwie G

Biologii utw. 1 IX 56 IS (Kazimierz Kluczycki); przekszt. 1 IX 57 na k. Biologii Sanitarnej IS

Biologii Sanitarnej przekszt. 1 IX 57 z k. Biologii IS (Kazimierz Kluczycki); poł. 15 VI 69 z k. Technologii Wody i Ścieków IS i przekszt. na k. Technologii Wody i Ścieków IS

Budowli Komunalnych przekszt. 1 IX 57 z k. Budownictwa Sanitarnego IS (Zbigniew Budzianowski do 30 IX 59, Bohdan Lewicki 1 X 59 — 31 X 61, Tadeusz Hop od 1 XI 61); poł. 15 VI 69 z k. Budowli Przemysłowych BPIŃ, k. Budownictwa Stalowego BPIŃ, k. Budownictwa Żelbetowego BPIŃ i przekszt. na k. Konstrukcji Budowlanych BA

Budowli Podziemnych przem. 1 I 55 z k. Elementów Budownictwa Przemysłowego BPIŃ (Józef Ledwoń); przekszt. 1 X 63 na k. Budowli Przemysłowych BPIŃ

Budowli Przemysłowych przekszt. 1 X 63 z k. Budowli Podziemnych BPIŃ (Józef Ledwoń do 30 IX 68, vacat od 1 X 68); poł. 15 VI 69 z k. Budowli Komunalnych IS, k. Budownictwa Stalowego BPIŃ, k. Budownictwa Żelbetowego BPIŃ i przekszt. na k. Konstrukcji Budowlanych BA

Budownictwa Mostów utw. 1945 IB (vacat do 14 VII 46, Stanisław Brzozowski od 15 VII 46); przem. 1 I 53 na k. Budowy Mostów IB

Budownictwa Ogólnego utw. 1945 IB; 1 III 53 BP; 1 I 55 BPIŃ (Władysław Śmiałowski 1945 — 9 VIII 67, vacat 10 VIII 67 — 30 IX 67, p.o. Marian Robakowski od 1 X 67); poł. 15 VI 69 z k. Organizacji i Mechanizacji Budowy BPIŃ i przekszt. na k. Technologii i Organizacji Budownictwa BA

Budownictwa Podziemnego Kopalń przekszt. 1 IX 57 z k. Górnictwa II G (Józef Galanka do 2 VIII 62, opk. Roman Dykacz, opk. Jerzy Rabsztyn 3 VIII 62 — 28 II 66, Marcin Borecki 1 III 66 — 14 VI 69, p.o. Marcin Borecki od 15 VI 69)

Budownictwa Przemysłowego utw. 1 IX 49 IB (Stanisław Hüpsch do 31 VIII 51, Józef Ledwoń od 1 IX 51); przem. 1 I 53 na k. Elementów Budownictwa Przemysłowego IB

Budownictwa Sanitarnego przem. 1 I 55 z k. Konstrukcji Prefabrykowanych BPIO; 1 I 55 IS (Zbigniew Budzianowski); przekszt. 1 IX 57 na k. Budowli Komunalnych IS

Budownictwa Stalowego utw. 1945 IB; 1 I 53 BP; 1 I 55 BPIO (Franciszek Wasilkowski 1945 — 30 IX 68, opk. Jerzy Niewiadomski od 1 X 68); poł. 15 VI 69 z k. Budowli Komunalnych IS, k. Budowli Przemysłowych BPIO, k. Budownictwa Żelbetowego BPIO i przekszt. na k. Konstrukcji Budowlanych BA

Budownictwa Utylitarnego utw. 1945 IB (p.o. Julian Duchowicz do 31 XII 45, Władysław Derdacki 1 I 46 — 10 XI 51, p.o. Julian Duchowicz od 11 XI 51); zw. 1 I 53

Budownictwa Żelbetowego utw. 1945 IB (Stefan Kaufman); przem. 1 I 53 na k. Budownictwa Żelbetowego IB

Budownictwa Żelbetowego przem. 1 I 53 z k. Budownictwa Żelbetowego IB, 1 I 53 BP; 1 I 55 BPIO (Stefan Kaufman 1 I 53 — 30 IX 64, Wilhelm Król od 1 X 64); poł. 15 VI 69 z k. Budowli Komunalnych IS, k. Budowli Przemysłowych BPIO, k. Budownictwa Stalowego BPIO i przekszt. na k. Konstrukcji Budowlanych BA

Budowy Kolei utw. 1 III 65 BPIO (p.o. Antoni Rosikoń do 30 IX 67, Antoni Rosikoń od 1 X 67); poł. 15 VI 69 z k. Budowy Mostów BPIO, częścią k. Komunikacji Miejskich IS i przekszt. na k. Dróg i Mostów BA

Budowy Maszyn Elektrycznych utw. 20 VI 49 E (vacat do 31 XII 49, Zygmunt Gogolewski od 1 I 50); przem. 1 IX 56 na k. Elektryfikacji Zakładów Przemysłowych E

Budowy Mostów przem. 1 I 53 z k. Budownictwa Mostów IB; 1 III 53 BP; 1 I 55 BPIO (Stanisław Brzozowski 1 I 53 — 9 VII 59, p.o. Eugeniusz Jamrozik 10 VII 59 — 31 VIII 61, p.o. Józef Głomb 1 IX 61 — 28 II 63, Józef Głomb od 1 III 63); poł. 15 VI 69 z k. Budowy Kolei BPIO, częścią k. Komunikacji Miejskich IS i przekszt. na k. Dróg i Mostów BA

Budowy Wodociągów i Kanalizacji przem. 1 I 46 z k. Budowy Wodociągów i Kanalizacji, Ogrzewania i Wietrzenia IB (vacat do 19 III 46, Eugeniusz Zaczyński od 20 III 46); przem. 1 I 53 na k. Wodociągów i Kanalizacji IB

Budowy Wodociągów i Kanalizacji, Ogrzewania i Wietrzenia utw. 1945 IB (vacat); przem. 1 I 46 na k. Budowy Wodociągów i Kanalizacji IB

Chemii Analitycznej i Ogólnej utw. 15 VI 69 z części k. Chemii i Technologii Materiałów Budowlanych, k. Chemii Ogólnej „A”, k. Chemii Ogólnej „B”, k. Chemii Sanitarnej, części k. Technologii Wielkiego Przemysłu Nieorganicznego TICh (Zbigniew Gregorowicz)

Chemii Fizycznej utw. 1945 Ch (Michał Śmiałowski do 31 VIII 53, Zdzisław Sokalski od 1 IX 53); poł. 15 VI 69 z k. Technologii Polimerów Ch i przekszt. na k. Fizykochemii i Technologii Polimerów TICh

Chemii Górniczej utw. 1 IX 50 G (Eugenia Kowalska); przekszt. 1 IX 57 na k. Chemii Ogólnej „A” G

Chemii i Technologii Materiałów Budowlanych utw. 1 I 53 BP (vacat do 31 VIII 53, Józefa Wąsowska od 1 IX 53); 1 I 55 BPIO; przem. 1 I 55 na k. Chemii Sanitarnej BPIO; utw. 1 III 66 BPIO (p.o. Marian Starczewski do 31 VIII 66, Marian Starczewski od 1 IX 66); część k. poł. 15 VI 69 z k. Chemii Nieorganicznej Ch, k. Elektrochemii Technicznej i Elektrometalurgii Ch, częścią k. Technologii Wielkiego Przemysłu Nieorganicznego Ch i przekszt. na k. Chemii i Technologii Nieorganicznej TICh; część k. poł. 15 VI 69 z k. Chemii Ogólnej „A” G, k. Chemii Ogólnej „B” MT, k. Chemii Sanitarnej IS, częścią k. Technologii Wielkiego Przemysłu Nieorganicznego Ch i przekszt. na k. Chemii Analitycznej i Ogólnej TICh

Chemii i Technologii Nieorganicznej utw. 15 VI 69 z części k. Chemii i Technologii Materiałów Budowlanych, k. Chemii Nieorganicznej, k. Elektrochemii Technicznej i Elektrometalurgii, części k. Technologii Wielkiego Przemysłu Nieorganicznego TICh (Marian Starczewski)

Chemii i Technologii Organicznej utw. 15 VI 69 z k. Chemii Organicznej, k. Ciężkiej Syntezy Organicznej, k. Technologii Chemicznej Organicznej TICh (Czesława Troszkiewicz)

Chemii Nieorganicznej utw. 1945 Ch (Wiktor Jakób do 30 IX 52, Tadeusz Pukas od 1 X 52); poł. 15 VI 69 z częścią k. Chemii i Technologii Materiałów Budowlanych BPIO, k. Elektrochemii Technicznej i Elektrometalurgii Ch, częścią k. Technologii Wielkiego Przemysłu Nieorganicznego Ch i przekszt. na k. Chemii i Technologii Nieorganicznej TICh

Chemii Ogólnej utw. 1945 M (Wincenty Humnicki do 30 IX 46, Aleksander Zmaczyński 1 X 46 — 31 VIII 49, nieczynna 1 IX 49 — 31 VIII 53, vacat 1 IX 53 — 31 VIII 55, Władysław Augustyn od 1 IX 55); przem. 1 IX 57 na k. Chemii Ogólnej „B” M

Chemii Ogólnej „A” przekszt. 1 IX 57 z k. Chemii Górniczej G (Eugenia Kowalska); poł. 15 VI 69 z częścią k. Chemii i Technologii Materiałów Budowlanych BPIO, k. Chemii Ogólnej „B” MT, k. Chemii Sanitarnej IS, częścią k. Technologii Wielkiego Przemysłu Nieorganicznego Ch i przekszt. na k. Chemii Analitycznej i Ogólnej TICh

Chemii Ogólnej „B” przem. 1 IX 57 z k. Chemii Ogólnej M; 1 III 66 MT (Władysław Augustyn od 1 IX 57); poł. 15 VI 69 z częścią k. Chemii i Technologii Materiałów Budowlanych BPIO, k. Chemii Ogólnej „A” G,

k. Chemii Sanitarnej IS, częścią k. Technologii Wielkiego Przemysłu Nieorganicznego Ch i przekszt. na k. Chemii Analitycznej i Ogólnej TICH

Chemii Organicznej utw. 1945 Ch (Edward Sucharda do 26 VII 47, Czesława Troszkiewicz od 27 VII 47); poł. 15 VI 69 z k. Ciężkiej Syntezy Organicznej Ch, k. Technologii Chemicznej Organicznej Ch i przekszt. na k. Chemii i Technologii Organicznej TICH

Chemii Sanitarnej przem. 1 I 55 z k. Chemii i Technologii Materiałów Budowlanych BPIO; 1 I 55 IS (Józefa Wąsowska do 12 VII 57, vacat 13 VII — 30 IV 57, Czesław Jodko 1 V 58 — 28 II 61, p.o. Zbigniew Gregorowicz 1 III 61 — 30 IX 61, Zbigniew Gregorowicz od 1 X 61); poł. 15 VI 69 z częścią k. Chemii i Technologii Materiałów Budowlanych BPIO, k. Chemii Ogólnej „A” G, k. Chemii Ogólnej „B” MT, częścią k. Technologii Wielkiego Przemysłu Nieorganicznego Ch i przekszt. na k. Chemii Analitycznej i Ogólnej TICH

Ciepłych Maszyn Tłokowych przekszt. 1 IX 57 na k. Silników Spalinowych ME (Kazimierz Szawłowski do 31 I 58, Eryk Prugar 1 II 58 — 30 IX 61, opk. Kazimierz Kutarba 1 X 61 — 10 IX 68, Eryk Prugar od 11 IX 68); część k. poł. 15 VI 69 z k. Ciepłych Maszyn Wirnikowych ME, k. Kotłów i Siłowni Parowych ME i przekszt. na k. Kotłów i Maszyn Ciepłych ME; część k. przekszt. 15 VI 69 na k. Eksploatacji Pojazdów ME

Ciepłych Maszyn Wirnikowych przem. 1 XI 52 z k. Silników Parowych M; 1 X 53 ME (Kazimierz Kutarba od 1 IX 52); poł. 15 VI 69 z częścią k. Ciepłych Maszyn Tłokowych ME, k. Kotłów i Siłowni Parowych ME i przekszt. na k. Kotłów i Maszyn Ciepłych ME

Ciężkiej Syntezy Organicznej przekszt. 1 X 63 z k. Koksownictwa Ch; poł. 15 VI 69 z k. Chemii Organicznej Ch, k. Technologii Chemicznej Organicznej Ch i przekszt. na k. Chemii i Technologii Organicznej TICH

Części Maszyn utw. 1945 M; 1 X 53 ME (Bartłomiej Tokarski 1945 — 30 IX 60, Janusz Dietrych od 1 X 60); przekszt. 1 X 63 na k. Ogólnych Podstaw Konstrukcji Maszyn ME

Dróg i Mostów utw. 15 VI 69 z k. Budowy Kolei, k. Budowy Mostów, częścią k. Komunikacji Miejskich BA (Józef Głomb)

Dynamiki Układów Mechanicznych utw. 1 VIII 67 A (Bogdan Skalmierski); poł. 15 VI 69 z k. Teorii Regulacji A i przekszt. na k. Kompleksowych Systemów Sterowania A

Dźwignic i Urządzeń Transportowych utw. 1945 M; 1 III 66 MT (Stanisław Łukasiewicz 1945 — 28 II 46, p.o. Roman Sobolski 1 III 46 — 24 III 46, Henryk Radwański od 25 III 46); poł. 15 VI 69 z k. Mechaniki Technicznej MT, k. Obrabiarek MT, częścią k. Przeróbki Plastycznej MT i przekszt. na k. Konstrukcji Maszyn Roboczych MT

Ekonomii Politycznej przem. 1 V 51 z k. Ekonomii Politycznej M; 1 III 66 MT (Bronisław Miszewski od 1 V 51); poł. 15 VI 69 z Międzywydziałowym Studium Nauk Politycznych i przekszt. na Studium Nauk Społeczno-Politycznych

Ekonomii Społecznej utw. 1945 M (Antoni Konopka do 30 IX 48, Józef Zawadzki 1 X 48 — 30 IX 50, Bronisław Miszewski od 15 XI 50); przem. 1 V 51 na k. Ekonomii Politycznej M

Ekonomiki, Organizacji i Planowania w Zakładach Przemysłowych przem. 1 V 54 z k. Naukowej Organizacji Pracy Ch; 1 IX 57 M; 1 III 66 MT (Tadeusz Machnik 1 V 54 — 30 IX 62, opk. Henryk Radwański 1 X 62 — 30 IX 65, opk. Fryderyk Staub od 1 X 65); poł. 15 VI 69 z k. Obróbki Skrawaniem MT, częścią k. Przeróbki Plastycznej MT, k. Spawalnictwa MT i przekszt. na k. Technologii Budowy Maszyn MT

Eksploatacji Pojazdów utw. 15 VI 69 z części k. Ciepłych Maszyn Tłokowych ME (vacat)

Eksploatacji Złóż przekszt. 1 IX 57 z k. Górnictwa I G (Witold Parysiewicz do 6 V 67, opk. Jerzy Rabsztyń 7 V 67 — 30 IX 68, Jerzy Rabsztyń od 1 X 68); poł. 15 VI 69 z k. Aerologii Górniczej G, k. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy w Górnictwie G, k. Górnictwa Ogólnego G, k. Pyłów i Gazów w Kopalniach G i przekszt. na k. Eksploatacji Złóż G

Eksploatacji Złóż utw. 15 VI 69 z k. Aerologii Górniczej, k. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy w Górnictwie, k. Eksploatacji Złóż, k. Górnictwa Ogólnego, k. Pyłów i Gazów w Kopalniach G (Tadeusz Lasek)

Elektroautomatyki Przemysłowej przem. 1 V 54 z k. Urządzeń Teletechnicznych E (Zdzisław Trybalski); przem. 1 X 61 na k. Urządzeń Automatyki E

Elektrochemii Technicznej i Elektrometalurgii utw. 20 VI 49 Ch (vacat do 31 VIII 49, Ludwik Wasilewski 1 IX 49 — 30 IX 62, opk. Eugeniusz Błasiak 1 X 62 — 30 IX 63, Eugeniusz Błasiak od 1 X 63); poł. 15 VI 69 z częścią k. Chemii i Technologii Materiałów Budowlanych BPIO, k. Chemii Nieorganicznej Ch, częścią k. Technologii Wielkiego Przemysłu Nieorganicznego Ch i przekszt. na k. Chemii i Technologii Nieorganicznej TICH

Elektroenergetyki utw. 15 VI 69 z k. Elektrowni Ciepłych, k. Sieci i Układów Elektroenergetycznych E (Antoni Bogucki)

Elektroniki utw. 15 VI 69 z części k. Elektroniki Przemysłowej A (Stanisław Malzacher)

Elektroniki Przemysłowej przem. 1 V 54 z k. Radiotechniki E; 15 II 64 A (Tadeusz Zagajewski od 1 V 54); część k. przekszt. 15 VI 69 na k. Elektroniki A; część k. poł. 15 VI 69 z k. Konstrukcji Aparatów Automatyki A, częścią k. Miernictwa Przemysłowego A i przekszt. na k. Technologii Urządzeń Automatyki A

Elektrotechniki Ogólnej utw. 1945 M, 1 IX 52 G (Wacław Gunther 1945 — 31 VII 46, Józef Wąsowski od 1 VIII 46); przem. 1 IX 57 na k. Elektrotechniki Ogólnej „A” G

Elektrotechniki Ogólnej „A” przem. 1 IX 57 z k. Elektrotechniki Ogólnej G (Józef Wąsowski do 28 II 68, vacat od 1 III 68); część k. poł. 15 VI 69 z k. Elektrotechniki Ogólnej „B” ME, k. Elektrotechniki Teoretycznej E i przekszt. na k. Elektrotechniki Teoretycznej i Ogólnej E; część k. poł. 15 VI 69 z k. Elektryfikacji Kopalń G i przekszt. na k. Elektryfikacji Górnictwa G

Elektrotechniki Ogólnej „B” przekszt. 1 IX 57 z k. Urzędzeń Elektrycznych w Energetyce Ciepłej ME (Karol Lubelski do 31 VIII 61, opk. Józef Wąsowski 1 IX 61 — 28 II 68, opk. Maciej Zarzycki od 1 III 68); poł. 15 VI 69 z częścią k. Elektrotechniki Ogólnej „A” G, k. Elektrotechniki Teoretycznej E i przekszt. na k. Elektrotechniki Teoretycznej i Ogólnej E

Elektrotechniki Przemysłowej utw. 15 VI 69 z k. Gospodarki Elektroenergetycznej, k. Napędu Elektrycznego, k. Urzędzeń Elektrycznych E (Zygmunt Kuczewski)

Elektrotechniki Teoretycznej przem. 1 III 66 z k. Podstaw Elektrotechniki E (Zygmunt Nowomiejski); poł. 15 VI 69 z częścią k. Elektrotechniki Ogólnej „A” G, k. Elektrotechniki Ogólnej „B” ME i przekszt. na k. Elektrotechniki Teoretycznej i Ogólnej E

Elektrotechniki Teoretycznej i Ogólnej utw. 15 VI 69 z części k. Elektrotechniki Ogólnej „A”, k. Elektrotechniki Ogólnej „B”, k. Elektrotechniki Teoretycznej E (Zygmunt Nowomiejski)

Elektrowni Ciepłych utw. 1 V 54 E (Lucjan Nehrebecki); poł. 15 VI 69 z k. Sieci i Układów Elektroenergetycznych E i przekszt. na k. Elektroenergetyki E

Elektryfikacji Górnictwa utw. 15 VI 69 z części k. Elektrotechniki Ogólnej „A”, k. Elektryfikacji Kopalń G (vacat)

Elektryfikacji Kopalń utw. 1 IX 50 G (Tadeusz Zarański); poł. 15 VI 69 z częścią k. Elektrotechniki Ogólnej „A” G i przekszt. na k. Elektryfikacji Górnictwa G

Elektryfikacji Zakładów Przemysłowych przem. 1 IX 56 z k. Budowy Maszyn Elektrycznych E (Jan Obrąpalski do 14 XII 58, vacat 15 XII 58 — 31 VIII 59, p.o. Władysław Sztwiertnia od 1 IX 59); przem. 1 X 61 na k. Napędu Elektrycznego E

Elementów Budownictwa Przemysłowego przem. 1 I 53 z k. Budownictwa Przemysłowego IB; 1 I 53 BP; 1 I 55 BPiO (Józef Ledwoń od 1 I 53); przem. 1 I 55 na k. Budowli Podziemnych BPiO

Energetyki utw. 1 I 46 E (vacat do 31 VII 46, Jan Obrąpalski od 1 VIII 46); przem. 1 IX 56 na k. Urzędzeń Elektrycznych E

Energetyki Ciepłej utw. 1 X 53 ME (opk. Stanisław Ochęduszek do 31 VIII 57, Jan Szargut od 1 IX 57); poł. 15 VI 69 z k. Teorii Maszyn Ciepłych ME i przekszt. na k. Podstaw Techniki Ciepłej ME

Fizyki utw. 1945 Ch (Marian Puchalik do 31 VIII 49, Kazimierz Gostkowski od 1 IX 49); wł. 1 III 53 do k. Fizyki E

Fizyki utw. 1945 E (Tadeusz Malarski 1945 — 8 III 52, vacat 9 III 52 — 31 VII 52, Witold Łaniecki od 1 VIII 52); poł. 1 III 53 z k. Fizyki Ch i k. Fizyki G E (Kazimierz Gostkowski); przem. 1 IX 57 na k. Fizyki „A” E

Fizyki utw. 1 IX 50 G (Marian Konopacki); wł. 1 III 53 do k. Fizyki E

Fizyki utw. 1945 IB (Eliasz Zielski); przem. 1 I 46 na k. Techniki Sanitarnej IB

Fizyki utw. 1 I 57 ME (Zygmunt Klemensiewicz); przem. 1 IX 57 na k. Fizyki „B” ME

Fizyki „A” przem. 1 IX 57 z k. Fizyki E (Kazimierz Gostkowski do 30 IX 64, Franciszek Kuczera od 1 X 64); poł. 15 VI 69 z k. Fizyki „B” ME i przekszt. na k. Fizyki Technicznej MF

Fizyki „B” przem. 1 IX 57 z k. Fizyki ME (Zygmunt Klemensiewicz do 30 IX 60, opk. Stanisław Ochęduszek 1 X 60 — 31 VIII 61, p.o. Józef Szpilecki 1 IX 61 — 23 IV 63, Józef Szpilecki od 24 IV 63); poł. 15 VI 69 z k. Fizyki „A” E i przekszt. na k. Fizyki Technicznej MF

Fizyki Technicznej utw. 15 VI 69 z k. Fizyki „A” i k. Fizyki „B” MF (Franciszek Kuczera)

Fizykochemii i Technologii Polimerów utw. 15 VI 69 z k. Chemii Fizycznej i k. Technologii Polimerów TICH (Zbigniew Jedliński)

Fizykochemii Węgla utw. 1 IX 53 Ch (nieczynna); zw. 1 IX 57

Form Architektonicznych i Projektowania utw. 1945 IB (Czesław Thullie); przem. 1 I 53 na k. Architektury Przemysłowej IB

Geodezji przem. 1 I 53 z k. Miernictwa IB (Michał Paszkiewicz); 1 III 53 G; poł. 1 III 53 z k. Miernictwa Górniczego G (Michał Paszkiewicz); 1 I 55 BPiO (Michał Paszkiewicz do 18 IV 66, vacat 19 IV 66 — 15 V 66, p.o. Władysław Jabłoński 16 V 66 — 30 IX 66, p.o. Stefan Szancer 1 X 66 — 30 IX 67, Stefan Szancer od 1 X 67); poł. 15 VI 69 z k. Miernictwa Górniczego G, k. Zwalczania Szkód Górniczych G i przekszt. na k. Geodezji i Ochrony Powierzchni G

Geodezji i Ochrony Powierzchni utw. 15 VI 69 z k. Geodezji, k. Miernictwa Górniczego, k. Zwalczania Szkód Górniczych G (Tadeusz Kochmański)

Geologii Żłóż przem. 1 IX 57 z k. Geologii Żłóż Węgla G (Czesław Poborski do 19 III 64, opk. Tadeusz Zającki, opk. Jan Kuhl 20 III 64 — 31 VIII 67, p.o. Kazimierz Chmura 1 IX 67 — 30 IX 68, Kazimierz Chmura 1 X 68); poł. 15 VI 69 z k. Mineralogii i Petrografii G i przekszt. na k. Geologii Żłóż Surowców Mineralnych G Geologii Żłóż Surowców Mineralnych utw. 15 VI 69 z k. Geologii Żłóż i k. Mineralogii i Petrografii G (Kazimierz Chmura)

Geologii Żłóż Węgla utw. 1 IX 50 G (Czesław Poborski); przem. 1 IX 57 na k. Geologii Żłóż G

Geometrii Wykreślnej utw. 1945 IB (Stanisław Szerszeń); przem. 1 IX 52 na k. Rzutów i Rysunku Technicznego IB; przem. 1 I 55 z k. Rzutów i Rysunku Technicznego IB: 1 I 55 BPIŃ (Stanisław Szerszeń do 30 IX 58, vacat 1 X 58 — 30 IV 59, Adam Zawadzki od 1 V 59); 15 VI 69 MF (Marian Palej)

Górnictwa I utw. 1 IX 50 G (vacat do 31 VIII 51, Jan Sinkowski 1 IX 51 — 31 VIII 52, Stanisław Wilk 1 IX 52 — 30 IX 55, p.o. Witold Parysiewicz od 1 X 55); przekszt. 1 IX 57 na k. Eksploatacji Żłóż G

Górnictwa II utw. 1 IX 50 G (vacat do 30 IX 51, Józef Galanka od 1 X 51); przekszt. 1 IX 57 na k. Budownictwa Podziemnego Kopalń G

Górnictwa III utw. 1 IX 50 G (vacat do 31 VIII 52, Roman Dykacz od 1 IX 52); przekszt. 1 IX 57 na k. Organizacji i Ekonomiki Górnictwa G

Górnictwa Ogólnego utw. 1 IX 50 G (Erazm Fryczkowski do 30 IX 60, Jerzy Rabsztyn 1 X 60 — 30 IX 68, Ryszard Adamek od 1 X 68); poł. 15 VI 69 z k. Aerologii Górniczej G, k. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy w Górnictwie G, k. Eksploatacji Żłóż G, k. Pylów i Gazów w Kopalniach G i przekszt. na k. Eksploatacji Żłóż G

Gospodarki Elektroenergetycznej przem. 1 X 61 z k. Maszynoznawstwa Energetycznego E (Andrzej Kamiński); poł. 15 VI 69 z k. Napędu Elektrycznego E, k. Urządzeń Elektrycznych E i przekszt. na k. Elektrotechniki Przemysłowej E

Historii Architektury utw. 1 III 66 BPIŃ (p.o. Marcin Bukowski do 31 X 66, Marcin Bukowski od 1 XI 66); poł. 15 VI 69 z k. Architektury Przemysłowej BPIŃ, k. Planowania Miast i Osiedli BPIŃ, k. Projektowania Budynków Mieszkalnych i Usługowych BPIŃ i przekszt. na k. Projektowania Architektonicznego BA

Informatyki utw. 15 VI 69 z k. Dynamiki Układów Mechanicznych, części k. Miernictwa Przemysłowego k. Teorii Przesyłu Sygnału A (Adam Macura)

Inżynierii Chemicznej utw. 1945 (vacat do 31 VIII 49, Tadeusz Hobler od 1 IX 49); 1 X 53 ME; przem. 1 X 53 na k. Inżynierii i Konstrukcji Aparatury Chemicznej ME

Inżynierii Chemicznej utw. 1 X 60 Ch (Ludwik Sobolewski do 30 IX 61, vacat od 1 X 61); przekszt. 1 VIII 67 na k. Podstaw Inżynierii Chemicznej Ch

Inżynierii Chemicznej i Budowy Aparatury utw. 15 VI 69 z k. Aparatury Chemicznej, k. Inżynierii i Konstrukcji Aparatury Chemicznej, k. Podstaw Inżynierii Chemicznej TICH (Józef Zabłocki)

Inżynierii i Konstrukcji Aparatury Chemicznej przem. 1 X 53 z k. Inżynierii Chemicznej ME; 4 IV 66 Ch (Tadeusz Hobler od 1 X 53); poł. 15 VI 69 z k. Aparatury Chemicznej Ch, k. Podstaw Inżynierii Chemicznej Ch i przekszt. na k. Inżynierii Chemicznej i Budowy Aparatury TICH

Inżynierii Ruchu utw. 15 VI 69 ME (vacat)

Koksownictwa utw. 1 IX 53 Ch (nieczynna); przekszt. 1 X 63 na k. Ciężkiej Syntezy Organicznej Ch

Kolei Elektrycznych utw. 1945 E (Marian Porębski do 11 V 47, vacat od 12 V 47); przem. 1 IX 49 na k. Wysokich Napięć E

Kompleksowych Systemów Sterowania utw. 15 VI 69 z k. Teorii Regulacji A (Stefan Węgrzyn)

Komunikacji Miejskich utw. 1 IX 56 IS (Józef Bartoszewski); część k. poł. 15 VI 69 z k. Budowy Kolei BPIŃ, k. Budowy Mostów BPIŃ i przekszt. na k. Dróg i Mostów BA; część k. poł. 15 VI 69 z k. Wodociągów i Kanalizacji IS i przekszt. na k. Wodociągów i Kanalizacji IS

Konstrukcji Aparatów Automatyki utw. 15 II 64 A (opk. Edmund Romer do 30 IX 65, p.o. Henryk Kowalowski 1 X 65 — 28 II 67, Henryk Kowalowski od 1 III 67); poł. 15 VI 69 z częścią k. Elektroniki Przemysłowej A, częścią k. Miernictwa Przemysłowego A i przekszt. na k. Technologii Urządzeń Automatyki A

Konstrukcji Budowlanych utw. 15 VI 69 z k. Budowli Komunalnych, k. Budowli Przemysłowych, k. Budownictwa Stalowego, k. Budownictwa Żelbetowego BA (Wilhelm Król)

Konstrukcji Elektromechanicznych przem. 12 V 54¹⁾, z k. Podstaw Teletechniki E (Zbigniew Skopec); przekszt. 1 IX 57 na k. Maszynoznawstwa Energetycznego E

Konstrukcji Maszyn Roboczych utw. 15 VI 69 z k. Dźwignic i Urządzeń Transportowych, k. Mechaniki Technicznej, k. Obrabiarek, części k. Przeróbki Plastycznej MT (Stanisław Koncewicz)

Konstrukcji Prefabrykowanych utw. 1 IX 52 IB; 1 I 53 BP; (p.o. Zbigniew Budzianowski 1 IX 52 — 31 XII 52, Zbigniew Budzianowski od 1 I 53); 1 I 55 BPIŃ, przem. 1 I 55 na k. Budownictwa Sanitarnego BPIŃ

1) Akt ten dokonać się miał przypuszczalnie z dniem 1 X 53, jednakże wskutek pomyłki w odpowiednim zarządzeniu w miejsce Katedry Podstaw Teletechniki została przemianowana Katedra Podstaw Elektrotechniki. Wyjaśnienie przyniosło zarządzenie z następnego roku z mocą obowiązującą od dnia 12 V 54 (M.P., 53 r. nr A — 117, poz. 1522; Dz. Urz. MSZ 54 r. nr 7, poz. 36).

Kotłó w i Maszyn Ciepł nych utw. 15 VI 69 z części k. Ciepł nych Maszyn Tłokowych, k. Ciepł nych Maszyn Wirnikowych, k. Kotłó w i Siłowni Parowych ME (Marceli Baran)

Kotłó w i Siłowni Parowych utw. 1945 M; 1 X 53 ME (Wacław Ciszewski 1945 — 31 VIII 46, Zdzisław Ficki 1 IX 46 — 30 IX 62, vacat 1 X 62 — 28 II 63, p.o. Marceli Baran 1 III 63 — 28 II 65, Marceli Baran od 1 III 65); poł. 15 VI 69 z częścią k. Ciepł nych Maszyn Tłokowych ME, k. Ciepł nych Maszyn Wirnikowych ME i przeksz t. na k. Kotłó w i Maszyn Ciepł nych ME

Maszyn do Urabiania i Ł adowania przeksz t. 1 IX 57 z k. Mechanizacji Kopalń G (Wacław Regulski); poł. 15 VI 69 z k. Maszyn Górniczych G, k. Podstaw Konstrukcji Maszyn Górniczych G i przeksz t. na k. Mechanizacji Górnictwa G

Maszyn Elektrycznych utw. 1945 E (Władysław Kolek do 30 IX 55, vacat 1 III 56 — 30 IV 56, Zygmunt Gogolewski 1 V 56 — 30 IX 66, p.o. Władysław Paszek 1 X 66 — 31 I 67, Władysław Paszek od 1 II 67); poł. 15 VI 69 z k. Miernictwa Elektrycznego E, k. Wysokich Napięć E i przeksz t. na k. Technologii i Metrologii Elektrycznej E

Maszyn Górniczych utw. 1 IX 50 G (Oktawian Popowicz do 30 IX 68, Jerzy Antoniak od 1 X 68); poł. 15 VI 69 z k. Maszyn do Urabiania i Ł adowania G, k. Podstaw Konstrukcji Maszyn Górniczych G i przeksz t. na k. Mechanizacji Górnictwa G

Maszyn Hydraulicznych i Powietrznych utw. 15 VI 69 z k. Pomp i Siłników Wodnych ME (Maciej Zarzycki)

Maszynoznawstwa Chemicznego utw. 1945 Ch (Jan Krakowski do 30 XI 59, opk. Ludwik Sobolewski 1 XII 59 — 30 IX 60, p.o. Władysław Plaskura od 1 X 60); przeksz t. 1 X 63 na k. Aparatury Chemicznej Ch

Maszynoznawstwa Energetycznego przeksz t. 1 IX 57 z k. Konstrukcji Elektromechanicznych E (Zbigniew Skopec); przem. 1 X 61 na k. Gospodarki Elektroenergetycznej E

Matematyki utw. 1945 E (Jerzy Piwko od 1 II 55); przem. 1 IX 57 na k. Matematyki „B” E

Matematyki utw. 1 IX 50 G (Kazimierz Szalajko); przem. 1 IX 57 na k. Matematyki „C” G

Matematyki utw. 1945 IB; 1 I 55 BPiO (Włodzimierz Wrona do 30 IX 46, Eustachy Żyliński 1 X 46 — 30 IX 51, Antoni Wakulicz od 1 IX 52); przem. 1 IX 57 na k. Matematyki „A” BPiO

Matematyki utw. 1945 M (Julian Bonder do 30 IX 52, Mirosław Mochnacki od 1 X 52); przem. 1 IX 57 na k. Matematyki „D” M

Matematyki „A” przem. 1 IX 57 z k. Matematyki BPiO (Antoni Wakulicz); poł. 15 VI 69 z k. Matematyki „B” E, k. Matematyki „C” G, k. Matematyki „D” MT i przeksz t. na k. Matematyki Stosowanej MF

Matematyki „B” przem. 1 IX 57 z k. Matematyki E (Jerzy Piwko do 30 IX 61, opk. Antoni Wakulicz 1 X 61 — 30 IX 62, Czesław Kluczny od 1 X 62); poł. 15 VI 69 z k. Matematyki „A” BPiO, k. Matematyki „C” G, k. Matematyki „D” MT i przeksz t. na k. Matematyki Stosowanej MF

Matematyki „C” przem. 1 IX 57 z k. Matematyki G (Kazimierz Szalajko); poł. 15 VI 69 z k. Matematyki „A” BPiO, k. Matematyki „B” E, k. Matematyki „D” MT i przeksz t. na k. Matematyki Stosowanej MF

Matematyki „D” przem. 1 IX 57 z k. Matematyki M; 1 III 66 MT (Mirosław Mochnacki od 1 IX 57); poł. 15 VI 69 z k. Matematyki „A” BPiO, k. Matematyki „B” E, k. Matematyki „C” G i przeksz t. na k. Matematyki Stosowanej MF

Matematyki Stosowanej utw. 15 VI 69 z k. Matematyki „A”, k. Matematyki „B”, k. Matematyki „C”, k. Matematyki „D” MF (Mirosław Mochnacki)

Materiałoznawstwa i Technologii Materiałó w utw. 15 VI 69 Met (Adam Gierek)

Mechanicznej Technologii Materiałó w przem. 1 I 46 z k. Metalurgii M (Witold Biernawski do 31 V 48, p.o. Leszek Eker 1 VI 48 — 31 XII 48, Jerzy Szyrajew od 1 I 49); przeksz t. 1 IX 57 na k. Obró bki Skrawaniem M

Mechaniki przem. 1 III 53 z poł. k. Mechaniki i Wytrzymał ości Materiałó w, k. Mechaniki Technicznej, k. Statyki Budowli M (Edmund Szczepaniak); przem. 1 I 55 na k. Mechaniki Technicznej M

Mechaniki Budowli utw. 1 I 55 M; 1 I 55 BPiO (Edmund Szczepaniak do 30 IX 58, p.o. Zbigniew Budzianowski 1 X 58 — 30 IX 59, Zbigniew Budzianowski od 1 X 59); poł. 15 VI 69 z k. Mechaniki Gruntó w i Fundamentowania BPiO, k. Mechaniki i Wytrzymał ości Materiałó w BPiO i przeksz t. na k. Teorii Konstrukcji BA

Mechaniki Gruntó w i Fundamentowania utw. 1 III 66 BPiO (p.o. Józef Śliwa do 31 X 66, Józef Śliwa od 1 XI 66); poł. 15 VI 69 z k. Mechaniki Budowli BPiO, k. Mechaniki i Wytrzymał ości Materiałó w BPiO i przeksz t. na k. Teorii Konstrukcji BA

Mechaniki i Wytrzymał ości Materiałó w przem. 1 I 53 z k. Mechaniki Teoretycznej i Wytrzymał ości Materiałó w IB (Marian Janusz); 1 III 53 M; poł. 1 III 53 z k. Mechaniki Technicznej, k. Statyki Budowli i przem. na k. Mechaniki M; utw. 1 I 55 M; 1 I 55 BPiO (Marian Janusz); poł. 15 VI 69 z k. Mechaniki Budowli BPiO, k. Mechaniki Gruntó w i Fundamentowania BPiO i przeksz t. na k. Teorii Konstrukcji BA

Mechaniki Technicznej przem. 1 IV 47 z k. Mechaniki Teoretycznej M (Włodzimierz Burzyński); poł. 1 III 53 z k. Mechaniki i Wytrzymał ości Materiałó w, k. Statyki Budowli i przem. na k. Mechaniki M; przem. 1 I 55

z k. Mechaniki M; 1 III 66 MT (Stanisław Bodaszewski od 1 I 55); poł. 15 VI 69 z k. Dźwignic i Urządzeń Transportowych MT, k. Obrabiarek MT, częścią k. Przeróbki Plastycznej MT i przekszt. na k. Konstrukcji Maszyn Roboczych MT

Mechaniki Teoretycznej utw. 1945 M (Stanisław Bodaszewski do 14 VII 46, Włodzimierz Burzyński od 15 VII 46); przem. 1 IV 47 na k. Mechaniki Technicznej M

Mechaniki Teoretycznej i Wytrzymałości Materiałów utw. 1945 IB (Zenobiusz Klębowski do 31 VII 46, Włodzimierz Burzyński od 1 VIII 46); zw. 1 IX 46; utw. 20 VI 49 IB (Marian Janusz); przem. 1 I 53 na k. Mechaniki i Wytrzymałości Materiałów IB

Mechanizacji Górnictwa utw. 15 VI 69 z k. Maszyn do Urabiania i Ładowania, k. Maszyn Górniczych, k. Podstaw Konstrukcji Maszyn Górniczych G (Jerzy Antoniak)

Mechanizacji Kopalń utw. 1 IX 50 G (Wacław Regulski); przekszt. 1 IX 57 na k. Maszyn do Urabiania i Ładowania G

Metaloznawstwa utw. 1 I 46 M; 1 III 66 MT (Fryderyk Staub 1 I 46 — 14 VI 69, Łucja Cieślak od 15 VI 69)

Metalurgii utw. 1945 M (Władysław Kuczewski); przem. 1 I 46 na k. Mechanicznej Technologii Materiałów M; przem. 1 X 53 z k. Metalurgii I M (Władysław Kuczewski do 30 IX 54, nieczynna od 1 X 54); zw. 1 IX 57; utw. 1 III 66 MT (Tadeusz Mazanek); przem. 15 VI 69 na k. Metalurgii Surowcowej MT

Metalurgii I utw. 1 I 46 M (Władysław Kuczewski); przem. 1 X 53 na k. Metalurgii M

Metalurgii II utw. 1 I 46 M (vacat); zw. 1 IX 46

Metalurgii Surowcowej przem. 15 VI 69 z k. Metalurgii MT; 15 VI 69 Met (Tadeusz Mazanek)

Miernictwa utw. 1945 IB (Michał Paszkiewicz); przem. 1 I 53 na k. Geodezji IB

Miernictwa Elektrycznego utw. 1945 (Edward Niwiński do 30 IX 47, Wincenty Podlacha 1 X 47 — 30 IX 61, Mieczysław Pluciński od 1 X 61); poł. 15 VI 69 z k. Maszyn Elektrycznych E, k. Wysokich Napięć E i przekszt. na k. Technologii i Metrologii Elektrycznej E

Miernictwa Górniczego utw. 1 IX 50 G (Mieczysław Mrozowski); wł. 1 III 53 do k. Geodezji G; utw. 1 I 55 G (Mieczysław Mrozowski); poł. 15 VI 69 z k. Geodezji BPIO, k. Zwalczania Szkód Górniczych G i przekszt. na k. Geodezji i Ochrony Powierzchni G

Miernictwa i Automatyki Urządzeń Energetycznych przem. 1 X 61 z k. Pomiarów Maszyn Ciepłych ME (p.o. Czesław Graczyk do 20 XII 63, Czesław Graczyk od 21 XII 63); przekszt. 15 VI 69 na Wydziałowe Laboratorium Miernictwa i Automatyki Procesów Energetycznych ME

Miernictwa Przemysłowego utw. 15 II 64 A (Edmund Romer); część k. poł. 15 VI 69 z k. Dynamiki Układów Mechanicznych A, k. Teorii Przesyłu Sygnału A i przekszt. na k. Informatyki A; część k. poł. 15 VI 69 z częścią k. Elektroniki Przemysłowej A, k. Konstrukcji Aparatów Automatyki A i przekszt. na k. Technologii Urządzeń Automatyki A

Mineralogii utw. 1945 Ch (Marian Kamieński); zw. 1 IX 52

Mineralogii i Petrografii utw. 1 IX 50 G (vacat do 31 VIII 52, Marian Kamieński 1 IX 52 — 31 VIII 54, vacat 1 IX 54 — 30 IX 55, Jan Kuhl od 1 X 55); poł. 15 VI 69 z k. Geologii Złóż G i przekszt. na k. Geologii Złóż Surowców Mineralnych G

Napędu Elektrycznego przem. 1 X 61 z k. Elektryfikacji Zakładów Przemysłowych E (p.o. Władysław Sztwiertnia do 31 I 62, opk. Zygmunt Gogolewski 1 II 62 — 31 III 63, opk. Mieczysław Pluciński 1 IV 63 — 30 IX 63, p.o. Zygmunt Kuczewski 1 X 63 — 31 I 67, Zygmunt Kuczewski od 1 II 67); poł. 15 VI 69 z k. Gospodarki Elektroenergetycznej E, k. Urządzeń Elektrycznych E i przekszt. na k. Elektrotechniki Przemysłowej E

Nauk Inżynierskich utw. 1945 IB (p.o. Włodzimierz Roniewicz do 31 VIII 52, Włodzimierz Roniewicz od 1 IX 52); zw. 1 I 53

Nauk Prawniczych utw. 1 IV 47 M (Antoni Wereszczyński do 1 VII 48, p.o. Zygmunt Izdebski 2 VII 48 — 30 IX 49, Zygmunt Izdebski 1 X 49 — 30 IX 52, nieczynna od 1 X 52); zw. 1 X 53

Naukowej Organizacji Pracy utw. 1 I 46 Ch (Stanisław Guzicki do 30 IX 48, Roman Fidelski 1 X 48 — 30 IX 49, Stanisław Guzicki 1 X 49 — 29 II 52, Tadeusz Machnik od 1 III 52); przem. 1 V 54 na k. Ekonomiki, Organizacji i Planowania w Zakładach Przemysłowych Ch

Nawozów Mineralnych przem. 1 IX 52 z k. Technologii Chemicznej Nieorganicznej II Ch (vacat); zw. 1 IX 57

Obrabiarek utw. 1945 M; 1 III 66 MT (Michał Affanasowicz 1945 do 29 I 49, p.o. Mieczysław Pisz 1 II 49 — 31 III 67, Mieczysław Pisz od 1 IV 67); poł. 15 VI 69 z k. Dźwignic i Urządzeń Transportowych MT, k. Mechaniki Technicznej MT, częścią k. Przeróbki Plastycznej i przekszt. na k. Konstrukcji Maszyn Roboczych MT

Obróbki Skrawaniem przekszt. 1 IX 57 z k. Mechanicznej Technologii Materiałów M; 1 III 66 MT (Jerzy Szyrajew od 1 IX 57); poł. 15 VI 69 z k. Ekonomiki, Organizacji i Planowania w Zakładach Przemysłowych MT, częścią k. Przeróbki Plastycznej MT, k. Spawalnictwa MT i przekszt. na k. Technologii Budowy Maszyn MT

Ochrony Pracy przem. 1 X 63 z k. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy IS (Franciszek Górski); poł. 15 VI 69 z k. Ogrzewnictwa i Wentylacji IS, k. Techniki Sanitarnej IS i przekszt. na k. Ogrzewnictwa i Ochrony Atmosfery IS

Odlewnictwa utw. 1 I 46 M; 1 III 66 MT (Gabriel Kniaginin 1 I 46 — 30 IX 57, Waclaw Sakwa od 1 X 57)

Ogólnych Podstaw Konstrukcji Maszyn przekszt. 1 X 63 z k. Części Maszyn ME (Janusz Dietrych)

Ogrzewnictwa i Ochrony Atmosfery utw. 15 VI 69 z k. Ochrony Pracy, k. Ogrzewnictwa i Wentylacji, k. Techniki Sanitarnej IS (Jerzy Zieliński)

Ogrzewnictwa i Wentylacji przem. 1 I 55 z k. Techniki Sanitarnej IS (Tadeusz Chlipalski); poł. 15 VI 69 z k. Ochrony Pracy IS, k. Techniki Sanitarnej IS i przekszt. na k. Ogrzewnictwa i Ochrony Atmosfery IS

Organizacji i Ekonomiki Górnictwa przekszt. 1 IX 57 z k. Górnictwa III G (Roman Dykacz do 30 IX 66, Marian Kozdrój od 1 X 66)

Organizacji i Ekonomiki Transportu utw. 15 VI 69 ME (vacat)

Organizacji i Mechanizacji Budowy utw. 1 IX 52 IB, 1 I 53 BP; 1 I 55 BPiO (vacat 1 IX 52 — 31 VIII 54, Leon Rowiński od 1 IX 54); poł. 15 VI 69 z k. Budownictwa Ogólnego BPiO i przekszt. na k. Technologii i Organizacji Budownictwa BA

Planowania Miast i Osiedli utw. 1 IX 56 IS; 1 X 63 BPiO (Tadeusz Teodorowicz-Todorowski od 1 IX 56); poł. 15 VI 69 z k. Architektury Przemysłowej BPiO, k. Historii Architektury BPiO, k. Projektowania Budynków Mieszkalnych i Usługowych BPiO i przekszt. na k. Projektowania Architektonicznego BA

Podstaw Elektrotechniki utw. 1945 E (Waclaw Günther do 31 VII 46, Stanisław Fryze 1 VIII 46 — 30 IX 60, opk. Franciszek Szymik 1 X 60 — 31 XII 61, p.o. Zygmunt Nowomiejski 1 I 62 — 31 III 64, Zygmunt Nowomiejski od 1 IV 64); przem. 1 III 66 na k. Elektrotechniki Teoretycznej E

Podstaw Inżynierii Chemicznej przekszt. 1 VIII 67 z k. Inżynierii Chemicznej Ch (vacat do 30 IX 67, Kazimierz Kozioł 1 X 67); poł. 15 VI 69 z k. Aparatury Chemicznej Ch, k. Inżynierii i Konstrukcji Aparatury Chemicznej Ch i przekszt. na k. Inżynierii Chemicznej i Budowy Aparatury TICH

Podstaw Konstrukcji Maszyn Górniczych utw. 1 X 63 G (Ludwik Müller); poł. 15 VI 69 z k. Maszyn do Urabiania i Ładowania G, k. Maszyn Górniczych G i przekszt. na k. Mechanizacji Górnictwa G

Podstaw Marksizmu-Leninizmu utw. 1 V 51 G (Bolesław Towarnicki); zw. 1 IX 57

Podstaw Techniki Ciepłej utw. 15 VI 69 z k. Energetyki Ciepłej i k. Teorii Maszyn Ciepłych ME (Jan Szargut)

Podstaw Teletechniki utw. 20 VI 49 E (vacat do 31 VIII 49, Józef Szpilecki od 1 IX 49); przem. 12 V 54 na k. Konstrukcji Elektromechanicznych E

Pomiarów Maszyn Ciepłych przem. 1 IV 47 z k. Pomiarów Maszynowych i Ciepłych M; 1 X 53 ME (p.o. Adam Markowski 1 IV 47 — 30 IX 60, p.o. Czesław Graczyk od 1 X 60); przem. 1 X 61 na k. Miernictwa i Automatyki Urzędzeń Energetycznych ME

Pomiarów Maszynowych i Ciepłych przem. 1 I 46 z k. Projektowania i Montażu Urzędzeń Przemysłowych M (opk. Kazimierz Szawłowski do 30 VI 46, opk. Stanisław Ochęduszek od 15 VII 46); przem. 1 IV 47 na k. Pomiarów Maszyn Ciepłych M

Pomp i Silników Wodnych utw. 1945 M; 1 X 53 ME (Zygmunt Ciechanowski 1945 — 30 IX 60, p.o. Maciej Zarzycki 1 X 60 — 31 XII 62, Maciej Zarzycki od 1 I 63); przekszt. 15 VI 69 na k. Maszyn Hydraulicznych i Powietrznych ME

Projektowania Architektonicznego utw. 15 VI 69 z k. Architektury Przemysłowej, k. Historii Architektury, k. Planowania Miast i Osiedli, k. Projektowania Budynków Mieszkalnych i Usługowych BA (Zygmunt Majerski)

Projektowania Budynków Mieszkalnych i Usługowych utw. 1 VII 64 BPiO (vacat do 31 VIII 64, Zygmunt Majerski od 1 IX 64); poł. 15 VI 69 z k. Architektury Przemysłowej BPiO, k. Historii Architektury BPiO, k. Planowania Miast i Osiedli BPiO, i przekszt. na k. Projektowania Architektonicznego BA

Projektowania i Montażu Urzędzeń Przemysłowych utw. 1945 M (opk. Kazimierz Szawłowski); przem. 1 I 46 na k. Pomiarów Maszynowych i Ciepłych M

Przeróbki Mechanicznej Kopalni przekszt. 1 IX 57 z k. Przeróbki Mechanicznej Węgla G (Tadeusz Laskowski do 14 VI 69, Jerzy Nawrocki od 15 VI 69)

Przeróbki Mechanicznej Węgla utw. 1 IX 50 G (Tadeusz Laskowski); przekszt. 1 IX 57 na k. Przeróbki Mechanicznej Kopalni G

Przeróbki Plastycznej przekszt. 1 IX 57 z k. Walcownictwa i Kuźnictwa M; 1 III 66 MT (Klaudiusz Filasiewicz 1 IX 57 — 30 IX 60, Zygmunt Wusatowski od 1 X 60); część k. poł. 15 VI 69 z k. Ekonomiki, Organizacji i Planowania w Zakładach Przemysłowych MT, k. Obróbki Skrawaniem MT, k. Spawalnictwa MT i przekszt. na k. Technologii Budowy Maszyn MT; część k. poł. 15 VI 69 z k. Dźwignic i Urzędzeń Transportowych MT, k. Mechaniki Technicznej MT, k. Obrabiarek MT i przekszt. na k. Konstrukcji Maszyn Roboczych MT

Pyłów i Gazów w Kopalniach utw. 1 III 66 (Waclaw Cybulski); poł. 15 VI 69 z k. Aerologii Górniczej G, k. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy w Górnictwie G, k. Eksploatacji Złóż G, k. Górnictwa Ogólnego G i przekszt. na k. Eksploatacji Złóż G

Radiotechniki utw. 1945 E (opk. Tadeusz Malarski do 30 IX 47, Tadeusz Zagajewski od 1 X 47); przem. 1 V 54 na k. Elektroniki Przemysłowej E

Rzutów i Rysunku Technicznego przem. 1 IX 52 z k. Geometrii Wykreślnej IB (Stanisław Szerszeń); przem. 1 I 55 na k. Geometrii Wykreślnej IB

Samochodów i Ciągników utw. 1945 M (Władysław Rubczyński do 31 III 52, nieczynna od 1 IX 52); zw. 1 X 53

Sieci Elektrycznych utw. 20 VI 49 E (Zbigniew Jasicki); przem. 1 IX 56 na k. Sieci i Układów Elektroenergetycznych E

Sieci i Układów Elektroenergetycznych przem. 1 IX 56 z k. Sieci Elektrycznych E (Zbigniew Jasicki do 31 VIII 61, Franciszek Szymik od 1 IX 61); poł. 15 VI 69 z k. Elektrowni Ciepłych E i przekszt. na k. Elektroenergetyki E

Silników Parowych utw. 1945 M (Adolf Langrod do 28 II 46, Kazimierz Szawłowski 1 III 46 — 30 IX 47, Kazimierz Kutarba od 1 X 47); przem. 1 IX 52 na k. Ciepłych Maszyn Wirnikowych M

Silników Spalinowych utw. 1945 M; 1 X 53 ME (Kazimierz Szawłowski od 1945); przekszt. 1 IX 57 na k. Ciepłych Maszyn Tłokowych ME

Spawalnictwa utw. 1 IX 50 M; 1 III 66 MT (Józef Pilarczyk od 1 IX 50); poł. 15 VI 69 z k. Ekonomiki, Organizacji i Planowania w Zakładach Przemysłowych MT, k. Obróbki Skrawaniem MT, częścią k. Przeróbki Plastycznej MT i przekszt. na k. Technologii Budowy Maszyn MT

Spółecznej Ochrony Pracy oraz Higieny i Bezpieczeństwa Pracy utw. 1 I 46 E (vacat do 31 VIII 46, Mieczysław Rzęcki od 1 IX 46); przem. 4 IV 49 na k. Bezpieczeństwa Pracy E

Stali, Stopów i Przeróbki Plastycznej utw. 15 VI 69 Met (Stanisław Tochowicz)

Statyki Budowli utw. 1945 IB; 1 I 53 BP (Edmund Szczepaniak od 1945); 1 III 53 M; poł. 1 III 53 z k. Mechaniki i Wytrzymałości Materiałów, k. Mechaniki Technicznej i przem. na k. Mechaniki M

Techniki Sanitarnej przem. 1 I 46 z k. Fizyki IB (Eliasz Zielski do 1 III 53, Tadeusz Chlipalski od 1 IX 53); 1 I 55 IS; przem. 1 I 55 na k. Ogrzewnictwa i Wentylacji IS; utw. 1 IX 56 IS (Jan Paluch); poł. 15 VI 69 z k. Ochrony Pracy IS, k. Ogrzewnictwa i Wentylacji IS i przekszt. na k. Ogrzewnictwa i Ochrony Atmosfery IS

Technologii Budowy Maszyn utw. 15 VI 69 z k. Ekonomiki, Organizacji i Planowania w Zakładach Przemysłowych, k. Obróbki Skrawaniem, części k. Przeróbki Plastycznej, k. Spawalnictwa MT (Jan Darlewski)

Technologii Chemicznej Nieorganicznej utw. 1945 Ch (Stanisław Bretsznajder do 30 IV 49, Aleksander Zmaczyński od 1 V 49); przem. 1 IX 49 na k. Technologii Chemicznej Nieorganicznej I Ch

Technologii Chemicznej Nieorganicznej I przem. 1 IX 49 z k. Technologii Chemicznej Nieorganicznej Ch (Aleksander Zmaczyński do 14 II 52, vacat od 15 II 52); przem. 1 IX 52 na k. Technologii Wielkiego Przemysłu Nieorganicznego Ch

Technologii Chemicznej Nieorganicznej II utw. 1 IX 49 Ch (Stefan Pawlikowski); przem. 1 IX 52 na k. Nawozów Mineralnych Ch

Technologii Chemicznej Organicznej utw. 1945 Ch (Wacław Leśniański do 14 XI 56, vacat 15 XI 56 — 30 IV 57, Tadeusz Mazoński od 1 V 57); poł. 15 VI 69 z k. Chemii Organicznej Ch, k. Ciężkiej Syntezy Organicznej Ch i przekszt. na k. Chemii i Technologii Organicznej TICH

Technologii Chemicznej Przemysłu Rolniczego utw. 1945 Ch (Adolf Joszt); przem. 1 IX 51 na k. Wody i Ścieków Ch

Technologii Chemicznej Węgla utw. 1945 Ch (vacat do 30 IX 49, Józef Salcewicz od 1 X 49); poł. 15 VI 69 z k. Technologii Nafty i Paliw Płynnych Ch i przekszt. na k. Technologii Chemicznej Węgla i Ropy Naftowej TICH

Technologii Chemicznej Węgla i Ropy Naftowej utw. 15 VI 69 z k. Technologii Chemicznej Węgla i k. Technologii Nafty i Paliw Płynnych TICH (Piotr Wasilewski)

Technologii i Metrologii Elektrycznej utw. 15 VI 69 z k. Maszyn Elektrycznych, k. Miernictwa Elektrycznego, k. Wysokich Napięć E (Mieczysław Pluciński)

Technologii i Organizacji Budownictwa utw. 15 VI 69 z k. Budownictwa Ogólnego, k. Organizacji i Mechanizacji Budowy BA (Leon Rowiński)

Technologii Krzemianów utw. 1 IX 52 Ch (vacat); zw. 1 IX 57

Technologii Nafty i Paliw Płynnych utw. 1945 Ch (Ewa Neyman-Pilatowa do 21 XI 45, Włodzimierz Kisielow od 22 XI 45); poł. 15 VI 69 z k. Technologii Chemicznej Węgla Ch i przekszt. na k. Technologii Chemicznej Węgla i Ropy Naftowej TICH

Technologii Polimerów przem. 1 II 65 z k. Technologii Powłok Ochronnych Ch (Zbigniew Jedliński); poł. 15 VI 69 z k. Chemii Fizycznej Ch i przekszt. na k. Fizykochemii i Technologii Polimerów TICH

Technologii Powłok Ochronnych utw. 1 X 59 Ch (Zbigniew Jedliński); przem. 1 II 65 na k. Technologii Polimerów Ch

Technologii Smoły i Benzolu utw. 1 IX 53 Ch (nieczynna); zw. 1 XI 57

Technologii Urządzeń Automatyki utw. 15 VI 69 z części k. Elektroniki Przemysłowej, k. Konstrukcji Aparatów Automatyki, części k. Miernictwa Przemysłowego A (Henryk Kowalowski)

Technologii Wielkiego Przemysłu Nieorganicznego przem. 1 IX 52 z k. Technologii Chemicznej Nieorganicznej I Ch (Stefan Pawlikowski); część k. poł. 15 VI 69 z częścią k. Chemii i Technologii Materiałów Budowlanych BPiO, k. Chemii Nieorganicznej Ch, k. Elektrochemii Technicznej i Elektrometalurgii Ch i przekszt. na k. Chemii i Technologii Nieorganicznej TICh; część k. poł. 15 VI 69 z częścią k. Chemii i Technologii Materiałów Budowlanych BPiO, k. Chemii Ogólnej „A” G, k. Chemii Ogólnej „B” MT, k. Chemii Sanitarnej IS i przekszt. na k. Chemii Analitycznej i Ogólnej TICh

Technologii Wody i Ścieków przem. 1 IX 52 z k. Wody i Ścieków Ch; 1 I 53 IB; 1 I 55 IS (Adolf Joszt 1 IX 52 — 16 III 57, opk. Jan Paluch 17 III 57 — 30 IX 59, Andrzej Grossman od 1 X 59); poł. 15 VI 69 z k. Biologii Sanitarnej IS i przekszt. na k. Technologii Wody i Ścieków IS

Technologii Wody i Ścieków utw. 15 VI 69 z k. Biologii Sanitarnej i k. Technologii Wody i Ścieków IS (Andrzej Grossman)

Teletechniki utw. 1945 E (vacat do 31 VIII 46, Łukasz Dorosz od 1 IX 46); przem. 20 VI 49 na k. Urządzeń Teletechnicznych E

Teorii Konstrukcji utw. 15 VI 69 z k. Mechaniki Budowli, k. Mechaniki Gruntów i Fundamentowania, k. Mechaniki i Wytrzymałości Materiałów BA (Marian Janusz)

Teorii Maszyn Ciepłych przem. 1 IV 47 z k. Termodynamiki Technicznej M; 1 X 53 ME (Stanisław Ochęduszek od 1 IV 47); poł. 15 VI 69 z k. Energetyki Ciepłej ME i przekszt. na k. Podstaw Techniki Ciepłej ME

Teorii Przesyłu Sygnału utw. 15 II 64 A (Adam Macura); poł. 15 VI 69 z k. Dynamiki Układów Mechanicznych A, częścią k. Miernictwa Przemysłowego A i przekszt. na k. Informatyki A

Teorii Regulacji utw. 1 X 61 E; 15 II 64 A (Stefan Węgrzyn od 1 X 61); poł. 15 VI 69 z k. Dynamiki Układów Mechanicznych A i przekszt. na k. Kompleksowych Systemów Sterowania A

Termodynamiki Technicznej utw. 1945 M (Julian Ziemiński do 14 VII 46, Stanisław Ochęduszek od 15 VII 46); przem. 1 IV 47 na k. Teorii Maszyn Ciepłych M

Transportu Przemysłowego utw. 1 I 53 BP (vacat do 30 XI 53, Józef Bartoszewski od 1 XII 53); zw. 1 I 55

Urządzeń Automatyki przem. 1 X 61 z k. Elektroautomatyki Przemysłowej E (Zdzisław Trybalski); przekszt. 15 II 64 na k. Urządzeń i Układów Automatyki E

Urządzeń Elektrycznych przem. 1 IX 56 z k. Energetyki E (Edmund Piotrowski); poł. 15 VI 69 z k. Gospodarki Elektroenergetycznej E k. Napędu Elektrycznego E i przekszt. na k. Elektrotechniki Przemysłowej E

Urządzeń Elektrycznych Prądów Silnych utw. 1945 E (vacat do 31 VIII 46, Zygmunt Gogolewski 1 IX 46 — 31 XII 49, Lucjan Nehrebecki od 1 I 50); zw. 1 V 54

Urządzeń Elektrycznych w Energetyce Ciepłej utw. 1 X 53 ME (p.o. Karol Lubelski); przekszt. 1 IX 57 na k. Elektrotechniki Ogólnej „B” ME

Urządzeń i Układów Automatyki przekszt. 15 II 64 z k. Urządzeń Automatyki E; 15 II 64 A (Zdzisław Trybalski); poł. 15 VI 69 z k. Automatyki Procesów Przemysłowych A i przekszt. na k. Automatyzacji Procesów Przemysłowych A

Urządzeń Teletechnicznych przem. 20 VI 49 z k. Teletechniki E (Łukasz Dorosz do 31 VIII 52, Zdzisław Trybalski od 1 IX 52); przem. 1 V 54 na k. Elektroautomatyki Przemysłowej E

Walcownictwa i Kuźnictwa utw. 1 I 46 M (Klaudiusz Filasiewicz); przekszt. 1 IX 57 na k. Przeróbki Plastycznej M

Wodociągów i Kanalizacji przem. 1 I 53 z k. Budowy Wodociągów i Kanalizacji IB; 1 I 55 IS (Eugeniusz Zaczyński 1 I 53 — 5 IX 64, p.o. Zbigniew Bruliński 1 X 64 — 30 IX 67, Zbigniew Bruliński od 1 X 67); poł. 15 VI 69 z częścią k. Komunikacji Miejskich IS i przekszt. na k. Wodociągów i Kanalizacji IS

Wodociągów i Kanalizacji utw. 15 VI 69 z części k. Komunikacji Miejskich i k. Wodociągów i Kanalizacji IS (p.o. Zbigniew Bruliński)

Wody i Ścieków przem. 1 IX 51 z k. Technologii Chemicznej Przemysłu Rolniczego Ch (Adolf Joszt); przem. 1 IX 52 na k. Technologii Wody i Ścieków Ch

Wysokich Napięć przem. 1 IX 49 z k. Kolei Elektrycznych E (Tadeusz Stępniewski); poł. 15 VI 69 z k. Maszyn Elektrycznych E, k. Miernictwa Elektrycznego E i przekszt. na k. Technologii i Metrologii Elektrycznej E

Zabudowy Osiedli utw. 1945 IB (Tadeusz Teodorowicz-Todorowski); zw. 1 I 53

Zwalczania Szkód Górniczych utw. 1 V 64 G (Tadeusz Kochmański); poł. 15 VI 69 z k. Geodezji BPiO, k. Miernictwa Górniczego G i przekszt. na k. Geodezji i Ochrony Powierzchni G

MIĘDZYWYDZIAŁOWE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE

Instytut Elementów Maszyn Górniczych utw. 15 X 66 (Ludwik Müller)

Instytut Energetyki utw. 15 VI 69 (Lucjan Nehrebecki)

Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych utw. 1 IV 53; od X 45 Zespoły Lektorów (Jerzy Zann 1951/52, Janina Rowińska 1952/53 — 1959/60, Irena Krzeczewska 1960/61 — 15 V 66, p.o. Józef Ogrodnik 1966/67, Zdzisław Chotyński od 1967/68)

Studium Nauk Społeczno-Politycznych utw. 15 VI 69 z poł. Międzywydziałowego Studium Nauk Politycznych (utw. 1 X 64) oraz k. Ekonomii Politycznej MT (Bronisław Miszewski)

Studium Wojskowe utw. 22 IX 49 (Edmund Peters 1949/50, Marian Baranowski 1950/51 — 1954/55, Zygmunt Kielar od 1955/56)

Studium Wychowania Fizycznego utw. 1 IX 52 (Michał Lewicki)

Studium Pedagogiczne w zakresie szkolnictwa zawodowego utw. 1 X 68 (opk. Leon Rowiński)

Zakład Nowych Technik Nauczania utw. 15 VI 69; od 1 VI 66 istniał pod nazwą Ośrodek Technik Audiowizualnych (Stanisław Bistróń do 31 III 69, p.o. Franciszek Malcharczik od 1 IV 69)

Ośrodek Maszyn Matematycznych utw. 15 VI 69; od V 63 istniał jako zakład przy k. Matematyki B E (p.o. Bolesław Szafnicki)

Biblioteka Główna utw. VI 45 (Tytus Laskiewicz od VI 45, Józef Czerni od IV 56, Jerzy Zarzycki od X 61)

JEDNOSTKI ADMINISTRACYJNE

ADMINISTRACJA (Tadeusz Niżankowski VI 45 — 1947/48, Roman Ślusarczyk 1948/49 — 1953/54, Danuta Borek 1954/55 — 31 III 60, p.o. Zenon Cieślak 1 IV 60 — 31 VII 60, Józef Zachara 1 VIII 60 — 1964/65, Emil Szozda od 1965/66)

KWESTURA (Jan Foryst VI 45 — 31 XII 68, Leonard Popławski — I 70)

PROFESOROWIE

W wykazie wymieniono profesorów zwyczajnych i nadzwyczajnych zatrudnionych w Politechnice Śląskiej w okresie od 1945 do 30 VI 1969 r.

Podane daty nominacji oparto na aktach prawnych, zaś w wypadku byłych profesorów Politechniki Lwowskiej na programach tej uczelni.

Uwzględnione w wykazie datyienne dotyczą faktów związanych z pracą w Politechnice Śląskiej, natomiast daty roczne przyjęto dla danych poza tym okresem. Wyjątek stanowi określenie rozpoczęcia pracy w 1945 roku ze względu na trudności w ustaleniu dokładnych danych w okresie organizacyjnym uczelni.

W przypadkach odejścia z uczelni rozróżniono przejście na emeryturę, względnie opuszczenie z innych powodów.

Przy nazwiskach profesorów podano nazwę katedry, którą kierowali lub w której pracowali; przyjęto przy tym za punkt wyjścia datę nominacji, a w wypadku uzyskania jej wcześniej w innej uczelni — datę objęcia katedry. Uwzględniono również daty związane z przejściem do innej katedry i zmianą nazw katedr; nie podano dat przeniesień katedry z wydziału na wydział, zaznaczając jedynie skróty wydziałów, na których dana katedra istniała.

W wykazie uwzględniono przynależność do następujących instytucji naukowych: Akademia Nauk Technicznych, Polska Akademia Nauk, Polska Akademia Umiejętności i Towarzystwo Naukowe Warszawskie. W przypadku przynależności do dwu lub większej ilości podanych instytucji naukowych zachowano układ chronologiczny, a członkostwo zaznaczono niezależnie od tego, czy wiązało się z pracą w Politechnice Śląskiej. Podobnie postąpiono przy zaznaczaniu stanowisk dyrektorów instytutów naukowo-badawczych czy funkcji rektorów innych uczelni. W wykazie podano stanowiska kierowników resortów (wiceministrów) i posłów na Sejm, a z funkcji piastowanych w uczelni — rektora, prorektora i dziekana.

Wykaz ten został uzupełniony bibliografią artykułów poświęconych wspomnieniom o zmarłych profesorach, pracownikach Politechniki Śląskiej.

Affanasowicz Michał ur. 1887; dr; 1945 PŚI.; 24 VII 46 prof. nadzw. obrabiarek M; zm. 29 I 49

Augustyn Władysław ur. 1916; dr; 1945 PŚI.; 9 X 68 prof. nadzw. chemii ogólnej „B” MT; dziek. M 1960/61 — 1963/64

Bartoszewski Józef ur. 1902; 1945 PŚI.; 10 I 64 prof. nadzw. komunikacji miejskich IS; dziek. IS 1964/65 — 1965/66

Biernawski Witold ur. 1898; dr; 1945 PŚI.; 21 X 47 prof. nadzw. mechanicznej technologii materiałów M; op. 31 V 48; dyr. Instytutu Obrabiarek i Obróbki Skrawaniem 1949 — 1957; czł. krs. PAN 1952; poseł na Sejm 1952 — 1957; zm. 1957

Błasiak Eugeniusz ur. 1901; dr; 1 III 54 PŚI.; 30 VI 54 prof. nadzw. technologii wielkiego przemysłu nieorganicznego Ch; 1 X 63 elektrochemii technicznej i elektrometalurgii Ch; 4 IV 66 prof. zw. Ch

Bodaszewski Stanisław ur. 1900; dr; 1945 PŚI.; 30 VI 54 prof. nadz. mechaniki M; 1 I 55 mechaniki technicznej M, MT

Bonder Julian ur. 1900; dr; 1945 PŚI.; 1 VI 46 prof. nadzw. matematyki M; op. 30 IX 52; czł. krs. PAN 1954; czł. PAN 1967;

Borecki Marcin ur. 1906; 1964 prof. zw. Głównego Instytutu Górnictwa; 1 III 66 budownictwa podziemnego kopalń G; dyr. Głównego Instytutu Górnictwa 1951 — 1965; podsekretarz stanu w Ministerstwie Górnictwa i Energetyki od 1965

Bretsznajder Stanisław ur. 1907; dr; 1945 PŚI.; 15 XI 46 prof. nadzw. technologii chemicznej nieorganicznej Ch; dziek. Ch 1948/49; op. 30 IV 49; czł. krs. PAN 1954; czł. PAN 1961; zm. 1967

Brzozowski Stanisław ur. 1889; dr; 1935 prof. zw. Politechniki Lwowskiej; 15 VII 46 budownictwa mostów IB; 1 I 53 budowy mostów IB, BP, BPiO; zm. 9 VII 59

Budzianowski Zbigniew ur. 1914; dr; 1945 PŚI.; 27 IV 62 prof. nadzw. mechaniki budowli BPiO; dziek. BPiO 1962/63 — 1963/64

Burzyński Włodzimierz ur. 1900; dr; 1934 prof. nadzw. Politechniki Lwowskiej; 15 VII 46 mechaniki teoretycznej M; 1 IV 47 mechaniki technicznej M; 25 III 48 prof. zw. M; em. 1 X 62; czł. ANT 1938; czł. PAU 1946; zm. 11 VII 70

Chlipalski Tadeusz ur. 1904; 1 IX 53 PŚI.; 18 XII 64 prof. nadzw. ogrzewnictwa i wentylacji IS

Ciechanowski Zygmunt ur. 1873; dr; 1913 prof. zw. Szkoły Politechnicznej we Lwowie (od 1921 Politechniki Lwowskiej); 1945 pomp i silników wodnych M, ME; em. 1 X 60; zm. 8 VII 66

Ciszewski Waclaw ur. 1900; 1945 PŚI.; 1 V 46 prof. nadzw. kotłów i siłowni parowych M; op. 31 XII 47

Cybulski Waclaw ur. 1901; dr; 1 IX 51 PŚI.; 30 VI 54 prof. nadzw. bezpieczeństwa pracy w górnictwie G; 1 III 66 pyłów i gazów w kopalniach G; czł. krs. PAN 1965

Derdacki Władysław ur. 1882; 1920 prof. zw. Politechniki Lwowskiej; 1 I 46 budownictwa utylitarne IB; zm. 10 XI 51

Dietrych Janusz ur. 1907; dr; 1 IX 47 PŚI.; 28 XI 57 prof. nadzw. części maszyn ME; 1 X 63 ogólnych podstaw konstrukcji maszyn ME

Dorosz Łukasz ur. 1897; 1946 prof. nadzw. Politechniki Gdańskiej; 1 IX 46 teletechniki E; 20 VI 49 urządzeń teletechnicznych E; op. 31 VIII 52

Dykacz Roman ur. 1899; 1 IX 52 PŚI.; 27 XI 54 prof. nadzw. górnictwa III G; 1 IX 57 organizacji i ekonomiki górnictwa G; dziek. G 1952/53 — 1961/62; em. 30 XI 68; zm. 12 XII 68

Ficki Zdzisław ur. 1891; 1 IX 46 PŚI.; 25 IX 54 prof. nadzw. kotłów i siłowni parowych ME; em. 1 X 62; zm. 21 XI 65

Filasiewicz Klaudiusz ur. 1879; 1945 PŚI.; 15 III 49 prof. nadzw. walcownictwa i kuźnictwa M; 1 IX 57 przeróbki plastycznej M; em. 1 X 60; zm. 26 IX 68

Fryze Stanisław ur. 1885; dr; 1934 prof. zw. Politechniki Lwowskiej; 1 VIII 46 podstaw elektrotechniki E; dziek. E 1946/47 — 1947/48; em. 1 X 60; czł. tyt. PAN 1952; czł. PAN 1957; zm. 3 III 64

Galanka Józef ur. 1905; 1 X 51 PŚI.; 25 IX 54 prof. nadzw. górnictwa II G; 1 IX 57 budownictwa podziemnego kopalń G; 22 II 62 prof. zw. G; dziek. G 1951/52; zm. 2 VIII 62

Gogolewski Zygmunt ur. 1896; 1 IX 46 PŚI.; 20 I 47 prof. nadzw. urządzeń elektrycznych prądów silnych E; 1 I 50 budowy maszyn elektrycznych E; 1 IX 56 maszyn elektrycznych E; 28 III 57 prof. zw. E; dziek. E 1948/49 — 1951/52; em. 1 X 66; zm. 24 X 69

Gostkowski Kazimierz ur. 1894; dr; 1 IX 49 PŚI.; 30 I 58 prof. nadzw. fizyki „A” E; dziek. Ch 1951/52 — 1954/55; em. 1 X 64

Gregorowicz Zbigniew ur. 1924; dr; 1 I 48 PŚI.; 28 VI 68 prof. nadzw. chemii sanitarnej IS; dziek. IS od 1966/67

Grossman Andrzej ur. 1908; dr; 1 X 53 PŚI.; 17 IX 60 prof. nadzw. technologii wody i ścieków IS; 3 V 69 prof. zw. IS; prorektor 1965/66 — 1967/68

Günther Waclaw ur. 1884; 1945 PŚl.; 13 VI 45 prof. nadzw. podstaw elektrotechniki E; dziek. E 1945/46; op. 31 VII 46

Guzicki Stanisław ur. 1892; 1945 PŚl.; 3 XI 48 prof. nadzw. naukowej organizacji pracy Ch; op. 29 II 52

Hobler Tadeusz ur. 1899; dr; 1 IX 49 PŚl.; 30 VI 54 prof. zw. inżynierii i konstrukcji aparatury chemicznej ME, Ch; czł. krs. PAN 1954; czł. PAN 1967

Izdebski Zygmunt dr; 1 X 48 PŚl.; 1949 prof. nadzw. nauk prawnych M; op. 30 IX 52

Jakób Wiktor ur. 1886; dr; 1936 prof. zw. Politechniki Lwowskiej; 1945 chemii nieorganicznej Ch; op. 30 IX 52

Janusz Marian ur. 1905; dr; 1 IV 46 PŚl.; 1 VII 50 prof. nadzw. mechaniki teoretycznej i wytrzymałości materiałów IB; 1 I 53 mechaniki i wytrzymałości materiałów IB; 1 III 53 mechaniki M; 1 I 55 mechaniki i wytrzymałości materiałów BPIO; 26 II 65 prof. zw. BPIO; dziek. IB 1952/53 — 1954/55; prorektor 1955/56 — 1958/59

Jasicki Zbigniew ur. 1915; dr; 1945 PŚl.; 29 I 55 prof. nadzw. sieci elektrycznych E; 1 IX 56 sieci i układów elektroenergetycznych E; dziek. E 1952/53 — 1953/54; rektor 1954/55 — 1955/56; op. 31 VIII 61

Jedliński Zbigniew ur. 1922; dr; 1 X 59 PŚl.; 13 VII 64 prof. nadzw. technologii powłok ochronnych Ch; 1 II 65 technologii polimerów Ch; dziek. Ch 1962/63 — 1963/64

Joszt Adolf ur. 1889; dr; 1929 prof. zw. Politechniki Lwowskiej; 1945 technologii chemicznej przemysłu rolniczego Ch; 1 IX 51 wody i ścieków Ch; 1 IX 52 technologii wody i ścieków Ch, IB, IS; rektor Politechniki Lwowskiej 1936/37 — 1937/38; dziek. Ch 1945/46 — 1947/48; czł. TNW; zm. 16 III 57

Kamieński Marian ur. 1901; dr; 1934 prof. nadzw. Politechniki Lwowskiej; 1945 mineralogii Ch; 21 X 47 prof. zw. Ch; 1 IX 52 mineralogii i petrografii G; op. 31 VIII 54

Kamiński Andrzej ur. 1916; dr; 1 XI 46 PŚl.; 25 XI 61 prof. nadzw. gospodarki elektroenergetycznej E

Kaufman Stefan ur. 1894; dr; 1945 PŚl.; 27 IV 49 prof. nadzw. budownictwa żelbetonowego IB; 1 I 53 budownictwa żelbetonowego BP, BPIO; 26 X 56 prof. zw. BPIO; dziek. BPIO 1958/59 — 1959/60; em. 1 X 64

Kisielow Włodzimierz ur. 1914; dr; 1945 PŚl.; 29 I 59 prof. nadzw. technologii nafty i paliw płynnych Ch; 4 IV 66 prof. zw. Ch; dziek. Ch 1958/59 — 1959/60

Klemensiewicz Zygmunt ur. 1886; dr; 1923 prof. zw. Politechniki Lwowskiej; 1 V 56 ME; 1 I 57 fizyki ME; 1 IX 57 fizyki „B” ME; em. 1 X 60; zm. 25 III 63

Kluczycki Kazimierz ur. 1907; dr; 1945 PŚl.; 28 V 66 prof. nadzw. biologii sanitarnej IS

Kniagin Gabriel ur. 1905; dr; 1945 PŚl.; 26 VII 50 prof. nadzw. odlewnictwa M; prorektor 1950/51 — 1951/52; rektor 1952/53 — 1953/54; op. 30 IX 57

Kochmański Tadeusz ur. 1904; dr; 1958 prof. zw. Akademii Górniczo-Hutniczej; 1 V 64 zwalczania szkód górniczych G

Kołek Władysław ur. 1914; dr; 1945 PŚl.; 25 III 48 prof. nadzw. maszyn elektrycznych E; op. 31 III 58

Konopka Antoni ur. 1898; 1945 PŚl.; 1 IV 47 prof. nadzw. ekonomii społecznej M; op. 30 IX 48

Kowalski Witold ur. 1913; dr; 20 I 50 PŚl.; 28 VI 68 prof. nadzw. technologii wielkiego przemysłu nieorganicznego Ch

Krakowski Jan ur. 1898; 1945 PŚl.; 24 VIII 48 prof. nadzw. maszynoznawstwa chemicznego Ch; op. 30 XI 59; zm. 1969

Kuczewski Władysław ur. 1887; dr; 1945 PŚl.; 12 X 46 prof. zw. metalurgii I M; rektor 1945/46 — 1950/51; rektor Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej w Katowicach 1952/53 — 1953/54; op. 1 X 54; poseł do KRN 1944 — 1947; poseł na Sejm 1947 — 1952; zm. 28 II 1963

Kuhl Jan ur. 1899; dr; 1 X 55 PŚl.; 24 III 58 prof. nadzw. mineralogii i petrografii G; 14 IV 65 prof. zw. G

Kutarba Kazimierz ur. 1903; 1 IX 46 PŚl.; 1 X 50 prof. nadzw. silników parowych M; 1 IX 52 ciepłych maszyn wirnikowych M, ME; 25 XI 61 prof. zw. ME; dziek. M 1950/51 — 1952/53; prorektor 1954/55 — 1964/65

Lasek Tadeusz ur. 1910; 14 IV 65 prof. nadzw. PŚl.; 1 V 65 bezpieczeństwa pracy w górnictwie G; 1 III 66 bezpieczeństwa i higieny pracy w górnictwie G; dziek. G od 1967/68

Laskowski Tadeusz ur. 1901; dr; 1 X 50 PŚl.; 30 VI 54 prof. nadzw. przeróbki mechanicznej węgla G; 1 IX 57 przeróbki mechanicznej kopalin G; 13 VII 60 prof. zw. G; rektor 1959/60 — 1964/65

Ledwoń Józef ur. 1921; dr; 1 II 49 PŚl.; 27 IV 62 prof. nadzw. budowli podziemnych BPIO; 1 X 63 budowli przemysłowych BPIO; dziek. BPIO 1960/61 — 1961/62; prorektor 1962/63 — 1964/65; op. 31 VIII 68

Leśniański Waclaw ur. 1886; dr; 1929 prof. zw. Politechniki Lwowskiej; 1945 technologii chemicznej organicznej Ch; zm. 14 XI 56

Łaniecki Witold ur. 1893; dr; 1 VIII 52 PŚl.; 30 VI 54 prof. nadzw. fizyki E, op. 30 IX 55

Łukasiewicz Stanisław dr; 1937 prof. zw. Politechniki Lwowskiej; 1945 dźwignic i urządzeń transportowych M; op. 28 II 46

Majerski Zygmunt ur. 1909; 1 IX 47 PŚI.; 4 III 68 prof. nadzw. projektowania budynków mieszkalnych i usługowych BPiO; dziek. BPiO od 1966/67

Malarski Tadeusz ur. 1883; dr; 1936 prof. zw. Politechniki Lwowskiej; 1945 fizyki E; zm. 8 III 52

Mazoński Tadeusz ur. 1901; dr; 1945 PŚI.; 17 IX 60 prof. nadzw. technologii chemicznej organicznej Ch; 22 IV 67 prof. zw. Ch; dziek. Ch 1955/56 — 1956/57; prorektor 1957/58 — 1958/59

Mochnacki Mirosław ur. 1904; 1 III 46 PŚI.; 28 V 66 prof. nadzw. matematyki „D” MT; dziek. M 1957/58; zm. 26 VI 70

Mościcki Włodzimierz ur. 1911; dr; 1962 prof. nadzw. Politechniki Gdańskiej; 1 IV 67 fizyki „A” E

Muller Ludwik ur. 1918; dr; 1 IX 47 PŚI.; 22 VI 67 prof. nadzw. podstaw konstrukcji maszyn górniczych G

Nawrocki Jerzy ur. 1926; dr; 1 IV 51 PŚI.; 18 VI 69 prof. nadzw. przeróbki mechanicznej kopalni G

Nehrebecki Lucjan ur. 1900; 1 IX 46 PŚI.; 29 IV 55 prof. nadzw. elektrowni E; 27 IV 62 prof. zw. E

Obrąpalski Jan ur. 1881; 1 VIII 46 PŚI.; 3 XI 48 prof. nadzw. energetyki E; 28 VI 56 prof. zw. E; 1 IX 56 elektryfikacji zakładów przemysłowych E; zm. 14 XII 58

Ochęduszek Stanisław ur. 1899; dr; 1937 prof. nadzw. Politechniki Lwowskiej; 21 I 47 prof. zw. termodynamiki technicznej M; 1 IV 47 teorii maszyn cieplnych M, ME; dziek. ME 1953/54 — 1954/55; rektor 1956/57 — 1958/59; czł. krs. PAN 1961; zm. 17 XII 69

Okolo-Kulał Witold ur. 1909; dr; 1 IX 46 PŚI.; 27 IV 62 prof. nadzw. teorii maszyn cieplnych ME

Paluch Jan ur. 1912; dr; 1 I 49 PŚI.; 29 IX 66 prof. nadzw. techniki sanitarnej IS; dziek. IS 1956/57 — 1963/64

Parysiewicz Witold ur. 1907; dr; 1 X 55 PŚI.; 14 IV 65 prof. nadzw. eksploatacji złóż G; dziek. G 1965/66 — 1966/67; zm. 6 V 67

Paszkiwicz Michał ur. 1896; 1945 PŚI.; 21 X 48 prof. nadzw. miernictwa IB; 1 I 53 geodezji IB, G, BPiO; 13 XII 62 prof. zw. BPiO; dziek. IB 1946/47 — 1951/52; BP 1955/56; zm. 18 IV 66

Pawlikowski Stefan ur. 1899; dr; 1945 PŚI.; 28 XI 57 prof. nadzw. technologii wielkiego przemysłu nieorganicznego Ch; 13 XII 62 prof. zw. Ch; dziek. Ch 1957/58

Pilarczyk Józef ur. 1909; 1 IX 50 PŚI.; 12 IX 62 prof. nadzw. spawalnictwa M, MT; prorektor 1968/69 dyr. Instytutu Spawalnictwa 1959 — 1967

Piotrowski Edmund ur. 1913; 1 III 51 PŚI.; 27 VII 66 prof. nadzw. urządzeń elektrycznych E; dziek. E 1956/57 — 1957/58

Plaskura Władysław ur. 1905; 1 IX 53 PŚI.; 3 VI 63 prof. nadzw. maszynoznawstwa chemicznego Ch; 1 X 63 aparatury chemicznej Ch

Popowicz Oktawian ur. 1898; dr; 1 IX 50 PŚI.; 30 VI 54 prof. nadzw. maszyn górniczych G; 28 III 57 prof. zw. G; em. 1 X 68

Przegaliński Stanisław ur. 1908; 1 IX 54 PŚI.; 30 X 58 prof. nadzw. metaloznawstwa M, MT; dyr. Instytutu Metalurgii Żelaza 1952 — 1953

Rabsztyn Jerzy ur. 1907; dr; 1 IX 55 PŚI.; 28 V 66 prof. nadzw. górnictwa ogólnego G; 1 X 68 eksploatacji złóż G; dyr. Głównego Instytutu Górnictwa od 1967

Radwański Henryk ur. 1903; 15 II 46 PŚI.; 14 XI 51 prof. nadzw. dźwignic i urządzeń transportowych M, MT; 4 IV 66 prof. zw. MT; dziek. M 1958/59; prorektor 1959/60 — 1961/62; zm. 11 VII 70

Regulski Wacław ur. 1907; 1 IX 50 PŚI.; 14 IV 65 prof. nadzw. maszyn do urabiania i ładowania G; dziek. G 1964/65; prorektor od 1965/66

Romer Edmund ur. 1904; 1 IX 47 PŚI.; 21 XII 65 prof. nadzw. miernictwa przemysłowego A; dziek. E 1958/59 — 1959/60

Roniewicz Włodzimierz ur. 1893; dr; 1945 PŚI.; 28 II 49 prof. nadzw. nauk inżynierskich IB; 1 I 53 wodociągów i kanalizacji IB; op. 30 IX 54; zm. 1956

Rowiński Leon ur. 1918; dr; 1 IX 54 PŚI.; 13 XII 62 prof. nadzw. organizacji i mechanizacji budowy BPiO; prorektor od 1965/66

Rubczyński Władysław ur. 1884; dr; 1945 PŚI.; 4 XI 47 prof. zw. samochodów i ciągników M; dziek. M 1945/46; op. 31 VIII 52; zm. 1962

Rzęcki Mieczysław ur. 1899; 1 IX 46 PŚI.; 31 X 49 prof. nadzw. bezpieczeństwa pracy E; 1 IX 51 bezpieczeństwa pracy w górnictwie G; op. 31 VIII 53

Sakwa Wacław ur. 1918; dr; 1 X 56 PŚI.; 3 VI 63 prof. nadzw. odlewnictwa M, MT; 9 X 68 prof. zw. MT; rektor Politechniki Częstochowskiej 1958/59 — 1964/65

Salcewicz Józef ur. 1899; dr; 1 I 50 PŚI.; 25 IX 50 prof. nadzw. technologii chemicznej węgla Ch; 13 XII 62 prof. zw. Ch

Siwiński Jerzy ur. 1908; dr; 1 IX 48 PŚI.; 19 X 64 prof. nadzw. automatyki procesów przemysłowych A

- Sokalski Zdzisław ur. 1905; dr; 1 IX 53 PŚl.; 30 VI 54 prof. nadzw. chemii fizycznej Ch; 22 II 62 prof. zw. Ch; zm. 5 XII 69
- Staub Fryderyk ur. 1899; 1945 PŚl.; 24 III 49 prof. nadzw. metaloznawstwa M; 26 IX 57 prof. zw. M, MT; dziek. M 1955/56—1956/57; prorektor 1959/60—1961/62
- Stępniewski Tadeusz ur. 1913; 1 III 49 PŚl.; 21 XII 65 prof. nadzw. wysokich napięć E; dziek. E 1962/63 — 1964/65
- Sucharda Edward ur. 1891; dr; 1923 prof. zw. Politechniki Lwowskiej; 1945 chemii organicznej Ch; rektor Politechniki Lwowskiej 1938/39; czł. krs. ANT 1932; czł. krs. PAU 1934; zm. 26 VII 47
- Szargut Jan ur. 1923; dr; 1 IX 46 PŚl.; 27 IV 62 prof. nadzw. energetyki cieplnej ME; dziek. ME 1960/61 — 1961/62
- Szawłowski Kazimierz ur. 1898; 1945 PŚl.; 7 I 49 prof. nadzw. silników spalinowych M, ME; 1 IX 57 ciepłych maszyn tłokowych ME; op. 31 I 58; zm. 1969
- Szczepaniak Edmund ur. 1905; dr; 1945 PŚl.; 15 XI 46 prof. nadzw. statyki budowli IB, BP; 1 III 53 mechaniki M; 1 I 55 mechaniki budowli BPiO; dziek. BP 1952/53 — 1954/55; op. 30 IX 58; czł. krs. TNW 1951
- Szerszeń Stanisław ur. 1899; 1945 PŚl.; 24 VIII 48 prof. nadzw. geometrii wykreślnej IB; 1 IX 52 rzutów i rysunku technicznego IB; 1 I 55 geometrii wykreślnej BPiO; prorektor 1951/52—1954/55; op. 30 IX 58; poseł na Sejm 1952—1957
- Szuba Jerzy ur. 1916; dr; 1 VI 50 PŚl.; 17 IX 60 prof. nadzw. technologii chemicznej węgla Ch; 28 V 66 prof. zw. Ch; prorektor 1962/63—1964/65; rektor od 1965/66
- Szymik Franciszek ur. 1914; dr; 1 X 49 PŚl.; 21 XII 65 prof. nadzw. sieci i układów elektroenergetycznych E
- Śmiałowski Michał ur. 1906; dr; 1945 PŚl.; 25 VI 51 prof. nadzw. chemii fizycznej Ch; rektor 1951/52; op. 31 VII 53; czł. krs. PAN 1952; czł. PAN 1962
- Śmiałowski Władysław ur. 1898; 1945 PŚl.; 19 V 49 prof. nadzw. budownictwa ogólnego IB, BP, BPiO; dziek. BPiO 1956/57—1957/58; zm. 9 VIII 67
- Teodorowicz-Todorowski Tadeusz ur. 1907; 1945 PŚl.; 1 VII 50 prof. nadzw. zabudowy osiedli IB; 1 I 53 architektury przemysłowej BP, BPiO; 1 IX 56 planowania miast i osiedli IS, BPiO
- Thullie Czesław ur. 1888; dr; 1945 PŚl.; 15 XI 46 prof. nadzw. form architektonicznych i projektowania IB; 1 I 53 architektury przemysłowej BP, BPiO; 28 III 57 prof. zw. BPiO; em. 1 X 60
- Tokarski Bartłomiej ur. 1885; 1945 PŚl.; 4 XI 47 prof. nadzw. części maszyn M, ME; dziek. M 1946/47—1949/50; em. 1 X 60; zm. 20 IX 68
- Troszkiewicz Czesława ur. 1902; dr; 1945 PŚl.; 13 XII 62 prof. nadzw. chemii organicznej Ch; prorektor 1953/54—1955/56; dziek. Ch od 1964/65
- Wakulicz Antoni ur. 1902; dr; 1 III 46 PŚl.; 3 VI 63 prof. nadzw. matematyki „A” BPiO
- Wasilewski Ludwik ur. 1891; dr; 1 IX 49 PŚl.; 22 I 51 prof. zw. elektrochemii technicznej i elektrometalurgii Ch; dziek. Ch 1949/50—1950/51; em. 1 X 62
- Wasilkowski Franciszek ur. 1897; dr; 1939 prof. nadzw. Politechniki Lwowskiej; 1945 budownictwa stalowego IB, BP, BPiO; 28 VI 56 prof. zw. BPiO; dziek. IB 1945/46; em. 1 X 68; zm. 16 I 69
- Wąsowski Józef ur. 1905; dr; 1945 PŚl.; 30 VI 54 prof. nadzw. elektrotechniki ogólnej G; 1 IX 57 elektrotechniki ogólnej „A” G; dziek. G 1950/51; op. 29 II 68
- Wereszczyński Antoni dr; 1930 prof. zw. Politechniki Lwowskiej; 1945 M; 1 IV 47 nauk prawnych M; rektor Politechniki Lwowskiej 1939/40; zm. 1 VII 48
- Węgrzyn Stefan ur. 1925; dr; 1 II 46 PŚl.; 25 XI 61 prof. nadzw. teorii regulacji E, A; 8 VI 68 prof. zw. A; czł. krs. PAN 1965
- Wusatowski Zygmunt ur. 1910; dr; 1 XI 48 PŚl.; 29 V 58 prof. nadzw. przeróbki plastycznej M, MT; 28 VI 68 prof. zw. MT; zm. 9 IX 69
- Zaczyński Eugeniusz ur. 1899; 20 III 46 PŚl.; 4 XII 48 prof. nadzw. budowy wodociągów i kanalizacji IB; 1 I 53 wodociągów i kanalizacji IB, IS; 29 X 59 prof. zw. IS; dziek. IS 1955/56; dyr. Instytutu Gospodarki Komunalnej 1957—1958; zm. 5 IX 64
- Zagajewski Tadeusz ur. 1912; dr; 1945 PŚl.; 22 V 54 prof. nadzw. elektroniki przemysłowej E, A; 21 V 65 prof. zw. A; dziek. E 1955/56; prorektor 1956/57—1958/59; czł. krs. PAN 1961
- Zarański Tadeusz ur. 1903; dr; 1 IX 50 PŚl.; 30 VI 54 prof. nadzw. elektryfikacji kopalń G; prorektor 1952/53; dziek. G 1962/63—1963/64
- Zarzycki Maciej ur. 1923; dr; 1 II 46 PŚl.; 4 III 68 prof. nadzw. pomp i silników wodnych ME; dziek. ME 1955/56—1959/60; 1962/63—1967/68; prorektor od 1968/69

Zawadzki Adam ur. 1905; 1 VII 46 PŚI.; 28 II 62 prof. nadzw. geometrii wykreślnej BPIO; poseł na Sejm 1957—1961

Zielski Eliasz ur. 1887; dr; 1945 PŚI.; 7 I 49 prof. nadzw. techniki sanitarnej IB; zm. 1 III 53

Zmaczyński Aleksander ur. 1898; dr; 1 X 46 PŚI.; 30 XII 49 prof. nadzw. technologii chemicznej nieorganicznej I Ch; op. 15 II 52; dyr. Instytutu Chemii Przemysłowej 1949—1951; dyr. Instytutu Chemii Ogólnej 1952—1964

Zyliński Eustachy ur. 1889; prof. zw. Uniwersytetu Lwowskiego; 1 X 46 matematyki IB; op. 30 IX 51

ARTYKUŁY — WSPOMNIENIA

- Biernawski W. — Markowski S.: Witold Biernawski (1898—1957). *Nauka Polska* 1957 nr 3 s. 202—203. Toż: *Życie Szkoły Wyższej* 1957 nr 9 s. 98—99.
— Prof. dr inż. Witold Biernawski (1898—1957). W: *Życiorysy profesorów i asystentów Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie (1919—1964)*. Kraków 1965 s. 14—16. *Zeszyty Naukowe Akademii Górniczo-Hutniczej* nr 41 zesz. spec. 4.
— Szymanowski W.: Prof. dr Witold Biernawski. *Mechanik* 1957 z. 8 s. 365.
- Bretsznajder S. — Kawecki W.: Stanisław Bretsznajder (1907—1967). *Nauka Polska* 1967 nr 5 s. 149—153.
— Kawecki W.: Stanisław Bretsznajder (1907—1967). *Zarys życia i działalności*. *Przemysł Chemiczny* 1967 nr 7 s. 416—423.
— Pawlikowski S.: Stanisław Bretsznajder (1907—1967). *Chemik* 1967 nr 5 s. 196—197.
— Profesor doktor Stanisław Bretsznajder. *Normalizacja* 1967 z. 5 s. 247.
— Tomassi W.: Stanisław Bretsznajder (1907—1967). *Wiadomości Chemiczne* 1968 z. 2 s. 81—87.
- Brzozowski S. — Profesor Stanisław Brzozowski (1889—1959). *Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej* nr 24 *Budownictwo* 1960 z. 3 s. 3—5.
- Ciechanowski Z. — W pierwszą rocznicę śmierci prof. dr inż. Zygmunta Ciechanowskiego. *Przegląd Mechaniczny* 1967 z. 13 s. 418.
— Zarzycki M.: Prof. dr inż. Zygmunt Ciechanowski 1873—1966. *Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej* nr 181 *Energetyka* 1967 z. 25 s. 3—5.
- Ficki Z. — Baran M.: Prof. mgr inż. Zdzisław Ficki (1891—1965). *Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej* nr 156 *Energetyka* 1966 z. 21 s. 3—7. Toż: *Energetyka* 1966 z. 5 s. 158—159.
— Nehrebecki L.: Prof. Zdzisław Ficki. *Gospodarka Paliwami i Energią* 1966 z. 9 s. 318.
- Fryze S. — Stanisław Fryze (1885—1964). *Nauka Polska* 1964 nr 3 s. 186.
— [Zarys życia i działalności naukowej]. Od Komitetu Redakcyjnego. W: Fryze St. „Wybrane zagadnienia teoretycznych podstaw elektrotechniki” W-wa 1966 s. VI—XII
- Galanka J. — Dykacz R.: Wspomnienie o prof. zw. mgr. inż. Józefie Galance. *Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej* nr 71 *Górnictwo* 1963 z. 5 s. 5—7.
— Prof. mgr inż. Józef Galanka. *Przegląd Górniczy* 1962 nr 10 s. 578—579.
- Joszt A. — Kluczycki K., Paluch J.: Prof. dr inż. Adolf Joszt. *Gaz, Woda i Technika Sanitarna* 1957 nr 7 s. 278.
— Paluch J., Kluczycki K.: Prof. dr inż. Adolf Joszt. *Acta Microbiologica Polonica* 1957 nr 2 s. 103—106. Toż: *Przemysł Fermentacyjny* 1957 nr 3 s. 105—106; *Przemysł Spożywczy* 1957 nr 6 s. 269—270.
— Pawlikowski S.: Prof. dr inż. Adolf Joszt. *Wiadomości Chemiczne* 1957 z. 9 s. 481—486
- Klemensiewicz Z. — Bodnar Z.: Zygmunt Klemensiewicz (1886—1963). *Postępy Fizyki* 1964 z. 1 s. 3—10.

- Klemensiewicz Z. — Konopacki M., Szpilecki J.: Prof. dr Zygmunt Aleksander Klemensiewicz (1886—1963). *Wiadomości Chemiczne* 1964 z. 3 s. 137—145.
— Szpilecki J.: Wspomnienie o prof. dr Zigmuncie Aleksandrze Klemensiewicz. *Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej* nr 84 *Energetyka* 1963 z. 11 s. 5—8.
- Kuczewski W. — Po zgonie prof. Władysława Kuczewskiego. *Wiadomości Hutnicze* 1963 nr 3 s. 61—62.
— Prof. dr inż. Władysław Kuczewski. *Hutnik* 1963 nr 3 s. 69—70.
— Staub F.: Wspomnienie o prof. zw. dr inż. Władysławie Kuczewskim. *Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej* nr 94 *Mechanika* 1963 z. 20 s. 5—7.
- Leśniański W. — Kisielow W.: Pamięci profesora dr inż. Wacława Leśniańskiego. *Nafta* 1957 nr 2 s. 58—59.
— Mazoński T.: Prof. dr inż. Wacław Leśniański. *Wiadomości Chemiczne* 1958 z. 3 s. 133—140.
— Pachulicz D.: Wacław Leśniański (1886—1956). *Życie Szkoły Wyższej* 1957 nr 1 s. 72—74.
— Pawlikowski S.: Prof. dr inż. Wacław Leśniański. *Przemysł Chemiczny* 1957 nr 2 s. 111—112.
— Pawlikowski S.: Wacław Leśniański (1886—1956). *Przemysł Chemiczny* 1958 nr 4 s. 267—272.
— Prof. dr inż. Wacław Leśniański 28 IX 1886—14 XI 1956. *Koks* 1956 nr 4 s. 175.
— Wasilewski L.: Prof. dr inż. Wacław Leśniański. *Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej* nr 12 *Chemia* 1957 z. 2 s. 3—5.
- Malarski T. — Gostkowski K.: Pamięci prof. dr inż. Tadeusza Malarskiego (1883—1952). *Postępy Fizyki* 1952 z. 4 s. 401—405.
— Konopacki M.: Profesor Tadeusz Malarski 1883—1952. *Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej* nr 74 *Matematyka-Fizyka* 1963 z. 2 s. 3—7.
- Obrąpalski J. — Kamiński A.: Profesor Jan Obrąpalski. *Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej* nr 22 *Elektryka* 1960 z. 6 s. 3—13.
— Mauberg K.: Prof. inż. Jan Obrąpalski. *Energetyka Przemysłowa* 1959 z. 6 s. 217—219.
— Nehrebecki L.: Prof. inż. Jan Obrąpalski. *Energetyka* 1959 nr 2 s. 60—61.
— Nehrebecki L.: Życiorys Jana Obrąpalskiego. W: *Historia Stowarzyszenia Elektryków Polskich 1919—1959*. Warszawa 1959 s. 217—221.
— Prof. Jan Obrąpalski. *Przegląd Elektrotechniczny* 1959 z. 8 s. 343—344.
— Romer E.: Jan Obrąpalski 1881—1958. *Życie Szkoły Wyższej* 1959 nr 4 s. 138—141.
- Parysiewicz W. — J.P.: Wspomnienie o profesorsze dr inż. Witoldzie Parysiewicz. *Projekty-Problemy* 1967 nr 8 s. 27—28.
— Wspomnienie o profesorsze nadzwyczajnym dr inż. Witoldzie Parysiewicz. *Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej* nr 185 *Górnictwo* 1967 z. 21 s. I—V.
- Paszkievicz M. — Juzwa K., Mercik S.: W rocznicę śmierci prof. Michała Paszkiewicza. *Przegląd Geodezyjny* 1967 nr 9 s. 363.
- Roniewicz W. — Prof. dr inż. Włodzimierz Roniewicz. *Zeszyty Naukowe Politechniki Krakowskiej* nr 3 *Budownictwo Łądowe* 1957 z. 1 s. 139—140.
— Prof. Włodzimierz Roniewicz. *Czasopismo Techniczne* 1957 nr 2 s. 47—48.
- Rubczyński W. — Nosowicz M.: Władysław Rubczyński 1884—1962. *Życie Szkoły Wyższej* 1962 nr 10 s. 139—140.
- Sucharda E. — Bobrański B.: Edward Sucharda (1891—1947). *Przemysł Chemiczny* 1958 nr 4 s. 287—289.
— Leśniański W.: Wspomnienia osobiste. W: *Pamięci Edwarda Suchardy*. Przemówienie wygłoszone na pogrzebie w dniu 29 VII oraz na akademii żałobnej w dniu 24 XI 1947 r. Wrocław 1948 s. 28—32.
— Płazek E.: O działalności naukowej prof. dr Edwarda Suchardy. *Roczniki Chemii* 1947 z. 4/6 s. 75—91
- Zaczyński E. — Paluch J.: Eugeniusz Zaczyński — wspomnienia pośmiertne. *Zeszyty Problemowe Rady Naukowej WRN Katowice* 1966 nr 1 s. 17—56.
— Profesor mgr inż. Eugeniusz Zaczyński (1899—1964). *Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej* nr 164 *Inżynieria Sanitarna* 1966 z. 10 s. 3—6.

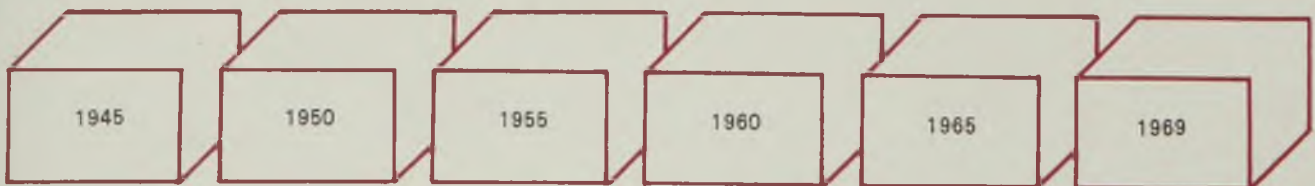
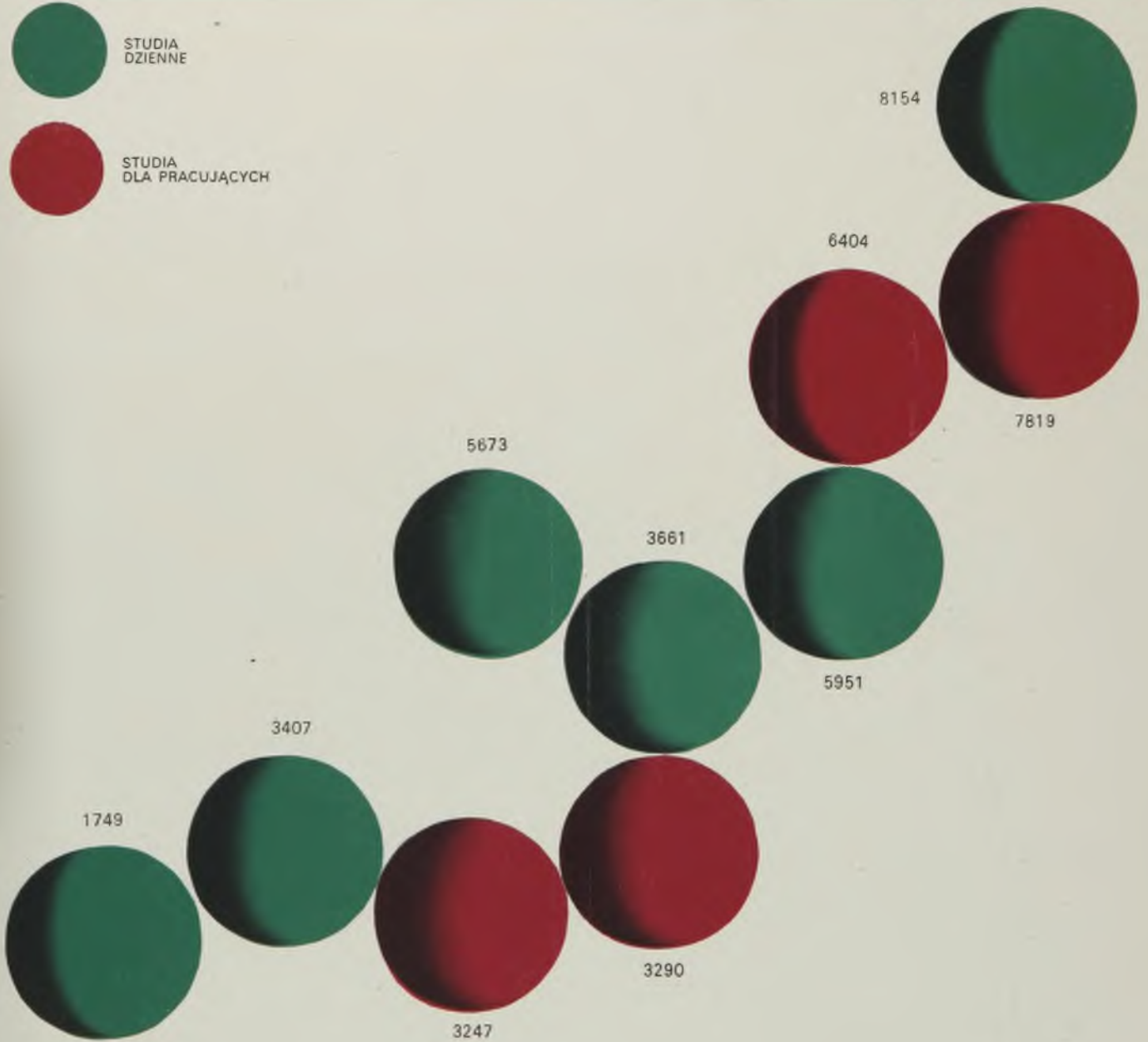
STUDENCI

STUDIA
DZIENNE

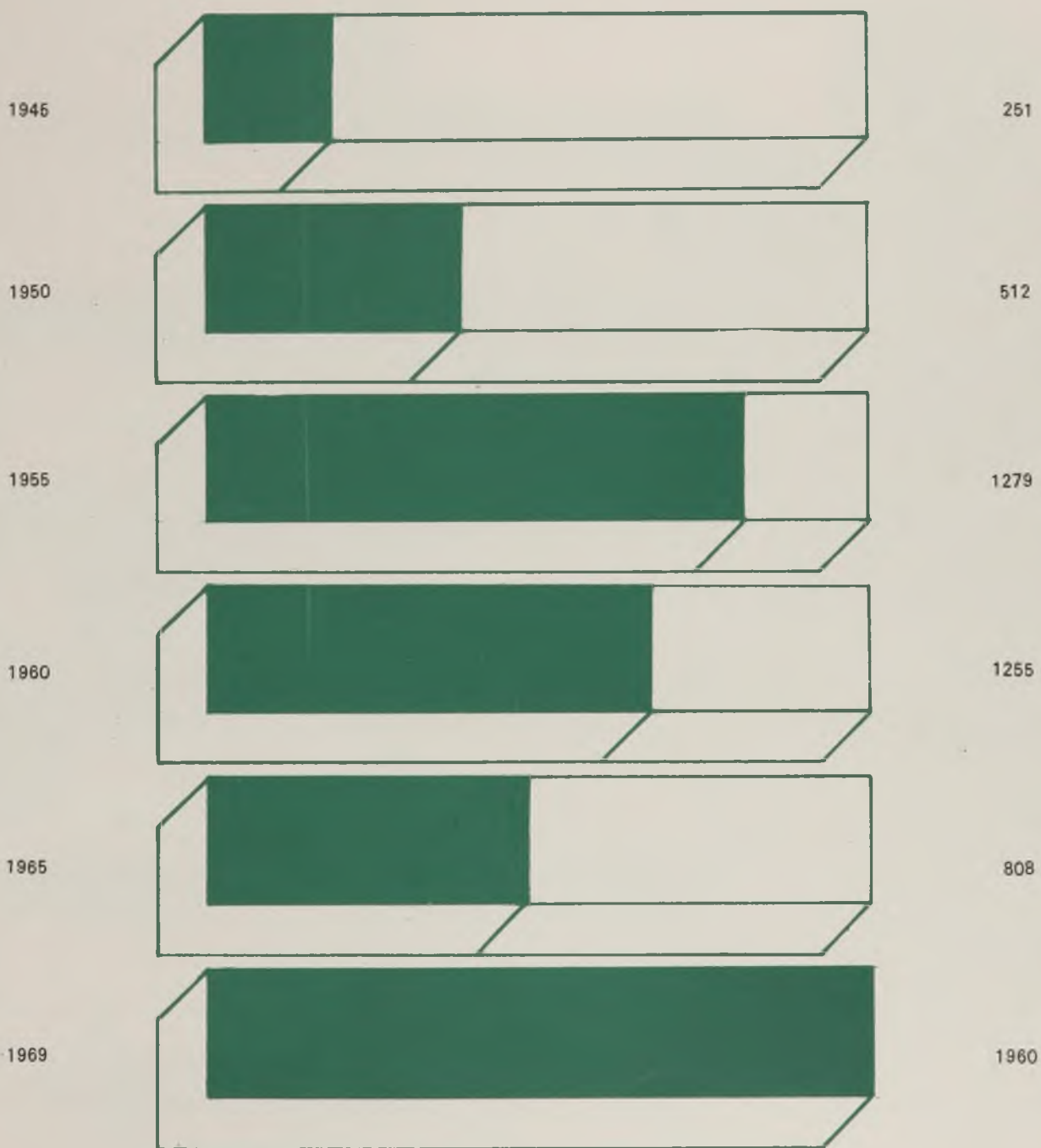
STUDIA
DLA PRACUJĄCYCH

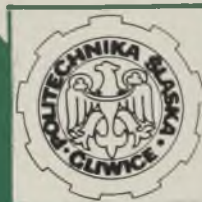

DYPLOMY

OGÓLNA LICZBA DYPLOMÓW WYDANYCH DO 31 XII 1969 24 955

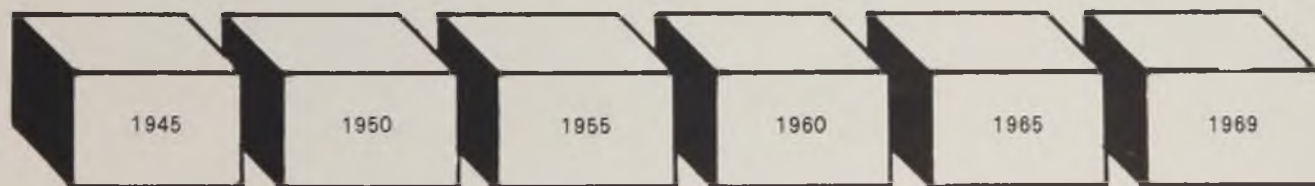
DOKTORATY • HABILITACJE

	DOKTORATY	HABILITACJE
1945 1949	10	6
1950 1954	14	—
1955 1959	37	—
1960 1964	206	46
1965 1969	311	74

PRACOWNICY NAUKOWO-DYDAKTYCZNI

BIBLIOTEKA GŁÓWNA

KSIĘGOZBIÓR

TYTUŁY
CZASOPISM

ODWIEDZINY
W CZYTELNIACH

UDOSTĘPNIONO

1969

318 534

1926

52 008

180 534

1965

201 853

1637

42 127

114 195

1960

130 302

1594

40 353

75 064

1955

76 576

437

11 034

21 088

1950

32 138

240

11 167

24 742

1945

3 000

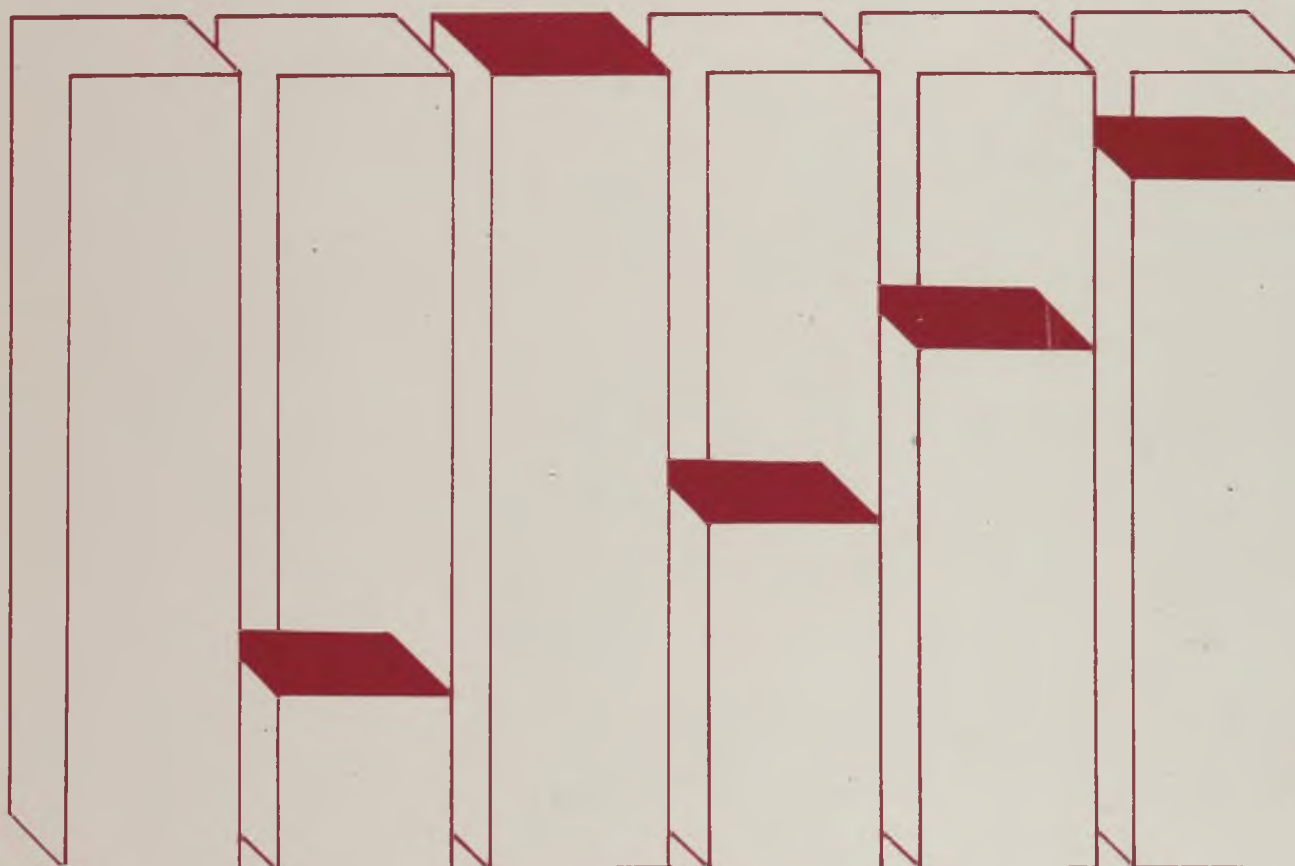
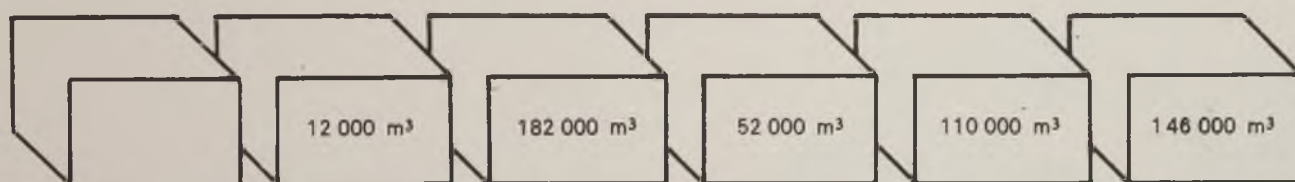
126

3 200

8 148

INWESTYCJE

WYKAZ STOPNI NAUKOWYCH

W wykazie uwzględniono doktoraty i habilitacje nadane na wszystkich wydziałach Politechniki Śląskiej w okresie lat 1945—1969 oraz doktoraty i habilitacje pracowników Politechniki Śląskiej, którzy w okresie pracy w tej uczelni uzyskali stopień naukowy w innych wyższych uczelniach.

W nawiasie, po nazwisku, podano datę uchwały rady wydziału o nadaniu stopnia naukowego doktora habilitowanego i skrót nazwy wydziału Politechniki Śląskiej, względnie skrót nazwy uczelni, w której została podjęta.

Doktoraty inne aniżeli nauk technicznych zaznaczono małymi literami alfabetu umieszczonymi w kolumnie trzeciej, obok skrótu nazwy wydziału, bądź uczelni.

W wykazie nie uwzględniono doktoratów uzyskanych z mocy ustawy z 1952 r. łącznie z tytułem profesora zwyczajnego.

W grupie „habilitacje” wymieniono uzyskane w Politechnice Śląskiej habilitacje osób spoza uczelni oraz habilitacje pracowników Politechniki Śląskiej, którzy — nie będąc pracownikami uczelni — uzyskali stopień naukowy doktora w innych instytucjach naukowych. W grupie tej umieszczono także nazwiska doktorów habilitowanych, którzy w okresie zatrudnienia w Politechnice Śląskiej uzyskali ten stopień naukowy w innych instytucjach naukowych.

Nazwiska uszeregowano w porządku chronologicznym lat nadania stopnia naukowego, a w obrębie lat — alfabetycznie.

DOKTORATY HONORIS CAUSA

1957	Ciechanowski Zygmunt	PGd.
1965	Popowicz Oktawian	Bergakademie Freiberg
1967	Gille Jean Charles (Francja)	A
	Romankow Piotr Grigorjewicz (ZSRR)	Ch
1968	Hobler Tadeusz	Leningradskij Technologiczeskij Institut im. Lensowieta
1969	Dokukin Aleksander Wiktorowicz (ZSRR)	G
	Hobler Tadeusz	TICH
	Ochęduszko Stanisław	ME

DOKTORATY I HABILITACJE

1945	Popowicz Oktawian	M
1946	Sąsiadek Mieczysław	M
	Zbichorski Zygmunt	M
	Zielski Elias	M
1947	Mazoński Tadeusz	Ch
1948	Pajewski Kazimierz	Ch
1949	Janusz Marian	IB
	Kamiński Andrzej	E
	Olpiński Wojciech	Ch
	Wakulicz Antoni	UW ^m
	Wusatowski Zygmunt	M
1950	Bodaszewski Stanisław	IB
	Kisiel Igor	IB
	Około-Kułąk Witold	M
	Wąsowski Józef	PWr.
1951	Błasiak Eugeniusz	Ch
	Budzianowski Zbigniew	IB
	Kiśielow Włodzimierz	Ch
	Kluczycki Kazimierz	Ch
	Poborski Czesław	G
	Troszkiewicz Czesława	PWr.
	Węgrzyn Stefan	E oraz 1960 Université de Toulouse

1952	Augustyn Władysław Chmielowski Jerzy Szklarska Zuzanna Szuba Jerzy	Ch Ch Ch Ch	(hab. 16 XII 63 Ch)
1954	Jasicki Zbigniew Ledwoń Józef Adam	E IB	
1955	Kowalowski Henryk Macura Adam Siwiński Jerzy Szargut Jan	Moskowskij Elektryczeskij Institut imienia W. M. Mołotowa E G ME	(hab. 21 VI 61 E)
1956	Bory Julian Gańczarczyk Jerzy Hop Tadeusz Kamińska Barbara Mames Jakub Zdybiewska Maria	E IS BPiO UAM ^{ch} BPiO IS	(hab. 9 VI 62 M) (hab. 17 II 64 Ch)
1957	Bandrowski Jan Ryszard Bojarski Zbigniew Jacek Borc Augustyn	ME Ch ^{ch} BPiO	(hab. 13 VI 64 ME)
1958	Barczyk Stefan Dietrych Janusz Aleksander Dubik Jan Głomb Józef Andrzej Graczyk Czesław Stefan Jodko Czesław Paluch Jan Paszek Władysław Stręk Fryderyk Szwiertnia Władysław Szymik Franciszek Turowski Adam	G ME Ch BPiO ME Ch WSR Kr. ^{rl} E ME G E BPiO	(hab. 24 X 62 PW) (hab. 9 I 63 ME) (hab. 12 IX 61 E) (hab. 19 XI 62 ME)
1959	Cegielski Wacław Dyba Konrad Gregorowicz Zbigniew Janiczek Roman Kalinowski Bohdan Kluczny Czesław Kramarz Jerzy Matuła Bolesław Mazanek Tadeusz Niewiadomski Jerzy Pałka Julian Szarawara Józef Szpilecki Józef Taniewski Marian Zarzycki Maciej Żeleński Andrzej	M BPiO Ch BPiO Ch UJ ^{mf} Ch UAM ^{mf} AGH BPiO BPiO Ch ME Ch ME E	(hab. 9 V 66 BPiO) (hab. 9 I 61 Ch) (hab. 2 V 61 UMCS) (hab. 30 V 67 UAM) (hab. 13 XI 62 AGH) (hab. 15 III 65 BPiO) (hab. 28 VI 62 G) (hab. 23 XI 63 Ch) (hab. 4 XI 61 ME) (hab. 1 VI 62 Ch) (hab. 8 VII 61 ME) (hab. 24 V 66 E)
1960	Berak Józef Bistroń Stanisław Bogucki Antoni Folwarczny Józef Gaszych Dionizy Gauze Henryk Goszczyński Stefan Gryboś Ryszard Grzywak Andrzej Jastrzębska Maria Karge Aleksander Kawa Józef	Ch Ch E ME Ch ME Ch M E E G E	(hab. 28 V 62 ME) (hab. 7 XII 64 Ch) (hab. 11 I 65 M)

1960	Kłos Andrzej	E	
	Kowalski Witold	Ch	(hab. 23 VI 61 Ch)
	Kramarz Wanda	Ch	
	Król Wilhelm	BPiO	(hab. 5 IV 62 PKr.)
	Kulicki Zdzisław	Ch	(hab. 5 V 67 Ch)
	Ługowska Maria	Ch	(hab. 19 I 62 Ch)
	Machej Karol	ME	
	Mielecki Tadeusz	G	
	Miszewski Bronisław	WSE Kr. ^e	(hab. 7 V 63 SGPiS)
	Miśniakiewicz Walery	Ch	(hab. 10 V 63 Ch)
	Müller Ludwik	ME	(hab. 15 II 61 G)
	Nawrocki Jerzy	G	(hab. 21 III 66 G)
	Nowomiejski Zygmunt	E	(hab. 29 III 63 E)
	Orzechowski Zdzisław	ME	
	Piaskowski Jerzy	M	(hab. 29 XI 63 M)
	Pollo Iwo	Ch	(hab. 23 XI 63 Ch)
	Postępska Irena	UAM ^{mf}	
	Puchała Arkadiusz	E	
	Pukas Tadeusz	Ch	(hab. 22 V 63 Ch)
	Sikora Włodzimierz	G	
	Starczewski Marian	Ch	(hab. 5 XI 64 Ch)
	Szafnicki Józef Leon	Ch	
	Szancer Stefan	PW	
	Szweda Tadeusz	E	
	Trybalski Zdzisław	E	(hab. 2 IV 62 E)
	Venkatachalapathy Mysore	Ch	
	Wagner Jerzy	E	(hab. 5 IV 66 E)
	Ważewska-Riesenkampf Wanda	Ch	
	Ziołowski Zbigniew	Ch	
1961	Andermann Feliks	BPiO	(hab. 12 VI 67 BPiO)
	Dawidowicz Stanisław Z. Marian	ME	
	Dżao-Szu-Czan	Ch	
	Frankl Zygmunt	Ch	
	Janiczek Witold	Ch	
	Koncewicz Stanisław	M	(hab. 12 XI 62 M)
	Kuczyńska Maria	Ch	
	Moszoro Kazimierz	ME	
	Palej Marian	BPiO	(hab. 15 III 65 BPiO)
	Petrys Tibor	Ch	(hab. 15 II 68 Ch)
	Pietrzyk Zbigniew	ME	
	Pogoda Zdzisław	E	
	Riesenkampf Antoni	Ch	
	Rowiński Leon Janusz	BPiO	
	Skalmierski Bogdan	M	(hab. 29 XI 63 M)
	Szwaja Zygmunt	E	(hab. 16 V 69 A)
	Śliwa Józef	BPiO	(hab. 23 VI 64 BPiO)
	Świerż Tadeusz	M	
	Wierzbicki Adam	Inst. Fiz. PAN ^{mf}	
	Woźniak Czesław	BPiO	(hab. 12 XI 62 M)
	Ząbik Władysław	M	(hab. 13 XI 63 M)
	Zieliński Henryk	Ch	(hab. 16 X 68 Ch)
1962	Abłamowicz-Ledwoń Jadwiga	BPiO	
	Baran Marcełi	ME	(hab. 10 IV 64 ME)
	Biczysko Jan	Ch	
	Borkowski Szczepan	BPiO	(hab. 28 VI 65 BPiO)
	Burghardt Andrzej	ME	(hab. 29 XI 65 Ch)
	Cieślak Lucja	M	(hab. 6 VI 67 MT)
	Czarny Jerzy	M	
	Czarny Zdzisław	Ch	(hab. 10 V 68 Ch)
	Dziulak Tadeusz	ME	
	Gabryś Wiesław	E	
	Grycz Adam	Ch	
	Grzybowska Barbara	UJ ^b	
	Helczyński Stanisław	PKr.	
	Jakubowicz Antoni	M	

1962	Jarocki Bolesław	Ch	
	Jura Stanisław	M	(hab. 14 V 68 MT)
	Klus Roman	M	
	Kubala Edmund	M	
	Kuczewski Zygmunt	E	
	Lamber Tadeusz	M	
	Lubuńska Adam Zbigniew	M	
	Machnik Tadeusz	WSE Wr. ^e	
	Olewicz Emil	M	
	Pachulicz Danuta	UWr. ^h	
	Parysiewicz Witold	G	
	Pawłowska-Marzec Anna	Ch	(hab. 21 VI 68 Ch)
	Petela Ryszard	ME	(hab. 6 XII 65 ME)
	Pieprznik Stefan	M	
	Podkówka Józef	Ch	(hab. 22 III 67 Ch)
	Rączka Jan	M	(hab. 25 IV 64 M)
	Riedel Józef Tadeusz	Ch	
	Rutkowski Zygmunt	Ch	
	Rychły Jan	Ch	
	Sadowski Jerzy	BPiO	
	Sakwa Waclaw	AGH	
	Socha Stanisław	Ch	
	Staniszewski Jan	WSE Kt. ^e	
	Starosolski Włodzimierz	BPiO	(hab. 21 II 69 BPiO)
	Syrek Mieczysław	WSE Kt. ^e	
	Szałajko Urszula	Ch	(hab. 27 VI 67 Ch)
	Szuścik Walery	M	
	Śliwiok Józef	Ch	
	Wachelko Tadeusz	M	
	Walichiewicz Jan	UJ ^{mf}	
	Wasilewski Piotr	Ch	(hab. 15 X 68 Ch)
	Węgiel Jerzy	Ch	(hab. 15 X 68 Ch)
	Wierzbiński Tadeusz	Ch	(hab. 8 IV 68 PW)
	Zawiślak Lubomira	G	
	Ziółkowski Jan	G	
1963	Bodaszewska Janina	BPiO	
	Bogoczek Romuald	Ch	
	Chudek Mirosław	G	(hab. 29 VI 64 G)
	Cieśla Stefan	BPiO	
	Ćwienk Jerzy	E	
	Gdula Stanisław Jerzy	ME	(hab. 6 XII 65 ME)
	Gon-Dzi-Cun	G	
	Hagel Ryszard	E	(hab. 26 III 68 E)
	Jastrzębski Jerzy	Ch	(hab. 27 VI 68 Ch)
	Kasprzyk Stefan	ME	
	Koziol Kazimierz	ME	(hab. 17 XII 65 Ch)
	Krupka Danuta	Ch	
	Kruszewski Tadeusz	G	
	Laskowski Janusz	G	(hab. 21 III 66 G)
	Maciejny Adolf	M	(hab. 29 X 68 MT)
	Magda Marian	Ch	
	Malzacher Stanisław	E	
	Mierzwiński Stanisław	ME	(hab. 17 VI 69 ME)
	Pakleza Jerzy	M	
	Pikoń Jerzy	PKr.	(hab. 31 III 66 Ch)
	Radwański Jan	ME	
	Rutkowski Krzysztof	M	
	Rytel Kazimierz	M	
	Seydak Wiktor	E	
	Sobieszek Wiesław	UJ ^{mf}	
	Świerzawski Tadeusz Jerzy	ME	
	Taramina Kazimierz	ME	
	Tokarzewska Maria	Ch	(hab. 7 XII 67 Ch)
	Ujma Janina	Ch	
	Więcek Józef	WSE Kt. ^e	

1963	Wilk Sławomir Józef	ME	
	Winnicki Jerzy	G	
	Zaborowski Gustaw	M	
	Żmudziński Kazimierz	Ch	
1964	Adamczyk Jan	M	(hab. 29 X 68 MT)
	Antoniak Jerzy	G	(hab. 27 VI 68 G)
	Bagińska Jadwiga	Ch	
	Bal Stanisław	Ch	
	Bielowski Piotr	Ch	
	Bogucka Stanisława	M	
	Bogucki Zbigniew	M	
	Borcz Leszek	WSE Wr. ^e	
	Bramski Czesław	BPiO	
	Braszczyński Janusz	M	
	Bukowy Adam	PW	
	Chojnacki Józef	PW	
	Czajkowski Zygmunt	BPiO	
	Dziewięcki Zygmunt	Ch	
	Flakowicz Józef	PW	
	Fredowicz Stanisław	Ch	
	Frycz Andrzej	G	(hab. 29 VI 68 G)
	Gajewski Jan	E	
	Gawroński Józef	M	
	Gierzyńska Monika	M	
	Gnot Witold	Ch	
	Grudzień Julian	Ch	
	Horak Gerard	G	
	Iwasyk Bogdan	M	
	Jackiewicz Wiktor	PWr.	
	Jaworski Jerzy	Ch	
	Kajdas Czesław	Ch	
	Kobyliński Michał	AGH ^{mf}	
	Kończak Sławomir	PWr.	
	Kopka Jerzy	PWr.	
	Korczyński Adam	Ch	
	Kotowski Włodzimierz	Ch	(hab. 15 II 68 Ch)
	Kowalczyk Jerzy	G	
	Krause Witold Kazimierz	Ch	
	Kubek Jerzy	E	
	Kwinta Roman	UJP	
	Lachowicz Alfred	Ch	
	Lessaer Stanisław	BPiO	
	Lewinowski Czesław	PKr.	
	Łączkowski Ryszard	ME	(hab. 25 X 68 ME)
	Marszał Julian	M	
	Maślińska-Solich Jolanta	Ch	
	Mateja Oswald	BPiO	
	Matuszewski Zygfryd Stanisław	Ch	
	Mikołajska Urszula	Ch	
	Mikoś Jan Kazimierz	BPiO	
	Miłkowski Władysław	G	
	Mróz Władysław	ME	
	Niederliński Antoni	E	
	Ochoński Stanisław	BPiO	
	Oktawiec Mirosław Tadeusz	Ch	
	Papużyński Witold	E	
	Piątkiewicz Zbigniew	M	
	Piotrowski Janusz	ME	
	Piszczyk Longina	Ch	
	Podgórski Kazimierz	G	(hab. 29 V 68 G)
	Prugar Eryk	ME	
	Przybyła Hubert	BPiO	
	Rabsztyn Jerzy	G	
	Rosikoń Antoni	BPiO	
	Rutkowska Jadwiga	Ch	

1964	Sitko Wojciech	BPiO	
	Stein Zbigniew	E	
	Strojek Jerzy	Ch	(hab. 18 II 69 Ch)
	Stronczak Wojciech	Ch	
	Sycz Andrzej	E	
	Szczeciński Zdzisław	M	
	Szwejda Franciszek	Ch	
	Szymonik Stefan	Ch	
	Świerczek Roman	Ch	
	Węgiński Jerzy	G	
	Wiszniewski Kazimierz	Ch	
	Wojas Józef	ME	
	Wojnarowski Józef	M	
	Wolski Jan	G	(hab. 8 III 67 G)
	Zabłocki Józef	ME	
	Zawada Stanisław	BPiO	
	Zieliński Jerzy	PW	
	Zieliński Julian	M	
	Zygmunt Jerzy Tadeusz	E	
	Zelkowski Jacek	ME	
1965	Augustyn Jan	M	
	Banasik Szymon	Ch	
	Bieleński Konstanty	E	
	Bińkowski Władysław	M	
	Birkenfeld Janusz Wiesław	M	
	Bubliński Jan	M	
	Buntner Edward	G	
	Burghardt Aleksandra	Ch	
	Bursa Jerzy Bolesław	M	(hab. 6 VI 68 MT)
	Chmiel Jadwiga	Ch	
	Chodyniecka Lidia	G	
	Chomczyk Włodzimierz	ME	
	Chomiakow Anatol	Ch	
	Cichowska Zofia	E	
	Darlewski Jan	M	
	Gessing Ryszard	A	(hab. 1 VII 69 A)
	Gierek Adam	Moskowskij Awtomiechaniczeskij Institut	(hab. 14 V 68 MT)
	Glinka Jadwiga	Ch	
	Gołębiowski Kazimierz	A	
	Gołębiowski Stanisław	Ch	
	Gondek Barbara	Ch	
	Gubrynowicz Lesław	Ch	
	Haba Alfred	Ch	
	Hamberger Kazimiera	AGH	
	Hertyk Stanisław	Ch	
	Hertyk Wanda	Ch	
	Hippe Zdzisław	Ch	
	Horak Janusz	E	
	Hyla Izabella	M	
	Iskierka Stanisław	M	
	Jędrzycka Marian	WSE Wr. ^e	
	Kapuściński Tadeusz	G	
	Karmiński Władysław	Ch	
	Kiersznicki Tadeusz	Ch	
	Kijewska Alina	Ch	
	Kirschner Julian	WSE Kt. ^e	
	Kolenda Zygmunt	ME	(hab. 25 X 68 ME)
	Kowalczyk Marian	Ch	
	Kowalczyk Wacław	M	
	Kowalenko Witold	BPiO	
	Kowalski Grzegorz	M	
	Kozłowski Bolesław	G	(hab. 1 VII 69 G)
	Kroszel Michał	G	
	Królikowski Zbigniew Kazimierz	M	

1965	Krupiczka Roman	ME	
	Krysowski Marian	Ch	
	Krzoska Tadeusz	G	
	Kubala Jerzy	Ch	
	Kunda Bronisław	M	
	Kwieciński Aleksander	A	
	Łabęcki Marian	M	
	Majchrowicz Jan	BPIO	
	Malinowska Irena	IS	
	Marcyniuk Andrzej	E	
	Maurer Franciszek	PGd.	
	Mazanek Czesław	Ch	
	Mazońska Danuta	Ch	
	Miczka Jerzy	ME	
	Mysiak Mieczysław	IS	
	Nosowicz Bogusław	G	
	Paczkowski Zbigniew	BPIO	
	Pankiewicz Stanisława	WSP Opole	
	Petrycka Helena	UJ ^b	
	Piłkowski Zbigniew	M	
	Pudlik Roman	BPIO	
	Robakowski Marian	BPIO	
	Sawicki Janusz	E	
	Sidwa Andrzej	Ch	
	Siłka Wojciech	ME	
	Skrzywan Anna	A	
	Sobala Jerzy	G	
	Soja Józef	G	(hab. 29 II 68 G)
	Strómich Teresa	Ch	
	Suchodolski Zbigniew	G	
	Sulimowski Zdzisław	BPIO	
	Szczerbiński Józef	G	
	Szendzielorz Aleksander	E	
	Szmidt Konrad	Ch	
	Sztelak Józef	G	(hab. 3 VII 68 G)
	Szymański Jerzy	Ch	
	Szymański Jerzy	M	
	Tabin Józef	A	
	Truszkowski Adam	Ch	
	Tyczyński Józef	M	
	Tymowski Jerzy	M	
	Tyrlik Tadeusz	M	
	Walendowski Stefan	BPIO	
	Wojciechowski Jerzy	E	
	Wołek Mieczysław	ME	
	Wygrabek Joachim	WSE Kt. ^e	
	Wyra Szczepan	BPIO	
	Zaleski Tadeusz	Ch	
	Zbraniborski Olbracht	G	(hab. 23 X 67 G)
	Zelichowicz Natalia	Ch	
1966	Bąk Roman	MT	
	Bes Tadeusz	ME	(hab. 11 X 69 ME)
	Białasiewicz Jan	A	
	Brodzki Marek	E	
	Ciupka Ignacy	Ch	
	Cybulska Ruta	G	
	Gabzdyl Wiesław	G	
	Goczał Jan	MT	
	Golarz Tadeusz	E	
	Grabińska Kazimiera	Ch	
	Grochowska Małgorzata	Ch	
	Guzik Antoni	ME	
	Herniczek Bohdan	G	
	Hoderny Bronisław	MT	
	Jabłoński Władysław	AGH	

1966

Jaskóła Zdzisław	ME
Joszt Kazimierz	M
Jurczyk Jerzy	Ch
Kobyliński Lech	G
Kopeć Stanisław	ME
Korcyl Stanisław	MT
Kowalska Krystyna Maria	IS
Krasucki Florian	G
Krzyżanowski Reginald Jerzy	A
Kwaśnicki Adam	MT
Lubelski Karol	E
Ludyga Jerzy	MT
Mentel Stanisław	BPiO
Mercik Stefan	AGH
Mola Janusz	G
Nowakowski Lech	Ch
Ogiółda Konrad	Ch
Orlacz Jan	G
Palusiński Olgierd	A
Pasynkiewicz Jadwiga	Ch
Pawłowski Stanisław	Ch
Pientka Józef	ME
Pluta Jan	Ch
Polak-Stachura Stefania	M
Rąbalski Jerzy	A
Rutkowska Marta	Ch
Rzytka Jan	UWr. ^m
Saferna Jerzy	E
Schneigert Zbigniew	G
Siurek Julian	BPiO
Skiba-Rogalska Olimpia	Ch
Sówka Józef	G
Specjał Zygmunt	Ch
Staroń Tadeusz	G
Szaflarski Aleksander	E
Szczepaniak Zenon	G
Szota Piotr	Ch
Vogel Zbigniew	MT
Wasilewski Jerzy	Ch
Zalwert Stefan	Ch
Zarębska-Joszt Elżbieta	IS

1967

Aksamit Ignacy	IS
Bela Marian	BPiO
Błaszczński Stanisław	G
Boblewski Jerzy	BPiO
Bortel Renat	G
Brózda Jerzy	MT
Buczek Henryk	G
Bylica Andrzej	MT
Chmielewski Janusz	MT
Chruściel Romuald	Ch
Ciba Jerzy	WSP Kt. ^{ch}
Cichowski Edward	ME
Cis Józef	G
Czajka Józefa	Ch
Czaporowska Helena	G
Dominik Aleksandra	G
Dylewski Rafał	Ch
Dziedziniewicz Kazimierz	ME
Fikus Franciszek	E
Froński Andrzej	Ch
Grobelny Marian	Ch
Grygorowicz Aleksander	PKr.
Grzywa Edward	Ch
Hippe Rita	Ch

1967	Kędzierski Stefan	Ch
	Kostowski Edward	ME
	Kukuła Tadeusz	ME
	Kulicka Joanna	Ch
	Laskowski Władysław	Ch
	Liberus Zygfryd	AGH
	Minorski Sergiusz	E
	Morawiec Henryk	MT
	Morytko Władysław	MT
	Mryka Jerzy	MT
	Orlicz Kazimierz	E
	Pachowski Mieczysław	MT
	Paprotny Jerzy	Ch ^{ch}
	Patzek Tadeusz	Ch
	Penczek Piotr	Ch
	Pietras Zbigniew	BPiO
	Psota Józef	G
	Robakowski Tadeusz	MT
	Rościszewski Michał Lech	G
	Rułka Kazimierz	G
	Sęk Danuta	Ch ^{ch}
	Stempień Andrzej	A
	Swatek Stanisław	Ch
	Szyma Stanisław	E
	Ślęczka Andrzej	Ch
	Śliwa Alina	E
	Turowska Alicja	Ch
	Wójcik Marian Antoni	E
	Ziomba Stanisław	Ch
1968	Ajdukiewicz Andrzej	BPiO
	Anioł Stanisław	Ch
	Bańczyk Leon	Ch
	Baranowski Ryszard	WSP Kt. ^{ch}
	Broniewska Kazimiera	IS
	Cerowski Zenon	PKr.
	Chocianowicz-Biestek Teresa	Ch
	Cierpisz Stanisław	A
	Craescu Ionel	G
	Curzytek Mieczysław	MT
	Eysymontt Jerzy	MT
	Folwarczny Bronisław	G
	Gasztych Aleksandra	Ch
	Glinka Henryk	PSzcz.
	Glinka Tadeusz	E
	Gorecki Wilhelm	MT
	Groyecki Jan	MT
	Gubała Jerzy	MT
	Izydorczyk Jan	Ch
	Jacyno Zdzisław	A
	Janiczek Roman	E
	Janik Aleksander	Ch ^{ch}
	Jovanovič Gvozden	G
	Kaczmarek Tadeusz	Ch
	Koppel Rudolf	BPiO
	Kostecki Tadeusz	ME
	Kuliński Zdzisław	Ch
	Larysz Roman	ME
	Lawera Edward	E
	Leś Jerzy	PKr.
	Litwinowicz Leszek	BPiO
	Łukaszek Władysław	ME
	Łukomski Andrzej	ME
	Majzner-Rułka Halina	G
	Matuszewski Jerzy	G
	Mazurek Andrzej	BPiO

1968	Nowacki Jerzy	IS
	Otremba Marian	Ch
	Pacalowski Janusz	MT
	Parchański Józef	E
	Pasecki Eligiusz	E
	Pruziński Zbigniew	BPiO
	Rabczuk Alfred	Ch
	Reich Karol	G
	Rynik Jan	G
	Salbert Jerzy	MT
	Smoliński Kazimierz	E
	Stranz Benon	G
	Suwiński Jerzy	Ch ^{ch}
	Synoradzki Zenon	IS
	Szema Jerzy	MT
	Świder Wojciech	A
	Tomeczek Jerzy	ME
	Trojan Zdzisław	BPiO
	Wachniewski Antoni	UWr. ^f
	Wagner Ferdynand	A
	Wajda Zofia	AGH ^f
	Warchala Tadeusz	MT
	Widera Jerzy	BPiO
	Witkowicki Janusz	A
	Witkowski Jerzy	A
	Woźniczak Kazimierz	WSR OI
	Wójcikowski Jan	MT
1969	Bartodziej Gerard	E
	Bielak Stanisław	BA
	Buzek Jerzy	Ch
	Chycki Marian	G
	Czarnecki Leszek	E
	Czerniec Jerzy	IS
	Czogała Ernest	A
	Dąbrowski Mirosław	A
	Filipski Jan	Ch ^{ch}
	Gierak Antoni	Ch
	Golczyk Marian	BA
	Grabski Andrzej	BPiO
	Grochowski Stanisław	TICH
	Grychowski Jerzy	ME
	Hansel Władysław	MT
	Iskra Jerzy	G
	Jaroszyński Mieczysław	Ch
	Kalinowski Krystian	G
	Kawaler Józef	MT
	Kindla Leon	G
	Klimek Maria	TICH
	Król Mieczysław	BPiO
	Krzysztofowicz Krystyna	TICH
	Kuszyko Ryszard	E
	Lasek Leon	A
	Lebiedzki Andrzej	E
	Łączny Wiesław	A
	Łojek Mieczysław	TICH
	Majewski Stanisław	BPiO
	Majnusz Jerzy	Ch ^{ch}
	Małcki Bronisław	Ch
	Małysiak Henryk	A
	Medyński Bohdan	Ch
	Michalski Ryszard Stanisław	A
	Mieczkowski Andrzej	Ch
	Mitka Bolesław	TICH
	Mizia Władysław	E
	Moliński Jerzy	BPiO

1969	Moroz Ryszard	G
	Musiński Andrzej	Ch
	Narkiewicz-Jodko Jerzy	E
	Naróg Andrzej	TlCh
	Pawelczyk Ryszard	Ch
	Poniatowski Mieczysław	MT
	Rosół Tadeusz	Ch
	Ross Wojciech	ME
	Siam Hamed Abdel Magid	Ch
	Sitko Włodzimierz	G
	Skibiński Stanisław	G
	Sollorz Jerzy	TlCh
	Stankiewicz Janusz	G
	Szadkowski Brunon	E
	Szafnicki Bolesław	UWr. ^m
	Szewczyk Józef	TlCh
	Szewieczek Danuta	MT
	Szłęk Bronisław	UŚl. ^m
	Szostek Tadeusz	E
	Tarnowski Wojciech	A
	Tylikowski Andrzej	A
	Wilczewska Teresa	TlCh
	Winkler Wilibald	E
	Wojtusiak Andrzej	G
	Zakrzewski Tadeusz	E
	Zalucki Zdzisław	E
	Zarębski Włodzimierz	BPiO
	Zieliński Wojciech	Ch ^{ch}
	Ziębik Andrzej	ME

HABILITACJE

1945	Kuczyński Henryk	1 IX 45	Ch
	Nowotny Franciszek		Ch
1946	Pilatowa Ewa	16 IX 46	Ch
	Śmiałowski Michał		Ch
1948	Jeżowska-Trzebiatowska Bogusława		Ch
	Pawlikowski Stefan	6 XI 48	Ch
1961	Chromy Ludwik	9 VI 61	Ch
1962	Fabrycy Andrzej	4 IV 62	Ch
	Mrowec Stanisław	9 XI 62	Ch
	Sentek Jan	13 I 62	ME
1963	Lewandowski Jan	13 XI 63	M
	Piątkowski Janusz	28 VI 63	G
1964	Haas Jerzy	29 IX 64	M
	Kolendowicz Tadeusz	23 VI 64	BPiO
	Kozdrój Marian	29 VI 64	G
	Markiewicz Eugeniusz	16 X 64	GIG
1965	Góra Stanisław	13 IV 65	E
	Pasynkiewicz Stanisław	17 II 65	Ch
1966	Adamek Ryszard	19 XI 66	G
	Batkiewicz Władysław	24 VI 66	G
	Hess Kazimierz	15 XI 66	MT
	Jarzyński Adam	22 IV 66	Ch
	Paściak Jan	24 V 66	Ch
	Przewłocka Hanna	30 III 66	Ch
	Wyszyński Ryszard	24 V 66	ME

1967	Górny Zbigniew	14 XI 67	MT
	Rabek Jan	30 VI 67	Ch
	Rymarski Witold	12 IV 67	G
1968	Biliński Alfred	29 VI 68	G
	Brzuchowski Eugeniusz	9 XI 68	ME
	Chmura Kazimierz	6 III 68	G
	Kalinowski Eugeniusz	13 I 68	ME
	Kubas Zdzisław	10 V 68	Ch
	Mikulski Jan	20 XI 68	E
	Rohatyński Ryszard	9 XI 68	ME
1969	Bystroń Henryk	17 XII 69	G
	Kapko Jerzy	25 II 69	Ch
	Kordus Aleksander	20 V 69	E
	Paluch Karolina	11 VI 69	Ch

WYKAZ AKTÓW PRAWNYCH

W wykazie uwzględniono najważniejsze akty prawne dotyczące organizacji Politechniki Śląskiej im. Wincentego Pstrowskiego w Gliwicach, wydane w okresie od 24 maja 1945 r. do 17 kwietnia 1970 r.

Utworzenie: Dz.U. 45 r. nr 21, poz. 118.

Przeniesienie siedziby do Gliwic: Dz.U. 46 r. nr 13, poz. 91.

Nadanie nazwy „Politechnika Śląska im. Wincentego Pstrowskiego”: Dz.U. 52 r. nr 11, poz. 68.

Włączenie Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej w Katowicach: M.P. 55 r. nr 83, poz. 987.

STRUKTURA ORGANIZACYJNA:

WYDZIAŁY: utworzenie — Dz.U. 45 r. nr 21, poz. 118; 50 r. nr 35 poz. 317; Dz. Urz. MO 45 r. nr 8, poz. 316; M.P. 53 r. nr A-16, poz. 229, nr A-117, poz. 1522; Dz. Urz. MSzW 63 r. nr 12, poz. 89; Dz. Urz. MOiSzW 69 r. nr A-15, poz. 126; Dz. Urz. MOiSzW 70 r. nr A-5, poz. 28; przemianowanie — Dz. Urz. MSzW 55 r. nr 6, poz. 39; 66 r. nr 8, poz. 66; Dz. Urz. MOiSzW 69 r. nr A-15, poz. 126; uprawnienia do nadawania stopni naukowych — patrz „Stopnie naukowe”.

ODDZIAŁY: Dz. U. 51 r. nr 5, poz. 50; M.P. 53 r. nr A-85, poz. 1014, nr A-117, poz. 1522; Dz. Urz. MSzW 54 r. nr 7, poz. 36; 61 r. nr 11 poz. 46; 63 r. nr 12 poz. 87, nr 12, poz. 89; 66 r. nr 5, poz. 41, nr 8, poz. 66; Dz. Urz. MOiSzW 68 r. nr A-4, poz. 24, nr A-4, poz. 25, nr A-6, poz. 35; 69 r. nr A-15, poz. 126.

KATEDRY: Dz. Urz. MO 45 r. nr 8, poz. 315; 46 r. nr 3, poz. 73, nr 9, poz. 253, nr 11, poz. 319; 47 r. nr 6, poz. 125, nr 6, poz. 129; Dz. U. 49 r. nr 18, poz. 126, nr 36, poz. 262, nr 54, poz. 423; 50 r. nr 2, poz. 7, nr 35, poz. 317; 51 r. nr 5, poz. 50, nr 31, poz. 244; M.P. 52 r. nr A -32, poz. 469, nr A-73, poz. 1172, nr A-77, poz. 1224, nr A-84, poz. 1334; 53 r. nr A-16, poz. 229, nr A-39, poz. 483, nr A-85, poz. 1014, nr A-117, poz. 1522; Dz. Urz. MSzW 54 r. nr 7, poz. 36, nr 8, poz. 46, nr 9, poz. 59; 55 r. nr 6, poz. 39; 56 r. nr 10, poz. 36; 57 r. nr 2, poz. 8, nr 12, poz. 51; 59 r. nr 9, poz. 29; 60 r. nr 5, poz. 12; 61 r. nr 11, poz. 46, 63 r. nr 12, poz. 87, nr 12, poz. 89; 64 r. nr 4, poz. 18, nr 6, poz. 36; 65 r. nr 3, poz. 18, nr 4, poz. 23, 66 r. nr 5, poz. 41, nr 8, poz. 66; Dz. Urz. MOiSzW 67 r. nr A-8, poz. 46; 69 r. nr A-15, poz. 126; 70 r. nr A-5, poz. 28.

ZESPOŁY KATEDR: utworzenie — M. P. 53 r. nr A-39, poz. 483; rozwiązanie — Dz. Urz. MSzW 55 r. nr 7, poz. 47.

FILIE:

Filia w Rybniku: Dz. Urz. MOiSzW 68 r. nr A-4, poz. 24; 69 r. nr A-15, poz. 126.

Filia w Katowicach: Dz. Urz. MOiSzW 68 r. nr A-4, poz. 25; 69 r. nr A-15, poz. 126.

Filia w Dąbrowie Górniczej: Dz. Urz. MOiSzW 68 r. nr A-6, poz. 35; 69 r. nr A-15, poz. 126.

JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE MIĘDZYWYDZIAŁOWE:

Studium Nauki o Polsce i Świecie Współczesnym: Dz. Urz. MO 47 r. nr 10, poz. 214; Dz. U. 51 r. nr 31, poz. 245.

Studium Wojskowe: Dz. Urz. 49 r. nr 51, poz. 391 oraz M.P. 49 r. nr A-64, poz. 852; 50 r. nr A-104, poz. 1310; 59 r. nr 68, poz. 350; Dz. Urz. MOiSzW 69 r. nr A-15, poz. 126.

Studium Przygotowawcze: Dz. U. 51 r. nr 48, poz. 355; Dz. Urz. MSzW 56 r. nr 7, poz. 26.

Studium Wychowania Fizycznego: M. P. 52 r. nr A-63, poz. 965; Dz. Urz. MOiSzW 69 r. nr A-15, poz. 126.

Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych: M. P. 53 r. nr A-46, poz. 543; Dz. Urz. MOiSzW 69 r. nr A-15, poz. 126.

Biblioteka Główna: Dz. Urz. MSzW 64 r. nr 1, poz. 6; Dz. Urz. MOiSzW 69 r. nr A-15, poz. 126.

Międzywydziałowe Studium Nauk Politycznych: Dz. Urz. MSzW 64 r. nr 12, poz. 67.

Ośrodek Technik Audiowizualnych: Dz. Urz. MSzW 66 r. nr 8, poz. 71.

Instytut Elementów Maszyn Górniczych: Dz. Urz. MSzW 66 r. nr 13, poz. 129; Dz. Urz. MOiSzW 69 r. nr A-15, poz. 126.

Studium Pedagogiczne w zakresie szkolnictwa zawodowego: Dz. Urz. MOiSzW 68 r. nr A-10, poz. 77; 69 r. nr A-15, poz. 126.

Instytut Energetyki: Dz. Urz. MOiSzW 69 r. nr A-15, poz. 126.

Studium Nauk Społeczno-Politycznych: Dz. Urz. MOiSzW 69 r. nr A-15, poz. 126.

Zakład Nowych Technik Nauczania: Dz. Urz. MOiSzW 69 r. nr A-15, poz. 126.

Ośrodek Maszyn Matematycznych: Dz. Urz. MOiSzW 69 r. nr A-15, poz. 126.

STUDIA DLA PRACUJĄCYCH: Dz. Urz. MSzW 54 r. nr 11, poz. 75, nr 16, poz. 106; 55 r. nr 6, poz. 40, nr 11, poz. 79; 56 r. nr 12, poz. 49; 57 r. nr 1, poz. 1, nr 12, poz. 51; 58 r. nr 6, poz. 19; 59 r. nr 10, poz. 34, nr 10, poz. 35, nr 10, poz. 36; 61 r. nr 10, poz. 35; 63 r. nr 12, poz. 87; 64 r. nr 13, poz. 77; 65 r. nr 10, poz. 67; 66 r. nr 4, poz. 31, nr 8, poz. 66, nr 11, poz. 106; Dz. Urz. MOiSzW 67 r. nr A-10, poz. 56; 69 r. nr A-15, poz. 126.

STUDIA PODYPLOMOWE: Dz. Urz. MSzW 62 r. nr 3, poz. 14; 64 r. nr 13, poz. 77; 65 r. nr 13, poz. 87; 66 r. nr 13, poz. 119; Dz. Urz. MOiSzW 67 r. nr A-1, poz. 1, nr A-7, poz. 39; 68 r. nr A-9, poz. 60, nr A-9, poz. 61, nr A-9, poz. 62; 69 r. nr A-15, poz. 126.

OŚRODEK METODYCZNY STUDIÓW DLA PRACUJĄCYCH: Dz. Urz. MSzW 64 r. nr 9, poz. 59.

STOPNIE NAUKOWE: M. P. 53 r. nr A-1, poz. 12; 55 r. nr 41, poz. 400, nr 65, poz. 849; 59 r. nr 102, poz. 549, nr 102, poz. 550; 62 r. nr 47, poz. 223, nr 47, poz. 224; 63 r. nr 77, poz. 381; 64 r. nr 52, poz. 252, nr 56, poz. 266; 65 r. nr 16, poz. 62; 67 r. nr 50, poz. 248; 69 r. nr 23, poz. 183.

DYPLOMY: Dz. Urz. MO 48 r. nr 11, poz. 199; M. P. 52 r. nr A-80, poz. 1295.

UPRAWNIENIA:

uprawnienie do udzielania opinii w sprawie prowadzenia kursów zleconych na poziomie wyższym oraz określenia trybu wydawania opinii i sprawowania nadzoru pedagogicznego: Dz. Urz. MSzW 64 r. nr 13, poz. 76; uprawnienie do prowadzenia studiów magisterskich, studiów zawodowych, studiów podyplomowych, kursów doskonalenia zawodowego oraz studiów i kursów specjalnych: Dz. U. 69 r. nr 6, poz. 47.

BIBLIOGRAFIA

DRUKI ZWARTE

Dydaktyka szkoły wyższej. Księga pamiątkowa sesji naukowej poświęconej zagadnieniom dydaktyki szkół wyższych, Katowice 7—9 listopada 1958 r. Gliwice 1961. Rocz. dydak. T. 1. z 1.

Informator dla przemysłu Politechniki Śląskiej im. W. Pstrowskiego w Gliwicach. Gliwice 1960; Wyd. 2 Gliwice 1964; Wyd. 3 Gliwice 1967.

Kronika Politechniki Śląskiej. Studia dla Pracujących w Katowicach. X-lecie istnienia. Katowice 1960.

Kurdziel Roman: Wytyczne dla autorów podręczników dla zawodowych studiów zaocznych i wieczorowych. Gliwice 1966. Ośrodek Metodyczny Wyższych Studiów Technicznych dla Pracujących. Praca nr 1, powiel.

Kutarba Kazimierz: Analiza działalności Ośrodka Metodycznego Wyższych Studiów Technicznych dla Pracujących w Gliwicach. Gliwice 1968, powiel.

Międzyuczelniana konferencja poświęcona pracy ideowo-wychowawczej i dydaktycznej w domach studenckich. Gliwice 4—5 marca 1965 r. Gliwice 1965, powiel.

Międzyuczelniana konferencja poświęcona problemom technik audio-wizualnych w wyższych szkołach technicznych ze szczególnym uwzględnieniem filmu naukowego. Gliwice 19—20 IV 1966 r. Gliwice 1966, powiel.

Pankiewicz Stanisława: O efektywności nauczania matematyki w zespołach studenckich. Z badań nad metodami nauczania matematyki na ćwiczeniach audytoryjnych na Politechnice Śląskiej. Warszawa 1967.

Pieter Józef: Rozwój szkolnictwa wyższego i nauk humanistycznych na Górnym Śląsku od r. 1945. Katowice 1962. Śląski Instytut Naukowy. Biuletyn nr 23.

Politechnika Śląska 1945—1955. Gliwice 1957.

Politechnika Śląska im. Wincentego Pstrowskiego 1945—1960. Gliwice 1960.

Politechnika Śląska im. Wincentego Pstrowskiego w Gliwicach. [Program]. 1966/67 — 1968/69. [Poprz. pt.: Program Politechniki Śląskiej...].

Politechnika Śląska. Komitet Współpracy Politechniki z Przemysłem. Informacja bibliograficzna Wydziału Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego za okres 1950—1960. Gliwice 1962, powiel.

Politechnika Śląska. Komitet Współpracy Politechniki z Przemysłem. Informacja bibliograficzna Wydziału Chemicznego za okres 1950—1960. Gliwice 1962, powiel.

Politechnika Śląska. Komitet Współpracy Politechniki z Przemysłem. Informacja bibliograficzna Wydziału Elektrycznego za okres 1950—1960. Gliwice 1962, powiel.

Politechnika Śląska. Komitet Współpracy Politechniki z Przemysłem. Informacja bibliograficzna Wydziału Inżynierii Sanitarnej za okres 1950—1960. Gliwice 1962, powiel.

Politechnika Śląska. Komitet Współpracy Politechniki z Przemysłem. Informacja bibliograficzna Wydziału Mechanicznego za okres 1950—1960. Gliwice 1962, powiel.

Politechnika Śląska. Komitet Współpracy Politechniki z Przemysłem. Informacja bibliograficzna Wydziału Mechaniczno-Energetycznego za okres 1950—1960. Gliwice 1962, powiel.

Politechnika Śląska. Komitet Współpracy Politechniki z Przemysłem. Informator Politechniki dla hutnictwa. Gliwice 1963.

Program Politechniki Śląskiej im. Wincentego Pstrowskiego na rok akad. 1946/47—1953/54, 1956/57—1965/66. [Od 1966/67 pt.: Politechnika Śląska...].

[Rowiński Leon, Teliczek Jadwiga]: Analiza wyników nauczania zimowej sesji egzaminacyjnej roku akad. 1965/66. Gliwice 1966, powiel.

Rowiński Leon, Teliczek Jadwiga: Analiza wyników nauczania w semestrze letnim roku akad. 1965/66. Gliwice 1966, powiel.

Rowiński Leon, Teliczek Jadwiga: Analiza wyników nauczania w semestrze zimowym roku akad. 1966/67. Gliwice 1967, powiel.

Rowiński Leon, Teliczek Jadwiga: Analiza wyników nauczania w semestrze letnim roku akad. 1966/67. Gliwice 1968, powiel.

Rowiński Leon, Teliczek Jadwiga: Analiza wyników nauczania w semestrze zimowym roku akad. 1967/68. Gliwice 1968, powiel.

Sesja naukowa poświęcona niektórym elementom pracy dydaktyczno-wychowawczej w szkole wyższej. Gliwice 8 I 1965 r. Materiały pokonferencyjne. Gliwice 1965, powiel.

Sesja naukowa Wydziału Mechanicznego „Działalność oraz perspektywy rozwojowe Wydziału Mechanicznego Politechniki Śląskiej” 10 VII 1965 r. Gliwice 1965. Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej nr 141 Mechanika z. 24, powiel.

Skibiński Stanisław: Szkolnictwo wyższe i placówki naukowo-badawcze województwa katowickiego w XX-leciu PRL. Katowice 1966; Wyd. 2 popr. i uzupełn. Katowice 1967. Śląski Instytut Naukowy. Biuletyn nr 69, 76.

Stępniewski Tadeusz: Metodyka prowadzenia wykładu przedmiotów specjalizacyjnych w oparciu o konspekty wykładu. Gliwice 1966. Ośrodek

Metodyczny Wyższych Studiów Technicznych dla Pracujących. Praca nr 2, powiel.

Studia i materiały z dziejów Śląska. T. 6, pod red. J. Gołębiowskiego, H. Rechowicza. Wrocław — Warszawa — Kraków 1964.

Wilk Sławomir: Metodyka prowadzenia zajęć wykładowo-ćwiczeniowych dla przedmiotów podstawowo-technicznych na zawodowych studiach

ARTYKUŁY

Adamczyk Jan: 20 lat działalności Katedry Metaloznawstwa Politechniki Śląskiej. Hutnik 1966 nr 3.

Bagiński Władysław: Uroczyste otwarcie Politechniki Gliwickiej. Trybuna Robotnicza 1945 nr 264 (16 XI).

Bożek Zbigniew: Gliwice — wielki ośrodek nauki i współczesnej myśli technicznej. Zeszyty Gliwickie 1963 nr 1.

Całka Edmund: Młode ramiona budują politechnikę w Gliwicach. Trybuna Robotnicza 1945 nr 233 (16 X).

Czysta nauka czy zasłona dymna. Trybuna Robotnicza 1946 nr 304 (4 IX).

D.C.: Politechnika Śląska w Gliwicach. Działalność i perspektywy rozwojowe Katedry Ekonomiki, Organizacji i Planowania w Zakładach Przemysłowych. Przegląd Organizacji 1966 z. 8/9.

Doniosła uroczystość na Politechnice Śląskiej w Gliwicach. [Promocja profesora inżyniera Eliasza Zielskiego na doktora nauk technicznych]. Trybuna Robotnicza 1946 nr 202 (26 VII).

Dykaç Roman: Wydział Górniczy - Politechniki Śląskiej im. W. Pstrowskiego. Przegląd Górniczy 1953 nr 5.

Fryczkowski Erazm: Katedra Górnictwa Ogólnego na Wydziale Górniczym Politechniki Śląskiej. Annales Silesiae 1960 z. 4.

Hobler Tadeusz: Dwa lata działalności Zakładu Inżynierii Chemicznej i Konstrukcji Aparatury. Nauka Polska 1961 nr 3.

Janusz Marian: Alma Mater Silesiensis. Zdjęcia: Z. Rydet. Polska 1964 nr 7.

Janusz Marian: Potrójna funkcja rady wydziału. Życie Szkoły Wyższej 1962 nr 6.

Janusz Marian: Problem dydaktyki w szkolnictwie wyższym. Życie Szkoły Wyższej 1961 nr 9.

Joszt Adolf: Katedra i Zakład Technologii Chemicznej Przemysłu Rolniczego na Wydziale Chemicznym Politechniki Śląskiej w Gliwicach. Przemysł Rolny i Spożywczy 1951 nr 7/8.

Kaufman Stefan: Katedra Budownictwa Żelbetowego na Wydziale Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego Politechniki Śląskiej. Annales Silesiae 1960 z. 4.

dla pracujących. Gliwice 1967. Ośrodek Metodyczny Wyższych Studiów Technicznych dla Pracujących. Praca nr 3, powiel.

Województwo katowickie w Polsce Ludowej. Katowice 1967.

Zawadzki Aleksander: Notatki; Przemówienia 1945—1948 na Śląsku i Zagłębiu Dąbrowskim. Tekst autoryz. Wybór, przedm. i objaśn. W. Janniurek, W. Szewczyk. Katowice 1964.

Kiszko Jan: „Dyplom uznania” dla koła PPR przy Politechnice Śląskiej w Gliwicach. Trybuna Robotnicza 1947 nr 143 (27 V).

Kuczewski Władysław: Jak organizujemy Politechnikę Śląską. Trybuna Robotnicza 1945 nr 207 (20 IX).

Kuczewski Władysław: Jak urządzamy Politechnikę Śląską. (Skrót na podstawie odczytu wygłoszonego w Instytucie Śląskim w dniu 28 XI 1945 r.). W: Kalendarz Górniczy. Katowice 1946.

Kuczewski Władysław: Pomoc państwa dla młodzieży akademickiej. Trybuna Robotnicza 1945 nr 173 (17 VIII).

Kuczewski Władysław: Rzeczywistość a biadolenia nad stanem nauki polskiej. Ogniwa 1947 nr 13 (30 III).

Kwasik Tadeusz: Politechnika Śląska w Gliwicach. Student 1945 nr 1 (15 XI).

Laskiewicz Tadeusz: Biblioteka Politechniki Śląskiej. Bibliotekarz 1946 nr 5.

Laskowski Tadeusz: Perspektywy gliwickiej uczelni. [Współpraca Politechniki Śląskiej z przemysłem]. Rozm. przepr. Henryk Stasikowski. Przegląd Techniczny 1965 nr 18.

Laskowski Tadeusz: 15-lecie Politechniki Śląskiej im. W. Pstrowskiego w Gliwicach. Przegląd Górniczy 1960 nr 11.

Laskowski Tadeusz: W Politechnice Śląskiej. Rozm. przepr. Jerzy Gembicki. Kultura 1963 nr 26.

Lubiejewski Tadeusz: Rewolucja w katedrze. [Zmiany strukturalne w Politechnice Śląskiej]. Polityka 1968 nr 18.

Lutman Roman: Postawmy realnie sprawę wyższej uczelni na Śląsku. Trybuna Robotnicza 1945 nr 55 (19 IV).

Majerski Zygmunt: Oddział Architektury w Gliwicach. Architektura 1954 nr 2.

Mazoński Tadeusz, Szafnicki Józef: Dziesięciolecie Wydziału Chemicznego Politechniki Śląskiej. Chemik 1955 nr 12.

Młodzież domaga się Politechniki. Trybuna Robotnicza 1945 nr 48 (12 IV).

Młodzież robotnicza na wyższe studia. Uchwały Międzypartyjnej Komisji Porozumiewawczej i Związków Zawodowych. Trybuna Robotnicza 1945 nr 171 (15 VIII).

- Niżankowski Tadeusz: Politechnika z „niczego”. Trybuna Robotnicza 1946 (17 II).
- Ochęduszek Stanisław: Rozwój Katedry Teorii Maszyn Ciepłych. Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej nr 123 Energetyka 1964 z. 17.
- Ochęduszek Stanisław: Silesian College of Technology Faculty of Power Engineering Department of Theory of Thermal Engines. Annales Silesiae 1961 z. 2.
- Ochęduszek Stanisław, Janusz Marian: Sesja egzaminacyjna w technicznej szkole akademickiej. Na podstawie doświadczeń Politechniki Śląskiej w Gliwicach. Życie Szkoły Wyższej 1958 nr 5.
- Ochęduszek Stanisław, Pitułko Stanisław: Organizacja laboratoriów ciepłych w Politechnice Śląskiej. Życie Szkoły Wyższej 1961 nr 7/8.
- Ochęduszek Stanisław, Świerżawski Tadeusz: Studium Energetyki Jądrowej w Politechnice Śląskiej. Postępy Techniki Jądrowej 1965 nr 7.
- Paszkiwicz Michał: Katedra Geodezji na Wydziale Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego Politechniki Śląskiej. Annales Silesiae 1960 z. 4.
- Pawlikowski Stefan: Katedra Technologii Wielkiego Przemysłu Nieorganicznego na Wydziale Chemicznym Politechniki Śląskiej. Annales Silesiae 1960 z. 4.
- [Piętnastolecie] XV-lecie Politechniki Śląskiej im. W. Pstrowskiego w Gliwicach. Przegląd Górniczy 1960 nr 11.
- Pitułko Stanisław: Laboratoria ciepłe w Politechnice Śląskiej. Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej nr 123 Energetyka 1964 z. 17.
- Podwysocki Tadeusz: Maszyny uczą i egzaminują. Na Politechnice Śląskiej. Przegląd Techniczny 1968 nr 10.
- Politechnika Śląska. Wywiad z rektorem prof. Kuczewskim. Trybuna Robotnicza 1945 nr 150 (25 VII).
- Politechnika Śląska wreszcie na Śląsku. Trybuna Robotnicza 1945 nr 230 (13 X).
- PPR-owcy Politechniki Śląskiej w Gliwicach przy pracy. Trybuna Robotnicza 1946 (21 XI).
- Pukas Tadeusz: XX-lecie Wydziału Chemicznego Politechniki Śląskiej. Chemik 1965 nr 1.
- Robotnicy — studenci domagają się pozostawienia Politechniki w Gliwicach. Trybuna Robotnicza 1945 nr 212 (25 IX).
- Rowiński Leon: Katedra Organizacji i Mechanizacji Budowy na Wydziale Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego Politechniki Śląskiej. Annales Silesiae 1960 z. 4.
- Sakwa Waclaw: Katedra Odlewnictwa na Wydziale Mechanicznym Politechniki Śląskiej. Annales Silesiae 1960 z. 4.
- Silesian College of Technology, Gliwice. [Autorzy:] A. Markowski, J. Szargut, K. Kutarba, F. Staub, T. Mazoński. Annales Silesiae 1961 z. 1.
- Staub Fryderyk: Dorobek wyższych uczelni Górniego Śląska w okresie 15-lecia Polski Ludowej. Zaranie Śląskie 1960 z. 1a.
- Staub Fryderyk: Politechnika Śląska i jej wkład w dwudziestolecie. Zeszyty Gliwickie 1965 nr 3.
- Staub Fryderyk: Wspomnienia o prof. zw. dr inż. Władysławie Kuczewskim. Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej nr 94 Mechanika 1963 z. 20.
- Studenci Politechniki Śląskiej do tow. Wiesława. Głos Ludu 1946 (2 XII).
- Studenci Politechniki Śląskiej dziękują PZPR i Rządowi za umożliwienie im — synom robotników i chłopów — ukończenia studiów. Trybuna Robotnicza 1949 nr 151 (10 VI).
- Stworzyć Politechnikę w Katowicach. Trybuna Robotnicza 1945 nr 18 (12 III).
- Szałajko Kazimierz: Wydział Górniczy Politechniki Śląskiej obchodził swe X-lecie. Przegląd Geologiczny 1961 nr 2.
- Szary Henryk: Stoiska dydaktyczno-pomiarowe laboratorium Katedry Maszyn Górniczych. Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej nr 87 Górnictwo 1963 z. 7.
- Sztwiertnia Władysław: Katedra Elektryfikacji Zakładów Przemysłowych na Wydziale Elektrycznym Politechniki Śląskiej. Annales Silesiae 1960 z. 4.
- Szuba Jerzy: O nowy model socjalistycznej uczelni technicznej. Życie Szkoły Wyższej 1968 nr 9.
- Teodorowicz-Todorowski Tadeusz: Gmach WBPO [Wydziału Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego] Politechniki Śląskiej. Architektura 1956 nr 4.
- Teodorowicz-Todorowski Tadeusz: Studencki kino-teatr w Gliwicach. Architektura 1959 nr 11/12.
- W sprawie Politechniki Śląskiej w Gliwicach. Trybuna Robotnicza 1945 nr 208 (21 IX).
- Wasilewski Waldemar: Nowy model przestrzenny Politechniki Śląskiej. Trybuna Ludu 1969 nr 33.
- Z życia studentów Politechniki Gliwickiej. Trybuna Robotnicza 1945 nr 215 (28 IX).
- Zaczyński Eugeniusz: Zakład Badań Wodociągowych i Kanalizacyjnych Politechniki Śląskiej. Gospodarka Wodna 1952 nr 9.
- Zagajewski Tadeusz: Piętnastolecie Politechniki Śląskiej w Gliwicach. Życie Szkoły Wyższej 1959 nr 9.
- Zagajewski Tadeusz: Politechnika Śląska w Gliwicach. Annales Silesiae 1960 z. 2.
- Zarzycki Maciej: Kierunki rozwojowe Wydziału Mechaniczno-Energetycznego Politechniki Śląskiej. Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej nr 123 Energetyka 1964 z. 17.
- Ziętek Jerzy: Wyższe uczelnie troską i nadzieją rad narodowych. Życie Szkoły Wyższej 1969 nr 5.
- Żądamy politechniki i uniwersytetu dla naszego zagłębia przemysłowego. Trybuna Robotnicza 1945 nr 85 (20 V).

RĘKOPISY

złożone do dyspozycji Komitetu Redakcyjnego wydawnictwa „Politechnika Śląska 1945—1970”

Furman Mieczysław: Działalność Studium Przygotowawczego Politechniki Śląskiej.

Gierzyński Jan: Powstanie przemysłu poligraficznego w Gliwicach po wojnie.

Gliksman Bolesław: Obrazy z pierwszych lat Politechniki Śląskiej.

Gregorowicz Zbigniew: Działalność Milicji Akademickiej Politechniki Śląskiej w Gliwicach (IX 1945-VI 1946).

Gregorowicz Zbigniew: Związek Harcerstwa Polskiego w początkowym okresie działalności Politechniki Śląskiej w Gliwicach.

Kowalowski Henryk: Wspomnienia z pierwszych dni życia Politechniki Śląskiej w Gliwicach.

Politechnika Śląska im. Wincentego Pstrowskiego w Gliwicach. Red. Jerzy Zarzycki. (Biblioteka Gł. Politechniki Śląskiej, sygn. R-1).

Zachara Józef: Studia Przygotowawcze.

Zarzycki Jerzy: Rok Wstępny — Studium Wstępne — Studium Przygotowawcze Politechniki Śląskiej w Gliwicach.

Zdybiewska Maria: Moje lata studenckie — wspomnienia z Politechniki Śląskiej w Gliwicach.

INDEKS NAZWISK

- Adamek Ryszard 88
Affanasowicz Michał 19, 90, 95
Antoniak Jerzy 89, 90
Augustyn Władysław 82, 85, 95
Baran Marcei 47, 82, 83, 89
Baranowski Marian 94
Barczyk Stefan 84
Bartoszewski Józef 82, 88, 93, 95
Biernawski Witold 89, 95, 99
Bierut Bolesław 20
Bistroń Stanisław 94
Błasiak Eugeniusz 86, 95
Bodaszewski Stanisław 90, 95
Bogucki Antoni 80, 86
Bonder Julian 89, 95
Borecki Marcin 84, 95
Borek Danuta 94
Bretsznajder Stanisław 80, 92, 95, 99
Bruliński Zbigniew 93
Brzozowski Stanisław 22, 84, 85, 95, 99
Buć Włodzimierz 70, 84
Budzianowski Zbigniew 82, 84, 85, 88, 89, 95
Bukowski Marcin 88
Burghardt Andrzej 50
Burzyński Włodzimierz 22, 89, 90, 95
Chlipalski Tadeusz 83, 91, 92, 95
Chmura Kazimierz 88
Chotyński Zdzisław 94
Chudek Mirosław 83
Ciechanowski Zygmunt 13, 22, 48, 83, 91, 95
99
Cieślak Łucja 90
Cieślak Zenon 94
Ciszewski Waclaw 89, 95
Cybulski Waclaw 50, 84, 91, 95
Czerni Józef 94
Darlewski Jan 92
Derdacki Władysław 22, 85, 95
Dietrych Janusz 86, 91, 95
Dorosz Łukasz 93, 95
Duchowicz Julian 69, 71, 85
Dykacz Roman 81, 82, 84, 88, 91, 95
Eker Leszek 89
Ficki Zdzisław 47, 89, 95, 99
Fidelski Roman 90
Filasiewicz Klaudiusz 91, 93, 95
Foryst Jan 94
Frycz Andrzej 84
Fryczkowski Erazm 88
Fryze Stanisław 22, 48, 50, 80, 91, 95, 99
Furman Mieczysław 24
Galanka Józef 80, 84, 88, 95, 99
Gieraltowski Włodzimierz 68
Gierek Adam 89
Gierek Edward 24, 58
Głomb Józef 82, 85, 86
Goetel Walery 14
Gogolewski Zygmunt 80, 85, 89, 90, 93, 95
Gomułka Władysław (Wiesław) 56
Gostkowski Kazimierz 80, 81, 87, 95
Górski Franciszek 84, 90
Graczyk Czesław 90, 91
Gregorowicz Zbigniew 24, 82, 85, 86, 95
Grossman Andrzej 79, 93, 95
Günther Waclaw 80, 87, 91, 96
Guzicki Stanisław 90, 96
Hobler Tadeusz 46, 48, 50, 88, 96
Hop Tadeusz 84
Humnicki Wincenty 85
Hüpsch Stanisław 85
Idaszewski Kazimierz 83
Izdebski Zygmunt 90, 96
Jabłoński Władysław 87
Jakób Wiktor 13, 17, 19, 22, 85, 96
Jamrozik Eugeniusz 85
Janiurek Włodzimierz 24
Janusz Marian 79, 81, 89, 90, 93, 96
Jasicki Zbigniew 79, 81, 92, 96
Jedliński Zbigniew 50, 82, 87, 92, 96
Jodko Czesław 86
Joszt Adolf 13, 22, 80, 92, 93, 96, 99
Kamieński Marian 13, 22, 90, 96
Kamiński Andrzej 88, 96
Kantyka Jan 24
Kaufman Stefan 12, 14, 47, 81, 85, 96
Kielar Zygmunt 94
Kisielow Włodzimierz 19, 81, 92, 96
Klemensiewicz Zygmunt 22, 87, 96, 99, 100
Klębowski Zenobiusz 90
Kluczny Czesław 89

Kluczycki Kazimierz 84, 96
 Kniaginin Gabriel 79, 91, 96
 Kochmański Tadeusz 87, 93, 96
 Kołek Władysław 47, 89, 96
 Koncewicz Stanisław 82, 83, 88
 Konopacki Marian 87
 Konopka Antoni 86, 96
 Kowalowski Henryk 15, 24, 82, 83, 88, 93
 Kowalska Eugenia 85
 Kowalski Witold 96
 Kozdrój Marian 80, 91
 Kozioł Kazimierz 91
 Krakowski Jan 89, 96
 Król Wilhelm 85, 88
 Krupiński Bolesław 32
 Krzeczewska Irena 94
 Kubek Jerzy 47
 Kuczera Franciszek 87
 Kuczewski Władysław 13, 14, 18, 20, 22, 23,
 24, 50, 79, 90, 96, 100
 Kuczewski Zygmunt 87, 90
 Kuhl Jan 88, 90, 96
 Kutarba Kazimierz 12, 79, 80, 81, 86, 92, 96
 Lamber Tadeusz 83
 Langrod Adolf 92
 Lasek Tadeusz 82, 83, 84, 86, 96
 Laskiewicz Tytus 94
 Laskowski Tadeusz 22, 47, 48, 51, 79, 91, 96
 Ledwoń Józef 79, 82, 84, 85, 87, 96
 Leśniański Wacław 13, 22, 92, 96, 100
 Lewicki Bohdan 84
 Lewicki Michał 94
 Lubelski Karol 87, 93
 Łabęcki Zygmunt 12
 Łaniecki Witold 87, 96
 Łukasiewicz Stanisław 22, 86, 96
 Machnik Tadeusz 86, 90
 Macura Adam 88, 93
 Majerski Zygmunt 69, 71, 82, 83, 91, 97
 Majewski Stanisław 12
 Malarski Tadeusz 19, 22, 87, 92, 97, 100
 Malcharczik Franciszek 94
 Malzacher Stanisław 86
 Markowski Adam 91
 Mazanek Tadeusz 90
 Mazoński Tadeusz 79, 81, 92, 97
 Miszewski Bronisław 86, 94
 Mochnacki Mirosław 81, 89, 97
 Mołodecki Jeremiasz 19
 Mościcki Włodzimierz 97
 Mrozowski Mieczysław 90
 Müller Ludwik 91, 94, 97
 Nawrocki Jerzy 91, 97
 Nehrebecki Lucjan 47, 87, 93, 94, 97
 Niewiadomski Jerzy 85
 Niwiński Edward 90
 Niżankowski Tadeusz 94
 Nowomiejski Zygmunt 82, 83, 87, 91
 Obrąpalski Jan 87, 97, 100
 Ochęduszko Stanisław 19, 22, 47, 48, 50, 79,
 81, 87, 91, 93, 97
 Ogrodnik Józef 94
 Około-Kułak Witold 97
 Olszewski Krystyn 68
 Opilski Aleksander 83
 Pakleza Jerzy 80
 Palej Marian 88
 Paluch Jan 50, 81, 82, 92, 93, 97
 Parysiewicz Witold 82, 86, 88, 97, 100
 Paszek Władysław 47, 89
 Paszkiewicz Michał 19, 80, 81, 87, 90, 97, 100
 Pawlikowski Stefan 48, 81, 92, 93, 97
 Peters Edmund 94
 Pilarczyk Józef 80, 92, 97
 Pilatowa Ewa 92
 Piotrowski Edmund 81, 93, 97
 Pisz Mieczysław 90
 Piwko Jerzy 89
 Plamitzer Antoni 13, 81, 83
 Plaskura Władysław 22, 47, 84, 89, 97
 Pluciński Mieczysław 82, 90, 92
 Poborski Czesław 88
 Podlacha Wincenty 90
 Popławski Leonard 94
 Popowicz Oktawian 51, 89, 97
 Porębski Marian 88
 Prugar Eryk 86
 Przegaliński Stanisław 97
 Przywara Andrzej 21
 Puchalik Marian 87
 Pukas Tadeusz 85
 Rabsztyn Jerzy 84, 86, 88, 97
 Radwański Henryk 79, 81, 86, 97
 Reguński Wacław 79, 80, 82, 89, 90, 97

Robakowski Marian 84
Romer Edmund 81, 88, 90, 97
Roniewicz Włodzimierz 90, 97, 100
Rosikoń Antoni 85
Rowińska Janina 94
Rowiński Leon 79, 80, 91, 92, 94, 97
Rubczyński Władysław 80, 92, 97, 100
Rzepecki Zbigniew 68
Rzęcki Mieczysław 84, 92, 97
Sakwa Waclaw 50, 51, 91, 97
Salcewicz Józef 92, 97
Sinkowski Jan 88
Siwiński Jerzy 84, 97
Skalmierski Bogdan 86
Skoczeń Jan 71
Skopec Zbigniew 88, 89
Sobolewski Ludwik 47, 88, 89
Sobolski Roman 86
Sokalski Zdzisław 85, 98
Starczewski Marian 85
Staub Fryderyk 19, 24, 48, 79, 81, 86, 90, 98
Stella-Sawicki Izidor 14, 80
Stępniewski Tadeusz 93, 98
Sucharda Edward 13, 22, 83, 86, 98, 100
Szafnicki Bolesław 94
Szałajko Kazimierz 89
Szancer Stefan 87
Szargut Jan 82, 87, 91, 98
Szary Ernest 68
Szawłowski Kazimierz 86, 91, 92, 98
Szczepaniak Edmund 81, 89, 92, 98
Szerszeń Stanisław 19, 79, 88, 92, 98
Szewczyk Wilhelm 24
Szozda Emil 94
Szpilecki Józef 87, 91
Sztwiertnia Władysław 87, 90
Szuba Jerzy 22, 51, 79, 80, 82, 98,
Szymański Jerzy 79
Szymik Franciszek 91, 92, 98
Szyrajew Jerzy 81, 89, 90
Śliwa Józef 89
Ślusarczyk Roman 94
Śmiałowski Michał 50, 79, 85, 98
Śmiałowski Władysław 19, 81, 84, 98
Teodorowicz-Todorowski Tadeusz 69, 91, 93, 98
Thullie Czesław 84, 87, 98
Tochowicz Stanisław 80, 92
Tokarski Bartłomiej 80, 86, 98
Towarnicki Bolesław 91
Troszkiewicz Czesława 79, 82, 83, 85, 86, 98
Trybalski Zdzisław 86, 93
Wakulicz Antoni 89, 98
Wasilewski Ludwik 80, 86, 98
Wasilewski Piotr 92
Wasilkowski Franciszek 12, 14, 22, 80, 85, 98
Wąsowska Józefa 85, 86
Wąsowski Józef 80, 87, 98
Wejchert Kazimierz 68, 69
Wereszczyński Antoni 22, 90, 98
Węgrzyn Stefan 50, 51, 88, 93, 98
Wilk Stanisław 88
Wrona Włodzimierz 89
Wusatowski Zygmunt 91, 98
Zabłocki Józef 88
Zachara Józef 21, 24, 94
Zaczyński Eugeniusz 81, 85, 93, 98, 100
Zagajewski Tadeusz 50, 51, 79, 81, 82, 86,
92, 98
Zann Jerzy 94
Zarański Tadeusz 79, 82, 87, 88, 98
Zarzycki Jerzy 24, 94
Zarzycki Maciej 80, 81, 82, 87, 89, 91, 98
Zawadzki Adam 88, 99
Zawadzki Aleksander 11, 17, 18, 23, 24, 45
Zawadzki Józef 86
Zieliński Jerzy 91
Zielski Eliasz 87, 92, 99
Ziemicki Julian 93
Ziętek Jerzy 30
Zmaczyński Aleksander 85, 92, 99
Zyzak Jan 47
Żyliński Eustachy 22, 89, 99

Streszczenia
Резюме
Résumé
Summary

Декрет Краевой Рады Народовой от 24 мая 1945 года заложил основы Силезского политехнического института. Институт открывается по инициативе воеводы генерала Александра Завадского и местного населения. В Силезии, самом промышленном районе страны, в довоенное время не было высшего учебного заведения. Решительным противником создания вуза в Силезии был немецкий захватчик, который закрывал путь к знаниям и культуре местному польскому населению.

Организация института поручается инженеру Владиславу Кучевскому. По предложению организационного комитета, Министерство просвещения меняет первоначально установленную декретом локализацию института в Катовицах, и назначает город Гливице, в котором в то время были гораздо лучшие условия, обеспечивающие развитие вуза. Вскоре в Гливице стала приезжать молодёжь не только из Силезии, но и со всей страны. Здесь были созданы специальные курсы для подготовки к вступительным экзаменам на I курс. Участники курсов от воеводского учреждения получили бесплатные квартиры, питание, а также одежду и обувь.

Четыре факультета новооткрытого института: химический, механический, инженерно-строительный и электрический, с 54 кафедрами разместились в отремонтированных, в большей степени самими студентами, заброшенных школьных зданиях на улице Мартина Стшоды. Первое торжественное начало учебного года в Силезском политехническом институте в Гливицах состоялось 29 октября 1945 года. 31 декабря 1945 года институт насчитывал 2450 человек, в том свыше 600 слушателей, так называемого «предварительного курса» т.е. курса предоставляющего возможность начать учёбу той молодёжи, которая не получила среднего образования из-за военных действий и оккупации страны.

Это была молодёжь с чрезвычайно большими моральными качествами, закалённая в годы оккупации и конспирации, лагерей и принудительных работ, во фронтовых сражениях и партизанских отрядах. Здесь были те, кому годы гитлеровского террора закрыли в своей стране путь к учёбе.

Институт начал работу с нуля. Недостаток лабораторий, чертёжных кабинетов, библиотеки с большим трудом позволял организовать дидактическую работу. Костяк дидактично-научных кадров Силезского политехнического института составляли преподаватели бывшего Львовского политехнического института и небольшая группа сотрудников местной промышленности.

Основанная в 1945 году ячейка ПРП вдохновляет и помогает осуществить все проекты и планы, активизирующие дидактично-научную работу Силезского политехнического института, института открытого в районе, в котором никогда не было высшего учебного заведения, где умышленная политика захватчиков, а также польских довоенных властей закрывала перед детьми рабочего класса Силезии путь к учёбе в вузах.

В 1947 году также по инициативе генерала Александра Завадского был создан «Комитет помощи Силезскому политехническому институту», который оказал большую поддержку организаторам института и дал начало взаимосвязи института с населением воеводства, политическими и государственными властями, профсоюзами и предприятиями.

С первых месяцев своей работы Силезский политехнический институт изложил свою программу интенсивного обучения специалистов и всестороннего развития научных исследований с практическим применением их в производственных процессах. Результатом этого стремления было приспособление дидактической и научной структуры вуза к актуальным задачам и потребностям народного хозяйства.

Вскоре четыре существующие факультета не могли полностью осуществить намеченную программу. Поэтому в вузе увеличивается число специализаций: тепловой энергетики, металлургии, литейного дела, пластичной переработки, сварочного дела, тяжёлых рабочих машин — на механическом факультете; коксохимии, технологии азотных соединений и электрохимии — на химическом факультете, электростанций, электрической сети, электрических машин — на электрическом факультете.

В начальном этапе развития института вопрос дидактики становится главной проблемой, так как для своего восстановления и индустриализации страна требовала большого количества инженерских кадров. В 1946 году Силезский политехнический институт окончила первая группа — 251 выпускников, которые продолжали учёбу начатую перед войной в других вузах.

Уже в первые годы существования института исследовательская работа научных сотрудников сосредоточилась прежде всего на проблемах важных для народного хозяйства, таких как: организация нового производства, разработка нового оборудования и улучшение производительности путём лучшего изучения технологических процессов.

Открытие горного факультета в 1950 году (в настоящее время с четырьмя специальностями: эксплуатации месторождений, электрификации горного дела, горных машин и механической

кой переработки ископаемых) имело решающее значение для развития и ещё более тесной связи нашего института с промышленным районом Верхней Силезии.

Развитие народного хозяйства требовало дальнейшей реорганизации вуза. Итак, в 1952 году инженерно-строительный факультет был преобразован в факультет промышленного строительства, который позднее, в 1955 году, был переименован на факультет промышленного и общего строительства и подготавливал специалистов в области строительных конструкций, мостов и подземных сооружений, технологии материалов и строительных элементов, а с 1957 года и наземно-горного строительства.

С 1953 года механический факультет начинает заниматься проблематикой теплового хозяйства промышленных предприятий и тогда возникает новый механико-энергетический факультет.

Вследствие преобразований и дальнейшего развития института, в 1955 году открывается факультет санитарной инженерии, специализирующийся в существенных для местного населения и силезской промышленности отраслях водного и коммунального хозяйства: теплового и целебного устройства, технологии воды и водостоков, водоснабжения и коммунальной инженерии.

В связи с потребностями развивающихся отраслей промышленности, с 1954 года Силезский политехнический институт начинает обучение на электрическом факультете специалистов в области электроавтоматики и промышленной телемеханики. А с 1958 года на механико-энергетическом факультете начинается специализация в области ядерной энергетики.

Этим преобразованиям сопутствует общее развитие нашего вуза. Прежде всего — инвестиционное, строятся новые корпуса института, создаются новые лаборатории, проводится улучшение и модернизация оборудования кабинетов. Под руководством опытных профессоров проводится модернизация научно-педагогической базы.

Тем временем развитие народного хозяйства страны требовало всё новых молодых научных инженерских кадров и организации современного исследовательского потенциала.

Для лучшего согласования программы исследовательских работ института с развитием промышленных планов, Силезский политехнический институт, первый технический вуз в стране, создаёт специальный Комитет сотрудничества с промышленностью. Одновременно работники института всё чаще и более оживлённо участвуют в трудах консультативных комитетов, координационных учреждений и советов научных ведомств, научных институтов и промышленных предприятий. Отдельные кафедры выполняют определённые исследовательские труды, так называемые: договоры о социалистическом соревновании, которые они подписывали непосредственно с конкретным предприятием.

Проблематике такого сотрудничества институт посвящает ряд информационно-библиографических выпусков, а также особо издаваемые «Справочники для производства».

Тесная связь института с хозяйственными ведомствами идёт на пользу института, увеличивается капиталовложение института.

Ряд начатых строительных инициатив осуществляется благодаря явственной предметной и денежной помощи таких ведомств, как горного дела и энергетики, химической промышленности, тяжёлой промышленности, строительства и промышленности строительных материалов.

В 1964 году открывается в Силезском политехническом институте первый в Польше факультет автоматике, выделенный из электрического факультета.

В гг. 1961—1965 увеличивается темп научных исследований. Об этом свидетельствует количество научных выпусков — 120, охватывающих своей тематикой 10 специализаций.

Научная работа сотрудников Силезского политехнического института проявляется в их активном участии в съездах и научных конференциях нашего вуза, а также в съездах других научных центров и за границей. Только в учебном 1967/68 году сотрудники института прочитали 283 доклада на 120 конференциях. Силезский политехнический институт ведёт также всестороннее сотрудничество с зарубежными научными центрами. Особенно широкое сотрудничество ведёт наш институт с электротехническим институтом в Новосибирске, с высшими техническими заведениями в Будапеште, Веспрем, Братиславе и Пльзене. О большой научной работе сотрудников Силезского политехнического института свидетельствуют значительные достижения в области публикаций. За 25 лет существования института наши научные сотрудники опубликовали свыше 12 тысяч работ.

Большое развитие научных кадров в гг. 1966—1968 подтверждают числа: 159 докторских дипломов, 53 защищенных диссертаций на звание доцента, 299 неоконченных докторских работ.

Общий итог достижений Силезского политехнического института в гг. 1945—1970 в сфере развития научных кадр представляется: 578 дипломов доктора технических наук и 126 защищенных диссертаций на звание доцента.

С сентября 1968 года Силезский политехнический институт начал работу в трёх новооткрытых филиалах в Катовицах, Рыбнике и Домброве Гурничей. Таким образом, институт вышел за пределы родного города, что даёт возможность получить высшее образование молодёжи с центров, которые требуют большого количества инженерских кадр. В настоящее время в развитии института главной является проблема правильного подбора научных исследований, согласованных с направлениями развития отдельных отраслей народного хозяйства. Осуществление этих планов тесно связано с необходимостью сосредоточения усилий и материальных средств, направленных на развитие научных исследований. Поэтому Силезский политехнический институт в учебном году 1969/70 вводит новую организационную структуру, которая поможет осуществить задачи, стоящие перед институтом в новой 5-летке.

Сокращено больше чем в два раза число кафедр. Новозданные кафедры являются представителями не отдельных научных дисциплин, а групп дисциплин, состоящих из нескольких предметов по определённой специализации обучения. Более сильный, чем прежде, коллектив кафедр может лучше выполнять дидактико-воспитательные обязанности, а также может вести исследовательские работы и всесторонне обслуживать промышленность. В результате реорганизации увеличилось число факультетов института. К восьми существующим: автоматике, строительства и архитектуры, электрического, санитарной инженерии, горного, механико-энергетического, механико-технологического, технологии и химической инженерии прибавляются два новые: металлургический (в филиале в Катовицах) и матфиз. Первый из них открыт в связи с всё большим спросом точного оборудования химической и электротехнической промышленности на металлы, получаемые путём применения процессов технологии вакуумной металлургии и точного литейного дела.

Матфиз, создаётся с целью более полного использования достижений физики в хозяйстве, а также в результате необходимости более тесного сотрудничества физики и математики с техникой. Современный темп развития этих наук требует подготовки большого количества магистров и инженеров технической физики и прикладной математики в технических вузах.

В 1970/71 учебном году в нашем институте начал свою деятельность новый одиннадцатый факультет — организация продукции.

Локализация института в Силезии, которая является промышленным центром страны, способствует тому, что почти половина задач учебной деятельности вуза сосредотачивается над формами учёбы для работающих на производстве. Вечернее отделение начало работать в 1950 году, когда в Катовицах открылась Вечерняя инженерская школа, которая в учебном году 1955/56 перешла под управление Силезского политехнического института.

В 1954/55 году в Силезском политехническом институте в Гливицах открылось заочное отделение.

О большом интересе к учёбе без отрыва от производства свидетельствует то, что такие отделения имеются на всех факультетах нашего института (а также его трёх филиалах).

Ведущая роль, какую в этом отношении исполняет силезский вуз в стране, подтверждается тем, что при нашем институте возник методический центр вечернего и заочного обучения в технических вузах.

Одной из форм активизации знаний инженерно-технических кадр является специализированное последипломное обучение, однако для работников вуза и работников промышленности, отличающихся научно-исследовательскими способностями создана аспирантура.

В настоящее время силезская Альма Матер в Гливицах насчитывает свыше 16 000 студентов, свыше 1100 научно-дидактических работников, в том почти 200 профессоров и доцентов. Наш институт представляет собой огромный, современный комбинат знаний и техники, который работает для народного хозяйства.

В настоящее время институт имеет 27 учебных корпусов, общая кубатура которых составляет 783.614 м³ и эксплуатационная площадь 138.454 м², а также 15 административно-хозяйственных зданий, общая кубатура которых 70.224 м³ и эксплуатационная площадь 17.353 м². Студенты живут в 15 студенческих общежитиях и пользуются 7 студенческими столовыми.

Кроме того молодёжь располагает собственным Домом культуры, имеет обособленное лечебное учреждение, а также дом отдыха санаторного типа.

Вуз врос своей традицией, своей активной научной и дидактической деятельностью в пейзаж Силезии и всей страны.

25 000 выпускников Силезского политехнического института служит своей стране и её хозяйству, во всех её районах, прославляя хорошее имя вуза.

Следует подчеркнуть, что выпускники нашего института отличаются не только глубокими знаниями, предприимчивостью и инициативой, но и активным участием в общественной работе по принципу «каждый выпускник Силезского политехнического института — это не только профессионал с глубокими знаниями, но также сознательный строитель социалистической родины».

Большая задача, связанная с обучением и воспитанием молодёжи, ведётся научными работниками нашего института, среди которых имеется 900 членов партии. В этой работе принимают участие, с полной поддержкой и участием ректорских властей и властей факультета, научно-дидактические кадры института, все его сотрудники.

Партийная организация ПОРП Силезского политехнического института в течение 25 лет существования и напряженного труда вуза являлась всегда моторной силой, мобилизующей усилия студентов и профессоров к всё лучшим успехам в учебно-воспитательном и научно-исследовательских процессах, к всё лучшему выполнению задач, поставленных перед Силезским политехническим институтом. В выполнении этих задач партийная организация всегда помогала молодёжным организациям, которые ведут оживлённую деятельность в студенческой среде.

Трёхтысячная идейно-политическая организация Союза Социалистической Молодёжи, а также всеобщая студенческая организация Союза Польских Студентов гордятся прекрасными традициями труда и деятельности. Они принимают участие в жизни вуза, во всех её проявлениях, а 5 студенческих клубов и студенческий Дом культуры всегда бьют ключом радостного ритма молодости.

Студенты нашего вуза объединены в своих организациях с большой энергией, полны всё новых замыслов и общественных, культурных, туристических и научных инициатив (Студенческий научный кружок), считаются по праву гордостью и надеждой не только нашего института, но и всей страны.

LE DÉVELOPPEMENT ET L'ACTIVITÉ DE L'ÉCOLE POLYTECHNIQUE DE SILÉSIE

L'École Polytechnique de Silésie a été créée par le décret du Conseil National de Pologne, le 24 mai 1945 de l'initiative du Général A. Zawadzki, voïvode de Silésie et par l'effort de toute la communauté. La Silésie, région la plus industrialisée de Pologne n'avait pas jusqu'à ce temps-là d'école supérieure. C'était la conséquence d'une longue discrimination et de la politique d'exploitation coloniale de l'usurpateur allemand qui rendait impossible l'accès à la science et à la culture au peuple polonais sur le territoire occupé.

L'organisation de l'École Polytechnique fut confiée à M. Władysław Kuczewski. Conformément à la proposition des organisateurs, le Ministère de l'Instruction Publique a changé la décision antérieure, fixant la résidence de l'École à la capitale de Silésie — Katowice, et établit sa localisation à Gliwice — ville, qui assurait de meilleures conditions pour le développement futur de l'École.

Bientôt, la jeunesse, non seulement de Gliwice, mais du pays entier affluait pour commencer les études. On a organisé des cours préparatoires pour les candidats de la première année. Les étudiants ont reçu gratuitement le logement, la nourriture et même les vêtements et les souliers, offerts par le Bureau de Voïvode.

Les quatre facultés de l'École Polytechnique, celles de Chimie, de Mécanique, de Construction des Bâtiments et d'Électricité comptaient 54 chaires. Elles furent installées dans les bâtiments de l'École, rue Strzody, remis à neuf, par les étudiants eux-mêmes.

L'inauguration de la première année scolaire à l'École Polytechnique de Silésie eut lieu le 29 octobre 1945. Le 1-er décembre le nombre d'étudiants atteignit 2450 personnes y compris 600 étudiants de l'année préparatoire c.à.d. du cours qui facilitait l'accès aux études à ces jeunes qui n'avaient pas fini leurs études secondaires à cause de la guerre et de l'occupation.

C'était la jeunesse d'une grande valeur morale, endurcie par occupation, conspiration, résistance, camps de concentration et de travail, les luttes au front, à laquelle les années de la terreur ont rendu impossible les études dans leur propre pays.

L'École Polytechnique a commencé son activité du zéro. Le manque de laboratoires, d'ateliers pour les travaux scientifiques, et de bibliothèques empêchait d'organiser le travail didactique. La plupart des professeurs de l'École Polytechnique de Silésie étaient d'origine de Lwów, l'autre groupe, peu nombreux, se composait de travailleurs d'industrie, sauvés heureusement pendant la guerre.

Établi en 1945 le Cercle Scolaire du Parti Ouvrier Polonais inspire et prend part à la réalisation de tous les projets didactiques et scientifiques de l'École Polytechnique de Silésie, d'une école, érigée dans cette région

de la Pologne où jusqu'ici il n'y avait jamais d'école supérieure; où la politique des envahisseurs et celle de la Pologne d'entre deux guerres ne permettait pas aux enfants de la classe ouvrière d'étudier à l'école supérieure.

En 1947, également de l'initiative du Général A. Zawadzki on a convoqué le „Comité d'Aide à l'École Polytechnique de Silésie". Cet aide était très effectif et il a donné naissance aux liens futurs entre l'École Polytechnique et la population de la Voïvodie, les autorités d'état, les syndicats et les établissements du travail. Dès les premiers mois de son existence l'École Polytechnique de Silésie a établi le programme, d'abord celui de l'instruction des professionnels, que celui du développement des recherches scientifiques et leur application aux procès de production. Le résultat de cette tendance c'était l'adaptation de la structure didactique et scientifique de l'École aux devoirs et nécessités actuels de l'économie nationale.

Bientôt les quatre facultés ne purent pas assurer une réalisation complète du programme. L'École Polytechnique élargit alors ses spécialisations en créant de nouvelles sections: énergétique de chaleur, métallurgie physique fonte (coulage), refonte plastique, sondage, machines lourdes — à la Faculté de Mécanique; chimie de coke, technologie des composés d'azote, électrochimie — à la Faculté de Chimie; usines électriques, réseaux électriques, machines électriques — à la Faculté d'Électricité.

Pendant la première époque de l'activité ce sont surtout les problèmes didactiques, dictés par les besoins du pays dont la reconstruction et l'industrialisation exigeaient un grand nombre d'ingénieurs. En 1946 le premier groupe de 251 personnes quitte l'École Polytechnique de Silésie, où ils ont fini leurs études, commencées avant la guerre aux autres écoles supérieures.

Les travaux de recherches commencés dans la première époque de l'existence de l'École Polytechnique se concentrent surtout aux problèmes importants pour le développement de l'économie nationale, notamment à la mise en marche de nouvelles productions, à l'élaboration de nouveaux dispositifs et à l'augmentation du rendement par une meilleure connaissance des procédés technologiques.

Un événement qui a eu une influence décisive sur le développement de l'École et qui a serré les liens de l'École avec l'industrie de la région de Haute-Silésie, c'était la fondation de la Faculté de Mines, en 1950. Actuellement la Faculté de Mines mène quatre spécialisations: exploitation des gisements, électrification des mines, machines minières et façonnage mécanique des produits miniers.

Les besoins de l'économie nationale ont dicté aussi la nécessité d'autres transformations structurales de l'École. Ainsi en 1952 on a transformé la Faculté de Constructions en Faculté de Constructions Industrielles, changée ensuite en 1955 en Faculté de Constructions Industrielles et Générales. Cette Faculté a commencé à préparer les spécialistes du domaine des constructions des bâtiments, des ponts, des bâtiments souterrains, de la technologie des matériaux et des éléments préfabriqués. En 1957 la Faculté de Mécanique élargit la portée de ses intérêts et commença à s'occuper du problème de l'exploitation de la chaleur dans les établissements industriels. On a créé alors une nouvelle Faculté — notamment celle de Mécanique — Énergétique. Comme résultat de ces transformations et du développement progressif de l'École Polytechnique on a créé en 1955 la Faculté de Génie Sanitaire qui se spécialise dans les problèmes de l'exploitation de l'eau et de l'aménagement communal, tels que: installations thermiques et sanitaires, technologie de l'eau et des égouts, approvisionnement en eau et génie communal.

Conformément aux besoins de différentes branches de l'industrie depuis l'année 1954 l'École Polytechnique de Silésie commence à instruire les spécialistes du domaine de l'électroautomatique et télémécanique industrielles à la Faculté d'Électricité et en 1968 elle introduit à la Faculté de Mécanique — Énergétique une nouvelle spécialisation du domaine de l'énergétique nucléaire.

Tous ces changements sont dus au développement de l'École et aux investissements bien importants; on érige de nouveaux bâtiments, on établit de nouveaux laboratoires, on les améliore et on modernise l'équipement des ateliers. Sous l'égide des professeurs expérimentés on modernise aussi les bases scientifiques et didactiques.

En ce temps — là le développement économique du pays a imposé l'instruction de jeunes cadres scientifiques et l'organisation d'un nouveau potentiel des recherches.

Pour coordonner le programme des travaux de recherches de l'École Polytechnique avec les directions du développement des plans industriels nationaux, l'École Polytechnique de Silésie convoque comme première École technique dans notre pays un Comité Spécial de la collaboration avec l'industrie. En même temps les travailleurs de l'École Polytechnique participent de plus en plus souvent et activement dans les travaux des Comités de Conseil des postes de coordination, des conseils des ressorts scientifiques, des instituts et des entreprises industrielles.

Les particulières chaires se chargent d'exécuter quelques travaux déterminés de recherches, signant les contrats de la collaboration socialiste avec les établissements concrets de production. Aux problèmes de cette collaboration l'École Polytechnique consacre une série de cahiers d'information et de bibliographie même que des „Informateurs pour l'Industrie" publiés à part. Bientôt les effets de cette collaboration deviennent visibles.

Une série de bâtiments a été réalisée grâce à l'aide objectif et financier de tels ressorts comme: industrie minière, énergétique, chimique, industrie lourde, celle de construction et de matériaux de construction.

En 1964, on a créé à l'École Polytechnique de Silésie la première Faculté d'Automatique de Pologne, surgie de la Faculté d'Électricité.

Le nombre de 120 cahiers scientifiques témoigne du progrès croissant des recherches scientifiques, dont les sujets embrassent entre 1961 — 1965 dix spécialisations.

L'activité scientifique des collaborateurs de l'École Polytechnique de Silésie se manifeste aussi en leur participation aux congrès et conférences scientifiques organisés, aussi bien par notre École Polytechnique que par d'autres centres scientifiques dans notre pays et à l'étranger. En 1967/68 le corps pédagogique organise 120 conférences avec 283 discours prononcés. L'École Polytechnique de Silésie collabore aussi avec les centres scientifiques étrangers. Cette collaboration est particulièrement étroite avec l'Institut Électrotechnique à Novosibirsk et avec les Écoles Supérieures Techniques à Budapest, Veszprem, Bratislava et Pilnitz. Un grand nombre de publications témoigne aussi d'une grande activité des collaborateurs scientifiques. Le bilan de 25 ans atteint 12 mille positions. La dynamique du développement de cadre scientifique, entre 1966 et 1968, est illustrée par des chiffres suivants: 159 diplômés de docteur, 53 habilitations et 299 thèses de docteur présentées.

Le bilan général des résultats didactiques de l'École Polytechnique de Silésie entre 1945—1970, concernant l'instruction des cadres scientifiques embrasse: 578 diplômés de docteur des sciences techniques et 126 habilitations. En septembre 1968 l'École Polytechnique de Silésie a commencé son activité dans trois filiales: à Katowice, à Rybnik et à Dąbrowa Górnicza. De cette manière s'élargit la portée territoriale de l'École et elle rend plus faciles les études supérieures à la jeunesse de ces milieux qui ressentent le plus le besoin des cadres d'ingénieurs.

Actuellement le problème le plus important c'est la synchronisation des recherches scientifiques avec le développement des branches particulières de l'économie nationale. La réalisation de ces projets est liée étroitement avec la nécessité de la concentration des efforts et des moyens matériels. Pour cette raison l'École Polytechnique de Silésie introduit en 1969/70 une nouvelle structure d'organisation qui va l'adapter à la réalisation des problèmes, qui seront présentés à elle par le successif plan économique quinquennal du pays.

On a diminué, plus de deux fois, le nombre de chaires. Les chaires récemment créées ne représentent pas de disciplines scientifiques particulières, mais les groupes de celles-ci. Ces groupes se composent d'un ensemble de disciplines du domaine déterminé de la spécialisation d'instruction. Le collectif de la chaire beaucoup plus fort qu'auparavant est capable de remplir, d'une manière plus juste, ses devoirs didactiques et pédagogiques, de diriger les travaux de recherches et de rendre des services complexes à l'industrie.

Comme résultat de cette réorganisation, on a augmenté le nombre de facultés de l'École Polytechnique. Jusqu'à 1968 l'École comptait des Facultés suivants: d'Automatique, de Construction et d'Architecture, d'Électricité, de Génie Sanitaire, de Mines, la Faculté Mécano-Énergétique, Mécano-Technologique, de Technologie et de Génie Chimiques. En 1969 on ouvert la Faculté de Métallurgie, installée à Katowice et la Faculté de Mathématiques et de Physique.

La Faculté de Métallurgie se rapporte aux besoins, de plus en plus importants, de l'industrie de précision, de l'industrie chimique et électrochimique, l'industrie des métaux obtenus par l'adaptation des procédés de la technologie de métallurgie de vide et du coulage de précision.

La Faculté de Mathématiques et de Physique a été créée pour mieux profiter de tous les effets des recherches scientifiques de la physique dans la vie économique du pays et pour resserrer les liens entre la physique et les mathématiques et la technique. Le rythme contemporain du développement de ces sciences impose la nécessité d'instruire les licenciés et les ingénieurs de la physique technique et des mathématiques, adaptées dans toutes les écoles techniques.

Dès le commencement de l'année scolaire 1970/71 on a ouvert une nouvelle faculté — celle de l'Organisation de la Production.

Pour faciliter les études aux gens qui travaillent déjà professionnellement on a organisé l'enseignement „fait en absence“. Cette forme d'études est très populaire et elle existe à toutes les facultés de l'École (y compris les trois filiales). Outre cela on a créé à Gliwice le Centre Méthodique des Études Techniques Supérieures pour les professionnels (ingénieurs et techniciens), les Études Spéciales „d'après-diplôme“ et les études pour les candidats au doctorat.

„Alma Mater“ Silésienne à Gliwice compte actuellement 16 000 étudiants, plus de 1100 collaborateurs scientifiques et à peu près 200 professeurs et professeurs agrégés. Elle constitue un grand ensemble de science et de technique travaillant en service de l'économie nationale. Elle possède en somme 42 bâtiments au volume de 853 838 m³ et la surface d'usage de 155 807 m². Les étudiants ont leurs maisons (15) et leurs restaurants (7). La jeunesse a sa propre „Maison de Culture“, son dispensaire et son demi-sanatorium.

Organisés dans de divers clubs, organisations et unions scientifiques, idéologiques, politiques, sociaux, culturels et touristiques, dont les plus actives sont: l'Union de la Jeunesse Socialiste (3000 membres) et l'Association des Étudiants Polonais, les étudiants de l'École Polytechnique de Silésie se distinguent toujours par leur activité, initiative et engagement dans la vie de toute la nation.

Cette activité est due surtout au travail idéologique et politique de l'organisation du parti PZPR et au profond engagement idéologique, politique et didactique de tous les professeurs et collaborateurs scientifiques. Du-

rant les 25 ans de son travail intensif l'organisation du Parti Ouvrier Polonais Unifié (PZPR), qui compte actuellement 900 membres, collaborait étroitement avec le cadre scientifique de l'École ainsi qu'avec l'Union de la Jeunesse Socialiste, l'Association des Étudiants Polonais et tous les autres organisations, clubs et cercles d'étudiants. Elle fut toujours cette force motrice mobilisant les professeurs et les étudiants à l'effort dans la recherche de nouveaux résultats scientifiques de plus en plus meilleurs, et dans la réalisation des devoirs envers la nation et la Patrie socialiste tout entière.

La devise de l'École que „Chaque élève de l'École Polytechnique de Silésie est non seulement un bon spécialiste d'un grand savoir, mais en même temps un citoyen conscient de la Patrie socialiste” — est bien réalisée non seulement par ces 25 000 ingénieurs, qui au cours de ces 25 ans ont déjà fini leurs études et qui travaillent avec un grand succès dans tous les centres industriels du pays, mais aussi bien par tous les jeunes gens qui continuent encore leurs études et qui à leur tour reprendront le travail pour le progrès matériel du pays et le bonheur de la nation.

THE DEVELOPMENT OF THE SILESIA POLYTECHNICAL UNIVERSITY IN GLIWICE

The Silesian Polytechnical University was founded by a decree of the Central National Council, from May 24th 1945. The University was set up due to the initiative of the Silesian voivode General Aleksander Zawadzki and with the active co-operation of the local community.

Upper Silesia, although a highly industrialised region, had no higher technical school of its own in the inter-war period. This was the legacy of the German policy of discrimination and exploitation pursued over many centuries, that had denied any access to scientific or academic studies for the native Polish population.

The organization of the new Polytechnic was committed to the care of Mr. Władysław Kuczewski. The Ministry of Education, on a motion presented by the organisers, changed the location of the University from Katowice, as had been decreed by a special bill, to Gliwice, which thus became the seat of the Silesian Polytechnical University. This town had then much more favourable conditions for the future development of the Polytechnic.

Very soon young people, not only from Silesia but from all over the country began to pour in to Gliwice. Special preparatory courses for the entrance examinations were organised, and students attending were supplied with food, lodging and even clothes and shoes, free of charge. The work of distribution was undertaken by the local administrative offices.

The four faculties of the newly set up Polytechnical University viz. Chemical Engineering, Mechanical Engineering, Civil Engineering and Electrical Engineering, comprising in all 54 chairs, were located in the school buildings on Strzoda Street, partly rebuilt and renovated by the students themselves.

The inauguration of the first academic year at the Silesian Polytechnical University in Gliwice was held on October 29th 1945. On December 31st 1945 the number of students enrolled was already 2450. Among them were over 600 students taking the specially arranged initial year i.e. a course that enabled those people who, due to the war and German occupation of the country, had not finished secondary school, to prepare themselves for higher studies.

It was a gathering of youth of unusual quality, tempered by years of occupation and conspiracy, by concentration camps, forced labour, battle experience in the front line and in partisan units. This was the young generation for whom the years of Nazi occupation had closed the doors of schools and universities.

The Polytechnic started work from nil. There were no laboratories, no draughting rooms, no research facilities, no libraries. In these circumstances teaching was nearly impossible. The keystone of the teaching-research staff was a number of lecturers from the former Lwów Polytechnic, together with a small group of local Silesian engineers, whom war had spared.

The branch of the Polish Worker' Party set up in 1945 inspired and helped the implementation of all projects and activities of the new Silesian Polytechnical University, that had arisen in a region where up till then there had been no Higher School and where the policy of the occupying powers as well as of the Polish pre-war government closed any access to higher education for the children of workers.

In 1947, due again to the initiative of General Aleksander Zawadzki a „Committee of Help for the Silesian Polytechnic” was founded, and from the beginning of its existence created a link between the new University and the Silesian community, political and state authorities, trade unions and industrial plants.

Since its earliest days the Silesian Polytechnic has realised a programme of both intensive training of engineering experts and also development of many-sided research work, at the same time adapting its plans to industrial progress. The teaching and research work of the University is always mobilised in line with the requirements and aims of the national economy.

It soon became clear that the four existing faculties were insufficient to realise fully the ambitious programme. Hence the University had to enlarge its educational scope to include new specializations: heat power en-

gineering, physical metallurgy, foundry engineering, plastic working, welding, heavy duty machines — at the Mechanical Engineering Faculty; chemistry of coke, technology of nitrogen compounds and electro-chemistry — at the Chemical Engineering Faculty; power production and transmission electric machines — at the Electrical Engineering Faculty.

In the first period of the existence of the University the problem of teaching took priority. This was a natural and understandable result of the need of the country, whose reconstruction and industrialization demanded plenty of young, well trained engineers. In 1946 the first group of 251 graduates left the Silesian Polytechnical University, those who had begun their studies before the outbreak of war at other Polytechnics. Research work carried out by some faculties at this period was concentrated on industrial problems of urgent importance for the development of the national economy, e.g. the starting up of new branches of production, development of new installations and improving production output by a better knowledge of technological processes.

An event of decisive importance in the development of the Silesian Polytechnic was the setting up in 1950 of the Mining Faculty, which has now four directions of specialization: Exploitation of Deposits, Electrification of Mines, Mining Machines and Mechanical Coal Preparation.

Dynamic development of the national economy dictated the necessity of further structural changes within the Polytechnic. Thus in 1952 the Civil Engineering Faculty became the Industrial Building Engineering Faculty and after a successive change of name in 1955, is now known as the Industrial and General Building Engineering Faculty. It has trained specialists in civil engineering construction, in the constructions of bridges and underground structures, in the technology of materials and construction elements and since 1957 in the construction of surface mining structures.

In 1953 the Mechanical Engineering Faculty was enlarged by adding a new department dealing with thermal economy in industrial establishments. Out of this department a new Mechanical and Power Engineering Faculty was later formed.

As a result of further developments and reorganization of the Polytechnic — a new Sanitary Engineering Faculty was set up. It trains specialists in the techniques of water and communal economy, e.g. thermal and sanitary installations, technology of water and effluents, water supply and communal engineering, all problems of essential importance for the Silesian community and industry.

To satisfy the demands of the rapidly developing Polish industry, from 1954 the Silesian Polytechnical University has undertaken the training of specialists in electro-automation and industrial telemechanical problems at the Electrical Engineering Faculty set up a new department specializing on nuclear power engineering.

These changes have been accompanied by an overall development of the facilities at the Polytechnic. New buildings have been constructed, new laboratories set up, the equipment of workrooms has been steadily modernized under the direction of experienced professors and their skilled co-workers.

Meanwhile the economic growth of the country confronted the Polytechnical University with a fresh task, that of training a new generation of engineer research workers and of organizing modern research facilities. To maintain close co-ordination between research and industrial development, the Silesian Polytechnical University has called into being a special committee for Co-operation with Industry. At the same time the teaching and research staff of the Polytechnic have been taking an ever more active part in the work of advisory committees, co-ordination councils and research councils of all kinds, in instituted and industrial organizations.

The individual departments carry out research investigations under the terms of the so-called social co-operation agreements.

A series of information-bibliographical abstracts, and also a separate publication „Information for Industry“, are devoted to this co-operation between the research staff of the Polytechnic and industry.

This co-operation soon showed fruit in the shape of financial investment, many new constructions have been completed thanks to the aid of the mining and power industry, chemical industry, heavy industry and civil engineering industry.

In 1964 a new Automation Engineering Faculty, the first of its kind in Poland, was set up.

The increasing pace of research work in the period 1961—1965 is witnessed by the total of 120 Scientific Abstracts published by the Polytechnic. Their themes include 10 specialist subjects.

The research activity of the Silesian Polytechnical University staff is shown by the active part played in many scientific sessions and conferences, organized both by the Polytechnic and by other research centres in Poland and abroad. In the academic year 1967/68 alone, the research staff of the Polytechnic delivered 283 papers at about 120 conferences. Co-operation with overseas research centres is also an integral part of the versatile activity of the Silesian Polytechnical University. It maintains particularly close links with the Electrotechnical Institute in Novosybirsk, and with the Higher Technical Schools in Budapest, Veszprem, Bratislava and Pilsno. A large number of varied publications, amounting to 12 thousand over 25 years, does great credit to the work carried out by the research workers of the Silesian Polytechnic.

The signal achievements of teaching and research staff in the period 1966—68 can best be illustrated by figures: 159 doctor's degrees, 53 completed associate professor's theses and 299 doctor's theses recently begun. Overall figures of achievements of the Silesian Polytechnical University between 1945—1970 in the training of research workers show a fine total of: 578 degrees of doctors of technical sciences and 126 completed associate professor's theses.

In September 1968 the Polytechnic began lectures in the three newly founded branches in Katowice, Rybnik and Dąbrowa Górnicza. This initiative makes higher technical studies more available for young students coming from centres most in need of engineering staff.

In the present stage of its development the most important problem of the Polytechnic is the proper planning of research programmes, directly geared to the development trends of particular branches of the national economy, their realisation closely linked to the necessity of concentration of effort and material means. To this end, in the academic year 1969/70, the Silesian Polytechnical University introduced a new organizational structure, carefully adapted to the implementation of the tasks confronting it in the next five year national economic plan.

The number of departments was reduced to less than half, the newly formed departments being units representing groups of allied scientific subjects in one specialist technical field instead of individual subjects. The strengthened collective team of a new department is now better able to cope with its joint responsibilities of teaching and research, and can more adequately meet the demands of industry.

As a result of reorganization the number of faculties has been increased. To the eight existing up till now, i.e. Automation Engineering, Civil Engineering and Architecture, Electrical Engineering, Sanitary Engineering, Mining Engineering, Mechanical and Power Engineering, Mechanical-Technological Engineering, Technology and Chemical Engineering have been added: Metallurgical Engineering (situated in the Katowice branch) and a Mathematics-Physics Faculty. The first was set up due to the urgent demands of the precision engineering, chemical and electrotechnical industries for technical experts on metals produced by the technological processes used in vacuum metallurgy and in precision founding.

The Faculty of Mathematics and Physics was founded to make fuller use of the achievements of physics in the national economy and due to the necessity of closer co-operation between the physical and mathematical sciences and technology. The contemporary development pace of these sciences makes it necessary to train masters of science and engineers specializing in technical physics and applied mathematics.

In the academic year 1970/71 the eleventh faculty — Industrial Production Engineering — began its activity.

Siting the Polytechnic in Silesia, the undisputed industrial centre of the country, means that nearly half of the teaching activity concentrates around the problems connected with evening studies for working people. This form of education was started in 1950 when the Engineer's Evening School was set up in Katowice, and a few years later in the academic year 1955/56 was taken over by the Silesian Polytechnical University. In the academic year 1954/55 non-resident studies for working people were started at the Polytechnic.

All the faculties of the University (as well as its three branches) conduct studies for working people. But Gliwice led the whole country when a Teaching Centre of Higher Technical Studies for Working People was established at the Silesian Polytechnical University.

To enable engineers and technical personnel to keep abreast of technical progress, the University conducts post-graduate courses, while for the research staff and those industrial engineers who distinguish themselves on the field of research — special „doctor of science“ studies have been arranged.

Today the Silesian Alma Mater in Gliwice has over 16 000 undergraduates, over 1100 teaching-research workers, among them nearly 200 professors and associate professors. It is now a big, modern complex of science and technology, working for the national economy. It has 27 buildings for teaching and research purposes with a total cubature of 783.614 m³ and an area of 138.454 m² as well as 15 administrative buildings with a total cubature of 70.224 m³ and an area of 17.353 m². The undergraduates have 15 hostels and 7 canteens at their disposal. Moreover they have their own House of Culture, their own Therapeutic Centre and a semi-sanatorium.

After 25 busy years the Silesian Polytechnical University has won high honours not only in Silesia, but in the whole country.

There are 25 000 graduates of the Polytechnic serving the economy in every part of the country.

It should be stressed that a characteristic of all engineers who graduate from the Silesian Polytechnical University, besides their professional proficiency, is a deep social commitment, embodied in the motto adopted by the School „Each graduate of the Silesian Polytechnic is not only an expert of deep knowledge, but also an architect of the socialist homeland“.

The successes scored in this great task can be attributed to the work inspired and directed by the Polish United Workers' Party organization, numbering over 900 persons. In its work it has the support and co-operation of the Rector and Deans together with the whole teaching and research staff of the University and all the employees.

Throughout the 25 years of the existence of the Silesian Polytechnical University, the Polish United Workers Party has been the driving force which mobilised the efforts of undergraduates and professors to the highest achievements in the field of teaching and research.

In all its efforts the Party organization finds a worthy ally in the youth organizations, actively working among the undergraduates.

The organizations of the Union of Socialist Youth and the Association of Polish Students have created a fine tradition of work and activity, taking a vigorous part in the whole life of the University, in all its aspects. The five student clubs and the Student House of Culture are always full of merry movement.

The undergraduate youth, full of energy and initiative, committed to the new social and cultural ideals and to the forwarding of technical science, are the pride and hope not only of our University but of the whole country.

SPIS TREŚCI

Słowo wstępne	7
POWSTANIE I PIERWSZE LATA POLITECHNIKI	9
ROZWÓJ UCZELNI W OKRESIE DWUDZIESTOPIĘCIOLECIA	25
Wydziały i kierunki kształcenia	27
Studia dla pracujących	35
Filie uczelni	37
Zakłady doświadczalne i usługowe	38
Reorganizacja struktury uczelni	40
DOROBEK NAUKOWY POLITECHNIKI	43
DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACJI PARTYJNEJ ORAZ ORGANIZACJI SPOŁECZNYCH	53
Podstawowa Organizacja Partyjna	55
Organizacje młodzieżowe	58
Zakładowa Organizacja Związkowa	63
DZIELNICA AKADEMICKA W GLIWICACH	65
WYKAZY	73
Jednostki organizacyjne działalności podstawowej	77
Rektorzy i prorektorzy	79
Dziekani	80
Wydziały	83
Katedry	84
Międzywydziałowe jednostki organizacyjne	94
Jednostki administracyjne	94
Profesorowie	94
Wykaz stopni naukowych	101
Wykaz aktów prawnych	112
Bibliografia	114
INDEKS NAZWISK	118
STRESZCZENIA	121
w języku rosyjskim	123
w języku francuskim	126
w języku angielskim	129

BIBLIOTEKA GŁÓWNA
Politechniki Śląskiej

Gab. Dyr.

